

**ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ»**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Περιφερειακή Πολιτική στην Ευρώπη και στην Ελλάδα
Τα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας»**

Ονοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Λαζαρίδου Ελένη

Ονοματεπώνυμο Επιβλέποντα Καθηγητή: Δημάκου Σοφία

Πάτρα, Ιούνιος 2021

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του φοιτητή («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

**«Περιφερειακή Πολιτική στην Ευρώπη και στην Ελλάδα
Τα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας»**

«Ελένη Λαζαρίδου»

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Δημάκου Σοφία

Καθηγητής - ΣΕΠ ΜΠΣ Διοίκησης

Μονάδων Υγείας

Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Πατέρας Ιωάννης

Καθηγητής - ΣΕΠ ΜΠΣ Διοίκησης

Μονάδων Υγείας

Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Πάτρα, Ιούνιος 2021

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να περιγράψει την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική, όπως αποτυπώνεται μέσα από τις Προγραμματικές Περιόδους που έχουν υλοποιηθεί, καθώς και τη συσχέτισή της με την Ελληνική Περιφερειακή Πολιτική όπως αυτή διαμορφώθηκε από τα τέλη του 1950 έως και σήμερα. Βασική προτεραιότητα αποτελεί η επιρροή των Συγχρηματοδοτούμενων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων στην ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και στον περιορισμό των περιφερειακών ανισοτήτων, με κύριο στόχο την επίδραση στον τομέα της υγείας.

Χρησιμοποιήθηκε εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και αναζήτηση στατιστικών στοιχείων και δεδομένων από φορείς του Υπουργείου Υγείας και του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων. Επίσης, έγινε αναζήτηση ηλεκτρονικών πηγών συναρμόδιων φορέων υλοποίησης Ευρωπαϊκών Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων δημοσίου και Ιδιωτικού δικαίου καθώς και Ευρωπαϊκών φορέων όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα συμπεράσματα της εργασίας εστιάζουν στη θετική συμβολή των κοινοτικών ενισχύσεων όλων των προγραμματικών περιόδων στην ενίσχυση και την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Οι ελληνικές περιφέρειες τις προηγούμενες τρεις δεκαετίες ωφελήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, όχι μόνο σε απόλυτους αριθμούς αλλά και σε δείκτες ποιότητας. Ειδικότερα, χιλιάδες επενδυτικά σχέδια ενισχύθηκαν, κρίσιμες δομές της δημόσιας διοίκησης εκσυγχρονίστηκαν, βασικές υποδομές μεταφορών αναβαθμίστηκαν, το σύστημα κοινωνικής προστασίας ενδυναμώθηκε και ο τομέας της υγείας βελτιώθηκε με ουσιαστικές αλλαγές για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας.

Η Ελλάδα ανήκει πλέον στις αναπτυγμένες χώρες και οι συγχρηματοδοτούμενοι πόροι συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό για το επίτευγμα αυτό.

Λέξεις Κλειδιά:

Περιφερειακή Πολιτική, Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα, Διαρθρωτικά Ταμεία, Κοινοτικές Ενισχύσεις

Abstract

The purpose of this paper is to describe the European Regional Policy, as reflected through the Program Periods that have been implemented, as well as its correlation with the Greek Regional Policy as it was formed from the end of the 50's until today. A key priority is the influence of the Co-financed European Programs in the development of the Greek economy, in the improvement of competitiveness and in the reduction of regional inequalities, with the main goal of the impact in the health sector.

Extensive bibliographic review was used at national and international level and search for statistical data and data from bodies of the Ministry of Health and the Ministry of Development & Investment. Also, electronic sources were searched for co-competent national authorities implementing European Co-financed Public and Private Law Programs as well as European authorities such as the European Commission.

The conclusions of this paper focus on the positive contribution of Community aid of all program periods to the strengthening and development of the Greek economic and social reality. The Greek regions in the past three decades have benefited greatly from the co-financed programs, not only in absolute numbers but also in quality indicators. In particular, thousands of investment projects have been strengthened, critical public administration structures have been modernized, basic transport infrastructure has been upgraded, the social protection system has been strengthened and the health sector has improved with substantial changes to provide quality health services.

Greece is now one of the developed countries and the co-financed resources have contributed greatly to this achievement.

Keywords:

Regional Policy, Co-financed Programs, Structural Funds, Community aid

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου, κ. Δημάκου Σοφία, για τη δυνατότητα που μου έδωσε προκειμένου να υλοποιήσω τη διπλωματική μου εργασία.

Η εκπόνηση της διπλωματικής αποτέλεσε για εμένα μία ευκαιρία να συνδυάσω την εμπειρία, που απέκτησα όλα αυτά τα χρόνια μέσα από την επαγγελματική μου ενασχόληση στην Διεύθυνση Οικονομικής Οργάνωσης και Υποστήριξης της 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας, με τις εξειδικευμένες γνώσεις που έλαβα μέσω του μεταπτυχιακού προγράμματος Διοίκηση Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ.

Ευχαριστώ πολύ την οικογένεια μου για τη στήριξη, την εμπιστοσύνη και περισσότερο για την υπομονή που έχουν δείξει όλα αυτά τα χρόνια.

Στους αγαπημένους μου

Αγγελο, Γιάννη και Σμαράγδα

Περιεχόμενα

Περίληψη	i
Abstract	ii
Ευχαριστίες	iii
Περιεχόμενα	iv
Ευρετήριο Πινάκων	vi
Ευρετήριο Διαγραμμάτων και Εικόνων	viii
Συντομεύσεις	ix
Κεφάλαιο 1ο: Εισαγωγή	12
Κεφάλαιο 2ο: Η Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης	15
2.1.Περιφερειακή Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης	17
2.2.Κοινοτικές Ενισχύσεις – Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία	22
Κεφάλαιο 3ο: Η Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα	27
3.1.Περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα	27
3.2. Αναγκαιότητα και Μέσα Περιφερειακής Πολιτικής	29
3.3.Η Ιστορική Εξέλιξη της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα	33
Κεφάλαιο 4 ^ο : Οι Προγραμματικές Περίοδοι στην Ελλάδα	35
4.1.1η Προγραμματική περίοδος (1948 – 1964)	35
4.2. 2η Προγραμματική περίοδος (1964 – 1979)	35
4.3. 3η Προγραμματική περίοδος (1980 – 1986)	36
4.4. 4η Προγραμματική περίοδος (1986 – 2006)	36
4.4.1. Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (1986 – 1989)	36
4.4.2. Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989 – 1993)	38
4.4.3. Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994 – 1999)	42
4.4.4. Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000 – 2006)	46
4.4.5. 5η Προγραμματική περίοδος (2007 – 2013)	54
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (2007-2013)	54
4.5. 6η Προγραμματική περίοδος (2014 – 2020)	73
Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020	73
4.6. Νέα Προγραμματική περίοδος (2021 – 2027)	95
Κεφάλαιο 5 ^ο Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στον Τομέα Υγείας στην Ελλάδα	106
5.1. Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ)	106
5.2. 3 ^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας	110
5.3. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στην Υγεία	115
5.4. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στην 3 ^η ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	131

Κεφάλαιο 6 ^ο : Συμπεράσματα - Συζήτηση	156
Παράρτημα Α	160
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	i
Ελληνική Βιβλιογραφία	i
Ξένη Βιβλιογραφία	iv
Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία	v
Ηλεκτρονικές Πηγές	vi

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1.	Ποσό Χρηματοδότησης του ΤΑΕΕ ανά χώρα λόγω COVID-19	25
Πίνακας 2.	Βασικοί Άξονες -Προτεραιότητες του Α΄ ΚΠΣ	40
Πίνακας 3.	Βασικοί Άξονες - Προτεραιότητες του Β΄ ΚΠΣ	43
Πίνακας 4.	Χρηματοδότηση του Γ΄ ΚΠΣ & Ταμείου Συνοχής	47
Πίνακας 5.	Βασικοί Άξονες - Προτεραιότητες του Γ΄ ΚΠΣ.....	49
Πίνακας 6.	Χρηματοδοτικός Πίνακας Συγχρηματοδοτούμενων Αναπτυξιακών Προγραμμάτων στην Ελλάδα 1986-2006 (Σύμφωνα με τις Αρχικές Εγκριτικές Αποφάσεις)	52
Πίνακας 7.	Κατανομή Πόρων Χρηματοδότησης στους Βασικούς άξονες των ΚΠΣ.....	53
Πίνακας 8.	Στοχοθεσία ΕΣΠΑ 2007-2013	55
Πίνακας 9.	Στόχοι και Ταμεία ΕΣΠΑ 2007-2013	57
Πίνακας 10.	Κατανομή ανά Έτος& ανά Διαρθρωτικό Ταμείο στην Ελλάδα.....	67
Πίνακας 11.	Κατανομή Κοινοτικών Πόρων ΕΣΠΑ 2007-2013 ανά Κατηγορία Θέματος.....	69
Πίνακας 12.	Πορεία του ΕΣΠΑ 2007-2013.....	70
Πίνακας 13.	Πληθυσμιακά κριτήρια για τα επίπεδα NUTS	74
Πίνακας 14.	Συνολικός Ευρωπαϊκός Προϋπολογισμός ανά Ταμείο ΕΣΠΑ 2014-2020.....	77
Πίνακας 15.	Κατανομή Πόρων ανά Θεματικό Στόχο και ως Ποσοστό του Προϋπ/σμού	80
Πίνακας 16.	Συνολική Κατανομή Χρηματοδότησης ανά Ταμείο στην Ελλάδα.....	82
Πίνακας 17.	ΕΔΕΤ 2014-2020 : Υλοποίηση ανά Ταμείο για την Ελλάδα Συνολικό Κόστος) % του προγραμματισμένου.....	83
Πίνακας 18.	Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	86
Πίνακας 19.	Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας	93
Πίνακας 20.	Βασικοί Στόχοι της Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.....	99
Πίνακας 21.	Πορεία Υλοποίησης Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια»του Γ΄ΚΠΣ	117
Πίνακας 22.	Πρόδος Τομεακού Προγράμματος Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ΄ΚΠΣ 2000 –2006...118	
Πίνακας 23.	Απορροφητικότητα Τ.Π.Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ΄ΚΠΣ 2000 – 2006 (εκατ.€).119	
Πίνακας 24.	Απορροφητικότητα Τομεακών και Περιφερειακών Ε.Π. Γ΄ΚΠΣ.....	120
Πίνακας 25.	Επικαιροποιημένος κατάλογος των έργων προτεραιότητας που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον τομέα της Υγείας 2007-2013	122
Πίνακας 26.	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός Επιχειρησιακού Σχεδίου τομέα Υγείας	129
Πίνακας 27.	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός Επιχειρησιακού Σχεδίου τομέα Υγείας (Προτάσεις Εξειδίκευσης στο ΕΠ ΜΔΤ και στα ΠΕΠ)	130

Πίνακας 28.	Υλοποίηση Δράσεων Δυτικής Μακεδονίας ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013» 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας	132
Πίνακας 29.	Ποσοστιαία Υλοποίηση Δράσεων Δυτικής Μακεδονίας 3 ^{ης} ΥΠΕ Μακεδονίας	136
Πίνακας 30.	Υλοποίηση Δράσεων Κεντρικής Μακεδονίας ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013» 3 ^{ης} ΥΠΕ Μακεδονίας	137
Πίνακας 31.	Ποσοστιαία Υλοποίηση Δράσεων Κεντρικής Μακεδονίας 3 ^{ης} ΥΠΕ Μακεδονίας	140
Πίνακας 32.	TOMY ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)	141
Πίνακας 33.	TOMY ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	142
Πίνακας 34.	Επικουρικό Προσωπικό λόγω COVID-19	143
Πίνακας 35.	Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Κεντρικής Μακεδονίας	144
Πίνακας 36.	Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού των Γ.Ν.Θ. "Γ. Παπανικολάου" & "Γ. Γεννηματάς- Ο Άγιος Δημήτριος"	144
Πίνακας 37.	Επικουρικό Προσωπικό λόγω COVID-19 Νοσοκομείων 3 ^{ης} ΥΠΕ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	146
Πίνακας 38.	TOMY ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (περιφέρειες σε μετάβαση)	147
Πίνακας 39.	TOMY ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	147
Πίνακας 40.	Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας ..	148
Πίνακας 41.	Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας & Μονάδων Υγείας του Π.Ε.Δ.Υ. στη Δυτική Μακεδονία	148
Πίνακας 42.	Ψηφιακές Υπηρεσίες Υγείας & Προμήθεια Ασθενοφόρων Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας	150
Πίνακας 43.	Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Άργους Ορεστικού	152
Πίνακας 44.	Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Σερβίων	153
Πίνακας 45.	Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Αμυνταίου	153
Πίνακας 46.	Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Δεσκάτης	154

Ευρετήριο Διαγραμμάτων και Εικόνων

Διάγραμμα 1.	Κατανομή Προϋπολογισμού Α' ΚΠΣ χωρίς το Ταμείο Συνοχής	41
Διάγραμμα 2.	Κατανομή Προϋπολογισμού Β' ΚΠΣ χωρίς το Ταμείο Συνοχής	44
Διάγραμμα 3.	Κατανομή Προϋπολογισμού Γ' ΚΠΣ ανά Άξονα Προτεραιότητας	50
Διάγραμμα 4.	Κατανομή Προϋπολογισμού ΕΣΠΑ 2007-2013 ανά Άξονα Προτεραιότητας στις χώρες της Ε.Ε.....	56
Εικόνα 1.	Το ΕΣΠΑ σε Αριθμούς.....	59
Εικόνα 2.	Αξιοποίηση των Κονδυλίων του ΕΣΠΑ 2007-2013	60
Εικόνα 3.	Τα έργα με τον Υψηλότερο Προϋπολογισμό στην Ελλάδα	61
Διάγραμμα 5.	Προϋπολογισμός Ε.Ε. σαν ποσοστό του ΑΕΠ (1970-2012)	62
Διάγραμμα 6.	Απορρόφηση Κονδυλίων 2007-2013	63
Διάγραμμα 7.	Κατανομή Κονδυλίων 2007-2013 ανά Ταμείο	67
Εικόνα 8.	Η κατανομή των κοινοτικών πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 για την Ελλάδα	68
Εικόνα 9.	Χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής ως ποσοστό των επενδύσεων σε κυβερνητικά κεφάλαια 2007-2013	72
Εικόνα 10:	Διαρθρωτικά Ταμεία 2014-2020 επιλεξιμότητας.....	75
Εικόνα 11.	Οι 11 θεματικοί στόχοι της ανάπτυξης για το ΕΣΠΑ 2014-2020	76
Εικόνα 12.	ΕΔΕΤ 2014-2020: Συνολικός Ευρωπαϊκός Προϋπολογισμός ανά Ταμείο, δισεκατομμύρια ευρώ (ημερήσια επικαιροποίηση)	77
Εικόνα 13.	ΕΔΕΤ 2014-2020: Συνολικός Προϋπολογισμός ανά χώρα και ανά ταμείο, δισεκατομμύρια ευρώ.....	78
Διάγραμμα 8.	Συνολικός προϋπολογισμός ανά χώρα (εκατομμύρια €) ΕΣΠΑ 2014-2020	79
Διάγραμμα 9.	Κατανομή Προϋπολογισμού ΕΣΠΑ 2014-2020 ανά Ταμείο στην Ελλάδα.....	82
Εικόνα 14.	Συνολικό Κόστος Υλοποίησης Περιόδου 2014-2020 ανά Ταμείο (Ελλάδα)	84
Διάγραμμα 10.	Τομεακά και Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση	90
Διάγραμμα 11.	Περιφερειακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση	92
Διάγραμμα 12.	Τομεακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση.....	101
Διάγραμμα 13.	Τομεακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027	102
Διάγραμμα 14.	Περιφερειακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση	103
Διάγραμμα 15.	Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027.....	103
Εικόνα 15	Οργανόγραμμα 3ης Υ.ΠΕ. (Μακεδονίας)	113
Χάρτες γεωγραφικής κάλυψης της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας.....		114
Εικόνα 16.	Διαχρονική εξέλιξη Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ' ΚΠΣ.....	118
Εικόνα 17.	Κατανομή πόρων του Γ' Κ.Π.Σ. στην Υγεία - Πρόνοια	119
Διάγραμμα 16:	Μίγμα Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9 ^η των ΠΕΠ	130

Συντομεύσεις

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν:	Α.Ε.Π.
Ατομικός Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας:	Α.Η.Φ.Υ.
Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού:	ΔΕΗ
Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών:	Δ.Υ. Πε
Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας:	ΕΚΑΒ
Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (2007-2013):	ΕΣΠΑ 2007-2013
Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων:	Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ
Εθνικό Σύστημα Υγείας:	ΕΣΥ
Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας:	Ε.Ο.Δ.Υ
Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας:	Ε.Ο.Π.Υ.Υ.
Ελληνικά Ταχυδρομεία:	ΕΛΤΑ
Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης:	Ε.Φ.Κ.Α.
Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης:	ΕΣΠΑ 2014-2020
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία:	ΕΔΕΤ
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία:	Ε.Ε.Σ.
Ευρωπαϊκή Επιτροπή:	Ε.Ε.
Ευρωπαϊκή Κοινότητα:	Ε.Κ.
Ευρωπαϊκή Λογιστική Μονάδα:	ΕCU
Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα:	Ε.Ο.Κ.
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων:	Ε.Τ.Ε.
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης:	Ε.Γ.Τ.Α.Α.
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο:	Ε.Κ.Τ.
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας:	Ε.Τ.Θ.Α.
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης:	Ε.Τ.Π.Α.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων:	Ε.Τ.Σ.Ε.
Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων:	ΚΕΝΑΚ
Κέντρο Υγείας:	Κ.Υ.
Κέντρο Υγείας Αστικού Τύπου (Ευόσμου):	ΚΥΑΤ ΕΥΟΣΜΟΥ
Κοινή Γεωργική Πολιτική:	Κ.Γ.Π
Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης:	Κ.Π.Σ.
Κοινή Υπουργική Απόφαση:	ΚΥΑ
Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα:	Μ.Ο.Π.
Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας:	ΜΠΒ
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:	ΜΜΕ
Μονάδες Υγείας:	Μ.Υ.
Οικονομική και Νομισματική Ένωση:	ΟΝΕ
Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα:	Ο.Π.Σ.
Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης:	Ο.Ο.Σ.Α.
Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος:	ΟΤΕ
Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας:	Π.Ο.Υ.
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας:	Π.Δ.Μ.
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:	Π.Κ.Μ.
Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:	Π.Ε.Π.
Περιφερειακά Ιατρεία:	Π.Ι.
Περιφερειακά Συστήματα Υγείας:	Πε.Σ.Υ.
Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων:	ΠΣΚΕ
Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου:	ΠΝΠ
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων:	ΠΔΕ
Προεδρικό Διάταγμα:	Π.Δ.

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας:	Π.Φ.Υ.
Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας:	Π.Ε.Δ.Υ.
Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των νέων:	ΠΑΝ
Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου:	ΣΔΕ
Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης:	Τ.Α.Ε.Ε.
Ταμείο Συνοχής:	Τ.Σ.
Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:	Τ.Ε.Π.
Τομέας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας:	Το.Π.Φ.Υ
Τοπικές Ομάδες Υγείας:	Τ.ΟΜ.Υ.
Υγειονομική Περιφέρεια:	Υ.Πε.

Κεφάλαιο 1ο: Εισαγωγή

Η Περιφερειακή Πολιτική αποτελεί τον βασικό μηχανισμό των κρατών και των περιφερειών προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις δυσχέρειες που προκύπτουν από την άνιση κατανομή της ανάπτυξης στο χώρο καθώς και της βελτίωσης της ευζωίας των πολιτών και των περιοχών. Το συγκεκριμένο θέμα έχει απασχολήσει τόσο την ακαδημαϊκή κοινότητα, στα πλαίσια της θεωρητικής διερεύνησης και εντοπισμού των αιτιών του, όσο και τους πολιτικούς που επιδιώκουν την κατάρτιση και εφαρμογή μίας στρατηγικής προκειμένου να το αντιμετωπίσουν.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εμφανίζει μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές περιφερειακές ανισότητες, οι οποίες δεν εντοπίζονται σε εθνικό αλλά κυρίως σε κοινοτικό επίπεδο και καλείται να τις αντιμετωπίσει μέσω της Πολιτικής συνοχής που εφαρμόζει με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων για την ενίσχυση και την ανάκαμψη των οικονομιών των κρατών-μελών της.

Στα κεφάλαια που ακολουθούν πραγματοποιείται μία ιστορική και θεωρητική ανασκόπηση της Περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ, τη συσχέτισή της με την πορεία της πολιτικής της Ελλάδας, ως μία εκ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που βασίζει την ανάπτυξη της στις κοινοτικές ενισχύσεις και μία κριτική αποτίμηση της αποτελεσματικότητας αυτής της στρατηγικής στον τομέα της υγείας.

Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να αναδείξει την επίδραση της πολιτικής συνοχής της ΕΕ στην ελληνική πραγματικότητα μέσω των Συγχρηματοδοτούμενων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και τη συμβολή τους στην οικονομική και κοινωνική άνοδο της χώρας σε όλα τα επίπεδα, αλλά κυρίως στον πολύ κρίσιμο υγειονομικό τομέα.

Η μεθοδολογία βασίστηκε σε πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα που αναπτύχθηκε σε εθνική και διεθνή αρθρογραφία και βιβλιογραφία, σε πρωτογενές υλικό της ΕΕ καθώς και σε δεδομένα και στοιχεία των συναρμόδιων ελληνικών φορέων και Υπουργείων.

Η συγκεκριμένη έρευνα αναπτύσσεται σε 6 κεφάλαια.

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει την εισαγωγή όπου διατυπώνεται το θέμα, ο σκοπός, η μεθοδολογία και η διάρθρωση της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσεται το βασικό θεωρητικό πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής

που υλοποίησε η Ε.Ε. Γίνεται μία ιστορική αναδρομή της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής και των στόχων που θέτει η ΕΕ στον στρατηγικό σχεδιασμό των «πολιτικών αλληλεγγύης». Αποτυπώνεται η έννοια της Περιφερειακής Πολιτικής και οριοθετούνται οι μορφές των Περιφερειακών προβλημάτων. Στη συνέχεια εξετάζεται λεπτομερώς η έννοια και τα κριτήρια καθορισμού των περιφερειακών ανισοτήτων και παρουσιάζονται οι Κοινοτικές ενισχύσεις μέσα από το πρίσμα των Διαρθρωτικών και Επενδυτικών ταμείων. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την αναφορά της αναγκαιότητας ύπαρξης μιας ισχυρής πολιτικής συνοχής της ΕΕ με στόχο τη βελτίωση στην ποιότητα ζωής των πολιτών των Ευρωπαϊκών χωρών.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται η Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα, οι παράγοντες που την επέβαλαν και οι τρόποι με τους οποίους ασκείται. Επίσης κρίνεται σκόπιμη μία ιστορική ανασκόπηση ώστε να γίνει κατανοητή η τωρινή διάρθρωσή της, διότι όπως υποστήριξε και η τέως Επίτροπος της Περιφερειακής Πολιτικής κ. Danuta Hubner «για να κοιτάξουμε στο μέλλον πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε το παρελθόν» (Γιαλαντζή, 2011).

Στη συνέχεια στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται οι Προγραμματικές Περίοδοι στην Ελλάδα από το 1948 έως και σήμερα. Γίνεται μία αναλυτική αναφορά στις δράσεις και στα έργα που υλοποιήθηκαν καθώς και μία αποτίμηση των συνεπειών τους. Εξετάζονται οι κοινοτικοί πόροι που διατέθηκαν στη χώρα μέσω των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ), των Τριών Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (Α', Β', Γ' ΚΠΣ), του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ 2007-2013), του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2014-2020) που συνεχίζεται μέχρι σήμερα και της νέας Αναπτυξιακής Στρατηγικής της τρέχουσας περιόδου 2021–2027 που βρίσκεται σε στάδιο προγραμματισμού. Επιπλέον, αποτυπώνονται οι άξονες στους οποίους δόθηκε προτεραιότητα για χρηματοδότηση και στοιχεία απορροφητικότητας των κοινοτικών πόρων για όλες τις προγραμματικές περιόδους.

Ακολουθεί το πέμπτο κεφάλαιο, με μία εκτεταμένη αναφορά των Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων όλων των περιόδων στον τομέα της υγείας. Πιο αναλυτικά, γίνεται αναφορά στο Εθνικό σύστημα υγείας της Ελλάδας, στη δομή του και στις νομοθετικές ρυθμίσεις που το χαρακτήρισαν κατά το πέρασμα των χρόνων. Παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο τόσο τα Τομεακά όσο και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά προγράμματα ανά προγραμματική περίοδο που αφορούν στην υγεία, τους στόχους, την χρηματοδότησή τους ανά άξονα, την πληρωμή και τέλος την ολοκλήρωσή τους. Επίσης, παρουσιάζεται το προφίλ της 3^{ης} Υγειονομικής

Κεφάλαιο 2ο: Η Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ιστορική Αναδρομή της Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και καθώς οι λαοί βγήκαν λαβωμένοι από τα συντρίμια του, εφόσον πάλεψαν να αντισταθούν στον ολοκληρωτισμό κατά τη διάρκεια του πολέμου, αποφάσισαν να τερματίσουν με ειρηνικό τρόπο το μίσος και την αντιπαλότητα που επικρατούσε στην Ευρώπη και πάσχισαν να δημιουργήσουν τις συνθήκες εκείνες που θα οδηγούσαν σε μια σταθερότητα της ειρήνης. Έτσι δημιουργήθηκε η ιδέα της ενωμένης Ευρώπης που βασιζόταν σε κοινούς στόχους και συμφέροντα, με θεμέλια συνθήκες που έχουν ως πρωταρχικό σκοπό τη διασφάλιση του κράτος δικαίου και την ύπαρξη ισότητας μεταξύ όλων των χωρών (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017).

Ενώ η ιδέα της Ευρώπης ξεκίνησε ως μια καθαρά οικονομική ένωση μεταξύ των έξι χωρών που την ίδρυσαν (το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, το Λουξεμβούργο και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας) και ολοκληρώθηκε με την υπογραφή της συνθήκης του Παρισιού στις 18 Απριλίου 1951, μετεξελίχθηκε τελικά σε μία πολιτική ένωση 27 χωρών, με δραστηριότητες σε διάφορους τομείς πολιτικής σχετικά με το κλίμα, το περιβάλλον, την υγεία, τις εξωτερικές σχέσεις, την ασφάλεια, τη δικαιοσύνη και τη μετανάστευση.

Το 1981 η Ελλάδα εντάχθηκε στην Κοινότητα και το 1986 ακολούθησαν η Ισπανία και η Πορτογαλία. Και στις τρεις χώρες η ένταξη τους στην Κοινότητα πραγματοποιήθηκε μετά την πτώση των δικτατοριών.

Τα κράτη μέλη λειτουργούσαν κάτω από το νομικό καθεστώς της συνθήκης της Ρώμης που υπογράφηκε μεταξύ τους, στις 25 Μαρτίου 1957 και με αυτή τη συνθήκη αποφάσισαν να ιδρύσουν μια Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας και μια Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ). Στη συνέχεια διαπραγματεύτηκαν μια νέα Συμφωνία που εγκρίθηκε από όλες τις κυβερνήσεις στο Μάαστριχτ, τον Δεκέμβριο του 1991. Με την υπογραφή διακυβερνητικών συνεργασιών σε πολλούς τομείς όπως η εξωτερική πολιτική, η δικαιοσύνη και τα εσωτερικά θέματα, στα πλαίσια της Συνθήκης του Μάαστριχτ δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 1993. Η συνθήκη αυτή θεσμοθέτησε τρεις νέες καινοτομίες, το Ταμείο Συνοχής που είχε στόχο να προωθήσει τη

βιώσιμη ανάπτυξη και να αμβλύνει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, την Επιτροπή των Περιφερειών και την αρχή της επικουρικότητας.

Έτσι η ονομασία της άλλαξε το 1993 και από Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ονομάστηκε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) καθώς θα εξυπηρετούσε πολιτικούς στόχους μέσα από την οικονομική συνεργασία.

Την ίδια χρονιά εγκαθιδρύεται το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας ενώ τα επόμενα έτη, διπλασιάζονται οι δαπάνες του Ταμείου Συνοχής και των υπόλοιπων διαρθρωτικών ταμείων (1994-1999). Την επόμενη χρονιά, το 1995, ενισχύονται οι αραιοκατοικημένες περιοχές της Σουηδίας και της Φινλανδίας μέσω ενός ειδικού στόχου. Το 2000 η ανάπτυξη, η απασχόληση και η καινοτομία αποτελούν νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέχρι το 2004 οι χώρες που βρίσκονται σε αναμονή της ένταξης τους, λαμβάνουν όχι μόνο χρηματοδότηση αλλά και τεχνογνωσία. Επίσης το 2004 εντάσσονται δέκα νέες χώρες-μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2007 η Βουλγαρία και η Ρουμανία προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η τελευταία χώρα που εισήλθε ήταν η Κροατία το 2013, με συνέπεια να αυξηθούν τα κράτη-μέλη σε 28.

Στη Νότια Ευρώπη εμφανίστηκε η επιτακτική ανάγκη εφαρμογής προγραμμάτων περιφερειακής ενίσχυσης, λόγω της διεύρυνσης των Κοινοτήτων.

Για να μπορέσει λοιπόν η διευρυμένη ΕΕ να αντιμετωπίσει τις πολλαπλές προκλήσεις του 21ου αιώνα, χρειαζόταν να υιοθετηθεί ένας απλούστερος τρόπος λήψης αποφάσεων, με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Έτσι, υπογράφηκε η Συνθήκη της Λισαβόνας στις 13 Δεκεμβρίου 2007, η οποία αντικατέστησε το Σύνταγμα και τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009.

Ουσιαστικά η Συνθήκη της Λισαβόνας τροποποίησε χωρίς να αντικαταστήσει τις προηγούμενες συνθήκες και θέσπισε το μεγαλύτερο μέρος των αλλαγών του Συντάγματος. Αποτελεί την τελευταία συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έρχεται να δώσει απαντήσεις στα δύσκολα θέματα που αφορούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Δίνει προτεραιότητα στις αγροτικές περιοχές όπου παρατηρείται βιομηχανική μετάβαση αλλά και σε εκείνες τις περιοχές που κινδυνεύουν από σημαντικά φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι αραιοκατοικημένες νησιωτικές περιοχές ή οι περιοχές στα βόρεια σύνορα της ΕΕ (Λύτρας, 2017).

Τα επόμενα χρόνια, από το 2014 έως και το 2020, η ΕΕ δίνει μεγάλη βαρύτητα στην

καταπολέμηση της ανεργίας και στη δημιουργία βιώσιμης ανάπτυξης ώστε να εξασφαλιστεί η βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και κυρίως η μακροπρόθεσμη ευημερία. Πιο συγκεκριμένα, επενδύει 325 δις ευρώ στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη καθώς και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, της ενεργειακής εξάρτησης και του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, μεγάλη σημαντικότητα αποδίδεται στη χρηματοδότηση και στην πραγματοποίηση επενδύσεων με στόχο την υλοποίηση της Στρατηγικής 'Ευρώπη 2020', που αποτελεί το βασικό πυλώνα της επόμενης δεκαετίας στον καθορισμό στόχων και στον σχεδιασμό στρατηγικών που θα υλοποιηθούν από τα κράτη-μέλη (Λύτρας, 2017).

Ως συνέπεια των ευρωπαϊκών εκλογών του Μαΐου του 2019, η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε τις προτεραιότητες προκειμένου να οριστικοποιηθεί το πρόγραμμα των στρατηγικών πολιτικών της έως το 2024, που αφορούν τη διαχείριση των βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν η ΕΕ και οι πολίτες της, είτε αυτές είναι πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο του 2019, οι ηγέτες των κρατών της ΕΕ καθόρισαν τις προτεραιότητές τους και τις διατύπωσαν στο στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ της περιόδου 2019-2024, οι οποίες επικεντρώνονται στην:

- Διαφύλαξη των ελευθεριών και προστασία των πολιτών
- Δημιουργία ισχυρής και ζωντανής οικονομικής βάσης
- Ανάπτυξη μιας Ευρώπης κλιματικά ουδέτερης, πράσινης, δίκαιης και περισσότερο κοινωνικής
- Προώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών σε Παγκόσμιο επίπεδο

Επίσης, σε αυτή την ατζέντα καθορίζεται και ο τρόπος επίτευξης των στόχων αυτών. (https://europa.eu/european-union/about-eu/priorities_el).

2.1. Περιφερειακή Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δραστηριοποιείται σε πολλούς και αλληλένδετους τομείς πολιτικής διότι όλοι οι ευρωπαίοι ηγέτες πιστεύουν στα οφέλη που απορρέουν από την κοινή δράση. Ορισμένοι από τους τομείς αυτούς είναι η ενιαία αγορά, το ενιαίο νόμισμα (ευρώ), η επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, η ύπαρξη ασφάλειας και δικαιοσύνης και οι εξωτερικές υποθέσεις (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017).

Επιπλέον τομείς πολιτικής της είναι και οι πολιτικές καινοτομίας, οι οποίες προάγουν νέες

λύσεις σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, η προστασία του περιβάλλοντος, η έρευνα και η ενέργεια και τέλος οι πολιτικές αλληλεγγύης ή αλλιώς πολιτικές συνοχής, οι οποίες αναφέρονται σε περιφερειακά, γεωργικά και κοινωνικά θέματα.

Ο στόχος των «πολιτικών αλληλεγγύης» της ΕΕ, είναι η διασφάλιση της σωστής λειτουργίας της ενιαίας αγοράς μέσω παρεμβάσεων και διορθώσεων των ανισορροπιών της. Ειδικότερα, οι πολιτικές αλληλεγγύης στοχεύουν στη στήριξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών και των τομέων της οικονομίας που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Επίσης, με τις πολιτικές αλληλεγγύης η ΕΕ συμμετέχει ενεργά στην αναδιάρθρωση και στήριξη των πληγέντων βιομηχανιών από τον γρήγορα αναπτυσσόμενο διεθνή ανταγωνισμό (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017).

Η Ευρωπαϊκή ένωση λοιπόν, εφαρμόζει την πολιτική συνοχής με γνώμονα, εκτός την οικονομική και κοινωνική εξομάλυνση, την προώθηση βιώσιμης και ισορροπημένης ανάπτυξης με την εφαρμογή έργων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, δημιουργίας θέσεων εργασίας, οικονομικής αναβάθμισης, βελτίωσης ποιότητας ζωής και στήριξης της αειφόρου ανάπτυξης. Το έργο αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό, διότι με τη διεύρυνση της ΕΕ το 2004 και το 2007, όπου εισχώρησαν πολλά κυρίως φτωχά κράτη, αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό οι ανισότητες στην ένωση. Επίσης, η προσπάθεια μείωσης των ανισοτήτων γίνεται πιο περίπλοκη και απαιτητική καθώς η πολιτική συνοχής συνδέεται με στόχους για ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα όπως πρεσβεύει η συνθήκη της Λισαβόνας. (Γιαλαντζή, 2011).

Σύμφωνα με τον Folmer, ως Περιφερειακή Πολιτική ορίζονται οι ενέργειες της τοπικής, περιφερειακής και κεντρικής διοίκησης που στοχεύουν να μεταβάλλουν την οικονομική κατάσταση σε μία ή σε περισσότερες περιφέρειες (Folmer, 1986). Επιπλέον, με τον ίδιο όρο αποτυπώνονται εκείνες οι πολιτικές που αποβλέπουν στη βελτίωση των γεωγραφικά κατανεμημένων περιφερειακών ανισοτήτων. Ουσιαστικά, με αυτή την πολιτική επιδιώκεται η υλοποίηση διορθώσεων ορισμένων χωρικών συνεπειών της ελεύθερης οικονομίας, οι οποίες προκαλούνται συνήθως από την έλλειψη της τέλει αγοράς. Ως εκ τούτου, με γνώμονα τους βασικούς στόχους της ΕΕ που είναι:

- Διατήρηση και αξιοποίηση της ειρήνης ανάμεσα στα κράτη-μέλη
- Προώθηση της πρακτικής συνεργασίας των ευρωπαϊκών χωρών
- Εγγύηση της ασφαλούς διαβίωσης των πολιτών

- Προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αλληλεγγύης
- Διατήρηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και πολυμορφίας μέσα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης
- Διάδοση των κοινών αξιών των Ευρωπαίων

πραγματοποιείται μία πολιτική επενδύσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πολύμορφες ανάγκες ανάπτυξης όλων των περιφερειών των κρατών μελών της ΕΕ.
(https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/investment-policy/)

Η ανωτέρω πολιτική καλείται να διαχειριστεί ορισμένα από τα βασικά προβλήματα, όπως την έλλειψη κεφαλαίων, άνιση κατανομή πόρων, υποαπασχόληση του εργατικού δυναμικού, απουσία επιχειρηματικών προτάσεων και πρωτοβουλιών, αποδυνάμωση περιοχών λόγω μετακίνησης του πληθυσμού σε περιοχές περισσότερο ανεπτυγμένες οικονομικά και κοινωνικά (Μητούλα, 2006 και Γιαλαντζή, 2011).

Σύμφωνα με τον Begg, υπάρχουν τέσσερις τύποι περιφερειακών προβλημάτων που οδηγούν στις περιφερειακές ανισότητες και είναι οι εξής:

- α) η απουσία ανάπτυξης, καθώς υπάρχει δυσκολία στην χρησιμοποίηση και εφαρμογή των τελευταίων τεχνολογικών επιτευγμάτων σε αρκετά αστικά κέντρα ώστε δεν αναπτύσσονται καινοτόμες δραστηριότητες που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της περιφέρειας,
- β) η ελλιπής πρόσβαση και η ύπαρξη απρόσιτων περιφερειών, καθώς οι περισσότερες περιφέρειες των χωρών της ΕΕ είναι γεωγραφικά απομακρυσμένες από τα κέντρα λήψης αποφάσεων με αποτέλεσμα να μην μπορούν να συναγωνιστούν με αυτά,
- γ) η έλλειψη ανταγωνιστικότητας, καθώς προβλήματα στις περιφέρειες δεν επιφέρει μόνο η συρρίκνωση της παλιάς βιομηχανίας, όπως κλωστοϋφαντουργία, χαλυβουργία αλλά και η υποβάθμιση νεότερων βιομηχανιών όπως η αυτοκινητοβιομηχανία,
- δ) η οικονομική ολοκλήρωση, καθώς μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στην περιφέρεια αλλάζοντας τις ρυθμίσεις της πολιτικής (Begg, 2003).

Όλοι αυτοί οι παράγοντες επιφέρουν προβλήματα στη βιωσιμότητα των περιφερειών διότι απαιτείται οι περιφέρειες να είναι αυτόνομες, ανεξάρτητες από τα μεγάλα αστικά κέντρα και να διαθέτουν δικούς τους πόρους για να καταφέρουν να αναπτυχθούν και να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τα σοβαρά προβλήματα και των επόμενων γενεών (Γιαλαντζή, 2011).

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι η περιφερειακή πολιτική που υλοποιεί η ΕΕ, απευθύνεται στο σύνολο των περιφερειών της ΕΕ και αποβλέπει να τονώσει την οικονομική ανάπτυξη και να βελτιώσει την ποιότητα της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, μέσω στρατηγικών επενδύσεων. Με διάφορες μορφές αλληλεγγύης δημιουργεί ευκαιρίες για τις περιφέρειες των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών καθώς αποτελεί την μεγαλύτερη αγορά και εμπορική δύναμη στον κόσμο. (https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/regional_policy.html?locale=el&root_default=SUM_1_CODE D%3D26).

Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ έχει τεράστια σημασία καθώς η λειτουργία της βασίζεται σε πέντε κύρια άρθρα σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (άρθρα 174-178) (Λύτρας, 2017).

Η Περιφερειακή πολιτική της ΕΕ απευθύνεται σε 5 κύριους τομείς:

- Στην επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο και συγκεκριμένα στη δυνατότητα πρόσβασης όλων στην απασχόληση, στην εκπαίδευση και στην κοινωνική ένταξη.
- Στη στήριξη και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- Στην ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας μέσα από την υλοποίηση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας που σχετίζονται με την έρευνα.
- Στην προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών έργων.
- Στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των μεταφορών και της δημιουργίας εναλλακτικών μορφών ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με επίκεντρο τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις καινοτόμες υποδομές μεταφορών (https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_el)

Αυτές οι δραστηριότητες στις οποίες εστιάζει η πολιτική της ΕΕ, επηρεάζουν τη ζωή των πολιτών των κρατών-μελών, καθώς αναφέρονται σε πραγματικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία, όπως η υγεία, η τεχνολογική καινοτομία, η προστασία του περιβάλλοντος, η ενέργεια, κλπ.

Το ευρύ φάσμα των τομέων πολιτικής στο οποίο δραστηριοποιείται η ΕΕ, χρηματοδοτείται από τον ετήσιο προϋπολογισμό της, ο οποίος της επιτρέπει να στηρίζει, να συμπληρώνει και να δίνει προστιθέμενη αξία στις δράσεις που υλοποιούν οι εθνικές κυβερνήσεις. Ο προϋπολογισμός αυτός είναι μικρός συγκριτικά με εκείνο των κρατών μελών της και

αντιπροσωπεύει περίπου το 1,04% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος όλων των κρατών μελών της ΕΕ. (<https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/009305e8-2a43-11e7-ab65-01aa75ed71a1>)

2.2. Κοινοτικές Ενισχύσεις – Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία

Η περιφερειακή πολιτική αποσκοπεί να μειώσει τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές διαφορές, που υπάρχουν ανάμεσα στις περιοχές της ΕΕ και να υποστηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα, την οικονομική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αειφόρο ανάπτυξη. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), τα οποία βοηθούν τις περιοχές της ΕΕ να ξεπεράσουν τις αδυναμίες τους και να αντιμετωπίσουν τα υπόλοιπα προβλήματα τους. (https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/regional_policy.html?locale=el&root_default=SUM_1_CODE_D%3D26)

Τα διαρθρωτικά ταμεία χρηματοδοτούν τα πολυετή Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα τα οποία καθορίζονται από τις κοινές προσπάθειες των περιφερειακών και εθνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσιο των Προγραμματικών περιόδων και δεν χρηματοδοτούν μεμονωμένα έργα. Η συμμετοχή των Ταμείων έχει τη μορφή άμεσης ενίσχυσης, μη επιστρεπτέας αλλά και επιδότησης επιτοκίου, εγγυήσεων, συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο και σε επιχειρηματικά κεφάλαια κ.α. Επιπλέον, το κάθε διαρθρωτικό ταμείο είναι ένα ειδικό πεδίο παρεμβάσεων και όχι ένα ενιαίο ταμείο στο πλαίσιο του Κοινοτικού Προϋπολογισμού (Καστάνιας, 2006 και Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017).

Γίνεται αντιληπτό ότι οι στόχοι-τομείς στους οποίους απευθύνεται η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ και η οποία χρηματοδοτείται από συγκεκριμένα κονδύλια της ΕΕ, συμπληρώνει τις επικείμενες επενδύσεις ή δημιουργεί κίνητρα για επενδύσεις τόσο από τον ιδιωτικό τομέα, όσο και από τις εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις, μέσω ενός συστήματος «κοινής διαχείρισης», που βασίζεται κατά κύριο λόγο στα 5 μεγάλα ταμεία:

- **Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, (ΕΤΠΑ)** χρηματοδοτεί έργα και επενδύσεις περιφερειακής ανάπτυξης και συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας των περιφερειών που βρίσκονται σε υστέρηση. Το ΕΤΠΑ επικεντρώνει τις χρηματοδοτήσεις του σε κάποιους κύριους τομείς προτεραιότητας, ήτοι:
 - ✓ Τομέας έρευνας και καινοτομίας,
 - ✓ Τομέας ψηφιακών θεμάτων,

- ✓ Τομέας ενίσχυσης και στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ),
- ✓ Τομέας προώθησης της μειωμένης χρήσης άνθρακα στην οικονομία,
- ✓ Τομέας ανασυγκρότησης και στήριξης των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή.
- **Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**, προωθεί με τη χρηματοδότησή του, την επαγγελματική κατάρτιση και βοηθά στην εξεύρεση εργασίας των πολιτών. Το ΕΚΤ επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό και αποβλέπει να βελτιωθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης και εκπαίδευσης όλων των κατοίκων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, στοχεύει στη βελτίωση της κατάστασης που βρίσκονται οι ευάλωτες ομάδες ανθρώπων και διατρέχουν τον κίνδυνο φτώχειας. Οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ αφορούν όλες τις περιφέρειες της ΕΕ. Για παράδειγμα, το διάστημα 2014-2020 θα δοθούν περισσότερα από 80 δισ. ευρώ σε επενδύσεις ανθρώπινου κεφαλαίου στα κράτη μέλη, και ένα επιπρόσθετο κονδύλι ύψους τουλάχιστον 3,2 δισ. ευρώ για την πρωτοβουλία «Απασχόληση των Νέων», μια νέα πρωτοβουλία που αποσκοπεί στην ενίσχυση ευρέσεως εργασίας των νέων για περιοχές όπου το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή αυτή κατηγορία ξεπερνάει το 25 %. Η χρηματοδότηση στοχεύει στην εξασφάλιση των ανέργων ως προς τη λήψη της απαιτούμενης κατάρτισης.
- **Το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)**, χρηματοδοτεί υποδομές για έργα μεταφορών και περιβαλλοντικά έργα σε εκείνες τις χώρες της ΕΕ όπου το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι μικρότερο από το 90 % του μέσου όρου της ΕΕ. Συγκεκριμένα σκοπεύει να μειώσει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**, είναι το ταμείο που χρηματοδοτεί την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) και στηρίζει στρατηγικές και έργα που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη των χωρών.
- **Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, είναι το ταμείο για τις θαλάσσιες και αλιευτικές πολιτικές της ΕΕ και αποτελεί έναν από τους 4 κύριους τομείς πολιτικής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014. Το Ταμείο χρησιμοποιείται για τη συγχρηματοδότηση έργων, μαζί με την εθνική χρηματοδότηση και στοχεύει να:
 - ✓ Μετατρέψει την αλιεία σε μία βιώσιμη αλιεία

- ✓ Ενισχύσει τις παράκτιες κοινότητες και περιοχές ώστε να διαφοροποιήσουν τις οικονομίες τους
- ✓ Χρηματοδοτήσει έργα που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών
- ✓ Υποστηρίζει βιώσιμες εξελίξεις στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας
- ✓ Διευκολύνει την πρόσβαση των αιτούντων στη χρηματοδότηση.

(https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/structural_cohesion_fund.html?locale=el)

Τα τρία πρώτα ταμεία περιλαμβάνονται στην πολιτική συνοχής που χαράζει η ΕΕ. Όλες οι περιφέρειες της ΕΕ είναι επιλέξιμες ώστε να χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, αλλά από το ΤΣ είναι επιλέξιμες μόνο οι λιγότερο ανεπτυγμένες. Έτσι για παράδειγμα, η χρηματοδότηση που διατίθεται για την πολιτική σύγκλισης της ΕΕ, για την περίοδο 2014-2020, ανέρχεται σε 351,8 δις ευρώ.

Τα δύο επόμενα ταμεία, το ΕΓΤΑΑ (στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής) και το ΕΤΘΑ (στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής) στοχεύουν συγκεκριμένα στις ανάγκες των αγροτικών και θαλάσσιων περιοχών, με αντίστοιχα ποσά 85 δις ευρώ και 6,5 δις ευρώ, για την ίδια χρονική περίοδο 2014-2020. Η διάθεση αυτών των κονδυλίων συμπληρώνεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, που ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Νοέμβριο του 2014.

Όλα τα παραπάνω κονδύλια αφορούν κοινοτικές ενισχύσεις με στόχο την οικονομική, κοινωνική και εδαφική σύγκλιση, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ (ΤΑΕΕ)**

Ένα ακόμη ταμείο που δημιουργήθηκε για την άμεση αντιμετώπιση μεγάλων φυσικών καταστροφών σε περιοχές της Ευρώπης που επλήγησαν, είναι το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ). Ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 2002 μετά τις σοβαρές πλημμύρες που έπληξαν την Κεντρική Ευρώπη και από τότε χρησιμοποιείται για να στηρίξει τις χώρες στην αποκατάστασή τους, μετά από καταστροφές, όπως πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, σεισμοί, καταιγίδες και ξηρασίες. Μέχρι τώρα έχει υποστηρίξει 24 ευρωπαϊκές χώρες (23 κράτη και 1 υπό ένταξη), σε 96 περιπτώσεις, με ποσό ενίσχυσης

πάνω από 6,5 δις ευρώ.

Στο πλαίσιο της εμφάνισης και εξάπλωσης του ιού SARS-CoV-2, γνωστός ως λοίμωξη COVID-19 και σύμφωνα με την εξαιρετική αντιμετώπιση της πανδημίας του Κορονοϊού από την ΕΕ, το νέο ταμείο ΤΑΕΕ επέκτεινε την εφαρμογή του και έτσι τον Μάρτιο του 2020 κάλυψε τις δύσκολες και πρωτόγνωρες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας. Το ΤΑΕΕ είναι ένας ειδικός μηχανισμός αλληλεγγύης και ενεργοποιείται πέραν του κανονικού προϋπολογισμού της ΕΕ. (https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/solidarity-fund/).

Πίνακας 1. Ποσό Χρηματοδότησης του ΤΑΕΕ ανά χώρα λόγω COVID-19

ΧΩΡΑ	Προτεινόμενο ποσό τελικής ενίσχυσης (ευρώ)
Albania	905.271
Austria	31.755.580
Belgium	37.298.777
Croatia	7.618.270
Czechia	17.373.205
Estonia	3.588.755
France	91.365.053
Germany	29.147.795
Greece	8.529.722
Hungary	39.723.926
Ireland	43.759.771
Italy	76.271.930
Latvia	1.177.677
Lithuania	2.828.291
Luxembourg	2.857.025
Montenegro	199.505
Portugal	55.568.181
Romania	13.926.870
Serbia	11.968.276
Spain	53.483.861
Σύνολο	529.347.741

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/doc/solidarity/eusf_contributions_covid_en.pdf

Στον ανωτέρω πίνακα 1, αποτυπώνονται οι προτεινόμενες τελικές χρηματοδοτικές συνεισφορές από το ταμείο ΤΑΕΕ για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στη δημόσια υγεία, λόγω COVID-19, συμπεριλαμβανομένων και των προκαταβολών όπου απαιτείται.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Περιφερειακή Πολιτική, Corina Cretu, στα πλαίσια της ετήσια εκδήλωσης για περιφερειακές και τοπικές αρχές, την «Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Περιφερειών και Πόλεων», ο προγραμματισμός των επενδύσεων στα πλαίσια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, μετά το 2020 αποβλέπει στην ανάγκη δημιουργίας μιας ισχυρής πολιτικής συνοχής, προκειμένου να ξεπεραστούν τα διαρθρωτικά εμπόδια, να ενισχυθεί το ανθρώπινο δυναμικό και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής. Η οικονομική και η περιφερειακή ανάπτυξη, η κατανόηση της εδαφικής επίδρασης που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση και η ψηφιακή μεταμόρφωση, η κλιματική αλλαγή και η ενεργειακή μετάβαση σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και η ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη είναι βασικά ζητήματα που θα εξεταστούν σε συνδυασμό με αποτελεσματικές περιφερειακές και τοπικές στρατηγικές για τη νεολαία, την ένταξη μεταναστών και τον κοινωνικό αποκλεισμό (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, PANORAMA 2018).

Το κεντρικό θέμα κατά τη διάρκεια αυτής της εβδομάδας είναι «Για μια ισχυρή πολιτική συνοχής της ΕΕ μετά το 2020», όπου παρουσιάζεται μια πλατφόρμα για τις περιφέρειες και τις πόλεις μέσω της οποίας θα μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις τόσο για οικονομικά θέματα, όπως ο πολυετής προϋπολογισμός, όσο και για νομοθετικές προτάσεις, όπως η αγροτική ανάπτυξη και το μέλλον της Ευρώπης, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Σε αυτή την εκδήλωση δίνεται η ευκαιρία να αποδειχθούν με σαφήνεια οι πραγματικές βελτιώσεις των Ευρωπαίων από την άσκηση της πολιτικής συνοχής και η σημαντικότητα ύπαρξης μίας ισχυρής πολιτικής που θα ακολουθήσει η ΕΕ στο μέλλον προς όφελος όλων των πολιτών των κρατών-μελών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, PANORAMA 2018).

Κεφάλαιο 3ο: Η Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα

3.1. Περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα

Με τον όρο «Περιφερειακές Ανισότητες» αναφέρονται οι διαφορές μεταξύ των περιφερειών σε επίπεδο ευημερίας και ανάπτυξης. Σύμφωνα με τους Παπαδασκαλόπουλος και Χριστοφάκης, οι Περιφερειακές ανισότητες ορίζονται «ως ανισότητες στις ευκαιρίες που υπάρχουν στις επιμέρους χωρικές μονάδες: ευκαιρίες για οικονομικές δραστηριότητες, για επενδύσεις, για απασχόληση, για σταδιοδρομία, για σπουδές, για περίθαλψη, για αναψυχή, για πολιτιστική δραστηριότητα κ.λ.π». Ο ακριβής εντοπισμός των ανισοτήτων στις ευκαιρίες, είναι πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί διότι απαιτούνται μετρήσεις σε ανθρώπινο δυναμικό αλλά και σε επίπεδο πληροφόρησης και τοπικών αντιλήψεων που μετρώνται δύσκολα ποσοτικά (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2004).

Σύμφωνα με τον Ο Μ. Polese, **οι περιφερειακές ανισότητες διακρίνονται σε δύο τύπους:**

- i. τις ανισότητες του επιπέδου ευημερίας ή αλλιώς του πραγματικού εισοδήματος του πληθυσμού των περιφερειών και
- ii. τις ανισότητες του επιπέδου της κατανομής δραστηριοτήτων, θέσεων εργασίας και πληθυσμού (Παπαδασκαλόπουλος 2000 και Κουτσιάνου, 2018).

Οι περιφερειακές ανισότητες σε μία χώρα αποτελούν το Περιφερειακό Πρόβλημα της συγκεκριμένης χώρας, καθώς εκφράζουν τόσο τις εμφανείς ανισότητες σε επίπεδο εισοδήματος, απασχόλησης, μετανάστευσης, κλπ αλλά και τις μη εμφανείς, όπως την ύπαρξη υπερπληθυσμού σε κάποιες περιφέρειες η οποία δημιουργεί αρνητικές εξωτερικές οικονομίες λόγω της υπερσυγκέντρωσης πληθυσμού.

Γίνεται αντιληπτό ότι το Περιφερειακό Πρόβλημα είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο με διαστάσεις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και θεσμικές που καθορίζονται από το εύρος των περιφερειακών ανισοτήτων (Βλιάμος, 2008).

Οι ανισότητες αυτές προσδιορίζονται με βάση τέσσερα κριτήρια, τα εξής: (Κουτσιάνου, 2018 και Βλιάμος, 2008)

1. το Ειδολογικό κριτήριο, που προσδιορίζει τις άνισες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές ευκαιρίες των περιφερειών, όπως ευκαιρίες για σταδιοδρομία, επενδύσεις κ.λπ.
2. το Χωροταξικό κριτήριο, που προσδιορίζει την ύπαρξη ασυμμετρίας μεταξύ των

περιφερειακών χωρικών μονάδων της ίδιας χώρας ή μεταξύ άλλων χωρών, δηλαδή ο εντοπισμός του προβλήματος Κέντρου και Περιφέρειας.

3. το Αναπτυξιακό κριτήριο, που προσδιορίζει τα άνισα επίπεδα ανάπτυξης που υπάρχουν μεταξύ των επιμέρους περιφερειών.
4. το Κλαδικό κριτήριο, που αντικατοπτρίζει την αναδιάρθρωση της οικονομίας και την παγκοσμιοποίηση της αγοράς, που οδήγησαν σε αντικατάσταση των παραδοσιακών κλάδων της οικονομίας με νεότερους που εξελίσσονται δυναμικά και δημιουργούνται ορατές διαφοροποιήσεις ανάμεσα σε αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες.

Στην Ελλάδα οι παράγοντες καθορισμού των περιφερειακών ανισοτήτων διακρίνονται σε: ιστορικούς, γεωμορφολογικούς, πολιτικούς και οικονομικούς (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004).

Οι Ιστορικοί Παράγοντες συνδέονται με την ιστορική διαδρομή της Ελλάδας, ξεκινώντας από τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους και συνεχίζοντας στις περιόδους εκείνες που έφεραν πολιτική και εθνική αστάθεια όπως η Τουρκοκρατία, οι Βαλκανικοί πόλεμοι, η Μικρασιατική καταστροφή, οι Α' και Β' Παγκόσμιοι πόλεμοι, ο εμφύλιος πόλεμος και η δικτατορία. Όλα αυτά τα γεγονότα συνέβαλλαν στην αύξηση των ανισοτήτων, δημιουργώντας ευνοϊκές συνθήκες πληθυσμιακής ανάπτυξης της μητρόπολης σε αντίθεση με τις περιφέρειες της χώρας, καθώς αυτός ο βαθμός συγκέντρωσης είναι υψηλότερος ακόμη και συγκριτικά με τις χώρες της Ευρώπης.

Οι Γεωμορφολογικοί Παράγοντες συνδέονται με την πρόσβαση και το μέγεθος του πληθυσμού στις τοπικές αγορές καθώς και με τις συνθήκες διαβίωσης τους. Έτσι στην Ελλάδα συγκεντρώθηκε περισσότερος πληθυσμός στις πεδινές και παράλιες περιοχές και λιγότερος στις ορεινές και νησιωτικές. Αυτή η μετατόπιση του πληθυσμού οφείλεται στην αλλαγή του παραγωγικού μοτίβου της χώρας, διότι αναπτύχθηκαν οι υπηρεσίες και η βιομηχανία και μειώθηκε η γεωργία και η κτηνοτροφία. Επίσης η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας οδήγησε στην κατασκευή μεγάλων τεχνικών έργων, η πρόοδος της επιστήμης βοήθησε στην καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών και οι κλιματολογικές συνθήκες είναι καλύτερες στις πεδινές περιφέρειες.

Οι Πολιτικοί Παράγοντες συνδέονται με τη δημιουργία ενός ισχυρού κεντρικού κράτους που δεν έδωσε τη δυνατότητα να αναπτυχθεί μία δυνατή περιφερειακή και τοπική διοίκηση. Οι κατά τόπους διοικήσεις των περιφερειών είχαν περιορισμένα μέσα παρέμβασης σε αναπτυξιακά θέματα και η χρηματοδότησή τους εξαρτιόταν από πόρους της κεντρικής

διοίκησης. Επιπλέον, η απουσία οργανωμένης πολιτικής δημοσίων επενδύσεων υπέρ των ασθενέστερων περιφερειών της χώρας, εκ μέρους του κεντρικού κράτους, επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις ανισότητες στη χώρα και οι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης δαπανήθηκαν σε ημιτελή έργα εξαιτίας κομματικών επιδιώξεων.

Οι Οικονομικοί Παράγοντες συνδέονται με τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και συγκέντρωσης που ευνοούν τα αστικά κέντρα, όπου υλοποιούνται οι περισσότερες δραστηριότητες οι οποίες οδηγούν και σε ταχύτερη ανάπτυξη σε σχέση με τις περιφέρειες. Επίσης, συνδέονται με την ανατομία των κατά τόπους οικονομιών, με την ποιότητα των ανθρώπινων πόρων και με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Σε περιφέρειες όπου υπάρχει ανεπτυγμένος δευτερογενής τομέας και έντονη βιομηχανική δραστηριότητα, τόσο η παραγωγική διάρθρωση όσο και οι άνθρωποι πόροι βοηθούν στην ταχύτερη ανάπτυξη αυτών των περιοχών. Γενικότερα, οι ανεπτυγμένες περιοχές μέσα σε ένα θετικό οικονομικό περιβάλλον δημιουργούν ευνοϊκότερες συνθήκες εκμετάλλευσης ευκαιριών έναντι των μη ανεπτυγμένων ενώ οι αναπτυγμένοι οικονομικοί κύκλοι ευνοούν την αύξηση των ανισοτήτων έναντι των αντίστοιχων που εμφανίζουν ύφεση.

Γίνεται εμφανές ότι οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα δημιουργούν πολλά προβλήματα στις μη ανεπτυγμένες περιοχές, σχετικά με το περιβάλλον, τα κυκλοφοριακά προβλήματα, την ύπαρξη χαμηλότερου βιοτικού επιπέδου και κυρίως τη μείωση της οικονομικής ανάπτυξης. Μεγάλα λοιπόν τμήματα της περιφέρειας δεν έχουν τη δύναμη να ανταγωνιστούν τα ανεπτυγμένα αστικά κέντρα ως προς την παραγωγικότητα, τις επενδύσεις και το ανθρώπινο δυναμικό και οδηγούνται σε οικονομική και κοινωνική εξαθλίωση. Εδώ ακριβώς βρίσκεται ο σημαντικός ρόλος της άσκησης της Περιφερειακής πολιτικής που θα αξιοποιήσει τις δυνατότητες των περιφερειών και θα μειώσει τη σύγκλιση μεταξύ τους με βασικό στόχο τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004, e-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας, 2019).

3.2. Αναγκαιότητα και Μέσα Περιφερειακής Πολιτικής

Η περιφερειακή αναπτυξιακή πολιτική που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα είχε ως βασικούς στόχους, την αναπτυξιακή αξιοποίηση των δυνατοτήτων των μεγάλων αστικών κέντρων και των περιφερειών καθώς και τη μείωση των αποκλίσεων μεταξύ τους. Αποτελεί μία βασική οικονομική πολιτική των σύγχρονων κρατών που επικράτησε ιδιαίτερα μετά τη μεγάλη

οικονομική κρίση του 1929-1933 και μετά τους δύο παγκόσμιους πολέμους και οδήγησε στη δημιουργία του κλάδου της Περιφερειακής Οικονομικής Πολιτικής (Κόνσολας, 1997). Η άσκηση της ήταν αναγκαία καθώς εμφανίζονταν διαρκώς κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες μεταξύ των περιοχών της χώρας, με αποτέλεσμα η παρέμβαση της πολιτείας να καθίσταται απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστούν η σταθερότητα και η ανάπτυξη σε όλους τους τομείς της κοινωνίας (e-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας, 2019).

Σύμφωνα με τον Σ. Πολύζο, «*κύριος στόχος της εφαρμοζόμενης περιφερειακής πολιτικής είναι η επίτευξη της εθνικής ανάπτυξης με ταυτόχρονη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων*» (Πολύζος, 2011). Άλλοι συγγραφείς, όπως ο Παπαδασκαλόπουλος και Χριστοφάκης υποστηρίζουν ότι η Περιφερειακή Πολιτική είναι μία μορφή στρατηγικής με σκοπό να διορθώσει τις ασυμμετρίες στο χώρο, επιτυγχάνοντας την οικονομική ανάπτυξη παράλληλα με την διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης 2004). Δηλαδή αποτελεί μία μορφή κρατικής παρέμβασης που αποβλέπει στην ίση κατανομή των δραστηριοτήτων μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών της χώρας. Επίσης, οι Πετράκος και Ψυχάρης, υποστηρίζουν ότι η αποτελεσματικότητα αυτής της πολιτικής και η επίτευξη των στόχων της αλληλοσυνδέονται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιφερειών στις οποίες απευθύνονται (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004, Κουτσιάνου, 2018).

Οι λόγοι αναγκαιότητας άσκησης της Περιφερειακής Πολιτικής στη Ελλάδα, συνίστανται στους εξής:

Αξιοποίηση όλων των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας, καθώς στις περιφέρειες όπου υπάρχουν περισσότερες δραστηριότητες συγκεντρώνεται περισσότερος πληθυσμός, δημιουργείται υπερβάλλουσα ζήτηση στην εργασία και στην αγορά της γης ώστε αυξάνεται το κόστος τους και αυξάνεται και ο πληθωρισμός. Ενώ αντίθετα στις μη ανεπτυγμένες περιφέρειες δεν αξιοποιούνται όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές, ούτε όλες οι παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας και η κοινωνία δεν βρίσκεται στο μέγιστο επίπεδο ευημερίας.

Μεγάλοι ρυθμοί οικονομικής διεύρυνσης, καθώς στις περιοχές με μεγάλες περιφερειακές ανισότητες υπάρχουν υψηλά επίπεδα ανεργίας και αυτό οδηγεί σε ανάκαμψη της ανάπτυξης λόγω πληθωριστικών πιέσεων. Αντίθετα στις περιοχές όπου χρησιμοποιούνται όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές, η ανάκαμψη έχει μεγαλύτερη διάρκεια και οδηγεί σε υψηλότερους ρυθμούς αύξησης του προϊόντος λόγω της αυξημένης ζήτησης χωρίς να υπάρχει αύξηση στο κόστος.

Αποφυγή κοινωνικών αντιπαραθέσεων, καθώς η ύπαρξη διαφορετικών επιπέδων διαβίωσης

δημιουργεί εντάσεις και αναταραχές στο κοινωνικό σύνολο με συνέπειες πολιτικές και κοινωνικές σε όλη την οικονομία.

Ύπαρξη κοινωνικής δικαιοσύνης και λειτουργίας του μηχανισμού της αγοράς, καθώς τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης των περιοχών της χώρας οδηγούν σε διαφορετικά επίπεδα πολιτισμού και κυρίως σε λειτουργία του μηχανισμού της αγοράς με τέτοιο τρόπο που δεν μπορεί να μειώσει τις ανισότητες σε επίπεδο αμοιβής και ανεργίας (e-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας, 2019, Ανδρικόπουλος, 2011).

Τα μέσα με τα οποία ασκείται η Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα είναι ένας συνδυασμός εργαλείων, που μετά από ορθολογική αξιολόγηση των προβλημάτων, κινδύνων και ευκαιριών, μπορούν να συμβάλλουν στην άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών. Οι κατηγορίες αυτών των εργαλείων είναι:

Δημόσιες δαπάνες, οι οποίες αποτελούνται από τις δαπάνες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, όπως είναι οι Δήμοι, οι Νομαρχίες, τα νοσοκομεία, κλπ, από τις δαπάνες λειτουργίας των κρατικών επιχειρήσεων, όπως είναι η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ, τα ΕΛΤΑ, κλπ, από τις δαπάνες αγοράς και προμήθειας εξοπλισμού και από τις δαπάνες εκτέλεσης δημοσίων έργων, τα οποία συμβάλλουν στην ύπαρξη θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη της υποδομής της περιφέρειας που υλοποιούνται.

Έργα σχετικά με υποδομές, είτε αυτές είναι παραγωγικές, είτε αστικές, είτε κοινωνικές. Με τον τρόπο αυτό, το κράτος δημιουργεί δίκτυα οδικά, σιδηροδρομικά, αεροπορικά, μεταφορών, τηλεπικοινωνίας, ενέργειας, βιομηχανικών περιοχών, ύδρευσης, αποχέτευσης, καθώς και υποδομές υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας, πολιτισμού, άθλησης, κλπ.

Τα αναπτυξιακά κίνητρα, που παρέχονται μέσω αναπτυξιακών νόμων, προσελκύουν περισσότερες επενδύσεις στις περιοχές οι οποίες υπάγονται σε αυτά. Κυρίως αναφέρονται σε κάποιο δωρεάν ποσό επιδότησης του κεφαλαίου επιχορήγησης, σε επιδότηση του επιτοκίου του δανείου της επένδυσης και σε διάφορα φορολογικά κίνητρα.

Έλεγχοι και περιορισμοί, όπως η κρατική παρέμβαση μέσω χορήγησης άδειας σχετικά με την χωροταξική εγκατάσταση μίας επιχείρησης ή την απαγόρευσή της.

Τόνωση στην κινητικότητα εργασίας και κεφαλαίου, ενισχύοντας την ευελιξία των συντελεστών της παραγωγής. Δηλαδή την παροχή πληροφοριών για εκείνες τις περιοχές όπου υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης λόγω επάρκειας κεφαλαίου και για ευκαιρίες επενδύσεων όπου υπάρχει επάρκεια εργασίας.

Διεύρυνση και ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με πολιτικές στήριξης τους καθώς στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες η παραγωγή βασίζεται στις ΜΜΕ. Έτσι η ανάπτυξη αυτών των περιφερειών εξαρτάται από την ικανότητα να ανταπεξέλθουν αυτές οι επιχειρήσεις στον ανταγωνισμό, στις επενδύσεις, στο εκσυγχρονισμό και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Στην Ελλάδα ιδιαίτερα, όπου οι περισσότερες επιχειρήσεις σε ποσοστό 90% και 95% είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους, η προοπτική για ανάπτυξη των περιφερειών στηρίζεται στη βιωσιμότητα αυτών.

Πολιτικές αποκέντρωσης του δημόσιου τομέα, οι οποίες αναφέρονται σε μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Κεντρική στην Περιφερειακή και Τοπική διοίκηση της χώρας, στοχεύοντας στην ανεξαρτητοποίηση της περιφέρειας και την ενεργοποίηση των δυνατοτήτων της. Μία τέτοια πολιτική για να είναι αποτελεσματική θα πρέπει να εξασφαλίσει τη δημιουργία νέων υπηρεσιών στην περιφέρεια καθώς και την μετεγκατάσταση των ήδη υπαρκτών δομών από το κέντρο προς την περιφέρεια.

Πολιτικές τόνωσης του ανθρώπινου δυναμικού μιας περιφέρειας, οι οποίες αναφέρονται στη διεύρυνση της ποιότητας των ανθρώπων με τη δημιουργία εξειδικευμένων γνώσεων, τη βελτίωση των προσόντων τους και τη διεύρυνση των ειδικοτήτων του εργατικού δυναμικού. Παραδείγματα αποτελούν η κατάρτιση νέων ανθρώπων που εισέρχονται στην αγορά εργασίας, η επανακατάρτιση ανέργων και η δια βίου επαγγελματική κατάρτιση. Μία τέτοια πολιτική βασίζεται στο γεγονός ότι η ανάπτυξη μιας περιφέρειας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ποιότητα στον εργασιακό τομέα και δεν αποσκοπεί στην ποσότητα. Επίσης, στη σημερινή εποχή με τη γνώση να αποτελεί την κινητήρια δύναμη στην ανάπτυξη και στην πρόοδο, οι περιφέρειες με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό υπερτερούν συγκριτικά έναντι αυτών με ανειδίκευτο προσωπικό ενώ προσελκύουν περισσότερες και μεγαλύτερες επενδύσεις.

Η εγκατάσταση επιστημονικών ιδρυμάτων, όπως Πανεπιστημίων, Ερευνητικών κέντρων, κλπ. σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, συμβάλλει στην αύξηση του επιστημονικού δυναμικού της περιοχής και στον εκσυγχρονισμό του ανθρώπινου δυναμικού καθώς δημιουργείται δίκτυο συνεργασίας μεταξύ των φορέων του δημοσίου και των επιχειρήσεων.

Πολιτικές διασυνοριακής συνεργασίας, μέσω των οποίων αντιμετωπίζεται η απομόνωση των περιμετρικών περιοχών της χώρας και ενισχύεται η οικονομική τους δραστηριότητα, μετατρέποντας αυτές τις διασυνοριακές ζώνες σε περιοχές με έντονες συναλλαγές και

σχέσεις. Οι πολιτικές αυτές εφαρμόζονται ώστε τα σύνορα των χωρών να παύσουν να λειτουργούν ως φράγματα επικοινωνίας, μετακινήσεων και σχέσεων σε όλα τα επίπεδα, τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ όσο και στα εξωτερικά της σύνορα.

3.3. Η Ιστορική Εξέλιξη της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα

Η πορεία της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα συμπορεύεται με την αντίστοιχη πορεία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η θέσπιση ενός περιφερειακού προγραμματισμού εφαρμόζεται σταδιακά από το τέλος του 2ου Παγκοσμίου πολέμου μαζί με την προσπάθεια για εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό και υλοποιείται μέσω νομοθετημάτων που αποσκοπούν στην τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης, στην οργάνωση του προγραμματισμού και στην ενίσχυση της διοικητικής αποκέντρωσης της χώρας. Η προσπάθεια αυτή δεν αποτελεί συστηματική πολιτική διότι αρχικά χρηματοδοτήθηκαν συγκεκριμένα έργα χωρίς να υπάρχει οργανωμένο πλαίσιο ανάπτυξης και προγραμματισμού.

Μεταγενέστερα όμως με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα αυτό άλλαξε, καθώς ξεκίνησε η εφαρμογή των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) το 1986, με τα οποία εκπονήθηκαν πολυταμειακά και πολυτομεακά περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα με ουσιαστικό χωρικό διαχωρισμό (Ανδρικόπουλος, 2011 & Λύτρας, 2017).

Συγκεκριμένα, η ιστορική πορεία της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα υλοποιείται στις εξής περιόδους:

- 1η προγραμματική περίοδος (1948 έως 1964),
- 2η προγραμματική περίοδος (1964 έως 1979),
- 3η προγραμματική περίοδος (1980 έως 1986),
- 4η προγραμματική περίοδος (1986 έως 2006),
- 5η προγραμματική περίοδος (2007 έως 2013),
- 6η προγραμματική περίοδος (2014 έως 2020),
- Νέα προγραμματική περίοδος (2021 έως 2027)

Σε όλες τις ανωτέρω περιόδους η Ελλάδα διαχειρίζεται προγράμματα και θέτει στόχους διαφορετικού περιεχομένου που υλοποιούνται από σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων και αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας, στην μείωση των

περιφερειακών ανισοτήτων και την άσκηση αποτελεσματικής περιφερειακής πολιτικής για την προώθηση της αποκέντρωσης, την ενίσχυση της απασχόλησης, την κοινωνική συνοχή, κλπ. (Παπαδασκαλόπουλος και Χριστοφάκης, 2002).

Κεφάλαιο 4^ο: Οι Προγραμματικές Περίοδοι στην Ελλάδα

4.1. 1η Προγραμματική περίοδος (1948 – 1964)

Αυτή η περίοδος αποτυπώνει τις πρώτες προσπάθειες ανασυγκρότησης της χώρας μέσα από τον προγραμματισμό της εθνικής οικονομικής ανάπτυξης κατά την μεταπολεμική περίοδο. Αυτές οι προσπάθειες άσκησης περιφερειακής πολιτικής και προγραμματισμού άρχισαν να υλοποιούνται το 1948 στοχεύοντας στην τόνωση, στην ανάπτυξη και στην προστασία της βιομηχανίας στην επαρχία. Όμως, η ουσιαστική πολιτική εφαρμόστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1950, μέσα από το «Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 1960-1964» με το οποίο καθορίστηκε η αναγκαιότητα αντιμετώπισης των περιφερειακών ανισοτήτων της χώρας με την άσκηση περιφερειακής πολιτικής (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2002).

4.2 2η Προγραμματική περίοδος (1964 – 1979)

Η περίοδος αυτή αποτελείται από δύο ξεχωριστές περιόδους.

Η πρώτη αναφέρεται στα χρόνια 1964 έως 1974 όπου, ξεκίνησε η διάκριση των περιφερειών ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης τους, καθιερώθηκαν χρηματοδοτικά κίνητρα, ιδρύθηκαν βιομηχανικές περιοχές, υλοποιήθηκαν συγκεκριμένα προγράμματα για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, ενεργοποιήθηκαν οι υπηρεσίες σχετικές με την περιφερειακή ανάπτυξη, κλπ.

Η δεύτερη αναφέρεται στα χρόνια της μεταπολίτευσης από το 1975 μέχρι 1979 όταν έγιναν σοβαρές προσπάθειες εφαρμογής της περιφερειακής πολιτικής με τη θέσπιση νόμων και την εκτέλεση συγκεκριμένων προγραμμάτων. Ειδικότερα, αυτή την περίοδο δίνεται μεγάλη βαρύτητα στην τόνωση και ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών μέσω κινήτρων, στα προγράμματα υποδομών όπως οι υποδομές μεταφορών και στην ενίσχυση των επιχειρήσεων ανάλογα με τον κλάδο που εκπροσωπούν (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2002, Ανδρικόπουλος, 2011).

4.3 3η Προγραμματική περίοδος (1980 – 1986)

Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) και από την προσπάθειά της να εναρμονιστεί με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη και να συνδέσει τη δική της περιφερειακή πολιτική με εκείνη της Ευρώπης. Στην κατεύθυνση αυτή ψηφίστηκαν νόμοι, όπως ο Νόμος 1116/81 που ενίσχυσε την προσπάθεια παρέμβασης του κράτους στην επιδότηση των κεφαλαίων στις περιφέρειες με κλιμακωτά κριτήρια, υλοποιήθηκαν προγράμματα όπως το αρχικό Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης 1981-1985, πραγματοποιήθηκαν οι πρώτες χρηματοδοτήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και εκταμιεύτηκαν τα αρχικά δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επίσης, ψηφίστηκε ο νόμος 1262/82 για τόνωση των διαδικασιών αποκέντρωσης και καταρτίστηκε το Πενταετές Πρόγραμμα 1983-1987 με το οποίο ενισχύθηκε η ενεργός συμμετοχή των φορέων τοπικής διοίκησης στον προγραμματισμό και στη λήψη σημαντικών αποφάσεων μέσω του «Δημοκρατικού Προγραμματισμού» (Ανδρικόπουλος, 2011).

4.4. 4η Προγραμματική περίοδος (1986 – 2006)

4.4.1. Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (1986 – 1989)

Η περίοδος αυτή ξεκινάει με την εφαρμογή των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) από το 1986 μέχρι το 1992 και συνεχίζει με τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ). Αρχικά, η περίοδος εφαρμογής των ΜΟΠ ορίστηκε από το 1984 έως το 1989, αλλά στην πορεία επεκτάθηκε μέχρι το 1993 και για τους περισσότερους μελετητές αποτέλεσε την αφετηρία της ουσιαστικής άσκησης της περιφερειακής πολιτικής της Ευρώπης.

Τα ΜΟΠ οριοθετούν ένα νέο πλαίσιο Περιφερειακού προγραμματισμού και εισάγουν νέες μεθόδους άσκησης της Περιφερειακής Πολιτικής. Στο νέο αυτό πλαίσιο εντάσσονται ολοκληρωμένα, πολυταμειακά και πολυετή επιχειρησιακά προγράμματα με συγκεκριμένους πόρους ανά έτος και ιεραρχημένους στόχους ανά περιφέρεια εφαρμογής τους. Επιπλέον, τα προγράμματα αυτά διαχωρίζουν τις περιφέρειες της χώρας, αποτυπώνουν την πραγματική κατάσταση σε κάθε μία από αυτές και δημιουργούν εκείνους τους θεσμούς που απαιτούνται ώστε να παρακολουθείται στενά η πορεία υλοποίησης των προγραμμάτων και να

αξιολογούνται τα αποτελέσματά τους (Γιαλαντζή, 2011 & Λύτρας, 2017).

Τα ΜΟΠ απευθύνθηκαν και σε άλλες χώρες του Ευρωπαϊκού νότου, όπως η Ιταλία και η νότια Γαλλία στοχεύοντας στην ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων μεσογειακών περιφερειών οι οποίες θα πλήττονταν από την εισχώρηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στη ΕΟΚ το 1986. Στον ελληνικό χώρο υλοποιήθηκαν 7 Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, ήτοι: της Κρήτης, Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας, Αττικής, Πελοποννήσου, Ανατολικής και Κεντρικής Ελλάδας και νήσων Αιγαίου πελάγους. Επίσης, υλοποιήθηκε και ένα θεματικό πρόγραμμα, το ΜΟΠ Πληροφορικής που απευθύνθηκε σε όλη τη χώρα (Γιαλαντζή, 2011, <http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=3&L2=1>).

Σύμφωνα με τον Κόνσολα, η Κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται σε 6,6 δις ECU εκ των οποίων τα 2,5 δις διατέθηκαν στην Ελλάδα (Κόνσολας, 1997). Αυτό σημαίνει ότι το 70% του κάθε έργου που εντάχθηκε σε αυτά τα προγράμματα, καλύφθηκε από την Κοινοτική συμμετοχή, ενώ το υπόλοιπο 30% από εθνική συμμετοχή. Η αποτελεσματικότητα των ΜΟΠ ήταν μικρή, λόγω της μη απορρόφησης των κοινοτικών πόρων, του κατακερματισμού των χρηματοδοτήσεων σε μεγάλο αριθμό έργων, της πολυπλοκότητας της εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων και άλλων δυσχερειών στις λειτουργίες που έπρεπε να υλοποιηθούν. Αναμφισβήτητα, τα ΜΟΠ ευαισθητοποίησαν τις αρμόδιες αρχές στη διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων και αποτέλεσαν την αρχή της εμπειρίας για ανάλογες δράσεις στο μέλλον τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα (Κόνσολας, 1997).

Τα ΜΟΠ ήταν το προοίμιο των τριών Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (ΚΠΣ) που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα από το 1989 μέχρι το 2006, όπου η Περιφερειακή πολιτική της χώρας εναρμονίζεται με την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή πολιτική. Συγκεκριμένα, από το πρώτο ΚΠΣ το 1989 μέχρι και το τέλος του τρίτου, το 2006, στην Ελλάδα εισρέουν μεγάλα χρηματοδοτικά πακέτα καθώς όλες οι περιφέρειες παρουσιάζουν προβλήματα στο μέγιστο βαθμό και πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξης στις Κοινοτικές Ενισχύσεις εφόσον παρουσιάζουν κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ, που είναι και το κριτήριο ένταξης κάποιας περιφέρειας στο Στόχο 1 της Διαρθρωτικής Πολιτικής της Ένωσης.

Στην ίδια περίοδο θεσπίζονται νόμοι, όπως ο νόμος 1622/1986 που αναφέρεται στη δημιουργία 13 Περιφερειών της χώρας, οι νόμοι 2218 και 2240 του 1994, με τους οποίους ιδρύεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και λειτουργεί ως Β' Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

ενισχύεται η αποκέντρωση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Με τον επόμενο νόμο 2539/1997 (πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας») γίνεται η αναδόμηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς δημιουργούνται 1.033 νέοι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Κοινότητες) που διαμορφώνουν το θεσμικό πλαίσιο της πολιτικής της χώρας σε περιφερειακό επίπεδο. Το πλαίσιο αυτό συμπληρώνεται από διάφορους Αναπτυξιακούς νόμους που θεσπίστηκαν τα επόμενα χρόνια, όπως οι νόμοι 1892/90, 2234/94, 2601/98 και 3299/04 που αναφέρονται στην παροχή επενδυτικών κινήτρων σε κάθε περιφέρεια ανάλογα με τη διαφοροποίησή της (Πετράκος & Ψυχάρης, 2016, Κουτσιάνου, 2018).

4.4.2. Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989 – 1993)

Ορόσημο των εκτεταμένων μεταρρυθμίσεων τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρώπη υπήρξε το 1988, όταν ξεκίνησαν οι λειτουργικές μεταρρυθμίσεις στα Διαρθρωτικά ταμεία και κατέληξαν να διπλασιάσουν τους χρηματοδοτικούς πόρους το 1993, μέσα από μία σταδιακή αύξησή τους. Ταυτόχρονα με αυτό το γεγονός ξεκίνησε και ο θεσμός των ΚΠΣ (Σαμαθρακάκης, Παπαδιοδώρου, 1996).

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης αποτυπώνουν ένα πλαίσιο προγραμματισμού που δεσμεύει τις κοινοτικές παρεμβάσεις και υλοποιείται με άξονες αναπτυξιακών προτεραιοτήτων. Επίσης, προβλέπουν διαμερισμό των ευθυνών της υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων μεταξύ των αρχών της κάθε χώρας, είτε εθνικές είτε περιφερειακές, και της Ευρωπαϊκής κοινότητας. Με βάση αυτά τα δεδομένα συντάχθηκε, εγκρίθηκε και υλοποιήθηκε το Α' Ελληνικό ΚΠΣ (Σαμαθρακάκης, Παπαδιοδώρου, 1996).

Επίσης, τα ΚΠΣ αποτελούνται από δυο τμήματα, το ένα είναι το Εθνικό και το άλλο είναι το Περιφερειακό. Στο πρώτο τμήμα, το Εθνικό, συμπεριλαμβάνονται τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΤΕΠ) που καταρτίζονται και υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο. Στο δεύτερο τμήμα, το Περιφερειακό, συμπεριλαμβάνονται τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) που σχεδιάζονται και υλοποιούν δράσεις ανάπτυξης για κάθε μία από τις 13 περιφέρειες της Ελλάδας ξεχωριστά. Βέβαια, η επίτευξη της περιφερειακής ανάπτυξης είναι αποτέλεσμα της συλλογικής δράσης τόσο μέσω των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων όσο και μέσω των τομεακών πολιτικών με διαστάσεις χωρικές (Κουτσιάνου, 2018).

Στην Ελληνική Επικράτεια, η αναπτυξιακή πολιτική μεταξύ του 1984 μέχρι του 1993, περιλαμβάνοντας την περίοδο από τα ΜΟΠ και μέχρι το Α΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ακολούθησε μία στρατηγική υπερβολικής διασποράς των διαθέσιμων πόρων των προγραμμάτων σε μεμονωμένα έργα υποδομών. Βέβαια μέσω αυτής αναπτύχθηκε η οικονομική δραστηριότητα και κατά συνέπεια βελτιώθηκε το επίπεδο ζωής των αγροτικών και περιφερειακών περιοχών. Επιπλέον, αναβαθμίστηκε το δίκτυο μεταφορών στην επαρχία, εκσυγχρονίστηκαν πολλές μικρές γεωργικές επιχειρήσεις και δημιουργήθηκαν πολλά μικρά και μεγάλα ξενοδοχεία σε απομακρυσμένες περιοχές (Καστάνιας, 2006).

Η περίοδος αυτή συνέπεσε με ένα σημαντικό ορόσημο για την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το 1988 αποφασίστηκε η ριζική μεταρρύθμιση της λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων που οδήγησε στον συντονισμό των πολιτικών των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων που μέχρι τότε παρέμεναν ανεξάρτητες. Η μεταρρύθμιση αυτή προέβλεπε σταδιακή αύξηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων μέχρι τον διπλασιασμό τους την περίοδο 1987-1993. Επίσης, προέβλεπε ότι η ευθύνη για το προγραμματισμό και για την υλοποίηση των αναπτυξιακών δράσεων και προγραμμάτων, που συγχρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα επιμερίζεται ανάμεσα στις εθνικές και περιφερειακές αρχές της χώρας και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=3&L2=1>).

Ως εκ τούτου, λοιπόν το 1988 ήταν η χρονιά που ιδρύθηκε το θεσμικό πλαίσιο τα οποίο στηρίχθηκε σε τέσσερις βασικές αρχές και ισχύει μέχρι σήμερα με μικρές αλλαγές. Υιοθετήθηκε το «πακέτο Ντελόρ» που σηματοδότησε μια νέα εποχή για τον κοινοτικό προϋπολογισμό καθώς βασίστηκε σε ένα πολυετές σύστημα προγραμματισμού.

Η Πολιτική Συνοχής που ακολουθήθηκε μέχρι και το 1994 ονομαζόταν «διαρθρωτική πολιτική» και αποτέλεσε τη δεύτερη πιο σημαντική πολιτική δαπανών της Ευρώπης μετά την Κοινοτική Αγροτική Πολιτική. Οι πόροι της κάλυπταν το 25% των συνολικών δαπανών του προϋπολογισμού ή το 0,3% του συνολικού ΑΕΠ της Κοινότητας. Οι τέσσερις θεμελιώδεις αρχές ήταν:

- 1. Αρχή της συγκέντρωσης:** Οι κοινοτικές παρεμβάσεις εστιάζουν σε συγκεκριμένους στόχους προτεραιότητας στον αναπτυξιακό προγραμματισμό με εμβέλεια σε όλα τα κράτη-μέλη.
- 2. Αρχή της εταιρικής σχέσης:** Σε όλες τις διαδικασίες προγραμματισμού και υλοποίησης εφαρμόζεται αδιάλειπτη συνεργασία της Επιτροπής με τις αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές

και τοπικές αρχές.

3. Αρχή του προγραμματισμού: Οι κοινοτικοί πόροι που διατίθενται από τα Διαρθρωτικά ταμεία δεν προορίζονται μόνο για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων, αλλά συνεισφέρουν στην υλοποίηση πολυετών προγραμμάτων.

4. Αρχή της προσθετικότητας: Οι κοινοτικοί πόροι των ταμείων προστίθενται στους εθνικούς πόρους και δεν τους υποκαθιστούν (Μαρτινίδης, 2020).

Αυτή την περίοδο υλοποιήθηκε το Α΄ ΚΠΣ (1989-1993) στη βάση των πολλαπλών μεταρρυθμίσεων του 1988, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής οικονομίας σε περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο (Γιαλαντζή, 2011).

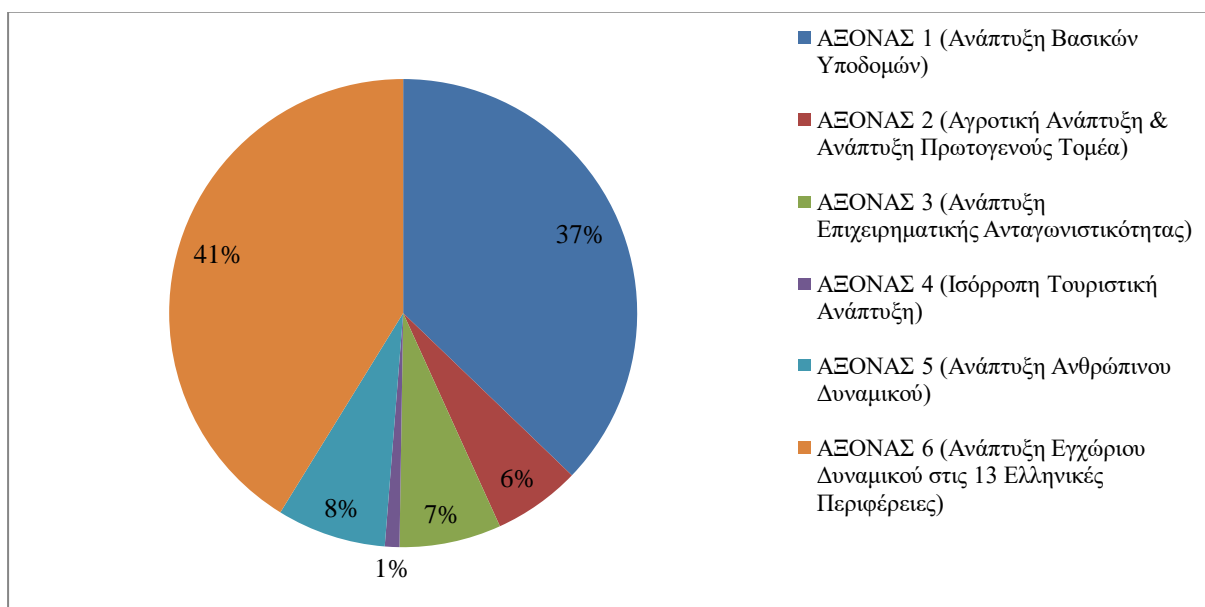
Οι 6 βασικοί άξονες – προτεραιότητες του, αποτυπώνονται στον κατωτέρω πίνακα.

Πίνακας 2. Βασικοί Άξονες -Προτεραιότητες του Α΄ ΚΠΣ

	Σχετικό μερίδιο στην αρχή του ΚΠΣ	Σχετικό μερίδιο στο τέλος του ΚΠΣ
1^η Προτεραιότητα Ανάπτυξη Βασικών Υποδομών	37,4%	28,8%
2^η Προτεραιότητα Αγροτική Ανάπτυξη & Ανάπτυξη Πρωτογενούς Τομέα	5,8%	6,1%
3^η Προτεραιότητα Ανάπτυξη Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας	7,0%	3,8%
4^η Προτεραιότητα Ισόρροπη Τουριστική Ανάπτυξη	1,3%	0,8%
5^η Προτεραιότητα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	7,5%	10,2%
6^η Προτεραιότητα Ανάπτυξη Εγχώριου Δυναμικού στις 13 Ελληνικές Περιφέρειες	40,9%	50,3%

Πηγή: Πετράκος, Ψυχάρης (2004) σελ.451 & Κόνσολας (1997) σελ.298

Από τα παραπάνω, διαφαίνεται ότι περίπου το μισό τμήμα του ΚΠΣ δόθηκε στην 6^η Προτεραιότητα, στον άξονα «ανάπτυξη του εγχώριου δυναμικού των 13 περιφερειών» του πενταετούς ΚΠΣ όπου ο αρχικός προγραμματισμός για 40,9% απορρόφησης των χρηματοδοτήσεων έφτασε τελικά στο 50,3%, δίνοντας έμφαση στα έργα υποδομών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1994, Κουτσιάνου, 2018).

Διάγραμμα 1. Κατανομή Προϋπολογισμού Α' ΚΠΣ χωρίς το Ταμείο Συνοχής

Πηγή: Κόνσολας (1997) σελ.304 και ίδια επεξεργασία

Για την υλοποίηση των ανωτέρω έξι στόχων του Α' ΚΠΣ, εφαρμόστηκαν 12 τομεακά προγράμματα για το σύνολο της οικονομίας και 13 περιφερειακά για τις 13 αντίστοιχες περιφέρειες της Ελλάδας. Το σύνολο της αρχικής απόφασης ανήλθε στο ποσό των 14,3 δις ECU με συμμετοχή των Κοινοτικών κονδυλίων ύψους 7,2 δις ECU και το υπόλοιπο ποσό με εθνική χρηματοδότηση (Κωστόπουλος, 2000 & Γιαλαντζή, 2011).

Τόσο οι εκθέσεις του Ελεγκτικού συνεδρίου της ΕΟΚ όσο και οι εκθέσεις του ελληνικού Υπουργείου Οικονομίας εκείνης της περιόδου, διαπίστωσαν τις παρατυπίες κατά την εφαρμογή και τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση των έργων του προγράμματος με αναγκαστική μεταφορά των κονδυλίων στο Β' ΚΠΣ. Παρά τις αντιξοότητες, η απορροφητικότητα στο τέλος του 1993 έφτασε το 93%, που δηλώνει τη σημαντική συμμετοχή του προγράμματος στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, με αύξηση του ΑΕΠ και δημιουργία επιπλέον θέσεων εργασίας.

Συγκεκριμένα, το Α' ΚΠΣ αύξησε κατά 0,8 μονάδες τον ετήσιο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, αποδεικνύοντας την εξάρτηση της Ελλάδας από τα συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά προγράμματα. Επίσης, συντέλεσε στη δημιουργία 50.000 νέων θέσεων εργασίας, με αποτέλεσμα να διατηρήσει η Ελλάδα το ποσοστό ανεργίας στο 7,6% κατά το 1993. Όμως, αμφισβητήθηκε έντονα η αναπτυξιακή επίδραση που άσκησε το Α' ΚΠΣ στην ελληνική οικονομία και στην περιφερειακή ανάπτυξη διότι σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος

υπήρχε μεταφορά πόρων και δράσεων σε έργα υποδομής χωρίς βέβαιη αποτελεσματικότητα και χωρίς ευρύτερο πλαίσιο με θεσμούς διοίκησης και οργάνωσης σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο και χωρίς πλήρη απορρόφηση των κοινοτικών πόρων.

Η θετική συμβολή του ήταν ότι αποτέλεσε την αφετηρία για την ενίσχυση έργων υποδομής στη χώρα, επηρέασε την ανάπτυξη και σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας και συνέβαλε στη δημιουργία ενός οργανωτικού διοικητικού πλαισίου για ανάλογα προγράμματα, όπως το Β' ΚΠΣ που ακολούθησε (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004).

4.4.3. Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994 – 1999)

Το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1994-1999) δρομολογήθηκε τη χρονική στιγμή που υπογράφηκε η συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992 και περιείχε αρκετά νέα χαρακτηριστικά συγκριτικά με το Α' ΚΠΣ.

Συγκεκριμένα, σε αυτό το πλαίσιο στήριξης χορηγούνται περισσότεροι κοινοτικοί πόροι, δημιουργείται ένα επιπλέον χρηματοδοτικό μέσο το Ταμείο Συνοχής, το οποίο ασχολείται με τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών έργων και δικτύων υποδομών των μεταφορών των Ευρωπαϊκών χωρών που βρίσκονται σε χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης από το 90% του κοινοτικού μέσου όρου, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία, επιμηκύνεται η προγραμματική περίοδος σε εξαετία, ενισχύεται περαιτέρω η κάθε προσπάθεια για προώθηση της αποκέντρωσης, κ.λ.π. (Πλασκοβίτης, 1994 & Μαστρανδρέου, 2013).

Με την ανάληψη της Συνθήκης του Μάαστριχτ, υιοθετήθηκαν μια σειρά μέτρων και κατευθύνσεων για την προσαρμογή της κοινοτικής πολιτικής στη νέα πραγματικότητα της πορείας προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), που σήμαινε αύξηση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής κοινότητας και αύξηση των χρηματοδοτήσεων από τα Διαρθρωτικά ταμεία.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο καταρτίζεται το Β' ΚΠΣ, ως μία συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει στόχο να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, να προσεγγίσει τους κοινοτικούς μέσους όρους και να μειώσει τις αντιξοότητες των ελληνικών περιφερειών προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή της χώρας στην ΟΝΕ (Σαμαθρακάκης & Παπαδιοδώρου, 1996).

Κατά το Β' ΚΠΣ, δόθηκε περισσότερη έμφαση σε έργα υποδομής μεγάλης σημασίας για τη

χώρα που συνέβαλαν στην ενίσχυση της οικονομίας και στη δημιουργία διασυνδέσεων της με το εξωτερικό. Παράλληλα με την εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης, προωθήθηκαν δραστηριότητες ευρύτερου φάσματος με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τη βελτίωση του περιβάλλοντος και την επίτευξη καλύτερου επιπέδου διαβίωσης στις πόλεις. Βασικό στοιχείο αποτελεί η προετοιμασία της Ελλάδας ώστε να ενταχθεί στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση καθώς και η κατάρτιση σημαντικών έργων υποδομής σε ολόκληρη την χώρα, όπως η δημιουργία οδικών αξόνων (ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός), υλοποίηση λιμενικών έργων, αναδιοργάνωση του σιδηροδρομικού δικτύου, δημιουργία του μετρό της Αθήνας, δημιουργία ενεργειακών έργων (αιολικά πάρκα, φυσικό αέριο), εκσυγχρονισμός των τηλεπικοινωνιών, αναβάθμιση των νοσοκομείων, κ.λ.π. (Μαστρανδρέου, 2013).

Στο σύνολο του Β' ΚΠΣ εφαρμόστηκαν 17 τομεακά και 13 περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα. Το συνολικό ποσό που διατέθηκε στο Β' ΚΠΣ ήταν 29,72 δις ECU από τα οποία τα 7,4 δις ECU αναφέρονταν στα ΠΕΠ. Προσθέτοντας σε αυτό το ποσό και το Ταμείο Συνοχής γίνεται αντιληπτό ότι η συνολική χρηματοδότηση για την περίοδο αυτή ανέρχεται στα 32,78 δις ECU (Κόνσολας, 1997 & Πετράκος & Ψυχάρης, 2004).

Επιπλέον, όσα έργα δεν υλοποιήθηκαν στη χρονική περίοδο 1994-1999 μετονομάστηκαν «έργα γέφυρες» και η υλοποίησή τους μετατέθηκε για την επόμενη προγραμματική περίοδο του Γ' ΚΠΣ (<http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=178063>).

Οι αναπτυξιακοί άξονες του Β' ΚΠΣ για την Ελλάδα απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα.

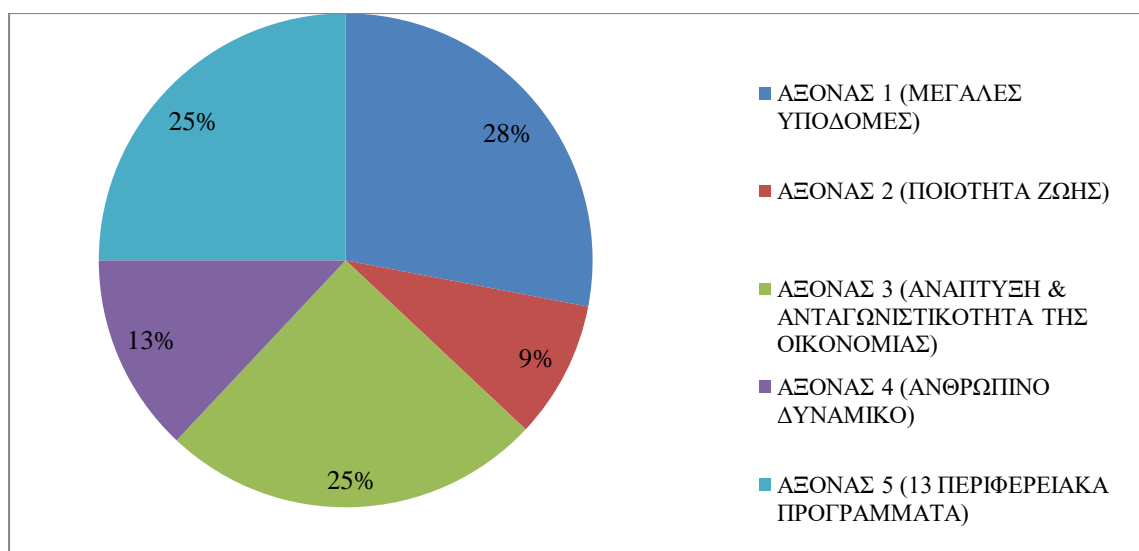
Πίνακας 3. Βασικοί Άξονες - Προτεραιότητες του Β' ΚΠΣ

	Σχετικό μερίδιο στην αρχή του ΚΠΣ	Σχετικό μερίδιο στο τέλος του ΚΠΣ
1^η Προτεραιότητα	27,8%	22,3%
Μείωση του εύρους της περιφερειακότητας και ενίσχυση της εσωτερικής συννοχής μέσω μεγάλων έργων υποδομής		
2^η Προτεραιότητα	9,05%	11,7%
Αναβάθμιση Συνθηκών Διαβίωσης		
3^η Προτεραιότητα	25,3%	21,9%
Διεύρυνση της ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξη του οικονομικού ιστού		
4^η Προτεραιότητα	12,5%	15,4%
Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης		
5^η Προτεραιότητα	25%	28,5%
Μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και αντιμετώπιση της απομόνωσης των νησιωτικών περιοχών		
Τεχνική βοήθεια	0,35%	0,2%

Πηγή: Πετράκος, Ψυχάρης(2004) σελ.458 & (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2002)

Ο άξονας 5 του Β' ΚΠΣ αναφέρεται στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και παρόλο που κυριαρχεί και σε αυτό το πλαίσιο στήριξης, εμφανίζει καθοδική πορεία συγκριτικά με το Α' ΚΠΣ, διότι παρατηρείται μείωση των πόρων από 50,3% που ήταν στο Α' ΚΠΣ σε 28,5% στο Β' ΚΠΣ (Μαστρανδρέου, 2013).

Στην Ειδική Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου της ΕΕ για την αξιολόγηση των προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ, που δημοσιεύθηκε στις 12/12/2006, αποτυπώνεται ότι χρησιμοποιήθηκαν πόροι ύψους 14,3 εκατ. ευρώ, όσοι και στην Πορτογαλία και δημιουργήθηκαν 400.000 θέσεις εργασίας. Επίσης, στο ίδιο πλαίσιο η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα δεν ήταν η επιδιωκόμενη λόγω των πολλών γραφειοκρατικών διαδικασιών, όπως διαφαίνεται από το ύψος της κατά κεφαλή δαπάνης που δεν ξεπέρασε τα 396 ευρώ και κατατάσσει την Ελλάδα στην έβδομη θέση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γιαλαντζή, 2011).

Διάγραμμα 2. Κατανομή Προϋπολογισμού Β' ΚΠΣ χωρίς το Ταμείο Συνοχής

Πηγή: Κόνσολας (1997) σελ.304 και ίδια επεξεργασία

Όπως φαίνεται και στο ανωτέρω σχήμα την περίοδο 1994-1999 δίνεται μεγάλη έμφαση σε έργα υποδομών μεγάλης εθνικής σημασίας, καθώς το 28% του συνολικού προϋπολογισμού των 29,72 δις ECU δηλαδή ποσό ύψους 8.272,20 δις ECU χρηματοδοτεί αυτά τα προγράμματα. Επίσης, την ίδια περίοδο αυξάνεται η εξωστρέφεια και η αλληλοσύνδεση της οικονομίας της χώρας με το εξωτερικό. Παράλληλα λοιπόν με την εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία σε ένα φάσμα δραστηριοτήτων αύξησης της ανταγωνιστικότητας, των συνθηκών διαβίωσης και της προστασίας του περιβάλλοντος (Γιαλαντζή, 2011, Καλλέργη, 2008).

Όλη η προσπάθεια αυτής της περιόδου, εκφράζει τη φιλοσοφία τόσο του Β' ΚΠΣ όσο και του Ταμείου Συνοχής, όπου δίνοντας προτεραιότητα σε μεγάλα έργα των αστικών περιοχών δημιούργησαν ένα σύστημα χωροταξικής συγκέντρωσης των δημοσίων επενδύσεων, οδήγησε στη διεύρυνση της απόκλισης ανάμεσα στις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας και στην υπόλοιπη περιφέρεια. Συγκεκριμένα, στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αθροιστικά, το διάστημα 1994-1999, υλοποιήθηκε το ποσοστό 40% των δημοσίων επενδύσεων της χώρας. Επίσης, στο νομό της Αχαΐας με πρωτεύουσα την Πάτρα, ως την τρίτη μεγαλύτερη ελληνική πόλη, δόθηκε το 4,7% των δημοσίων επενδύσεων, επιβεβαιώνοντας την πολιτική που ακολουθήθηκε με την ενίσχυση των νομών υψηλής αστικοποίησης οι οποίοι αποτελούν και τους βασικούς κόμβους των μεταφορικών υποδομών της χώρας (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004).

Σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κατά την προγραμματική περίοδο του 2005, βελτιώνονται οι συνθήκες της Ελληνικής οικονομίας παράλληλα με την εφαρμογή μέτρων μακροοικονομικής σταθερότητας και την επίτευξη διαρθρωτικών αλλαγών που συνέβαλλαν στη δημιουργία προϋποθέσεων για την αύξηση της απόδοσης της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας. Βέβαια, η ύπαρξη πολλών προβλημάτων και δυσλειτουργιών δημιούργησαν δυσχέρειες στην εφαρμογή και την υλοποίηση του προγράμματος και κατέστησαν ανεπαρκή τον κρατικό μηχανισμό να διαχειριστεί και να αντιμετωπίσει τις αυξημένες παρεμβάσεις του προγράμματος. Παρόλα αυτά, οι πολύτιμες εμπειρίες που αποκόμισαν οι εμπλεκόμενοι φορείς αποτέλεσαν βασικό εργαλείο στην προσπάθεια να ικανοποιηθούν οι ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις όλων αυτών των παρεμβάσεων (Εμμανουήλ & Παπαδοπούλου, 2004, Μαστανδρέου, 2013, Καστάνιας, 2006).

Αξιολογώντας το Β' ΚΠΣ στο σύνολο του και πάντα με γνώμονα τον στόχο της πολιτικής συνοχής, γίνεται αντιληπτό ότι είχε θετική επιρροή στην Ελληνική οικονομία καθώς η παραγωγικότητα αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό στα μέσα της δεκαετίας του 1990 και ξεπέρασε τον μέσο όρο των χωρών της Κοινότητας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση μεταφοράς εισοδημάτων και των σχετικών επενδύσεων σε υψηλότερα επίπεδα έναντι των προηγούμενων ετών.

Ένας βασικός λόγος που καθιστά το Β' ΚΠΣ πιο επιτυχημένο πρόγραμμα συγκριτικά με το Α' ΚΠΣ, είναι η οικονομική πολιτική που εφαρμόστηκε. Ειδικότερα, σε αυτό το πλαίσιο στήριξης, οι κοινοτικοί πόροι συνδέονται με τις εθνικές πολιτικές υποδομών και δεν

υποκαθιστούν την έλλειψη των οικονομικών πολιτικών προγραμμάτων. Παρόλο όμως που έδωσε ώθηση στην οικονομική συνοχή της χώρας, δεν έφερε τα ίδια αποτελέσματα και στην κοινωνική συνοχή, καθώς οι ρυθμοί απασχόλησης παρέμειναν χαμηλοί, οι δείκτες επαγγελματικής δραστηριότητας μειώνονταν και το ποσοστό της ανεργίας παρουσίαζε αύξηση έως το 1999.

Οι όποιες δυσκολίες και ελλείψεις σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του Β' Κ.Π.Σ., ισοσκελίζονται με την ολοκληρωμένη και σοβαρή προσπάθεια ομογενοποίησης και θέσπισης διαδικασιών προκειμένου να ενταχθούν τα έργα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα. Προς αυτήν την κατεύθυνση συνέβαλλε η εφαρμογή των Τεχνικών Δελτίων Έργων, διότι αποτέλεσε ένα σημαντικό εργαλείο οργάνωσης και συντονισμού των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, το οποίο σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του Β' ΚΠΣ (Καστάνιας, 2006).

4.4.4. Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000 – 2006)

Την περίοδο υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ, από το 2000 έως το 2006, η χρηματοδότηση της Ελλάδας γίνεται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ε.Ε. στο πλαίσιο άσκησης της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Οι κοινοτικές αυτές ενισχύσεις θέτουν τις βάσεις για μία μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας και σύγκλιση της οικονομίας της με τις αντίστοιχες οικονομίες των χωρών της Ε.Ε. ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Επίσης, μέσω αυτών των πόρων αντιμετωπίζονται οι ελλείψεις και τα προβλήματα σε τομείς υποδομών, ανάπτυξης, παραγωγικότητας και ανθρώπινου δυναμικού που υπάρχουν στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Η κοινοτική ενίσχυση προς την Ελλάδα εφαρμόστηκε με τρεις τρόπους: α) με το Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, β) τις Κοινοτικές πρωτοβουλίες και γ) το Ταμείο Συνοχής. Το αποτέλεσμα ήταν η υλοποίηση **25 Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**:

- **11 τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα (ΤΕΠ)**, τα οποία υλοποιούνται ανά τομέα μέσω της εθνικής πολιτικής
- **13 περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (ΠΕΠ)**, τα οποία αντιστοιχούν στις 13 περιφέρειες της χώρας και σε αυτά αντιστοιχεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006 και
- **1 περιφερειακό πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια»** που δημιουργήθηκε για να στηρίζει

και να βοηθήσει όλο εκείνο το σύστημα που διαχειρίζεται, παρακολουθεί και ελέγχει τα Επιχειρησιακά προγράμματα που καταρτίστηκαν στο Γ' ΚΠΣ (Γιαλαντζή, 2011).

Σύμφωνα με την Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (2005), οι προτεραιότητες που έθεσε το Γ' ΚΠΣ στόχευαν σε κατηγορίες σχετικές με τη γνώση, το υλικό και ανθρώπινο δυναμικό, που θα βοηθούσαν στην περαιτέρω ενίσχυση της ελληνικής παραγωγικότητας. Όλη αυτή η στρατηγική δημιουργούσε τις προσδοκίες για έναν βιώσιμο και μακροχρόνιο ρυθμό ανάπτυξης της χώρας (Μαστανδρέου, 2013).

Η περίοδος αυτή αποτελεί την αφετηρία στη διαμόρφωση ενός πρότυπου ανάπτυξης και στρατηγικής στα πλαίσια της άσκησης της Ελληνικής περιφερειακής πολιτικής (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2011).

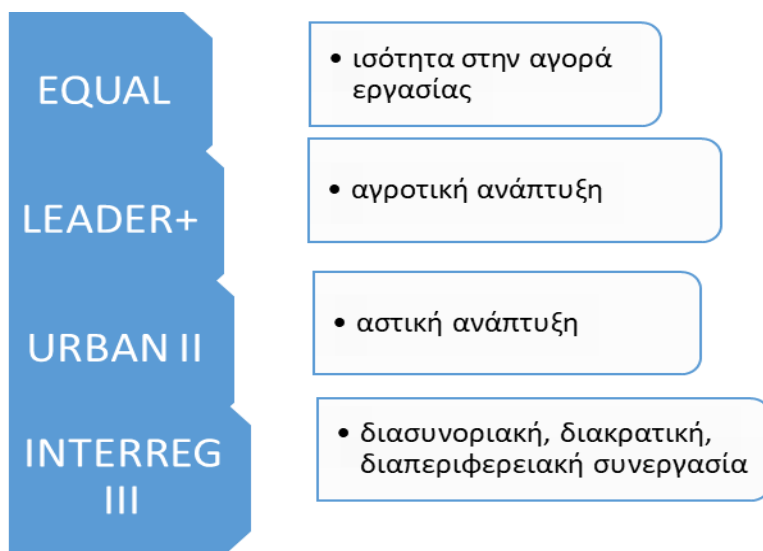
Το συνολικό ποσό με το οποίο χρηματοδοτήθηκε το Γ' ΚΠΣ μαζί με το Ταμείο Συνοχής έφτανε τα 48,30 δις ευρώ, εκ των οποίων τα 37,67 ήταν το σύνολο της δημόσιας δαπάνης και τα 10,63 δις ευρώ ήταν η ιδιωτική συμμετοχή. Το ύψος της Κοινοτικής συμμετοχής ανέρχεται σε 22,70 δις ευρώ.

Πίνακας4. Χρηματοδότηση του Γ' ΚΠΣ & Ταμείου Συνοχής

	Γ' ΚΠΣ 2000 - 2006	Ταμείο Συνοχής	Σύνολο
Κοινοτική Συμμετοχή	22,70	3,24	25,94
Εθνική Συμμετοχή	9,72	2,01	11,73
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	32,42	5,25	37,67
Ενδεικτική Ιδιωτική Συμμετοχή (σε δισεκατομμύρια ευρώ)	9,53	1,10	10,63

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

Επίσης την ίδια περίοδο τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγχρηματοδοτούν και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες εκτός από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, οι οποίες είναι τέσσερεις :

Εάν στα ποσά του Πίνακα 4 συμπεριληφθούν και οι ενισχύσεις από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Equal, Leader+, Urban II, Interreg III), τότε το ύψος της χρηματοδότησης φτάνει στα 49,58 δις ευρώ, καθώς η δημόσια δαπάνη των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών ανέρχεται συνολικά σε 1,28 δις ευρώ, όπου συμπεριλαμβάνονται και 903 εκατ.ευρώ για κοινοτική συμμετοχή. Παρόλο που οι χρηματοδοτικοί πόροι του Γ'ΚΠΣ διαφαίνονται περισσότεροι από του Β'ΚΠΣ, ουσιαστικά παραμένουν σχεδόν ίδιοι, διότι το Γ'ΚΠΣ διαρκεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (Γιαλαντζή, 2011).Επίσης, το Ταμείο Συνοχής, ως τελευταία κοινοτική ενίσχυση, συγχρηματοδοτεί διάφορα έργα ή ακόμη και τμήματα έργων που συμβάλλουν σε άξονες προτεραιότητας σχετικά με το περιβάλλον και τις μεταφορές.

Συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση στο Περιβάλλον αφορά τομείς σχετικούς με την ύδρευση πόσιμου νερού, την αποχέτευση, τον καθαρισμό των λυμάτων, τη διαχείριση των στερεών και ειδικών αποβλήτων, τα αντιπλημμυρικά έργα, τα συστήματα προστασίας των δασών, την προστασία της φυσικής κληρονομιάς και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος της χώρας. Στις Μεταφορές, οι χρηματοδοτικοί πόροι σχετίζονται με σημαντικά έργα υποδομών, όπως δημιουργία και βελτίωση οδικών αξόνων, αναβάθμιση σιδηροδρομικού δικτύου, υλοποίηση λιμενικών έργων, και άλλα έργα που έχουν στόχο την Ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (<http://www.hellaskps.gr/2000-2006.htm>).

Μέσα από το Γ'ΚΠΣ γίνεται μία πρώτη προσπάθεια στην ενίσχυση της διαμόρφωσης ενός αναπτυξιακού προτύπου και στρατηγικής κατά την εφαρμογή του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2011, Μαστανδρέου,

2013).

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Γ' ΚΠΣ, το οποίο διήρκεσε επτά χρόνια, υλοποιήθηκε σε επτά άξονες προτεραιότητας για την Ελλάδα, όπως απεικονίζεται παρακάτω (Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2002):

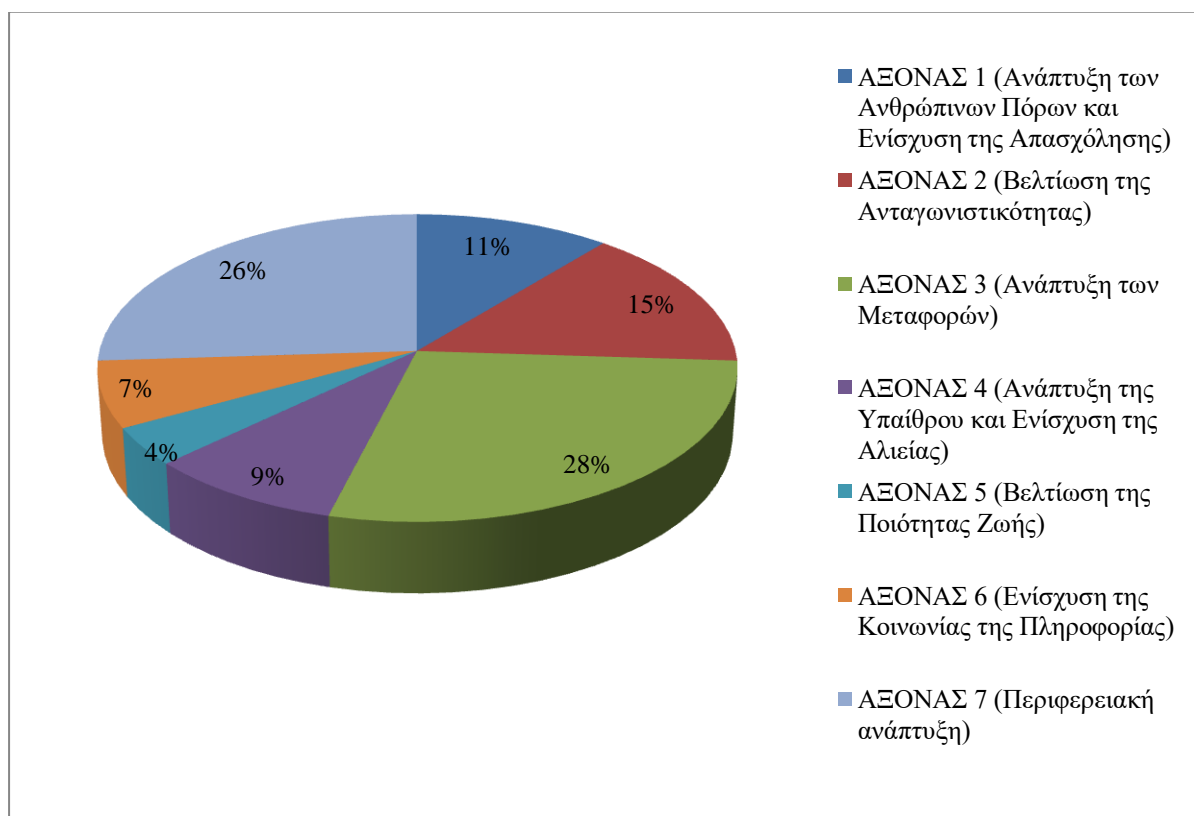
Πίνακας 5. Βασικοί Άξονες - Προτεραιότητες του Γ' ΚΠΣ

	Σχετικό μερίδιο στο τέλος του ΚΠΣ
1^η Προτεραιότητα	10,7%
Ανάπτυξη των Ανθρώπινων Πόρων και Ενίσχυση της Απασχόλησης	
2^η Προτεραιότητα	14,5%
Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας	
3^η Προτεραιότητα	28,8%
Ανάπτυξη των Μεταφορών	
4^η Προτεραιότητα	9,0%
Ανάπτυξη της Υπαίθρου και Ενίσχυση της Αλιείας	
5^η Προτεραιότητα	4,3%
Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής	
6^η Προτεραιότητα	6,8%
Ενίσχυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας	
7^η Προτεραιότητα	25,8%
Περιφερειακή ανάπτυξη	
Τεχνική βοήθεια	0,2%

Πηγή: Πετράκος, Ψυχάρης, 2004 & Παπαδασκαλόπουλος & Χριστοφάκης, 2002

Από την κατανομή του προϋπολογισμού του Γ' ΚΠΣ, σύμφωνα με τον Πίνακα 5 & το σχήμα 3, αποτυπώνεται ότι ακολουθείται η ίδια πολιτική με τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, όπου ο τομέας των μεταφορών, δηλ. των βασικών υποδομών διατηρεί την πρώτη θέση με ποσοστό περίπου 28% και ακολουθεί ο τομέας της περιφερειακής ανάπτυξης με ποσοστό περίπου στο 26% του συνόλου των πόρων.

Επιπλέον, εμφανίζονται νέοι άξονες όπως η Ποιότητα Ζωής και η Κοινωνία της Πληροφορίας.

Διάγραμμα3. Κατανομή Προϋπολογισμού Γ'ΚΠΣ ανά Άξονα Προτεραιότητας
Πηγή: Κουζέλη (2007) σελ.40 και ίδια επεξεργασία

Στο επταετές πρόγραμμα ΚΠΣ 2000-2006, τα περιφερειακά προγράμματα εντάσσονται στον έβδομο άξονα προτεραιότητας «Περιφερειακή ανάπτυξη» και απορροφούν το 25,8% των συνολικών πόρων (Κουτσιάνου, 2018). Σε αυτόν τον άξονα η αναπτυξιακή στρατηγική που εφαρμόζεται στις δεκατρείς περιφέρειες της χώρας, έχει στόχο να βελτιώσει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παράγονται, να εκσυγχρονίσει όλες τις παραγωγικές και οργανωτικές διαδικασίες που απαιτούνται και να προωθήσει τις νέες τεχνολογίες και κάθε καινοτομία (Πετράκος & Ψυχάρης, 2004).

Σύμφωνα με τον Οικονόμου, γίνεται αντιληπτή η βελτίωση που επιτυγχάνεται σε αυτό το ΚΠΣ, συγκριτικά με τα δύο προηγούμενα προγράμματα, όμως εξακολουθεί ένα μεγάλο μέρος των χρηματοδοτικών πόρων να αναλώνεται σε μικρά έργα με περιορισμένη αναπτυξιακή δυνατότητα(Οικονόμου, 2004). Έτσι, παρόλο που υπάρχουν καινοτόμα στοιχεία, όπως ο άξονας για την «ποιότητα ζωής» και την «κοινωνία της πληροφορίας», η κατάσταση στην Ελλάδα φαίνεται ότι είναι παγιωμένη, καθώς και πάλι οι μεταφορές ως βασικές υποδομές αποτελούν την πρώτη προτεραιότητα και στο Γ' ΚΠΣ (Μαστρανδρέου, 2013,Καστάνιας, 2006).

Από μία άλλη σκοπιά, η ορθολογική διαχείριση των πόρων που διατίθενται στη χώρα και η μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων σχετικά με την ανάπτυξη, όπως προκύπτει από τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις, αποτελούν πρωταρχικό θέμα αυτής της περιόδου. Προς αυτή την κατεύθυνση, οι εμπλεκόμενοι φορείς στην Ελλάδα εφαρμόζουν συγκεκριμένες και αυστηρές διαδικασίες στη διαχείριση και στον έλεγχο των προγραμμάτων, οι οποίες εντάσσονται σε εκείνο το πλαίσιο που περιλαμβάνει τους κανονισμούς και τους θεσμούς που διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία υλοποίησης των έργων.

Τα Προγράμματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αναφέρονται σε όλο τον Ελληνικό πληθυσμό με δικαιούχους τους ανέργους, τους νέους, τις γυναίκες, τις ευπαθείς ομάδες, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, τις δημόσιες υπηρεσίες, τους οργανισμούς, τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.λπ. Επίσης, καταρτίζονται σε πολλούς τομείς της παραγωγικής και της κοινωνικής δραστηριότητας όπως η Αγροτική ανάπτυξη, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ο Τουρισμός, η Τεχνολογική Έρευνα, η Καινοτομία, η Κοινωνία της Πληροφορίας, η Ενέργεια, το Περιβάλλον, οι Κοινωνικές υποδομές, η Δημόσια Υγεία, οι Μεταφορές, οι Τηλεπικοινωνίες, η αστική ανάπτυξη, η ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, κλπ.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι το Γ'ΚΠΣ 2000-2006 αποτελεί τον βασικό πυλώνα επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβόνας διότι σε αυτή την προγραμματική περίοδο στην Ελλάδα, διατέθηκε το 63% του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων στη χρηματοδότηση δράσεων που συμβάλλουν άμεσα στη στρατηγική αυτή.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την περίοδο 2000-2006 στην Ελλάδα επιτεύχθηκε υψηλή απορροφητικότητα με ποσοστό 91% συγκριτικά με το ποσοστό των 27 Ευρωπαϊκών χωρών, που κυμάνθηκε μεταξύ του 95% και 83%. Επίσης, οι ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2006 βρίσκονται πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ, που δηλώνει ότι έχει επιτευχθεί σύγκλιση με τις υπόλοιπες χώρες τουλάχιστον σε εθνικό επίπεδο και όχι οπωσδήποτε σε περιφερειακό. Πάντως, η επιτυχία των προγραμμάτων αυτής της περιόδου είναι ουσιαστική, διότι προσέφερε στην Ελλάδα τα μέσα για μία αειφόρο ανάπτυξη σε όλους τους τομείς.

Σε μία προσπάθεια σύγκρισης και αποτίμησης των αποτελεσμάτων των προγραμματικών περιόδων που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα από τα ΜΟΠ μέχρι και το Γ'ΚΠΣ, παρατίθεται ο κατωτέρω πίνακας 6, που δηλώνει τον συνολικό προϋπολογισμό σε κάθε Προγραμματική Περίοδο και τον διαχωρίζει σε Εθνική, Κοινοτική και Ιδιωτική συμμετοχή.

Πίνακας 6. Χρηματοδοτικός Πίνακας Συγχρηματοδοτούμενων Αναπτυξιακών Προγραμμάτων στην Ελλάδα 1986-2006 (Σύμφωνα με τις Αρχικές Εγκριτικές Αποφάσεις)

	Μ.Ο.Π.* (1986-1989) σε χιλ ECU** σε τιμές 1986	Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) σε χιλ ECU** σε τιμές 1989	Β' Κ.Π.Σ. (1994-1999) σε χιλ ECU** σε τιμές 1994	Γ' Κ.Π.Σ. (2000-2006) σε χιλ ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.802.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

* Τα ΜΟΠ μετά το 1989 ενσωματώθηκαν στο Α' ΚΠΣ

** 1 ECU = 1 Ευρώ (ισοτιμία της 1/1/1999)

Πηγή : Υπουργείο Οικονομικών <http://www.hellaskps.gr/Details.asp?LI=3>

Όπως διαφαίνεται από τον παραπάνω πίνακα και σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση στη χρηματοδότηση της χώρας, ιδιαίτερα από το Α' ΚΠΣ και μετά, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο Α' ΚΠΣ συμπεριλήφθηκαν πόροι ύψους 1,78 δις, που μεταφέρθηκαν από τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα. Συγκεκριμένα, αποτυπώνεται σχεδόν διπλασιασμός στη χρηματοδότηση μέσω των κοινοτικών πόρων σε κάθε Προγραμματική Περίοδο, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για την εθνική και την ιδιωτική συμμετοχή. Σχετικά με την εθνική συμμετοχή, παρατηρείται κάποια αύξηση αλλά αυτή είναι μικρότερη σε σύγκριση με την κοινοτική, γεγονός που καταδεικνύει τη μείωση της συγχρηματοδότησης που σημειώνεται από εθνικούς πόρους διαχρονικά. Όσο αφορά την ιδιωτική συμμετοχή, το ύψος της αυξάνεται με ραγδαίο ρυθμό, από 9% στο Α' ΚΠΣ σε 29% στο Β' ΚΠΣ, ξεπερνώντας ακόμη και την εθνική συμμετοχή και συνεχίζει να αυξάνεται με χαμηλότερους ρυθμούς στο Γ' ΚΠΣ, αποδεικνύοντας την στρατηγική της Ε.Ε. να συμμετέχουν όλο και περισσότεροι ιδιώτες και επιχειρήσεις στις κοινοτικές παρεμβάσεις.

Μία εξίσου πολύ σημαντική σύγκριση μεταξύ των πρώτων προγραμματικών περιόδων της Ελλάδας, αποτελεί η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων στους διάφορους άξονες προτεραιότητας. Έτσι σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα 6, προκύπτει ότι υπάρχουν βασικοί άξονες στους οποίους δόθηκε μεγαλύτερη βαρύτητα και ενισχύθηκαν περισσότερο σε σύγκριση με τους υπόλοιπους.

Πίνακας 7. Κατανομή Πόρων Χρηματοδότησης στους Βασικούς άξονες των ΚΠΣ

	Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993)	Β' Κ.Π.Σ. (1994-1999)	Γ' Κ.Π.Σ. (2000-2006)
Υποδομές	28,8%	22,3%	28,8%
Ανταγωνιστικότητα	3,8%	21,9%	14,5%
Ανθρώπινο Δυναμικό	10,2%	15,4%	10,7%
Περιφερειακή Ανάπτυξη	50,3%	28,5%	25,8%
Λοιπά	6,9%	11,9%	20,2%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%

Πηγή: EUROSTAT, ιδία επεξεργασία

Γίνεται κατανοητό ότι το μεγαλύτερο τμήμα του προϋπολογισμού και των τριών Κ.Π.Σ. αναλώνεται πρωτίστως στους άξονες της Περιφερειακής Ανάπτυξης και έπειτα στις βασικές Υποδομές. Διαφαίνεται ότι το ποσοστό των υποδομών διατηρείται περίπου σταθερό εκτός από μία μικρή επιδείνωση κατά το Β'ΚΠΣ, ενώ αντίθετα, το ποσοστό της Περιφερειακής Ανάπτυξης στο σύνολο του προϋπολογισμού μειώνεται σχεδόν στο ήμισυ κατά τη μετάβαση από το Α'ΚΠΣ στο Β'ΚΠΣ και περαιτέρω στο Γ'ΚΠΣ όπου σταθεροποιείται στο 25%. Επιπλέον το ποσοστό στον τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού διατηρείται περίπου στο 10% του συνόλου, ενώ ο άξονας της Ανταγωνιστικότητας αποκτά μεγάλη βαρύτητα, καθώς διπλασιάστηκε από το 4% στο Α'ΚΠΣ σε 22% κατά το Β'ΚΠΣ.

Οι υπόλοιποι τομείς παρουσιάζουν μία σημαντική αύξηση που καταδεικνύει την προσπάθεια επέκτασης της παρέμβασης σε καινοτόμους άξονες, όπως η Ποιότητα Ζωής που υλοποιήθηκε στο Β' και Γ'ΚΠΣ και η Κοινωνία της Πληροφορίας του Γ'ΚΠΣ, που αντικατοπτρίζουν το όραμα της Ε.Ε. για τη δημιουργία κοινωνικής συνοχής και την ύπαρξη μιας δυναμικής οικονομίας της γνώσης (Καστάνιας, 2006).

Ωστόσο, η διεθνής οικονομική κρίση που έπληξε τόσο την Ελλάδα όσο και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, αποτέλεσε το έναυσμα στα διαρθρωτικά ταμεία να διαθέσουν προκαταβολή ύψους 6,25 δις για την επόμενη περίοδο 2007-2013 με σκοπό να τονώσουν τη ρευστότητα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το ποσό αυτό η Ελλάδα εισέπραξε χρηματοδότηση ύψους 409 εκατ.ευρώ, όχι πια στο πλαίσιο του Γ'ΚΠΣ αλλά του επόμενου προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 που ακολουθεί (Γιαλαντζή, 2011).

Σε μία προσπάθεια ανασκόπησης της προγραμματικής περιόδου 2000-2006, διαφαίνονται θετικά και αρνητικά στοιχεία για την Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, στα θετικά συγκαταλέγονται η υιοθέτηση και καθιέρωση δομών Συστήματος Ελέγχου και Διαχείρισης, η οριοθέτηση καθηκόντων των εμπλεκόμενων ομάδων και φορέων, η βελτίωση των προληπτικών μέτρων ελέγχου των Διαχειριστικών Αρχών, η χρησιμοποίηση έμπειρου ανθρώπινου δυναμικού, η εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) και οι μεταρρυθμίσεις στον τρόπο παραγωγής των δημόσιων έργων.

Στις αδυναμίες εντάσσονται η ύπαρξη πολλών Διαχειριστικών Αρχών και η έλλειψη συντονισμού μεταξύ τους, η μεγάλη απόκλιση μεταξύ τελικών δικαιούχων των προγραμμάτων και έργων λόγω διαφοροποιήσεων κατά τη λειτουργία εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου, η γραφειοκρατία και οι πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες εφαρμογής και υλοποίησης των έργων καθώς και των απαιτούμενων δράσεων διαχείρισης. Επίσης, στα αρνητικά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται η έλλειψη καταγραφής και τυποποίησης των διαδικασιών, η απουσία σύγχρονων τεχνικών και εργαλείων διαχείρισης των έργων, η δυσκολία παρακολούθησης της ωρίμανσης των έργων, η απουσία νομικής υποστήριξης σε όλη τη διαδικασία των συμβάσεων των έργων, η έλλειψη ικανού λογισμικού προκειμένου να παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και να ελέγχονται οι δαπάνες που αναλώνονται.

Το ελληνικό κράτος λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στοιχεία, έθεσε τις κατευθυντήριες οδηγίες για την υποβολή προτάσεων για τη νέα περίοδο προκειμένου να καταρτιστεί το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) 2007–2013 (Καστάνιας, 2006).

4.4.5. 5η Προγραμματική περίοδος (2007 – 2013)

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (2007-2013)

Η νέα Προγραμματική Περίοδος έχει επταετή διάρκεια, από το 2007 έως και το 2013. Την περίοδο αυτή η βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να ενισχυθεί η πολιτική της συνοχής με μείωση των ανισοτήτων σε οικονομικό, κοινωνικό και χωρικό επίπεδο, με αύξηση στον τομέα της ανταγωνιστικότητας και ενίσχυση της απασχόλησης στις περιφέρειες όλων των κρατών-μελών της. Η συμβολή της πολιτικής αυτής βοηθάει στην εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000), μέσα από στόχους και πολιτικές που θα καταστήσουν την Ευρώπη πιο δυναμική και πιο ανταγωνιστική.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εισήγαγε το 2001 στο Γκέτεμποργκ στόχους με περιβαλλοντική διάσταση και το Μάρτιο του 2005 επαναπροσδιόρισε τις προτεραιότητες σε επίπεδο οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης, δίνοντας νέα ώθηση στη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να εφαρμόσει όλα τα διαθέσιμα εθνικά και κοινοτικά μέσα καθώς και την πολιτική συνοχής, προκειμένου να προωθήσει μία νέα εταιρική σχέση μεταξύ των κρατών – μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, με την αδιάλειπτη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Μεγαλύτερη βαρύτητα δίνεται στην ανταγωνιστικότητα, μέσα από τους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, με την αύξηση των χρηματοδοτικών πόρων σε επενδύσεις που εστιάζουν στους στόχους της Λισσαβόνας (Καστάνιας, 2006).

Με τις προοπτικές αυτές αρχίζουν να εφαρμόζονται οι διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Η διάρθρωση της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. για την περίοδο 2007 – 2013 απεικονίζεται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 8. Στοχοθεσία ΕΣΠΑ 2007-2013

1	Στόχος «Σύγκλιση»	Εθνική Σύγκλιση (Ταμείο Συνοχής)
		Αμιγής Στόχος 1[1] Περιφερειακή Σύγκλιση Στατιστική σύγκλιση (phasing out)[1][2]
2	Στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση»	Αμιγής Στόχος 2 Σταδιακή είσοδος (phasing in) [3] Διασυνοριακή συνεργασία
3	Στόχος «Εδαφική συνεργασία»	Διακρατική συνεργασία Διαπεριφερειακή συνεργασία

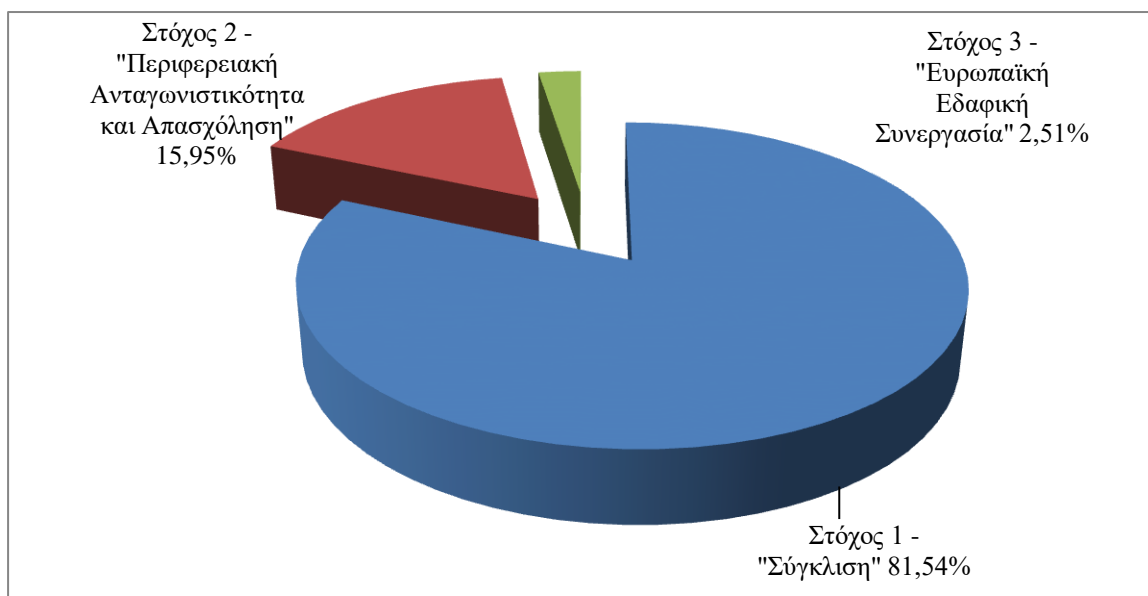
Πηγή: <http://www.espa.gr/el/Pages/>

Σύμφωνα με τον πίνακα 8, ο 1^{ος} στόχος αποβλέπει στην επιτάχυνση της σύγκλισης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών των κρατών-μελών, των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης και απασχόλησης και οι τομείς που δραστηριοποιείται

είναι οι ανθρώπινοι πόροι, η καινοτομία, η κοινωνία της γνώσης, το περιβάλλον, η προσαρμογή σε αλλαγές και η διοικητική αποτελεσματικότητα. Χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΚΤ και οι συνολικοί πόροι που διατίθενται σε αυτό το στόχο φτάνουν τα 283 δις ευρώ, δηλαδή το 81,54% του συνόλου σύμφωνα με το Διάγραμμα 4.

Ο 2ος στόχος καλύπτει όλες τις υπόλοιπες περιφέρειες της ΕΕ, στοχεύοντας στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ελκυστικότητας και της απασχόλησης των περιφερειών αυτών. Η χρηματοδότηση του γίνεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ με συνολικό ποσό 54,96 δις ευρώ, δηλαδή 15,95% (Διάγραμμα 4).

Όσον αφορά στον 3^ο στόχο, αυτός αποβλέπει στην ενίσχυση της διασυνοριακής, διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας μέσα από τα προγράμματα Interreg. Αποτελεί επέκταση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG καθώς σε αυτή την προγραμματική περίοδο καταργούνται όλες οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και ενσωματώνονται στους ανωτέρω Στόχους. Το ποσό της χρηματοδότησης του, για όλα τα κράτη-μέλη είναι 8,72 δις ευρώ, ήτοι 2,51% του συνόλου (Κουτσιάνου, 2018 & Γιαλαντζή, 2011).

**Διάγραμμα 4. Κατανομή Προϋπολογισμού ΕΣΠΑ 2007-2013
ανά Άξονα Προτεραιότητας στις χώρες της Ε.Ε**
Πηγή: Κανονισμός Ε.Κ. 1083/2006, ιδία επεξεργασία

Πίνακας 9. Στόχοι και Ταμεία ΕΣΠΑ 2007-2013

Στόχοι	Ταμεία		
Σύγκλιση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ταμείο Συνοχής
Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	
Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	ΕΤΠΑ		

Πηγή: http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_el.htm

Στο ανωτέρω Διάγραμμα⁴, διαφαίνεται μία μεγάλη συγκέντρωση πόρων στις περιφέρειες του Στόχου 1 «Σύγκλιση». Επίσης, υπάρχει μείωση στο αποθεματικό επίδοσης από 4% που ήταν στην Προγραμματική Περίοδο 2000-2006, σε 3% τώρα και υπάρχει περιορισμός μεταφοράς κονδυλίων μεταξύ των στόχων του προγράμματος. Δηλαδή, η μόνη περίπτωση που επιτρέπεται η δυνατότητα μεταφοράς κονδυλίων είναι στο στόχο 3 που αναφέρεται σε διακρατικές συνεργασίες και μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά μέχρι 15% των διαθέσιμων ποσών, μεταξύ της διασυνοριακής και της διακρατικής συνεργασίας.

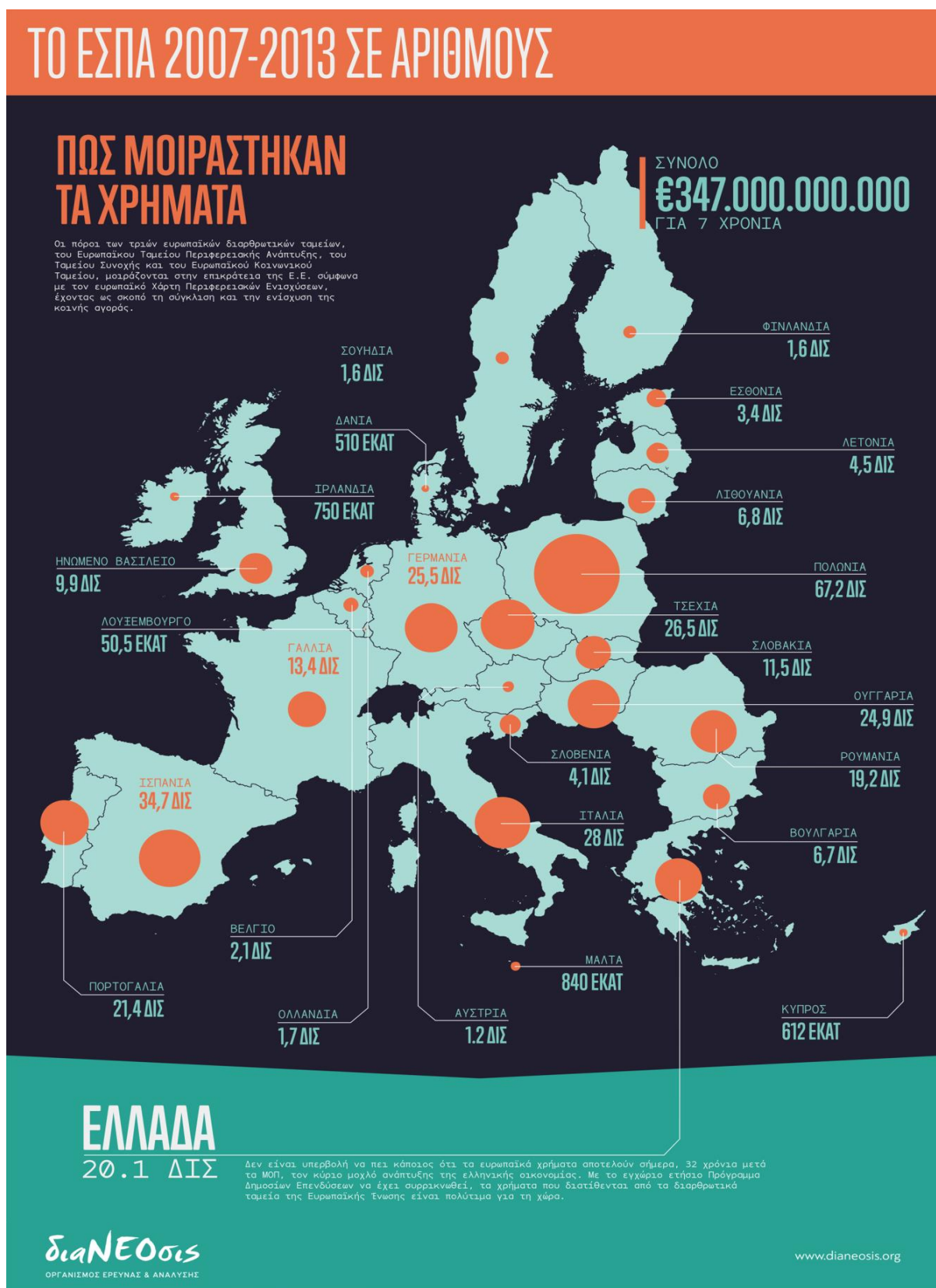
Σύμφωνα με τον Οργανισμό Έρευνας και Ανάλυσης «διαΝΕΟσις», ο οποίος είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός ερευνητικός οργανισμός, αποτυπώνονται στα παρακάτω Διαγράμματα 1, 2 και 3, ο τρόπος διάχυσης των Ευρωπαϊκών κονδυλίων της περιόδου 2007-2013 τόσο στα κράτη-μέλη της ΕΕ όσο και στην ίδια την Ελλάδα.

Επίσης, παραθέτονται τα 5 πιο σημαντικά έργα στην Ελλάδα γι' αυτή την περίοδο (Εικόνα 3), δηλαδή τα **Επιχειρησιακά προγράμματα με τον ψηλότερο προϋπολογισμό**, τα οποία είναι:

1. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας (Αυτοκινητόδρομος Ελευσίνα-Τσάκωνα Μεσσηνίας) ύψους 1.819.314.265€
2. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας (Ιονία Οδός) ύψους 1.179.431.114€
3. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας (Ολοκλήρωση Σιδηροδρομικής γραμμής Τιθορέα-Λιανοκλάδι-Δομοκό) ύψους 926.519.464€
4. Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση (Στήριξη των Σχολείων με Ενιαίο & Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα) ύψους 255.737.486€
5. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικότητας) ύψους 195.158.621€

Όσον αφορά σε επίπεδο **Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων επικυρώνονται** τα 5 πιο σημαντικά εκ αυτών, ως εξής:

1. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ Κατασκευή του Μετρό Θεσσαλονίκης 1.201.700.000€
2. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ Επέκταση του Μετρό Θεσσαλονίκης έως Καλαμαριά 689.397.000€
3. ΑΤΤΙΚΗ Επέκταση του Μετρό Αθήνας, Τμήμα Χαϊδάρη-Πειραιάς 387.000.000€
4. ΑΤΤΙΚΗ Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικότητας Περ.Αττικής 197.933.682€
5. ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ - ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ Αποκατάσταση Προβληματικών Τμημάτων της Ε.Ο. Τριπόλεως –Καλαμάτας 141.260.365€

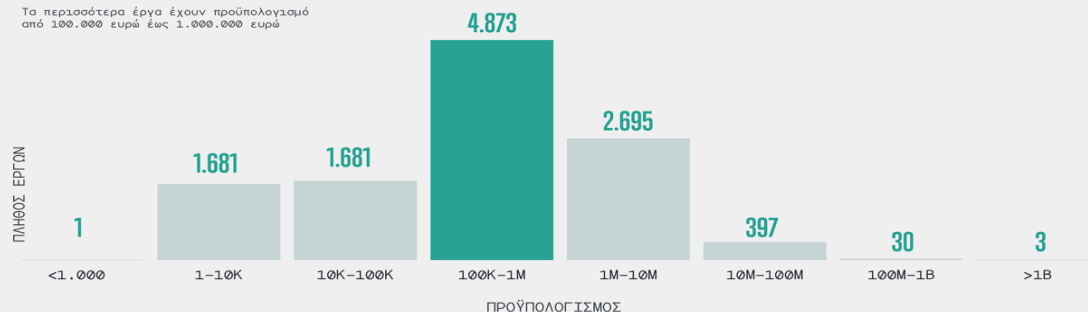
Εικόνα 1. Το ΕΣΠΑ σε Αριθμούς

Πηγή: <https://www.dianeosis.org/2016/02/ta-noumera-tou-esp/>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΑΡΙΘΜΟΙ

ΠΟΣΟ ΚΟΣΤΙΣΑΝ ΤΑ ΕΡΓΑ

Τα περισσότερα έργα έχουν προϋπολογισμό από 100.000 ευρώ έως 1.000.000 ευρώ

ΠΩΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

Οι αριθμοί προέρχονται από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα διαρθρωτικά ταμεία και αφορούν την περίοδο 2007-2013.

11.441 **30.841**

ΕΡΓΑ

ΥΠΟΕΡΓΑ

93.364

επιπλέον συνδέσεις broadband

24.487

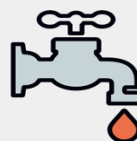
θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν

65

χλμ. σιδηροδρομικών γραμμών αναβαθμίστηκαν

988.701

άνθρωποι απέκτησαν πρόσβαση σε καθαρό νερό

358.292

άνθρωποι απέκτησαν πρόσβαση σε αποχέτευση

56

τ.χλμ. γης έγιναν οικονομικά βιώσιμα (εξαιρώντας καλλιεργήσιμη γη)

2.336

startup επιχειρήσεις ενισχύθηκαν

740

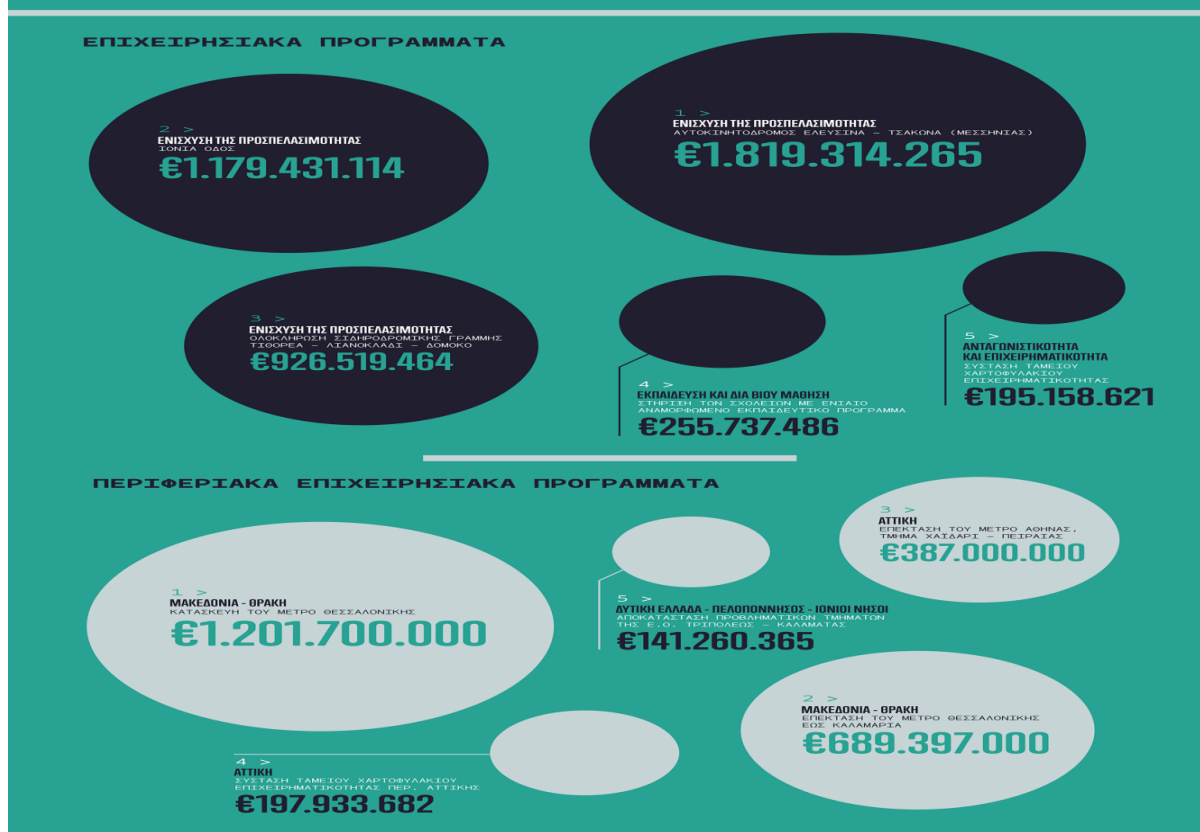
χλμ. δρόμων αναβαθμίστηκαν

ΤΟ ΕΣΠΑ 2007-2013 ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

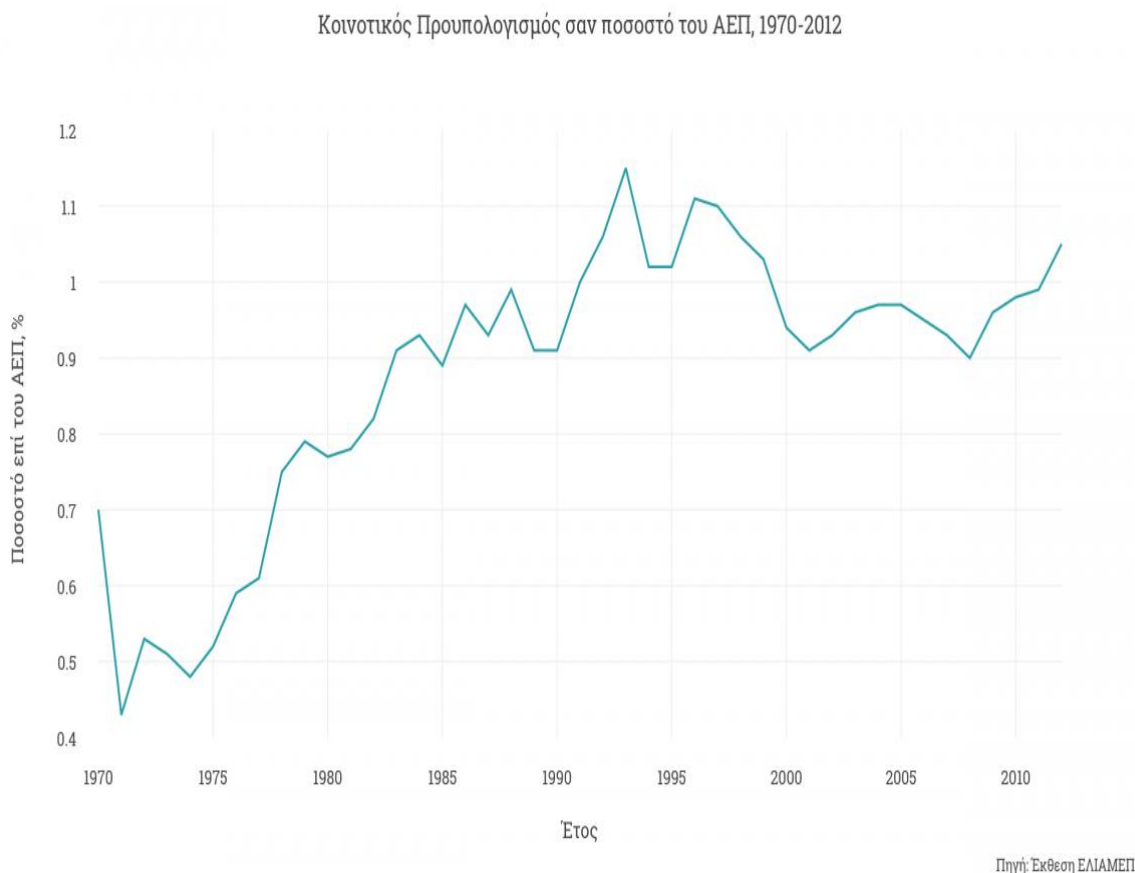
ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΤΑ 5 ΕΡΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ

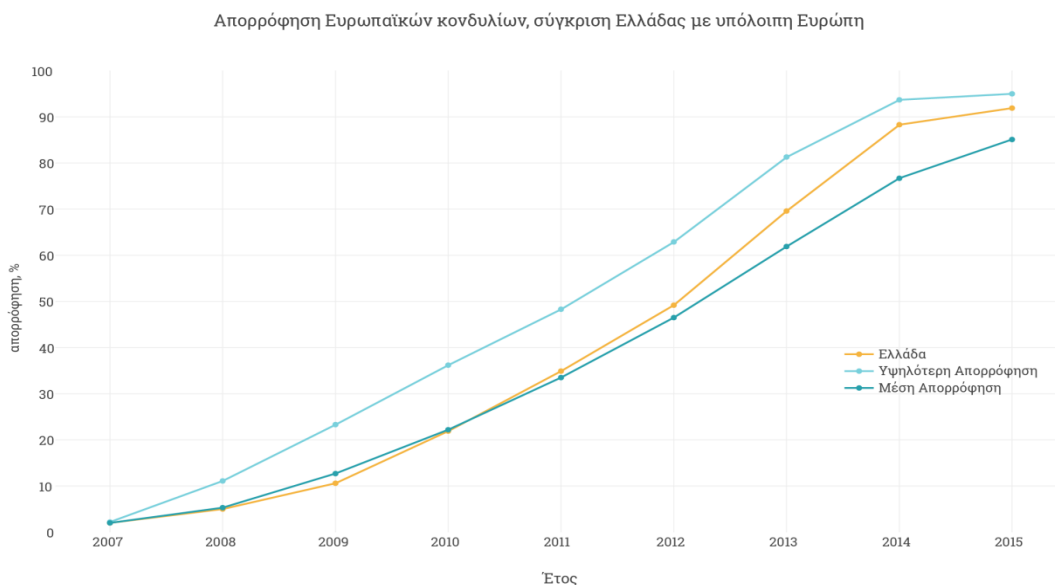
Εικόνα 3. Τα έργα με τον Υψηλότερο Προϋπολογισμό στην Ελλάδα
Πηγή: <https://www.dianeosis.org/2016/02/ta-noumera-tou-espa/>

Διάγραμμα 5. Προϋπολογισμός Ε.Ε. σαν ποσοστό του ΑΕΠ (1970-2012)

Σύμφωνα με το ανωτέρω Διάγραμμα 5, φαίνεται ότι διαχρονικά ο συνολικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. κυμαίνεται στο 1% του ΑΕΠ της, το οποίο χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα χαμηλό. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσού διατίθεται στην Πολιτική Συνοχής και όλα τα κράτη-μέλη χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία Συνοχής, με περισσότερα ή λιγότερα ποσά. Συνήθως ο καταμερισμός των χρηματοδοτήσεων στα διάφορα προγράμματα δεν σημαίνει αναγκαστικά και την καταβολή των ποσών. Αυτό πραγματοποιείται μόνο στην περίπτωση που εντάσσονται και υλοποιούνται έργα. Έτσι είναι πολύ σημαντικό το ποσοστό της απορρόφησης αυτών των κονδυλίων.

Στο παρακάτω Διάγραμμα 6 αποτυπώνεται η απορρόφηση των κονδυλίων για την Ελλάδα κατά την περίοδο ΕΣΠΑ 2007 – 2013.

Διάγραμμα 6. Απορρόφηση Κονδυλίων 2007-2013

Από το 2011 και μετά, η Ελλάδα βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο της Ευρώπης. Έτσι λοιπόν, το 2013, έτος τυπικής λήξης του προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 και όχι ουσιαστικής, εφόσον το πρόγραμμα διήρκεσε μέχρι το 2015, η απορρόφηση βρισκόταν σε ποσοστό 69,6% κατατάσσοντας την Ελλάδα στην 7η θέση στην Ευρώπη με την Εσθονία να κατακτά την 1η θέση με ποσοστό 81,3%. Αντίθετα, η χώρα κατέλαβε την τελευταία θέση, την 27η, κατά το 2008, με ποσοστό 5% όταν ο μέσος όρος της Ευρώπης έφτανε το 5,5% και με πρώτη χώρα την Ιρλανδία με ποσοστό 11,1%.

Η υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) στην Ελλάδα, εκπονείται στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής σύγκλισης με την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου οι ενισχύσεις από τα Ταμεία συμβαδίζουν με την κατευθυντήρια γραμμή της κοινότητας για συνοχή και συνδυασμό των προτεραιοτήτων της Ευρώπης με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της χώρας. Με τον τρόπο αυτό, εφαρμόζονται νέοι κανονισμοί και νέες αρχές δίνοντας έμφαση στις καινοτομίες και αλλαγές σε δομές και διαδικασίες καθώς και στον προγραμματισμό των δράσεων της χώρας προκειμένου να προσαρμοστεί στο νέο προγραμματικό πλαίσιο.

Συγκεκριμένα, για την κατάρτιση του ΕΣΠΑ 2007-2013, η Ελλάδα αξιοποίησε εισροές από μεγάλο αριθμό προτάσεων και επιλογών που κατατέθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών μέσα από ένα ευρύτερο πεδίο ποσοτικών δεδομένων και μελετών (Μαστρανδρέου, 2013).

Σε αυτή την περίοδο, τόσο η διεύρυνση της ΕΕ στις αρχές του 2000, από 15 σε 25 χώρες, όσο και η ανάπτυξη ορισμένων περιφερειών της χώρας, λόγω των συνεχόμενων προσπαθειών σύγκλισης με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές περιφέρειες μέσω των κοινοτικών ενισχύσεων, οδήγησαν στον αποκλεισμό ορισμένων ελληνικών περιφερειών από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Ως εκ τούτου, το 63% του πληθυσμού της χώρας είναι σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης, καθώς αρκετές ελληνικές περιφέρειες τίθενται εκτός των ορίων επιλεξιμότητας του στόχου 1 «Σύγκλιση» με τις μαζικές χρηματοδοτήσεις του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Διαμορφώνονται τρεις ομάδες περιφερειών:

1^η Ομάδα Σε αυτήν εντάσσονται οι περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας και του Νότιου Αιγαίου. Αυτές οι περιφέρειες ξεπερνούν το όριο του 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. είτε αυτό μετριέται για τις 15 είτε για τις 25 χώρες-μέλη και κατατάσσονται στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 σε καθεστώς σταδιακής εισόδου (phasingin) στο νέο στόχο 2 «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση», με χρηματοδοτικές ενισχύσεις μικρότερες συγκριτικά με αυτές που πήραν την προηγούμενη περίοδο 2000-2006.

2^η Ομάδα Σε αυτήν ανήκουν οι περιφέρειες της Αττικής, της Δυτικής Μακεδονίας και της Κεντρικής Μακεδονίας. Παρόλο που οι περιφέρειες αυτές υπερβαίνουν το όριο του 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. των 25 χωρών-μελών, δεν καλύπτουν το ποσοστό για τις 15 χώρες-μέλη και παραμένουν στο στόχο 1 «Σύγκλιση», με μία μεταβατική, ιδιαίτερη στήριξη έως το 2013 σε καθεστώς σταδιακής εξόδου από το στόχο της Σύγκλισης (Phasingout).

3^η Ομάδα Σε αυτήν κατατάσσονται οι υπόλοιπες 8 περιφέρειες της χώρας, που παραμένουν κάτω από το όριο του 75% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. είτε λαμβάνεται βάσει των 25 είτε των 15 κρατών μελών. Οι περιφέρειες αυτές παραμένουν στον στόχο 1 «Σύγκλιση» και θα χρηματοδοτούνται με τις μέγιστες κοινοτικές ενισχύσεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Επιπρόσθετες αλλαγές γίνονται και στις αρχές που διέπουν το νέο αυτό πλαίσιο Κοινοτικής Στήριξης, όπως για παράδειγμα η Αρχή της Εταιρικής Σχέσης στην οποία τώρα περιλαμβάνεται η προετοιμασία και παρακολούθηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Δημιουργείται μία ακόμη αρχή, αυτή της Αναλογικότητας που υποστηρίζει ότι οι πόροι που αναλώνουν η Επιτροπή και οι χώρες-μέλη μέσω των Ταμείων, και σχετίζονται με τους δείκτες αξιολόγησης, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και την

υποβολή εκθέσεων, είναι ανάλογοι με τις συνολικές δαπάνες που δαπανώνται σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα. Στην ήδη υπάρχουσα Αρχή της Προσθετικότητας, συμπεριλαμβάνονται πιο εντατικοί έλεγχοι και διευρύνεται η Αρχή της Ισότητας και της Μη Διάκρισης σε περισσότερα θέματα, με την έννοια ότι λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων λόγω φύλου, θρησκείας, καταγωγής, φυλής, ηλικίας, πεποιθήσεων και αναπηριών και ιδιαίτερα στο δικαίωμα πρόσβασης σε αυτά. Τέλος, εισάγεται η Αρχή της Βιώσιμης Ανάπτυξης, που πρεσβεύει τους στόχους της Κοινότητας για προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος σύμφωνα με τους στόχους που επιδιώκονται στο πλαίσιο της αειφόρου βιώσιμης ανάπτυξης (Καστάνιας).

Ο στρατηγικός σχεδιασμός της Ελλάδας για το ΕΣΠΑ 2007-2013 υλοποιείται με μικρότερο πλήθος επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, που δηλώνει την ευελιξία που υπάρχει στο σχήμα διαχείρισης. Επίσης καταρτίζεται μέσα από εννέα (9) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, πέντε (5) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και δώδεκα (12) Επιχειρησιακά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας. Τα 5 Περιφερειακά προγράμματα χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, τα 8 Τομεακά προγράμματα από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΚΤ και ένα άλλο πρόγραμμα καλύπτει το εθνικό «έκτακτο αποθεματικό» στα πλαίσια του Στόχου 1 «Σύγκλιση».

Το κάθε πρόγραμμα έχει το δικό του πλαίσιο δράσεων όμως αλληλοσυμπληρώνονται προκειμένου να οδηγήσουν στην επίτευξη του οράματος και των στόχων του ΕΣΠΑ.
(Μαστρανδρέου, 2013 και

<http://www.espa.gr/el/Pages/staticEuropeanTerritorialCooperationProgrammes.aspx>).

Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 σε Επιχειρησιακά Προγράμματα

A. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

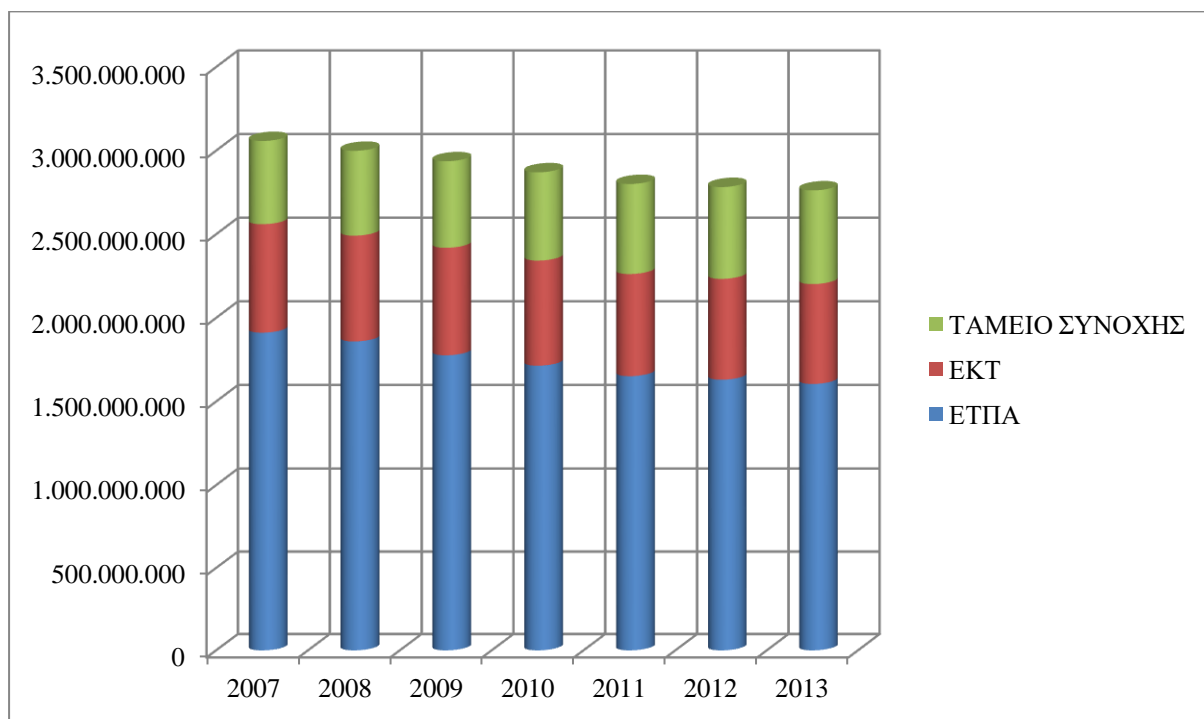
1. ΕΠ Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη
2. ΕΠ Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας
3. ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
4. ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση
5. ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
6. ΕΠ Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

7. ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση
8. ΕΠ Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής
9. ΕΠ Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων
- Β. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)**
 1. ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης
 2. ΠΕΠ Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίων Νήσων
 3. ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου
 4. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
 5. ΠΕΠ Αττικής
- Γ. Επιχειρησιακά Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας**
 1. Πρόγραμμα «Ελλάδα – Βουλγαρία»
 2. Πρόγραμμα «Ελλάδα – Κύπρος»
 3. Πρόγραμμα «Ελλάδα – Αλβανία»
 4. Πρόγραμμα «Ελλάδα – ΠΓΔΜ»
 5. Πρόγραμμα «Ελλάδα – Ιταλία»
 6. Πρόγραμμα «Ελλάδα – Τουρκία»
 7. Πρόγραμμα «Αδριατική»
 8. Πρόγραμμα «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου»
 9. Το Πρόγραμμα «Ελλάδα – Τουρκία» έχει τεθεί σε αναστολή.
 10. Πρόγραμμα «Μαύρη Θάλασσα»
 11. Πρόγραμμα «Μεσογειακός Χώρος»
 12. Πρόγραμμα «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης»
 13. Πρόγραμμα «INTERREGIVC»

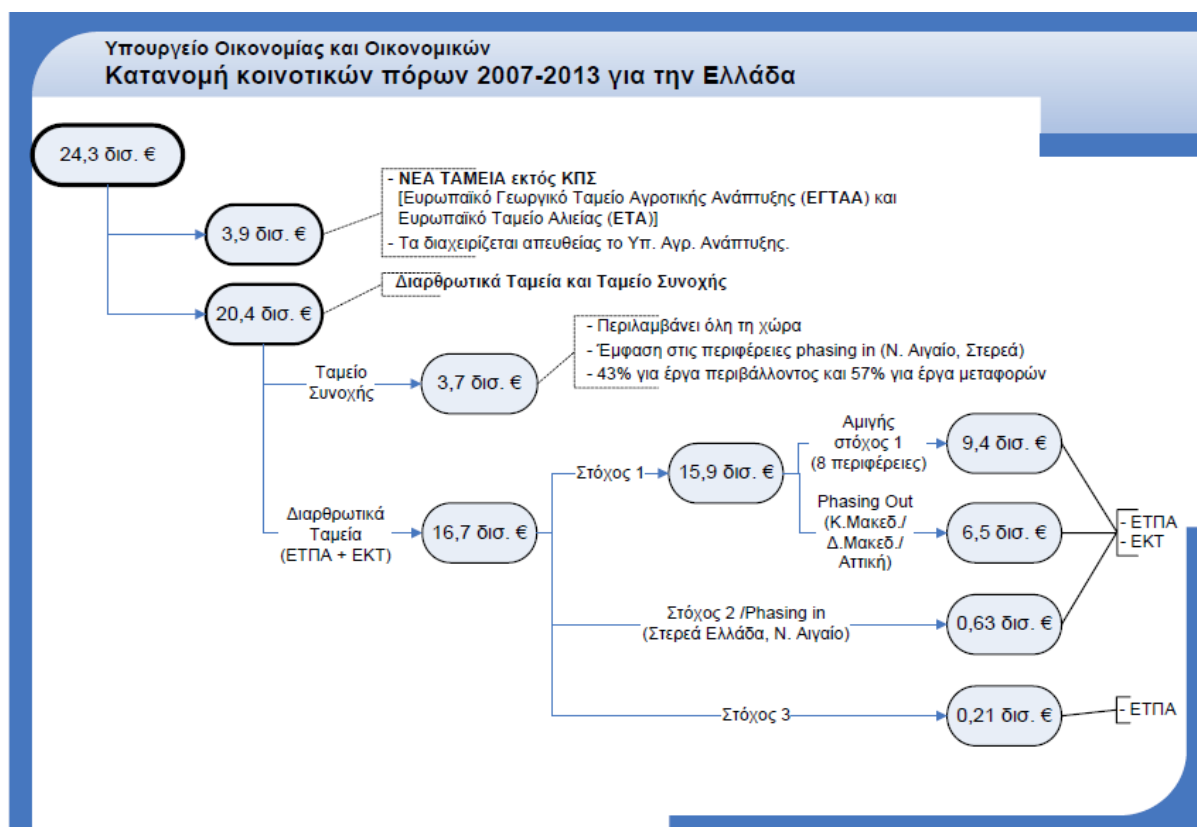
Πίνακας 10. Κατανομή ανά Έτος & ανά Διαρθρωτικό Ταμείο στην Ελλάδα

ΕΤΟΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
2007	1.911.874.622	648.706.520	497.312.340	3.057.893.482
2008	1.859.196.506	632.640.036	507.258.587	2.999.095.129
2009	1.776.461.886	642.856.039	517.403.758	2.936.721.683
2010	1.714.358.422	628.543.408	527.751.833	2.870.653.663
2011	1.651.772.994	610.688.366	538.306.870	2.800.768.230
2012	1.630.478.186	603.030.558	549.073.008	2.782.581.752
2013	1.605.157.562	597.335.476	560.054.468	2.762.547.506
ΣΥΝΟΛΟ	12.149.300.178	4.363.800.403	3.697.160.864	20.210.261.445

Πηγή: Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα και ιδία επεξεργασία
<http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp11&tabid=0>

Διάγραμμα 7. Κατανομή Κονδυλίων 2007-2013 ανά Ταμείο
 Πηγή: Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα και ιδία επεξεργασία
<http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp11&tabid=0>

Εικόνα 8. Η κατανομή των κοινοτικών πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 για την Ελλάδα

Πηγή: http://2007-2013.espa.gr/elibrary/Xrimatodotiki_Katanomi_2007-2013.pdf

<http://www.kriti-aigaio.gr/el/Pages/elibraryFS.aspx?item=474>

Την περίοδο 2007-2013, η συνολική χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής για την Ελλάδα θα ανέλθει σε €20,4 δις ευρώ (Εικόνα 8), από τα οποία τα 19,6 δις χρηματοδοτούν τον Στόχο «Σύγκλιση», τα 635 εκατ. το στόχο «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» και τα 210 εκατ. τον τελευταίο στόχο «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (<http://2007-2013.espa.gr/el/Pages/staticWhatIsESPA.aspx>).

Αναλυτικότερα, στην ανωτέρω εικόνα πέρα του συνολικού ύψους των πιστώσεων, εμφανίζεται και η κατανομή τους στον κάθε τύπο περιφέρειας της χώρας. Ως εκ τούτου, στο στόχο 1, οι 8 περιφέρειες χρηματοδοτούνται με 9,4 δις ευρώ και οι 3 (Κ.Μακεδονία, Δ.Μακεδονία και Αττική) που βρίσκονται στη Στατιστική σύγκλιση (phasingout) χρηματοδοτούνται με 6,5 δις ευρώ.

Επίσης, στις περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας και του Ν. Αιγαίου που βρίσκονται σε φάση Σταδιακής εισόδου, του στόχου 2, δίνεται το ποσό των 0,63 δις ευρώ και στον 3ο στόχο το ποσό ύψους 0,21 δις ευρώ. Γίνεται αντιληπτό, ότι σύμφωνα με το οργανωτικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, από τη συνολική κατανομή, τα 16,7 δις δίνονται από τα διαρθρωτικά

ταμεία και συγκεκριμένα 12,36 δις ευρώ από το ΕΤΠΑ και 4,36 από το ΕΚΤ για νέα επιχειρησιακά προγράμματα. Επιπλέον ποσό ύψους 3,7 δις ευρώ διατίθεται μέσω του Ταμείου Συνοχής και κονδύλια ύψους 3,9 δις ευρώ χορηγούνται σε προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης με πόρους του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ) (Γιαλαντζή, 2011&https://www.dianeosis.org/2016/02/ta-noumera-tou-espa/).

Εξίσου διαφωτιστική είναι η κατανομή της Κοινοτικής χρηματοδότησης αυτής της περιόδου ανά ομάδα θέματος προτεραιότητας, όπως απεικονίζεται στον πίνακα 11.

Πίνακας 11. Κατανομή Κοινοτικών Πόρων ΕΣΠΑ 2007-2013 ανά Κατηγορία Θέματος

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΕΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		
Κατηγορίες Θέματων Προτεραιότητας	Ποσό Κοινοτικής χρηματοδότησης	Ποσοστό
Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη (Ε&ΤΑ), καινοτομία και επιχειρηματικότητα	2.885.987.599	14,28%
Κοινωνία της πληροφορίας	1.014.023.216	5,02%
Μεταφορές	5.547.221.676	27,45%
Ενέργεια	914.009.823	4,52%
Προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων	2.683.548.748	13,28%
Τουρισμός	150.818.928	0,75%
Πολιτισμός	462.927.144	2,29%
Αστική και αγροτική αναγέννηση	465.773.574	2,30%
Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των εταιρειών, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών	460.443.431	2,28%
Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και της βιωσιμότητας	1.874.839.202	9,28%
Βελτίωση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των λιγότερο ευνοημένων ατόμων	380.050.747	1,88%
Βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου	1.510.139.564	7,47%
Επενδύσεις σε κοινωνικές υποδομές	1.148.764.173	5,68%
Κινητοποίηση για μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης και της ενσωμάτωσης	1.699.998	0,01%
Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	60.862.670	0,30%
Μείωση του πρόσθετου κόστους που εμποδίζει την ανάπτυξη των ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιφερειών	4.950.000	0,02%
Τεχνική βοήθεια	644.200.952	3,19%
ΣΥΝΟΛΟ	20.210.261.445	100%

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος και ίδια επεξεργασία
 Ημερομηνία Αναφοράς: 31/12/2013 <http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuitemId=pp11&tabid=0>
 UPLINK ΕΣΠΑ 2007-13 : Στο 75% η απορρόφηση των κονδυλίων τουPostedon 06/11/201406/11/2014 byadmin

Η πορεία υλοποίησης του ΕΣΠΑ 2007-2013, το οποίο εξέπνευσε στις 31-12-2015, σύμφωνα με δηλώσεις του τότε υφυπουργού Ανάπτυξης κ. Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλου, έφτασε το 75% της απορρόφησης των κονδυλίων στα τέλη του 2014. Πιο συγκεκριμένα, υλοποιήθηκαν 19 επιχειρησιακά προγράμματα με συνολική συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη ύψους 24,3 δις ευρώ, εκ των οποίων πιστοποιήθηκαν από την ΕΕ περίπου τα 18,2 δις ευρώ, με αποτέλεσμα να απομένουν περίπου 6 δις ευρώ για απορρόφηση(<http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuitemId=pp11&tabid=0>).

Το ποσοστό του 75% της απορρόφησης ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό το Υπουργείο Ανάπτυξης της Ελλάδας, και αυτό το ποσοστό μπορεί να φτάνει το 82% εάν ληφθεί υπόψη η εφαρμογή top-up σε ορισμένα επιχειρησιακά προγράμματα.

Στον κατωτέρω πίνακα 12, αποτυπώνεται η απορρόφηση των διατιθέμενων πόρων αυτής της περιόδου μέχρι το τέλος του 2014.

Πίνακας 12. Πορεία του ΕΣΠΑ 2007-2013

Η πορεία του ΕΣΠΑ			
Επιχειρησιακό πρόγραμμα	Συγχρηματοδότηση	Πιστοποιημένες δαπάνες	Ποσοστό
Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη	2 δις.	1,3 δις.	65%
Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας	4,9 δις.	3,8 δις.	78%
Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα	1,7 δις.	1,4 δις.	84%
Ψηφιακή Σύγκλιση	711 εκατ.	302 εκατ.	42%
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	2,8 δις.	1,9 δις.	70%
Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση	1,7 δις.	1,2 δις.	70%
Διοικητική Μεταρρύθμιση	435 εκατ.	383 εκατ.	88%
Τεχνική Υποστήριξη	264 εκατ.	221 εκατ.	83%
ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης	3 δις.	2,3 δις.	77%
ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας	1 δις.	0,7 δις.	65%
ΠΕΠ Θεσσαλίας	1,3 δις.	1,2 δις.	90%
ΠΕΠ Αττικής	2,6 δις.	1,9 δις.	74%
Απρόβλεπτα	175 εκατ.	138 εκατ.	78%
Ελλάδα - Κύπρος	60 εκατ.	38 εκατ.	64%
Ελλάδα - Βουλγαρία	138 εκατ.	87 εκατ.	63%
Ελλάδα - Ιταλία	117 εκατ.	72 εκατ.	62%
Ελλάδα - ηΓΔΜ	20 εκατ.	6 εκατ.	32%
Ελλάδα - Αλβανία	15 εκατ.	5 εκατ.	30%

Πηγή: http://uplink.com.gr/ependutika_page_4/espa-2007-2013-aporrofisi.html

Γίνεται αντιληπτό (πίνακας 12) ότι στο πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη παραμένουν 700 εκατ.ευρώ προς απορρόφηση, ενώ στην Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας 900 εκατ.ευρώ. Επίσης, στην Ψηφιακή Σύγκλιση παραμένουν προς διάθεση περίπου 400 εκατ.ευρώ και στην Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 900 εκατ.ευρώ. Επιπλέον, παραμένουν αδιάθετα κονδύλια ύψους 700 εκατ.ευρώ, για να αξιοποιηθούν από την Περιφέρεια Κεντρικής

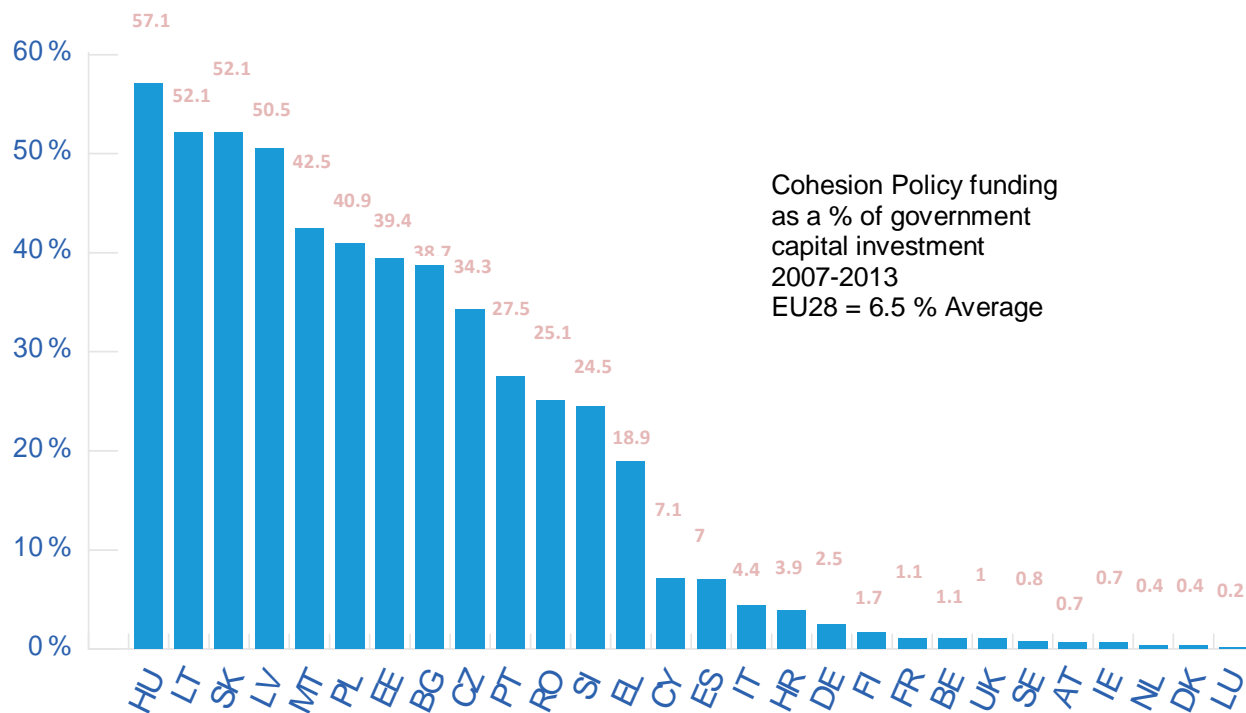
Μακεδονίας, 300 εκατ.ευρώ από τη Δυτική Ελλάδα και 700 εκατ.ευρώ από την περιφέρεια της Αττικής. Τέλος, και στα διασυνοριακά-διακρατικά προγράμματα υπάρχουν μεγάλα ποσά που πρέπει να απορροφηθούν.

Η Ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής 2007-2013, πρόσφερε ανεκτίμητα αποτελέσματα στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη. Στην Ελλάδα, πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις κυρίως σε τομείς προώθησης των επιχειρήσεων, υποδομών των μεταφορών, ερευνών, Καινοτομίας και περιβάλλοντος. Σύμφωνα με δήλωση της αρμόδιας επιτρόπου για την περιφερειακή πολιτική, κ. Corina Cretu, η Πολιτική Συνοχής που ακολουθεί η Ευρώπη είναι επωφελής για την οικονομία όλων των κρατών μελών της και θα πρέπει να συνεχιστεί στην ίδια κατεύθυνση και με αμείωτη ένταση. Τα αποτελέσματα που εξάγονται από τα στοιχεία δηλώνουν ότι η πολιτική αυτή είναι αναγκαία, στήριξε όλες τις οικονομίες σε εποχή οικονομικής κρίσης και πρέπει να παραμείνει ισχυρή και μετά το 2020 (https://ec.europa.eu/greece/news/europaiki_politiki_synoxis_2007_2013_el).

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την καταγραφή των αποτελεσμάτων της υλοποίησης της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, διαπιστώνεται ότι δημιουργήθηκαν ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας, που αντιστοιχούν στο ένα τρίτο όλων των θέσεων εργασίας της Ευρώπης γι'αυτή την περίοδο και για κάθε ευρώ που επενδύθηκε αντίστοιχα δημιουργήθηκε πρόσθετο ΑΕΠ ύψους 2,74 ευρώ, που σημαίνει ότι η εκτιμώμενη απόδοση των επενδύσεων θα φτάσει το ένα τρισεκατομμύριο ευρώ πρόσθετου ΑΕΠ έως το 2023. Επίσης, περίπου 400.000 μικρομεσαίες και νεοσύστατες επιχειρήσεις πραγματοποίησαν επενδύσεις αποδεικνύοντας τη μεγάλη σημασία της πολιτικής συνοχής ως πυλώνας του θεματολογίου της ΕΕ, στην ανάπτυξη και στην απασχόληση.

Σχετικά με την Ελλάδα, όπως αποτυπώνεται και στην κατωτέρω εικόνα 9, τη συγκεκριμένη περίοδο η χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής έφτασε τα 15,8 δις ευρώ, που σημαίνει περίπου 19% της συνολικής κρατικής δαπάνης ή αλλιώς 202 ευρώ ανά κεφαλή. Η πολιτική συνοχής παρείχε έως και 57% των επενδύσεων σε κυβερνητικά κεφάλαια σε ορισμένες χώρες. Το ποσοστό με το οποίο συγχρηματοδότησε η ΕΕ τη χώρα, ανήλθε σε 99,8% από 75% και έτσι μειώθηκε η εθνική συνεισφορά, με συνέπεια την ταχύτερη απορρόφηση των κονδυλίων, παρά το γεγονός ότι είχε ήδη αρχίσει η οικονομική κρίση σε όλη την Ευρώπη και την περίοδο αυτή λήφθηκαν μέτρα λιτότητας που αναπόφευκτα οδήγησαν σε σοβαρή μείωση των κονδυλίων που προορίζονταν για την περιφερειακή ανάπτυξη.

(COHESION POLICY SUPPORTING GROWTH AND JOBS IN GREECE
καὶ <https://www.eliamep.gr/about-us/annualreports/>).

Εικόνα 9. Χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής ως ποσοστό των επενδύσεων σε κυβερνητικά κεφάλαια 2007-2013

Πηγή: COHESIONPOLICYSUPPORTINGGROWTHANDJOBSINGREECEwp1_el_factsheet_en(pdf)
https://ec.europa.eu/greece/news/europaiki_politiki_synoxis_2007_2013_el

Ταυτόχρονα όπως αναφέρει το υπουργείο Ανάπτυξης, έχει ξεκινήσει η διαδικασία διαβούλευσης των Επιχειρησιακών Σχεδίων της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, το οποίο εγκρίθηκε στις 21 Μαΐου 2014, όπου η χώρα κατέλαβε την τρίτη θέση επιβεβαίωσης έναρξης του προγράμματος μετά από την Δανία και τη Γερμανία. Βέβαια, λόγω της μεγάλης εξειδίκευσης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό αναμένεται να ολοκληρωθεί η έγκρισή τους κατά τους επόμενους έξι μήνες, οπότε μέχρι τον Ιανουάριο του 2015 θα πραγματοποιηθεί η έναρξη των νέων προγραμμάτων σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. (http://uplink.com.gr/ependutika_page_4/espa-2007-2013-aporrofisi.html).

4.5. 6η Προγραμματική περίοδος (2014 – 2020)

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στην άσκηση της στρατηγικής πολιτικής της Ελλάδας για ανάπτυξη, με τη συγχρηματοδότηση πόρων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ). Αποτελεί ένα στρατηγικό σχέδιο που αποσκοπεί να βελτιώσει τις διαρθρωτικές αδυναμίες της χώρας καθώς και τα οικονομικοκοινωνικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν λόγω οικονομικής κρίσης(<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>).

Επιπλέον, είναι αρωγός στην διεκπεραίωση των εθνικών στόχων σε συνδυασμό με τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», η οποία αποβλέπει στο να προάγει :

Μία έξυπνη ανάπτυξη που θα επιφέρει αποτελεσματικότερες επενδύσεις σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία

Μία βιώσιμη ανάπτυξη λόγω της σημαντικής μετάβασης σε μια οικονομία που θα εκπέμπει χαμηλούς ρύπους άνθρακα

Μία ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς που θα δίνει μεγάλη βαρύτητα στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στον περιορισμό της φτώχειας.

Την περίοδο 2014-2020 σε όλη την Ευρώπη εφαρμόζεται συγκεκριμένο σχέδιο που δίνει προτεραιότητα:

Στην βαρύτητα των αποτελεσμάτων, καθώς μέσα από ορθολογικούς και μετρήσιμους στόχους θα υπάρχει καλύτερο επίπεδο λογοδοσίας.

Στην απλούστευση των κανόνων, καθώς θα υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες για τα πέντε κοινοτικά ταμεία.

Στις συνθήκες υλοποίησης του προγράμματος, καθώς θεσπίζονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να διοχετευτούν τα ποσά της χρηματοδότησης.

Στην ενίσχυση της αστικής διάστασης και στην προσπάθεια για κοινωνική ένταξη, καθώς ορίζεται κατώτατο επίπεδο στο ποσό που θα διαθέτει το ταμείο ΕΤΠΑ στα ολοκληρωμένα έργα των πόλεων και αντίστοιχα το ταμείο ΕΚΤ για την ενίσχυση των

κοινοτήτων που βρίσκονται στο περιθώριο.

Στο ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως συνδεδετικό μέσο με την οικονομική μεταρρύθμιση, καθώς η Επιτροπή έχει κάθε δυνατότητα να διακόψει προσωρινά την οικονομική ενίσχυση ενός κράτους που δεν συμμορφώνεται με τους κοινοτικούς οικονομικούς κανονισμούς (https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities)

Η πολιτική συνοχής που ακολουθεί η ΕΕ καλύπτει κάθε της περιφέρεια, είτε αυτή είναι μικρή είτε μεγάλη. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ύψος κονδυλίων διοχετεύεται στις περιφέρειες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, δηλαδή σε αυτές όπου το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 75% του μέσου όρου των κρατών-μελών της ΕΕ.

Ο διαχωρισμός των Ευρωπαϊκών Περιφερειών καθορίζεται από το σύστημα NUTS της ΕΕ, όπου κάθε χώρα διαιρείται σε τρία επίπεδα περιφερειών ανάλογα με τον αριθμό των πληθυσμών τους (περιφέρειες NUTS). https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/is-my-region-covered/

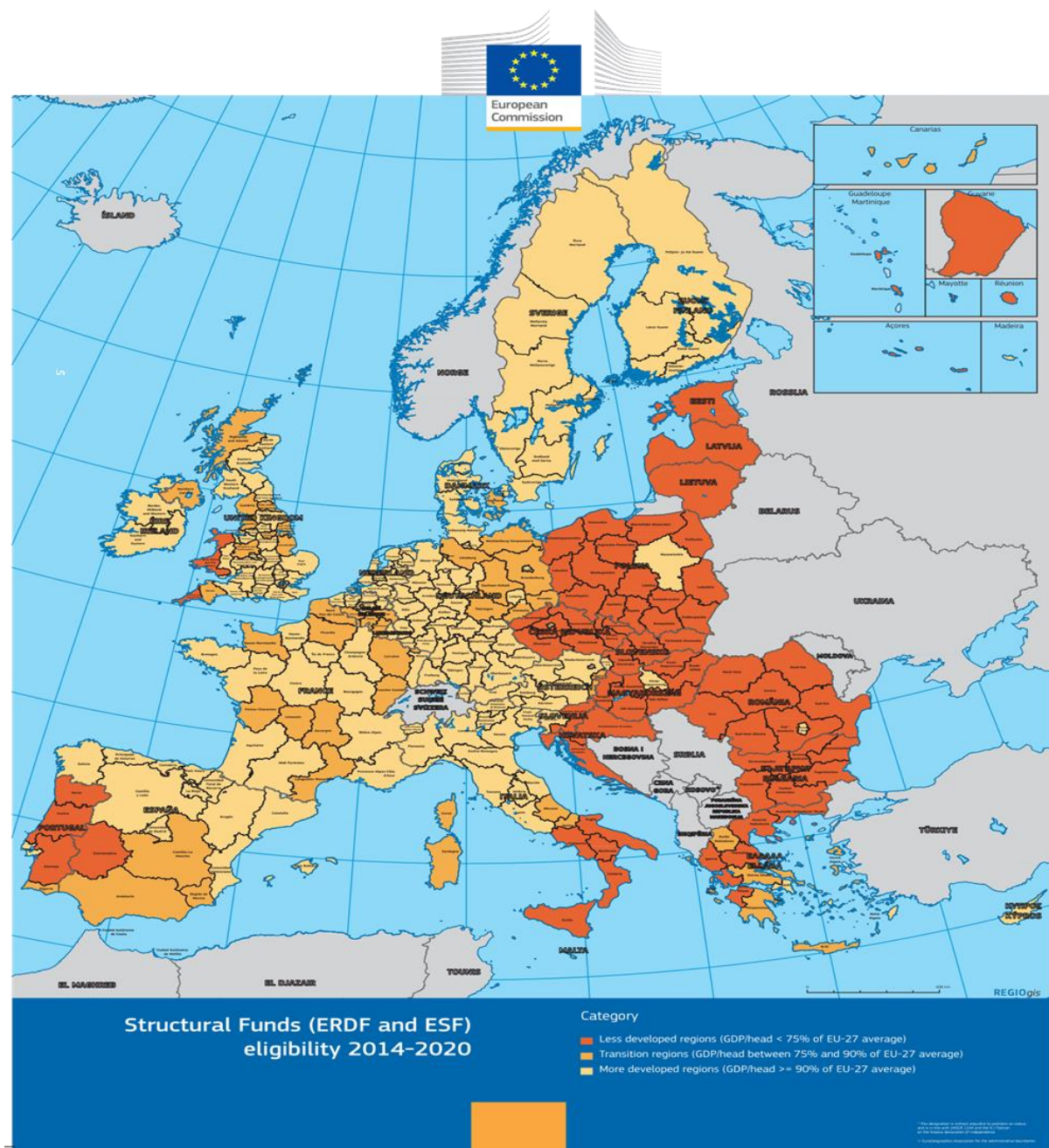
Πίνακας 13. Πληθυσμιακά κριτήρια για τα επίπεδα NUTS

Επίπεδο	Κατώτατο	Ανώτατο
Επίπεδο NUTS 1	3.000.000	7.000.000
Επίπεδο NUTS 2	800.000	3.000.000
Επίπεδο NUTS 3	150.000	800.000

Έτσι οι κοινοτικές ενισχύσεις κατανέμονται μέσω των ταμείων στις περιφέρειες των χωρών σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια. Όπως στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013 υπήρξαν τρεις στόχοι, έτσι και στην περίοδο 2014-2020 οι στόχοι είναι πάλι τρεις, σχετίζονται με το ΑΕΠ των 27 κρατών-μελών της ΕΕ και αποσκοπούν να αμβλύνουν τις περιφερειακές ανισότητες μέσω οικονομικών ενισχύσεων ανάλογα του ΑΕΠ τους.

Ο 1ος στόχος αναφέρεται στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, που έχουν ΑΕΠ < 75% του μέσου όρου της ΕΕ, ο 2ος στόχος αναφέρεται στις περιφέρειες μετάβασης, που έχουν ΑΕΠ από 75% έως 90% και ο 3ος στόχος στις πιο αναπτυγμένες περιφέρειες όπου το ΑΕΠ τους είναι πάνω από 90% του μέσου όρου. Βέβαια, όλες οι περιφέρειες θα χρηματοδοτηθούν ανεξαρτήτως ΑΕΠ, όμως αυτές του 1^{ου} στόχου θα ενισχυθούν με τα μεγαλύτερα ποσά (Εικόνα

10). (Λύτρας 2017)

Εικόνα 10: Διαρθρωτικά Ταμεία 2014-2020 επιλεξιμότητας

Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/what/future/img/eligibility20142020.pdf

https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities

- 1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- 2. Βελτίωση της πρόσβασης σε τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), και χρήση και ποιότητα αυτών
- 3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
- 4. Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα
- 5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
- 6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων
- 7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των υποδομών δικτύων
- 8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας
- 9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων
- 10. Επενδύσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση
- 11. Βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης

Εικόνα 11. Οι 11 θεματικοί στόχοι της ανάπτυξης για το ΕΣΠΑ 2014-2020

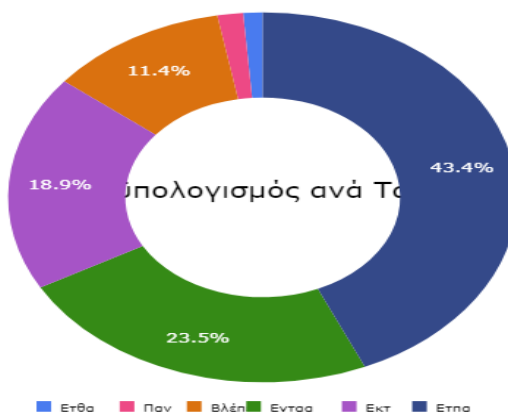
Πηγή: https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities

Η περίοδος 2014-2020 χαρακτηρίζεται πανευρωπαϊκά από μια καινοτομία. Το σύνολο των κονδυλίων διανέμεται με βάση έντεκα θεματικούς στόχους μέσω των οποίων ασκεί η ΕΕ την

πολιτική συνοχής της. Και οι 11 στόχοι στηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) παρόλο που οι τέσσερις πρώτοι είναι οι πιο σημαντικοί για την υλοποίηση επενδύσεων. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) θα στηρίζει τους στόχους 1 μέχρι 4 και 8 μέχρι 11. Τέλος, το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) στηρίζει τους στόχους 4 μέχρι 7 και 11.

Η συνολική χρηματοδότηση στο πλαίσιο της περιφερειακής και πολιτικής συνοχής για το διάστημα 2014-2020, μιας περιόδου 7 ετών, περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση της ΕΕ και την Εθνική συγχρηματοδότηση και ανέρχεται στα 639.845.685.595 δις ευρώ. Στην εικόνα 12 και στον Πίνακα 14, αποτυπώνεται η προγραμματισμένη χρηματοδότηση κατά την περίοδο 2014-2020 ανά ταμείο με ημερήσια επικαιροποίηση σύμφωνα με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>).

ESIF 2014-2020: Total budget by Fund, EUR billion (daily update)

Refresh Date: 02/04/2021

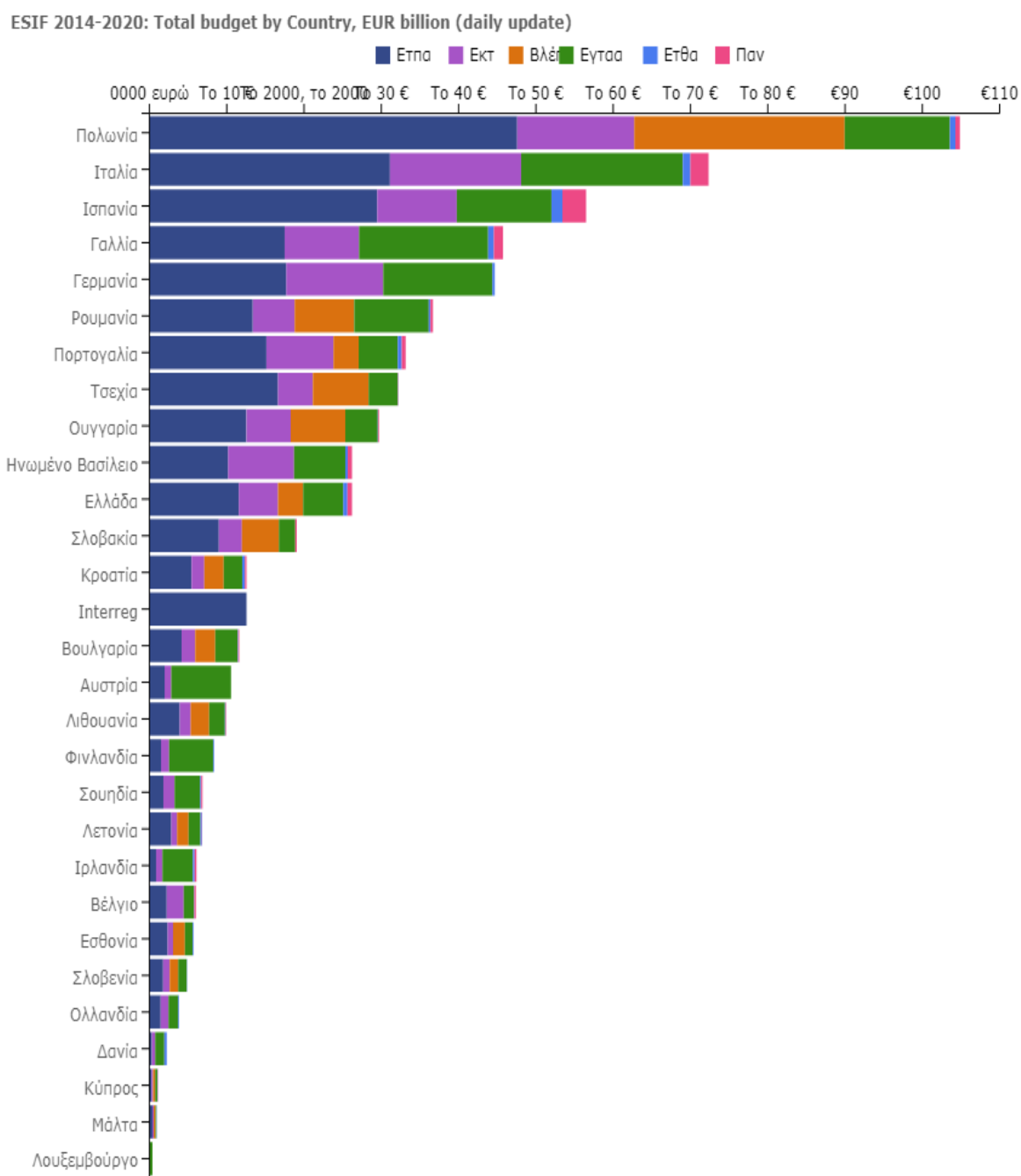
Εικόνα 12. ΕΛΕΤ 2014-2020: Συνολικός Ευρωπαϊκός Προϋπολογισμός ανά Ταμείο, δισεκατομμύρια ευρώ (ημερήσια επικαιροποίηση)

Πίνακας 14. Συνολικός Ευρωπαϊκός Προϋπολογισμός ανά Ταμείο ΕΣΠΑ 2014-2020

TAMEIO	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	277.849.388.925 € (43,4%)
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)	120.828.361.631 € (18,9%)
Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)	72.671.574.109 € (11,4%)
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	150.181.602.128 € (23,5%)
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας (ΕΤΘΑ)	7.861.099.630 € (1,2%)
Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των νέων (ΠΑΝ)	10.453.659.172 € (1,6%)

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> και ιδία επεξεργασία

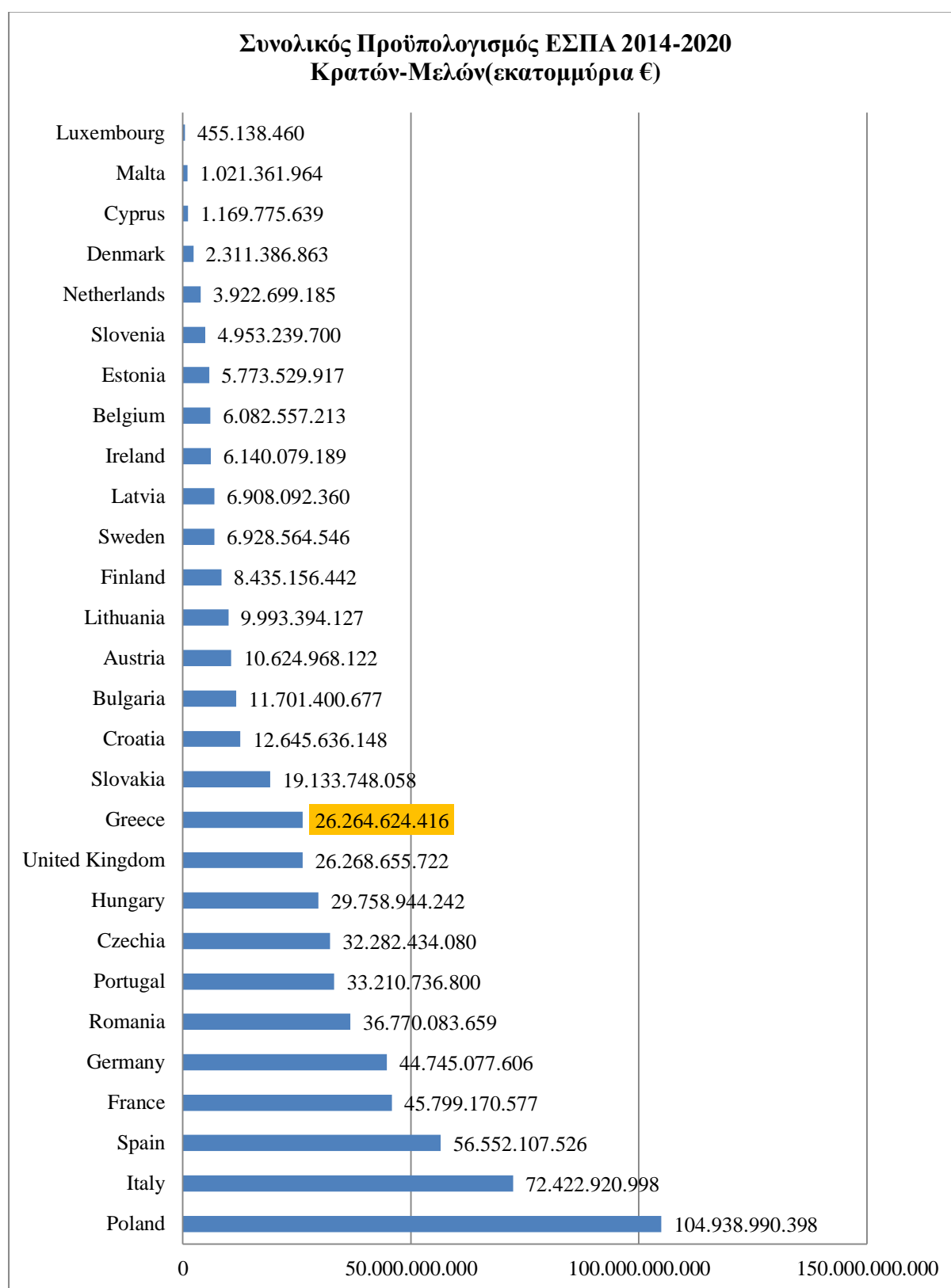
Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 11η θέση στην κατανομή των Κοινοτικών ενισχύσεων μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ, με ποσό χρηματοδότησης ύψους 26.264.624.416 δις ευρώ (Εικόνα 13).

Refresh Date: 02/04/2021

Εικόνα 13. ΕΔΕΤ 2014-2020:Συνολικός Προϋπολογισμός ανά χώρα και ανά ταμείο, δισεκατομμύρια ευρώ

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> (ημερήσια επικαιροποίηση)

Διάγραμμα 8. Συνολικός προϋπολογισμός ανά χώρα (εκατομμύρια €) ΕΣΠΑ 2014-2020

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> και ίδια επεξεργασία

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 εκφράζει ένα σημαντικό αναπτυξιακό όραμα για την αναγέννηση της

ελληνικής οικονομίας, που σχετίζεται με την βελτίωση της παραγωγικότητας και την αναβάθμιση του κοινωνικού ιστού της χώρας, καθώς αναφέρεται στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην προσπάθεια διατήρησης των ήδη υφιστάμενων, με βασική προϋπόθεση την ύπαρξη ανταγωνιστικών, καινοτόμων και εξωστρεφών επιχειρήσεων και με γνώμονα την ύπαρξη κοινωνικής συνοχής, σύμφωνα με τις βασικές αρχές της αειφόρου ανάπτυξης για τη χώρα.

Πίνακας 15. Κατανομή Πόρων ανά Θεματικό Στόχο και ως Ποσοστό του Προϋπ/σμού

ΕΣΠΑ 2014-2020 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ						
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Προϋπ/σμός (€)	Συμβάσεις (€)	Πληρωμές (€)	Συμβάσεις ως % του Προϋπ/σμού(€)	Πληρωμές ως % του Προϋπ/σμού(€)	Προϋπολογισμός Στόχου ως % του Συνολικού Προϋπ/σμού(€)
Έρευνα – Τεχνολογία και Καινοτομία	801.406.999	601.761.398	178.127.644	75,09	22,23	2,31
Τεχνολογίες Πληροφορίας κι Επικοινωνιών (ΤΠΕ)	1.560.920.882	925.132.530	318.373.926	59,27	20,40	4,50
Ανταγωνιστικότητα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)	7.250.240.155	6.835.643.526	3.861.853.493	94,28	53,27	20,89
Οικονομία Χαμηλών Ρύπων	5.170.455.689	2.917.661.983	1.513.072.287	56,43	29,26	14,89
Κλιματική αλλαγή – Πρόληψη	586.787.236	310.044.947	151.519.599	52,84	25,82	1,69
Προστασία Περιβάλλοντος	4.966.179.811	2.220.147.680	1.189.676.463	44,71	23,96	14,31
Βιώσιμες Μεταφορές	4.313.807.059	2.377.680.282	1.320.448.800	55,12	30,61	12,43
Απασχόληση	2.916.559.310	2.492.165.889	1.420.020.482	85,45	48,69	8,40
Κοινωνική Ένταξη	2.741.370.606	2.309.737.080	1.343.338.001	84,25	49,00	7,90
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση	3.276.867.536	2.963.673.373	1.043.273.318	90,44	31,84	9,44
Μεταρρύθμιση Δημόσιας Διοίκησης	399.383.214	255.028.332	124.301.460	63,86	31,12	1,15
Χωρίς Θεματικό Στόχο (Τεχνική βοήθεια)	730.874.887	656.692.182	399.377.885	89,85	54,64	2,11
ΣΥΝΟΛΑ	34.714.853.384	24.865.369.202	12.863.383.358	71,63	37,05	100,00

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/> (04/04/2021) και *ιδία επεξεργασία*

Στον ανωτέρω πίνακα 15, ο τρίτος θεματικός στόχος «Ανταγωνιστικότητα Μικρομεσαίων

Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)» χρηματοδοτείται με το ποσό 7.250.240.155 δις ευρώ, που αντιστοιχεί στο υψηλότερο ποσοστό 20,89% του συνολικού προϋπολογισμού αυτής της περιόδου και δηλώνει την προτεραιότητα που δόθηκε από την ελληνική οικονομία για την δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των επιχειρήσεων σε πεδία εξειδίκευσης. Αναφέρεται στις ΜΜΕ σε τομείς επενδυτικού ενδιαφέροντος, όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, το περιβάλλον και η αγροδιατροφή. Μέσα από την υψηλή χρηματοδότηση αυτού του στόχου αποτυπώνονται οι επιδιώξεις της χώρας, ως προς την ενίσχυση των εξαγωγικών τομέων της οικονομίας, την υλοποίηση και εφαρμογή καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών και σχεδίων, την ενίσχυση των διαφόρων οικονομικών δραστηριοτήτων, τη συσχέτιση της τεχνολογίας με τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, την βελτίωση των πράσινων υποδομών των επιχειρήσεων, τη δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου λειτουργίας όλων των δραστηριοτήτων των ΜΜΕ και την ενίσχυση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού για τη στήριξη των ΜΜΕ (Λύτρας 2017).

Ακολουθούν οι θεματικοί στόχοι «Οικονομία Χαμηλών Ρύπων» και «Προστασία Περιβάλλοντος» με ποσοστά 14,89% και 14,31% αντίστοιχα. Τέλος, ο στόχος που λαμβάνει τη μικρότερη χρηματοδότηση είναι η «Μεταρρύθμιση Δημόσιας Διοίκησης» με ποσοστό 1,15%, που αποτυπώνει την ανάγκη συνέχισης του στόχου και στην επόμενη προγραμματική περίοδο προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της χώρας για να ενισχυθεί οργανωτικά, θεσμικά και επιχειρησιακά η δημόσια διοίκηση και η τοπική αυτοδιοίκηση, να προωθηθεί η χρήση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο δημόσιο τομέα και να υπάρξει καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του.

Σύμφωνα με τον πίνακα 15, το ποσοστό των συμβασιοποιημένων έργων είναι ανάλογο με την πρόοδο αυτής της περιόδου και φτάνει περίπου στο 71,63% του συνολικού προϋπολογισμού ενώ οι πληρωμές είναι σχεδόν στο μισό, δηλαδή στο 37,05%. Στα πρώτα χρόνια της προγραμματικής περιόδου οι πληρωμές κινήθηκαν σε γρήγορους ρυθμούς γιατί αφορούσαν έργα «γέφυρες» που προέρχονταν από την προηγούμενη περίοδο με συνολικό προϋπολογισμό 4,4 δις ευρώ. Μετά την ολοκλήρωσή τους, περίπου στο τέλος του 2016 η απορρόφηση καθώς και η συμβασιοποίηση των έργων επιβραδύνεται. Ουσιαστικά είναι ένα αντίστροφο φαινόμενο με την υπερ-δέσμευση που παρατηρήθηκε στην περίοδο 2013-2017, όταν υπογράφηκαν συμβάσεις που ξεπερνούσαν τον προϋπολογισμό κατά 130%.

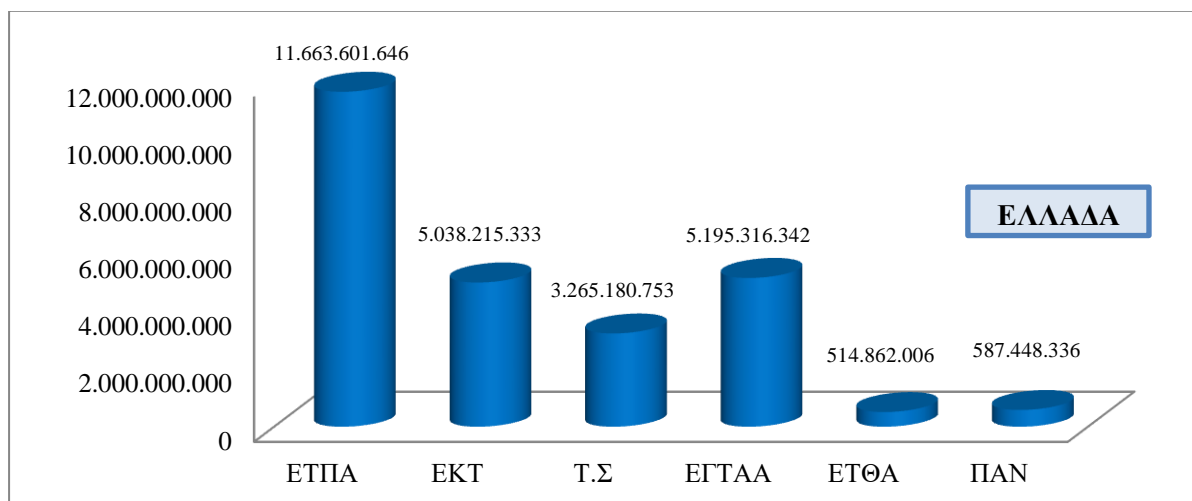
Η συνολική χρηματοδότηση της περιόδου 2014-2020 για την Ελλάδα, ανά διαρθρωτικό ταμείο, αποτυπώνεται στον Πίνακα 16 και στο Διάγραμμα9 που ακολουθούν.

Πίνακας 16. Συνολική Κατανομή Χρηματοδότησης ανά Ταμείο στην Ελλάδα

Ταμείο	Προϋπολογισμός	Ποσοστό κάθε ταμείου στον Προϋπολογισμό
ΕΤΠΑ	11.663.601.646	44
ΕΚΤ	5.038.215.333	19
Τ.Σ	3.265.180.753	12
ΕΓΤΑΑ	5.195.316.342	20
ΕΤΘΑ	514.862.006	2
ΠΑΝ	587.448.336	2
ΣΥΝΟΛΟ	26.264.624.416	100

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> και ιδία επεξεργασία

Το ταμείο με το υψηλότερο ποσοστό χρηματοδότησης, 40% του συνολικού προϋπολογισμού, στην περίοδο 2014-2020 είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) που συμμετέχει σε όλα τα Επιχειρησιακά προγράμματα, Τομεακά και Περιφερειακά, και χρηματοδοτεί όλους τους Θεματικούς στόχους αυτής της περιόδου.

Διάγραμμα 9. Κατανομή Προϋπολογισμού ΕΣΠΑ 2014-2020 ανά Ταμείο στην Ελλάδα

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> και ιδία επεξεργασία

Η Ελλάδα μετά από την πολυετή οικονομική κρίση στην οποία βρέθηκε, χρειάζεται συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις για να ανακάμψει και αυτό της το προσφέρει το προγραμματικό πλαίσιο βάση του οποίου υλοποιείται η στρατηγική της περιόδου 2014-2020. Τόσο οι προτεραιότητες όσο και οι παρεμβάσεις αυτής της περιόδου διακρίνονται για την

άρτια οργάνωση και την αποτελεσματικότητα τους και βρίσκονται σε συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

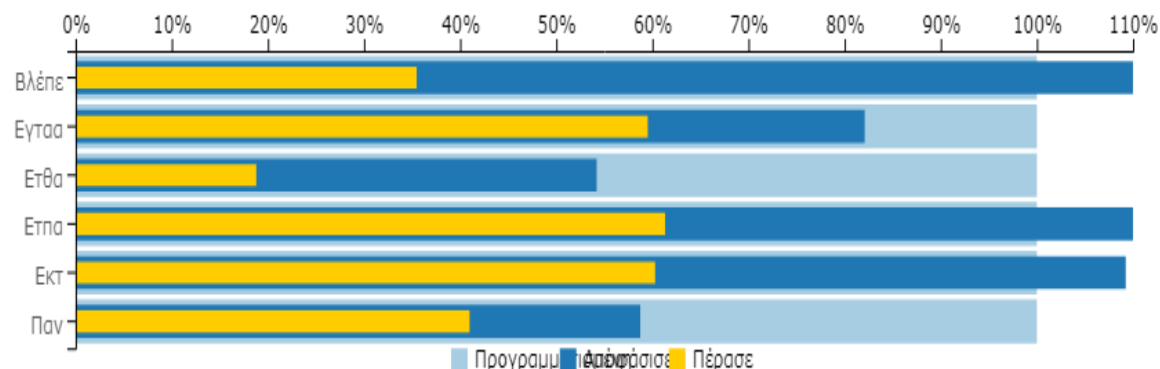
**Πίνακας 17. ΕΔΕΤ 2014-2020 : Υλοποίηση ανά Ταμείο για την Ελλάδα
Συνολικό Κόστος) % του προγραμματισμένου**

Ταμείο ΕΔΕΤ	Προϋπολογισμός	Συμβάσεις	Υλοποίηση	Ποσοστό Συμβάσεων στον Προϋπολογισμό (%)	Ποσοστό Υλοποίησης στον Προϋπολογισμό (%)
ΕΤΠΑ	11.663.601.646	17.301.157.877	7.152.713.292	148	61
ΕΚΤ	5.038.215.333	5.503.993.646	3.037.438.824	109	60
Τ.Σ	3.265.180.753	4.423.627.507	1.158.524.444	135	35
ΕΓΤΑΑ	5.195.316.342	4.573.008.736	3.315.546.812	88	64
ΕΤΘΑ	514.862.006	279.072.691	96.783.033	54	19
ΠΑΝ	587.448.336	345.063.883	240.753.630	59	41
ΣΥΝΟΛΟ	26.264.624.416	32.425.924.340	15.001.760.035	123	57

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/GR> και *ιδία επεξεργασία*

Στον Πίνακα 17 και στην Εικόνα 14, διαφαίνεται η υλοποίηση ανά ταμείο ως ποσοστό στον προϋπολογισμό για την Ελλάδα, όπου με το γαλάζιο χρώμα αποτυπώνεται ο προγραμματισμένος προϋπολογισμός ανά ταμείο (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020, με το σκούρο μπλε χρώμα αποτυπώνεται το ποσοστό που έχει συμβασιοποιηθεί δηλαδή οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται για αποφασισμένα (επιλεγμένα) έργα και με κίτρινο χρώμα δηλώνονται οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες των επιλεγμένων έργων που υλοποιήθηκαν. Πέρα από τη συνολική επενδυτική πρόοδο της ΕΕ, τα ταμεία (ΕΔΕΤ) εμφανίζουν διαφορετικούς ρυθμούς προόδου για τις συγκεκριμένες δαπάνες. Έτσι, το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) μέχρι τα μέσα του 2019 είχε ποσοστό συμβάσεων πάνω από 90%, ενώ το ποσοστό υλοποίησης βρισκόταν στο 31% δηλαδή ήταν χαμηλότερο από το ποσοστό της ΕΕ της τάξεως του 33%. Επίσης, το ταμείο Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είχε το υψηλότερο ποσοστό υλοποίησης, πάνω από 50%, γεγονός αναμενόμενο καθώς αυτή την προγραμματική περίοδο δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε αυτόν το θεματικό στόχο.

ESIF 2014-2020: Implementation by Fund for Greece, (Total Cost) % of Planned

Period Covered: EAFRD: 31/12/2019, EMFF: 31/12/2019, YEI, ESF, CF, ERDF: 31/12/2020

Refresh Date: 07/04/2021

Εικόνα 14. Συνολικό Κόστος Υλοποίησης Περιόδου 2014-2020 ανά Ταμείο (Ελλάδα)

Πηγή: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/GR> και ιδία επεξεργασία

Οι χρηματοδοτικές προτεραιότητες αυτής της περιόδου απευθύνονται στην:

1. Αύξηση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας, στην ενίσχυση της ποιοτικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας και στην αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας, τη δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις προκειμένου να πραγματοποιήσουν επενδύσεις και με την αξιοποίηση της τεχνολογίας μέσω της έρευνας και της καινοτομίας να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των νέων αλλά και των υφιστάμενων επιχειρήσεων.
2. Ενίσχυση και αξιοποίηση των ικανοτήτων του ανθρώπινου τομέα μέσα από την κοινωνική ενσωμάτωση, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διά βίου μάθηση, την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, την ίση πρόσβαση στην απασχόληση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας ιδιαίτερα για τους νέους, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης για όλους, την αποτροπή της περιθωριοποίησης του ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω της κρίσης και την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας.
3. Προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση μιας οικονομίας περισσότερο φιλικής προς το περιβάλλον, μέσα από δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, διαφύλαξης του περιβάλλοντος, πρόληψης των κινδύνων και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
4. Ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την ολοκλήρωση δράσεων υποδομών μέσω υλοποίησης μεγάλων έργων όπως διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, λειτουργική

διασύνδεση των μεταφορικών μέσων, Ενεργειακών και Ευρυζωνικών δικτύων.

5. Βελτίωση της επάρκειας των θεσμών και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης καθώς και της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω ενίσχυσης τους σε επίπεδο οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ανάπτυξης, με τη διαδικασία του εκσυγχρονισμού τους και παράλληλα με τις αρχές της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας, προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερος συντονισμός και πιο άμεση εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων(https://www.espa.gr/elibrary/PA_ESPA_2014_2020.pdf).

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της περιόδου 2014-2020 καθορίστηκε με γνώμονα την εθνική και περιφερειακή στρατηγική της Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση. Σύμφωνα με αυτή τη στρατηγική, οι περιφέρειες της Ελλάδος χρειάζεται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες στις οποίες είναι ανταγωνιστικές προκειμένου να τις χρηματοδοτήσουν με τις κοινοτικές ενισχύσεις ώστε να υπάρξουν θετικά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Προτεραιότητα δίνεται σε οκτώ κλάδους στο σύνολο της χώρας, οι οποίοι αναμένεται να έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση, όπως:

Αγροδιατροφικός τομέας

Υπηρεσίες Υγείας και φάρμακα

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Ενέργεια, Περιβάλλον και Βιώσιμη ανάπτυξη

Υπηρεσίες Μεταφορών/ Logistics

Υλικά – Κατασκευαστικοί Κλάδοι

Τουρισμός, Πολιτισμός, Δημιουργικές και βιώσιμες Βιομηχανίες

Ένα επίσης σημαντικό χαρακτηριστικό του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελούν οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις. Είναι αναπτυξιακές στρατηγικές που εφαρμόζονται σε περιοχές με συγκεκριμένα προβλήματα ή με σημαντικές δεξιότητες για ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, πραγματοποιούνται συνδυασμένες επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από πολλά ταμεία μαζί, με στόχο την σφαιρική αντιμετώπιση των προβλημάτων της περιοχής και την ολοκληρωμένη αξιοποίηση των δυνατοτήτων για ανάπτυξη που παρουσιάζει(<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>).

Οι δράσεις που προκάλεσαν αυξημένες οικονομικές ροές στα πρώτα χρόνια υλοποίησης του

νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι κυρίως δράσεις που ήταν ενταγμένες στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013 και καθυστέρησαν να υλοποιηθούν λόγω οικονομικής κρίσης. Τώρα λοιπόν χρηματοδοτούνται από τους κοινοτικούς πόρους, εφόσον εναρμονίζονται με τις κοινοτικές και εθνικές προτεραιότητες του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Σε αυτό το πλαίσιο, η βασική επιδίωξη της εθνικής στρατηγικής είναι οι πόροι του ΕΣΠΑ να λειτουργήσουν καταλυτικά, για την ενεργοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων την επόμενη δεκαετία στη χώρα(https://www.espa.gr/elibrary/PA_ESPA_2014_2020.pdf).

Η δομή του ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 20 Επιχειρησιακά Προγράμματα, όπου τα 7 είναι Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά. Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και εφαρμόζονται γεωγραφικά σε όλη τη χώρα, ενώ τα 13 Περιφερειακά περιλαμβάνουν δράσεις που εφαρμόζονται σε κάθε μία ελληνική Περιφέρεια.

Πίνακας 18. Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Δημόσια Δαπάνη* [€]	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης [€]	Εθνική Συμμετοχή [€]
ΤΟΜΕΑΚΑ			
1 Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία	4.665.144.590,00	3.646.378.272,00	1.018.766.318,00
2 Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	5.186.665.146,00	4.333.917.411,00	852.747.735,00
3 Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση	2.667.494.916,00	2.104.926.538,00	562.568.378,00
4 Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	486.913.888,00	377.228.416,00	109.685.472,00
5 Τεχνική Βοήθεια	401.870.438,00	317.612.097,00	84.258.341,00
6 Αγροτική Ανάπτυξη	5.880.192.246,00	4.718.291.793,00	1.161.900.453,00
7 Αλιεία & Θάλασσα	523.406.309,00	388.777.914,00	134.628.395,00
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ			
8 Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	507.739.340,00	406.191.468,00	101.547.872,00
9 Κεντρική Μακεδονία	964.864.185,00	771.891.345,00	192.972.840,00
10 Θεσσαλία	401.130.674,00	320.904.539,00	80.226.135,00
11 Ήπειρος	325.846.893,00	260.677.513,00	65.169.380,00
12 Δυτική Ελλάδα	490.985.732,00	392.788.583,00	98.197.149,00

13	Δυτική Μακεδονία	330.737.741,00	264.590.187,00	66.147.554,00
14	Στερεά Ελλάδα	190.052.422,00	95.026.211,00	95.026.211,00
15	Πελοπόννησος	270.342.339,00	216.273.871,00	54.068.468,00
16	Ιόνια Νησιά	226.924.700,00	181.539.758,00	45.384.942,00
17	Βόρειο Αιγαίο	301.669.500,00	241.335.599,00	60.333.901,00
18	Κρήτη	434.883.125,00	347.906.498,00	86.976.627,00
19	Αττική	1.139.966.974,00	911.973.576,00	227.993.398,00
20	Νότιο Αιγαίο	168.170.562,00	84.085.281,00	84.085.281,00

ΣΥΝΟΛΟ (Τομεακά και Περιφερειακά)	25.565.001.720,00	20.382.316.870,00	5.182.684.850,00
--	--------------------------	--------------------------	-------------------------

*Δημόσια Δαπάνη: είναι η δαπάνη που καλύπτει μέρος (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλο (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) τον προϋπολογισμό ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πηγή: *Ops 2014-2020 FinancialData*

Τομεακά ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ)

Είναι ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πολυταμειακό που χρηματοδοτεί δράσεις και έργα με πόρους του ΕΤΠΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) και του ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) ώστε να εξασφαλιστεί η ορθολογική και συντονισμένη αντιμετώπιση των δυσχερειών στην κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού και της διοικητικής μεταρρύθμισης. Βασική επιδίωξη του προγράμματος είναι η βελτίωση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας, της ποιοτικής επιχειρηματικότητας και της αύξησης της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Αποτελεί τη μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, δίνοντας προτεραιότητα σε παραγωγικούς και ανταγωνιστικούς κλάδους, όπως ο τουρισμός, ο αγροδιατροφή, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Έτσι μπορούν να αυξηθούν οι μονάδες παραγωγής στη χώρα και να προωθηθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών που οδηγούν στην ύπαρξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ενσωματώνοντας τις νέες τεχνολογίες και γνώσεις σε

καινοτόμα και μη προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΥΜΕΠΕΡΑΑ)

Και αυτό το πρόγραμμα είναι πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΤΣ) αλλά και πολυτομεακό, καθώς χρηματοδοτεί τις βασικές υποδομές των μεταφορών και του περιβάλλοντος μέσω των δύο αυτών ταμείων. Συγκεκριμένα για το περιβάλλον, ένα τμήμα του προϋπολογισμού του Ταμείου Συνοχής, διατίθεται στα 13 ΠΕΠ, ώστε να υλοποιήσουν οι περιφέρειες δράσεις διαχείρισης υγρών αποβλήτων. Οι στόχοι του προγράμματος ως προς τις Μεταφορές είναι η ολοκλήρωση των βασικών υποδομών, όπως οδικών, σιδηροδρομικών, λιμένων, αεροδρομίων, κλπ. Επίσης, επιδίωξη αποτελεί η ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών, ο εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφορών, η προώθηση της οδικής ασφάλειας και η δημιουργία βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών, προκειμένου να βελτιωθεί η βιώσιμη αστική κινητικότητα. Ως προς το περιβάλλον, οι στόχοι εντοπίζονται στην προστασία και στην αξιοποίησή του, αποβλέποντας στη δημιουργία μίας οικονομίας φιλικής προς το περιβάλλον και ανταγωνιστικής σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της, ώστε να διευκολύνονται και να προσελκύονται επενδύσεις και να παρέχονται ίσες ευκαιρίες άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Το τρίτο Επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΚΤ) και σε συνδυασμό με άλλα προγράμματα συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας. Χαρακτηρίζεται ως βασικό εργαλείο της περιόδου 2014-2020, διότι στοχεύει στην ανάπτυξη της οικονομίας μέσα από ολοκληρωμένες πολιτικές προσεγγίσεις σχετικά με τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, την ενσωμάτωση των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και τη συσχέτιση της με την αγορά εργασίας, την ισχυροποίηση της δια βίου μάθησης, προκειμένου να περιοριστούν οι κοινωνικές συνέπειες του υψηλού ποσοστού ανεργίας λόγω οικονομικής κρίσης.

4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»

Το πρόγραμμα αυτό υλοποιεί δράσεις σχετικές με τις μεταρρυθμίσεις του Δημόσιου Τομέα, με τη βοήθεια της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών. Είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) και στοχεύει στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης καθώς αποτελεί βασική προτεραιότητα της χώρας, εφόσον επηρεάζει όλα τα επίπεδα λειτουργίας, παραγωγής και ανάπτυξης και παράλληλα αποτελεί βασική προϋπόθεση επίτευξης όλων των υπόλοιπων μεταρρυθμίσεων. Έχει διαχρονική αξία, καθώς συντελεί στην μελλοντική ύπαρξη συντονισμένης, ευέλικτης, εξωστρεφής και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης που θα ενισχύσει το αίσθημα εμπιστοσύνης του κράτους προς τους πολίτες. Τέλος, θα συμβάλλει στην εθνική προσπάθεια παροχής πολιτοκεντρικών και ποιοτικών υπηρεσιών που συνεχώς θα αναβαθμίζονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανάκαμψη της χώρας σε όλους τους τομείς.

5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια»

Η Τεχνική Βοήθεια είναι ένα υποστηρικτικό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΤΣ) πρόγραμμα που αποβλέπει να βοηθήσει στην εφαρμογή και στην λειτουργία όλων των υπολοίπων προγραμμάτων της περιόδου ΕΣΠΑ 2014-2020.

6. Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) σε εθνικό επίπεδο

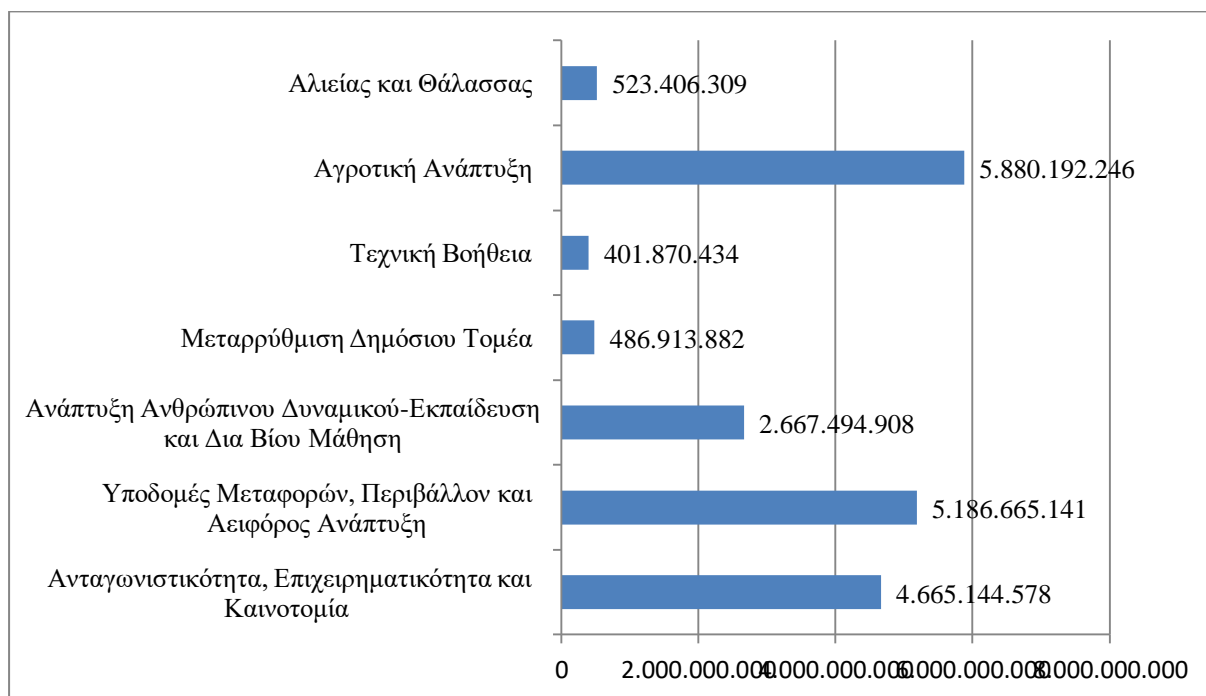
Το έκτο πρόγραμμα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης - ΕΓΤΑΑ) και αποσκοπεί στη δημιουργία καθολικής ανάπτυξης και βιώσιμης ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα. Αυτό επιτυγχάνεται με την ύπαρξη ενός ισχυρού και βιώσιμου αγροδιατροφικού συστήματος και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στις περιοχές που χαρακτηρίζονται αγροτικές. Το πρόγραμμα αυτό διαχειρίζεται το 30% των συνολικών πόρων του ΕΓΤΑΑ.

7. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιείας και Θάλασσας»

Το τελευταίο τομεακό πρόγραμμα είναι μονοταμειακό (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας - ΕΤΘΑ) και η βασική του επιδίωξη είναι να ενισχυθούν οι κλάδοι της υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης ως προς την ανταγωνιστικότητά τους καθώς και η βιωσιμότητα της θαλάσσιας αλιείας και η ανάπτυξη των περιοχών που βασιζονται στην αλιεία. Επίσης, το πρόγραμμα στοχεύει στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και στην αποκατάσταση των έμβιων πόρων, στον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων και τη

συλλογή αλιευτικών δεδομένων και γνώσεων σχετικά με το θαλάσσιο περιβάλλον στη χώρα. (ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ 2014-2020).

Στη συγκεκριμένη προγραμματική περίοδο και άλλοι τομείς αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής, όπως της Υγείας, του Πολιτισμού, του Τουρισμού, της Ναυτιλίας, της Προστασίας του Πολίτη, της Δικαιοσύνης, των Εσωτερικών, των Δημόσιων Οικονομικών, κ.λ.π. και παρόλο που δεν αναλύονται σε ξεχωριστό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, έχουν εξασφαλίσει κοινοτικούς πόρους από τα διαρθρωτικά ταμεία ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, σε όλα τα ΠΕΠ και τα Τομεακά ΕΠ. Σημαντικό παράδειγμα είναι ο Τομέας της Υγείας, όπου υλοποιούνται δράσεις και έργα που προαναφέρονται στην Εθνική Στρατηγική για την Υγεία στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και χρηματοδοτούνται από όλα τα ΠΕΠ και από Τομεακά ΕΠ όπως της Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και της Μεταρρύθμισης του Δημόσιου Τομέα. (ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ 2014-2020)

Διάγραμμα10. Τομεακά και Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticSectoralOP.aspx> και ιδία επεξεργασία

Σύμφωνα με το ανωτέρω Διάγραμμα 10, γίνεται κατανοητό ότι το τομεακό πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης χρηματοδοτείται με το μεγαλύτερο ποσό ύψους 5.880.192.246 € ενώ το μικρότερο ποσό το λαμβάνει το τομεακό πρόγραμμα της Τεχνικής Βοήθειας, ύψους 401.870.434 €. Η συνολική χρηματοδότηση της περιόδου 2014-2020 στα επτά (7) Τομεακά

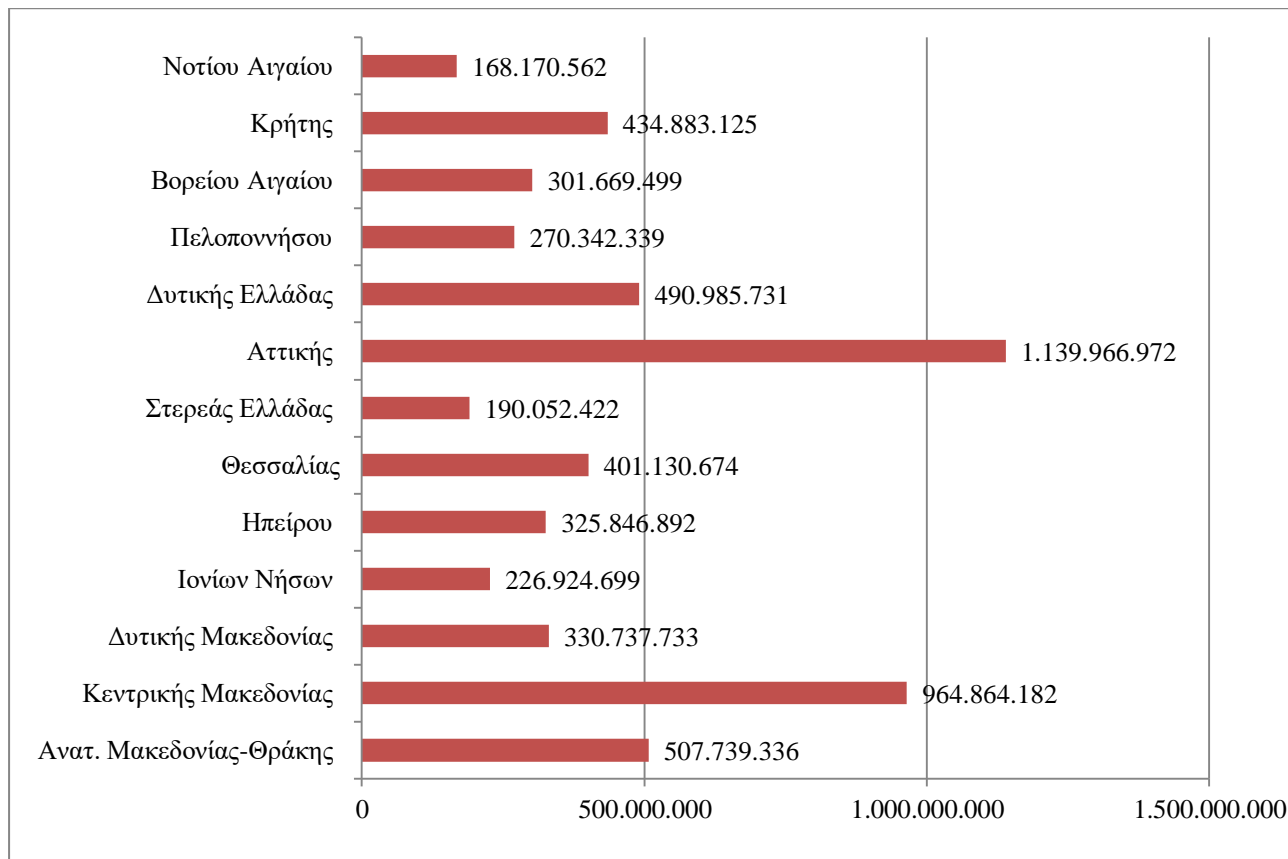
Επιχειρησιακά Προγράμματα ανέρχεται στα 19.811.687.498€ (ΛΥΤΡΑΣ, 2017 & <https://www.espa.gr/el/Pages/staticSectoralOP.aspx>).

Επίσης, σε Περιφερειακό επίπεδο καταρτίζονται **13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)**, ένα για κάθε μία από τις ελληνικές περιφέρειες. Τα οποία είναι:

1. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
2. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας
3. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας
4. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων
5. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου
6. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας
7. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδας
8. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής
9. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας
10. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου
11. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου
12. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης
13. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου

Τα Προγράμματα αυτά είναι πολυτομεακά και πολυταμειακά και περιλαμβάνουν δράσεις και έργα περιφερειακής κλίμακας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Έχουν κοινό στόχο την ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες πεδίο δράσεων προκειμένου να διασφαλίσουν τις κύριες προτεραιότητες του ΕΣΠΑ. Επιπλέον, μέσω αυτών των προγραμμάτων δίνεται η δυνατότητα στις Περιφέρειες να διαχειριστούν σημαντικούς πόρους του Ταμείου Συνοχής για το Περιβάλλον και πόρους που θα καλύψουν τις ανάγκες της χώρας και των Περιφερειών για τα υγρά απόβλητα. Τέλος,

εκχωρείται στις 13 Περιφέρειες το 30% των πόρων του Τομεακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Διάγραμμα 11. Περιφερειακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/staticSectoralOP.aspx> και ιδία επεξεργασία

Στο παραπάνω Διάγραμμα 11, διακρίνεται η κατανομή των πόρων ανά Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η περιφέρεια που λαμβάνει την υψηλότερη χρηματοδότηση είναι της Αττικής με 1.139.966.972€, ακολουθεί η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με 964.864.182€ και τελευταία στη χρηματοδότηση βρίσκεται η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με 168.170.562€. Το συνολικό ποσό που διατίθεται στις ελληνικές περιφέρειες για την υλοποίηση της περιόδου 2014-2020 είναι 5.753.314.166 €.

Μία από τις βασικές επιλογές της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 αποτελούν τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ), ως σημαντικό εργαλείο της ενδυνάμωσης της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάντα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής της Συνοχής. Η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία υλοποιείται με διασυνοριακά, διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας.

Αυτά τα προγράμματα χωρίζονται σε δύο τομείς, τα διμερή και τα πολυμερή.

Τα πέντε (5) διμερή προγράμματα αναφέρονται σε συνεργασίες μεταξύ της Ελλάδας και των ισάριθμων γειτονικών της χωρών. Οι τρεις γείτονες χώρες που ανήκουν στην ΕΕ και χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ είναι η Κύπρος, η Βουλγαρία και η Ιταλία, ενώ οι δύο άλλες χώρες είναι η Αλβανία και η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας που δεν αποτελούν ακόμη μέλη της ΕΕ και χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ). Αυτά τα διμερή Προγράμματα δίνουν τα απαραίτητα κίνητρα ώστε να αναπτυχθούν οι περιφέρειες των συμμετεχουσών χωρών προκειμένου να δημιουργηθεί ένα κοινό σημείο ευρωπαϊκής συνεργασίας τόσο στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων αλλά και στα δυτικά και νότια σύνορα της χώρας (ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ Α.Ε.).

Πίνακας 19. Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας

ΔΙΜΕΡΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ			
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη (€)	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€)	Εθνική Συμμετοχή (€)
ΕΛΛΑΔΑ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	129.695.572	110.241.234	19.454.338
ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ	123.176.899	104.700.362	18.476.537
ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟΣ	55.299.108	47.004.240	8.294.868
ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	45.470.059	38.649.552	6.820.507
ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑ	42.312.029	35.965.222	6.346.807
ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	39.727.654	33.456.246	6.271.408
ΣΥΝΟΛΟ	435.681.321	370.016.856	65.664.465

Πηγή : https://www.espa.gr/el/Documents/Territorial2014-2020_FinancialData.pdf και ίδια
επεξεργασία

Στα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (πίνακας 19), η Εθνική Συμμετοχή περιλαμβάνει τους εθνικούς πόρους των αντίστοιχων κρατών-μελών και η Δημόσια Δαπάνη είναι η δαπάνη που πραγματοποιείται και καλύπτει είτε μέρος του έργου όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή ή όλο το έργο όταν η συμμετοχή είναι μόνο δημόσια. Ουσιαστικά αποτελεί το άθροισμα των Εθνικών και Κοινοτικών πόρων, δηλαδή από τη συμμετοχή της

εθνικής με την Ευρωπαϊκή δαπάνη.

Τα πολυμερή Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχουν περιφέρειες της Ελλάδας είναι:

Αδριατικής-Ιονίου (διακρατικό)

MED (διακρατικό)

MED ENI CBC (διασυνοριακό)

BlackSeabasinENICBC (διασυνοριακό)

INTERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)

Balkan Mediterranean (διακρατικό)

Στα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας ανήκουν και τα δίκτυα συνεργασιών:

- **URBACTIII**, το οποίο αποτελεί ευρωπαϊκό πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας για την αειφόρο ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη των πόλεων των 28 κρατών-μελών της ΕΕ και ήδη έχει υλοποιηθεί στις δύο προηγούμενες περιόδους ως URBACTI και URBACTII και συνεχίζει στην περίοδο 2014-2020 στοχεύοντας στην ανάπτυξη βιώσιμων λύσεων σε κοινά αστικές προκλήσεις μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών.
- **ESPON** και
- **INTERACT**, το οποίο ουσιαστικά προσφέρει τεχνική υποστήριξη σε όλα τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας στον ευρωπαϊκό χώρο.

Η προγραμματική περίοδος ΕΣΠΑ 2014-2020 χρησιμοποιεί το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) στον προγραμματισμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων εφαρμόζοντας επιτυχώς την εθνική αναπτυξιακή στρατηγική. Τα βασικά στοιχεία για την εφαρμογή του ΣΔΕ είναι ο καθορισμός φορέων που θα έχουν την ευθύνη της διαχείρισης, συντονισμού, πιστοποίησης και ελέγχου των έργων σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 και η δημιουργία οργανωτικής δομής των δραστηριοτήτων των φορέων αυτών. Επίσης, σημαντικό στοιχείο είναι η ύπαρξη αλληλεπίδρασης μεταξύ των φορέων και η συμμόρφωση τους σύμφωνα με την αρχή διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων. Τέλος επιβάλλεται η εφαρμογή γραπτών διαδικασιών και κανονιστικών πράξεων προκειμένου να οριστούν οι αρμόδιοι φορείς και να υλοποιηθούν τα Επιχειρησιακά προγράμματα.

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου 2014-2020 επικεντρώνεται σε βασικές αρχές, όπως:

Η εφαρμογή κοινών κανόνων σύμφωνα με την αρχή της ορθολογικής δημοσιονομικής διαχείρισης, με στόχο τη σωστή παρακολούθηση των ΕΠ, τον καλύτερο έλεγχο των πιθανών αποκλίσεων κατά την εφαρμογή τους και την έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων.

Η εφαρμογή υποχρεωτικής ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των αρχών διαχείρισης των προγραμμάτων και των δικαιούχων φορέων των πράξεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), ελαττώνοντας τη διοικητική επιβάρυνση όλων των εμπλεκόμενων αρχών.

Η ενίσχυση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΟΠΣ με τα συστήματα πληροφορικής των δικαιούχων φορέων, ακόμη και με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποβλέποντας στη μείωση της γραφειοκρατίας και την αποτελεσματική λειτουργία όλων των φορέων.

Η έγκαιρη χρηματοδότηση των έργων μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ σε συνδυασμό με την ηλεκτρονική διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων ΟΠΣ – ΠΔΕ και Τράπεζας της Ελλάδας.

Ο σχεδιασμός του ΣΔΕ προήλθε από την εμπειρία της προηγούμενης περιόδου 2007-2013 και από την αναγκαιότητα δημιουργίας βελτιώσεων σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx>).

4.6. Νέα Προγραμματική περίοδος (2021 – 2027)

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ για τη νέα Προγραμματική περίοδο 2021–2027 έχει πέντε βασικούς πυλώνες, οι οποίοι είναι:

1. Η δημιουργία μίας «Εξυπνότερης Ευρώπης» με τη βοήθεια καινοτόμων μεθόδων, ψηφιοποίησης, οικονομικού μετασχηματισμού και στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
2. Η δημιουργία μίας «πιο Πράσινης Ευρώπης» όπου δεν θα υπάρχουν εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, και θα εφαρμόζεται η συμφωνία του Παρισιού, θα υλοποιούνται επενδύσεις με στόχο την ενεργειακή ανάπτυξη και τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τέλος στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
3. Η ύπαρξη μίας «πιο Συνδεδεμένης Ευρώπης» μέσα από ολοκληρωμένα και στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα

4. Η μετάβαση σε μία «πιο Κοινωνική Ευρώπη» που στηρίζει τα ανθρώπινα κοινωνικά δικαιώματα, την ποιοτική απασχόληση, την αποτελεσματική εκπαίδευση, τις ανθρώπινες δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη όλων των πολιτών

5. Η δημιουργία μίας Ευρώπης «πιο Κοντά στους Πολίτες» μέσα από τις αναπτυξιακές στρατηγικές των προγραμμάτων που καταρτίζονται στις τοπικές κοινωνίες και μέσα από την προσπάθεια ύπαρξης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ(https://www.espa.gr/el/Pages/CohesionPolicy_21-27.aspx).

Στη νέα περίοδο 2021-2027, η πολιτική συνοχής πραγματοποιεί επενδύσεις σε όλες τις περιφέρειες των κρατών-μελών, με κριτήριο πάντα τις τρεις κατηγορίες: τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, τις περιφέρειες σε μετάβαση και τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Οι περιφερειακές αναπτυξιακές επενδύσεις που θα υλοποιηθούν, θα εστιάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό στους δύο πρώτους στόχους με αποτέλεσμα ένα ποσό της τάξης του 65% έως 85% των πόρων του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής να δοθεί σε αυτούς τους τομείς και να καλύψει προτεραιότητες ανάλογα πάντα με τον σχετικό πλούτο των κρατών-μελών της ΕΕ. Συγκεκριμένα, η διάθεση των κοινοτικών πόρων δρομολογείται σύμφωνα με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κάθε χώρας, αλλά εισάγονται νέες παράμετροι, όπως η νεανική ανεργία, το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης, οι κλιματικές τροποποιήσεις και η υποδοχή και ένταξη των μεταναστών. (https://ec.europa.eu/regional_policy/el/2021_2027/).

Άλλη μία καινοτομία αυτής της περιόδου είναι η ενίσχυση της αστικής διάστασης της πολιτικής για τη συνοχή, καθώς το 6% των πόρων του ΕΤΠΑ διατίθεται για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και παράλληλα καταρτίζεται ένα νέο πρόγραμμα δικτύωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αστικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία.

Η ΕΕ σε αυτή την περίοδο, προσφέρει ένα νέο πλαίσιο με λιγότερη γραφειοκρατία και ευκολότερους τρόπους πληρωμών. Εφαρμόζει ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων που καλύπτει τα επτά πλέον ταμεία της ΕΕ, τα οποία ασκούν επιμερισμένη διαχείριση από κοινού με τα κράτη μέλη και προτείνονται λιγότερο δυσβάσταχτοι τρόποι ελέγχου για τα προγράμματα όπου υπάρχει ιστορικό με καλές επιδόσεις, αύξηση της ευθύνης των εθνικών συστημάτων καθώς και επέκταση της αρχής του «ενιαίου ελέγχου» προς αποφυγή των πολλαπλών ελέγχων.

Γίνεται αντιληπτή η προσπάθεια της ΕΕ για ένα πιο ευέλικτο πλαίσιο που θα συνδυάζει την σταθερότητα του προγραμματισμού των επενδύσεων με την αναγκαία δημοσιονομική

ευελιξία προκειμένου να αντιμετωπίζονται απρόβλεπτα γεγονότα. Επιπλέον, η εφαρμογή μίας ενδιάμεσης επανεξέτασης θα καθορίζει τις πιθανές αλλαγές των προγραμμάτων των δύο τελευταίων ετών της περιόδου χρηματοδότησης, σύμφωνα πάντα με τις νέες ανάγκες και τις πιο πρόσφατες αξιολογήσεις των προγραμμάτων ανά χώρα, με αποτέλεσμα να δίνεται η ευκαιρία στα κράτη-μέλη, να μεταφέρουν πόρους στο πλαίσιο των προγραμμάτων και εντός των ορίων των προϋπολογισμών τους, δίχως την επίσημη έγκριση της Επιτροπής. Τέλος, σε περιπτώσεις ύπαρξης φυσικών καταστροφών, θα μεταφέρονται ευκολότερα οι ευρωπαϊκοί πόροι, με ειδική διάταξη.

Σημαντικά εργαλεία αυτής της περιόδου αποτελούν τα προγράμματα Ορίζων Ευρώπη, LIFE και Erasmus+ καθώς και η Κοινή Γεωργική Πολιτική.

Τα νέα διαπεριφερειακά και διασυνοριακά προγράμματα συνεργασίας «Interreg», αποτελούν προγράμματα νέας γενιάς, που θα στηρίζουν τις χώρες να αναπτύξουν κοινές υπηρεσίες και να αντιμετωπίσουν τα διασυνοριακά εμπόδια. Προτείνεται ο Ευρωπαϊκός Διασυνοριακός Μηχανισμός, ως ένα μέσο με το οποίο οι παραμεθόριες περιοχές των κρατών μελών θα εναρμονίσουν τα νομικά τους πλαίσια. Με γνώμονα την επιτυχημένη πιλοτική εφαρμογή των διασυνοριακών προγραμμάτων στην προηγούμενη περίοδο 2014-2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία καινοτόμων επενδύσεων σε διαπεριφερειακό επίπεδο. Έτσι λοιπόν, θα ενισχύονται χρηματοδοτικά οι περιφέρειες που διαθέτουν δραστηριότητες «έξυπνης εξειδίκευσης», ώστε να μπορούν να δημιουργήσουν πανευρωπαϊκές ομάδες σε τομείς προτεραιότητας, όπως τα μαζικά δεδομένα, η κυκλική οικονομία, η προηγμένη μεταποίηση και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. (https://ec.europa.eu/regional_policy/el/2021_2027/).

Σε εθνικό επίπεδο, στις αρχές του 2020, ξεκίνησε ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του ΕΣΠΑ 2021-2027, μέσα από την εκπόνηση του νέου Σχεδίου Ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας από την ανεξάρτητη Επιτροπή που συστάθηκε για το λόγο αυτό. Ο βασικός στόχος αυτής της περιόδου είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων καθώς και η μεγαλύτερη συμμετοχή της έρευνας και της καινοτομίας στην παραγωγή.

Σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, οι προτεραιότητες που αναμένεται να υλοποιηθούν αυτή την περίοδο τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο είναι:

1. Αύξηση Επενδύσεων & Εξαγωγών (% στο ΑΕΠ)
2. Προώθηση Μισθωτής εργασίας & Συρρίκνωση Παραοικονομίας
3. Επένδυση στη Γνώση & Εκπαίδευση
4. Αύξηση Μεγέθους των Ελληνικών Επιχειρήσεων
5. Ενίσχυση των Νέων Τεχνολογιών & της Καινοτομίας μέσω κινήτρων
6. Προώθηση της Ψηφιοποίησης
7. Υποστήριξη φιλόδοξων Περιβαλλοντικών Στόχων
8. Στήριξη των Οικονομικά Αδύναμων Νοικοκυριών
9. Ενίσχυση της Έρευνας υπερσκελίζοντας τα εμπόδια στα Πανεπιστήμια
10. Αναβάθμιση της Κατάρτισης των Ανέργων & των Εργαζομένων
11. Ολοκλήρωση Ψηφιακής Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης
12. Εκσυγχρονισμός Εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων
13. Αναδιάρθρωση του Ελληνικού Συστήματος Υγείας μέσω Ψηφιοποίησης
14. Προώθηση της Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτιρίων
15. Υποστήριξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (αμβλύνοντας το κόστος μετάβασης & στήριξης των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση)

Αυτό το Σχέδιο Ανάπτυξης μέσα από τη δομή και τις προτεραιότητές του, αποτυπώνει τις βασικές στρατηγικές επιλογές του ΕΣΠΑ 2021-2027 και των Προγραμμάτων του.

Παράλληλα με τους Ευρωπαϊκούς στόχους αυτής της περιόδου 2021-2027, σε εθνικό επίπεδο διαμορφώνονται πέντε στόχοι:

Πίνακας 20. Βασικοί Στόχοι της Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027

ΣΤΟΧΟΣ	ΕΥΡΩΠΗ	ΕΛΛΑΔΑ
1 ^{ος}	Εξυπνότερη Ευρώπη	Αύξηση της παραγωγικότητας Αύξηση της εξωστρέφειας Στενότερη σύνδεση της παραγωγής με Τεχνολογία και Καινοτομία Χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σε πρακτικές αλυσίδες
2 ^{ος}	Πράσινη Ευρώπη	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς Μετάβαση των νησιών σε καθαρές μορφές ενέργειας Αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής Ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων Οικονομικός & Ψηφιακός Μετασχηματισμός Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων
3 ^{ος}	Συνδεδεμένη Ευρώπη	Ανάπτυξη προσβάσιμων & υψηλής ποιότητας βιώσιμων υποδομών Προώθηση πολυτροπικών και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή συστημάτων μεταφορών. Ενίσχυση των κοινωνικών δικαιωμάτων
4 ^{ος}	Κοινωνική Ευρώπη	Ισότητα πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες/αγαθά Επένδυση στον ανθρώπινο τομέα Ενίσχυση της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών
5 ^{ος}	Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες	Δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών Περιβαλλοντική αποκατάσταση & υιοθέτηση νέων δεξιοτήτων όπου απαιτείται Έξυπνη αγροτική παραγωγή

Πηγή: https://www.espa.gr/el/Pages/CohesionPolicy_21-27.aspx και *ιδία επεξεργασία*

Στον ανωτέρω πίνακα 20, γίνεται μία προσπάθεια αντιστοίχισης των πέντε βασικών στόχων της Ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής της περιόδου 2021-2027 με τους αντίστοιχους πέντε στόχους της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Ελλάδας. Ουσιαστικά πρόκειται για τις

προτεραιότητες που θέτει η χώρα κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτής της περιόδου.

Σύμφωνα με συνέντευξη του, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Δημήτρης Σκάλκος, στις 20/01/2021 αποτύπωσε το πλάνο του νέου ΕΣΠΑ. Η συνολική δημόσια δαπάνη των έργων που θα υλοποιηθούν σε αυτό το πρόγραμμα ανέρχεται στα 26.743.284.838€, ενώ η συνολική κοινοτική συμμετοχή φτάνει τα 21.178.951.376€(<https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319>).

Στα Προγράμματα που ήδη υλοποιούνται από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, προστίθενται και νέα προγράμματα για την Πολιτική Προστασία, τη Δίκαιη Μετάβαση, τον Ψηφιακό μετασχηματισμό και διαχωρίζονται τα προγράμματα των βασικών υποδομών για τις Μεταφορές, το Περιβάλλον και την Ενέργεια.

A. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία», με προτεραιότητα στην Καινοτομία και στον Έξυπνο οικονομικό μετασχηματισμό για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Υλοποίηση δράσεων με ιδιαίτερη έμφαση στη Βιομηχανία 4.0, στα Clusters των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην κατάρτιση των εργαζομένων και στη βελτίωση των δεξιοτήτων τους μέσα στην επιχείρηση και τέλος στη δημιουργία προϋποθέσεων στήριξης των καινοτόμων ιδεών επιχειρηματικότητας.

Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός», αναφέρεται στην ανάπτυξη του ψηφιακού μετασχηματισμού του δημοσίου τομέα και σε όλες τις ψηφιακές υποδομές της χώρας.

Πρόγραμμα «Περιβάλλον –Ενέργεια-Κλιματική Αλλαγή», ασχολείται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, για παράδειγμα η δημιουργία των πιλοτικών έργων «Ενεργειακά Νησιά» και «Πράσινη Υψηλή Τεχνολογία» για την εκμετάλλευση της αιολικής, ηλιακής, γεωθερμικής και κυματικής ενέργειας σε νησιά όπως Αγαθονήσι, Τήλος, Σύμη, Ερεικούσα, Γαύδος, Καστελόριζο και Λήμνος.

Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών», προωθεί τη δημιουργία βιώσιμων, έξυπνων και πολυτροπικών υποδομών στις μεταφορές, όπως δρόμους, λιμάνια, σιδηροδρόμους, κλπ, καθώς και ενισχύει την ανανέωση των μέσων μεταφοράς.

Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού-Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», ασχολείται με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, όπως

δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού, της ψυχικής υγείας, της δημόσιας υγείας, της κοινωνικής ένταξης, της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης και άλλες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

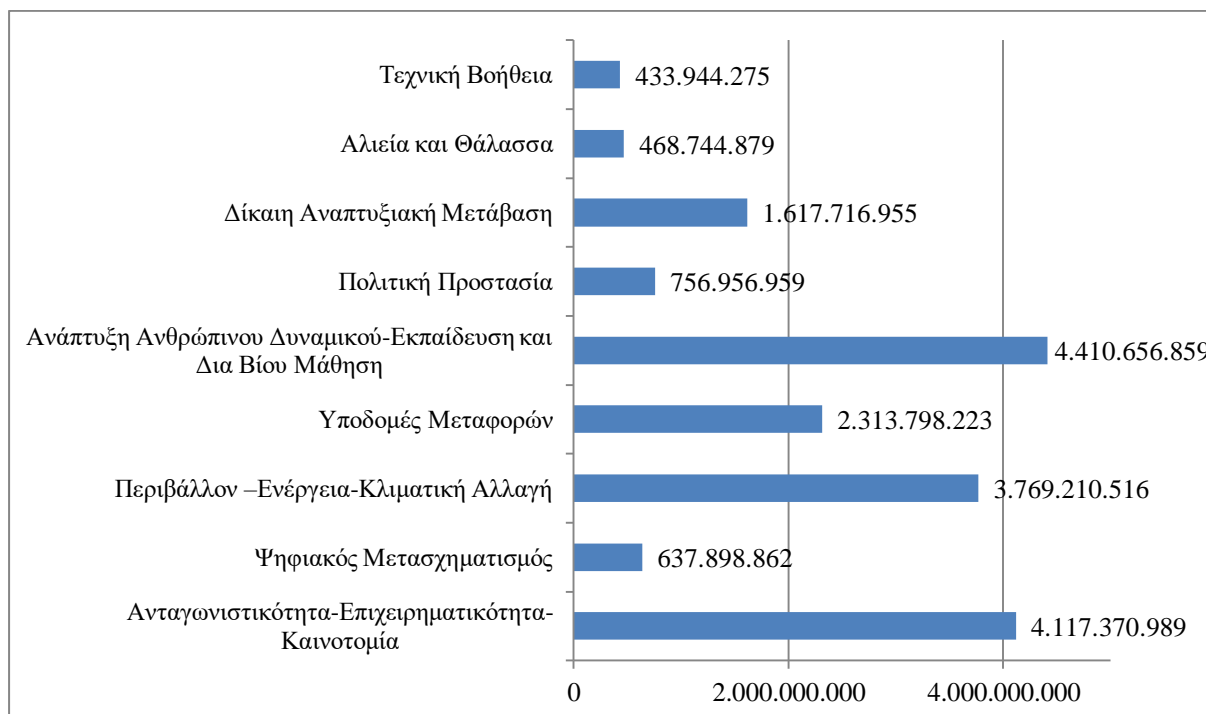
Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία», αναφέρεται στο πλαίσιο για την διαχείριση των κρίσιμων συγκυριών και την αποτελεσματική ανταπόκριση του κράτους σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, που οφείλονται σε φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές και σε ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω κλιματικής αλλαγής.

Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», αναφέρεται στις περιοχές όπου έχει ξεκινήσει η διαδικασία απεξάρτησης από το λιγνίτη, όπως η Δυτική Μακεδονία και η Μεγαλόπολη, καθώς και στις ενεργειακές ανάγκες των νησιών.

Πρόγραμμα «Αλιεία και Θάλασσα», αναφέρεται σε τοπικές δράσεις για τον αλιευτικό και καταδυτικό τουρισμό.

Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια»

Προγράμματα «Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας» (INTERREG)

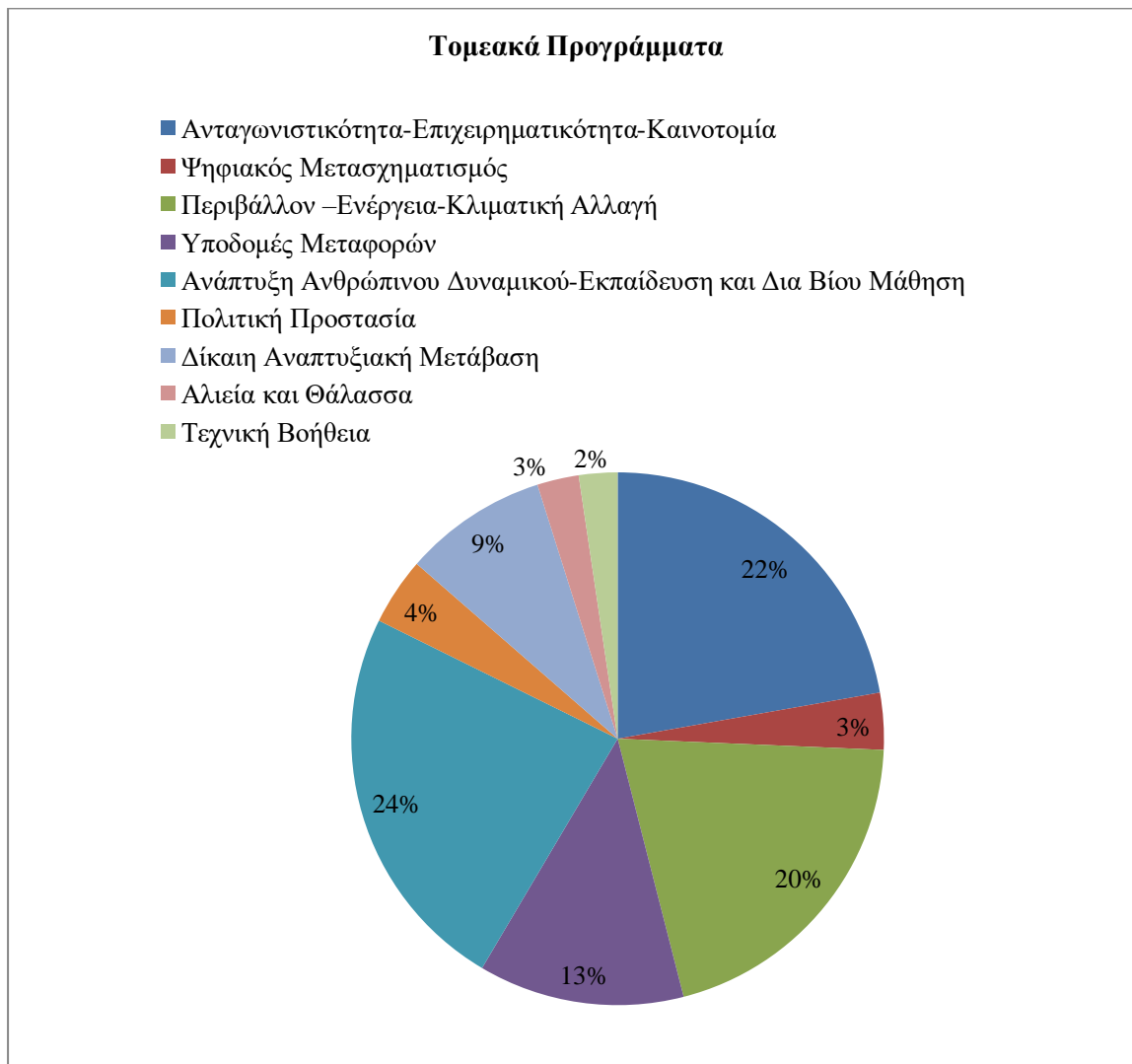

Διάγραμμα12. Τομεακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319> και ίδια επεξεργασία

Στο Διάγραμμα13, αποτυπώνεται το ποσοστό των τομεακών προγραμμάτων αυτής της

περιόδου σε Ευρωπαϊκούς κοινοτικούς πόρους καθώς και η προτεραιότητα που δίνεται στα προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα – Καινοτομία» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού-Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

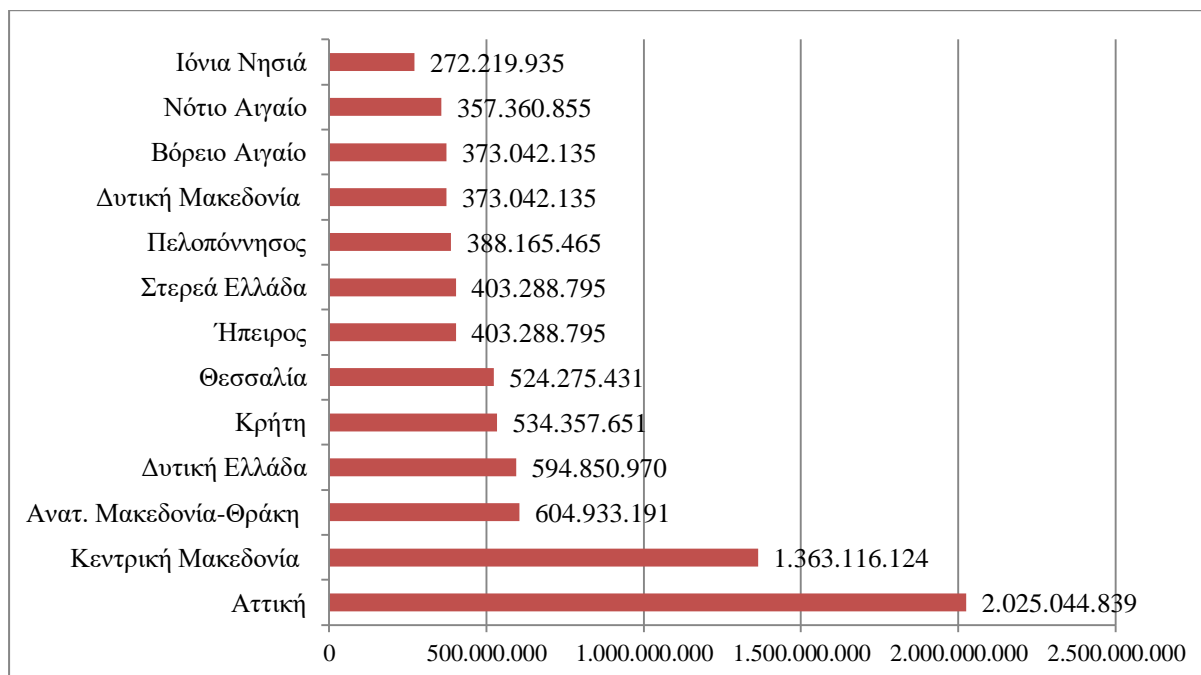
Διάγραμμα 13. Τομεακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319> και ίδια επεξεργασία

Β. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027

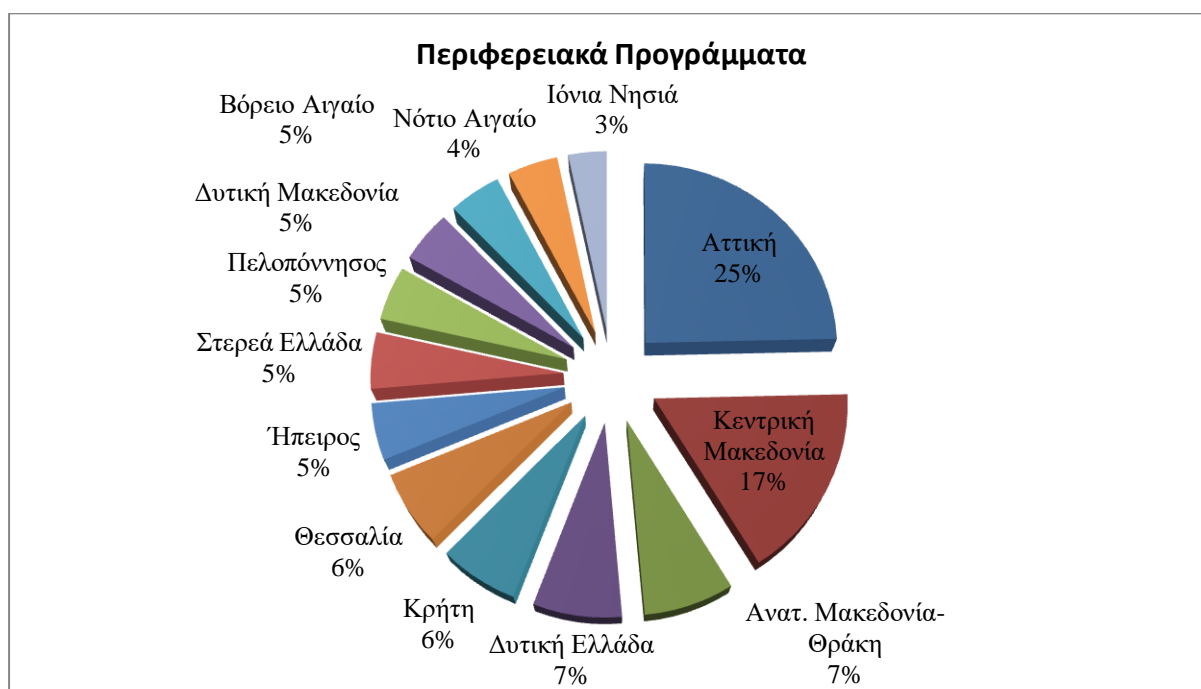
Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα συνεχίζουν να είναι δεκατρία, αλλά ενισχύεται η χρηματοδότησή τους, από 17% έως 85%. Επίσης, το 1/3 των συνολικών πόρων αυτής της περιόδου διατίθεται στις ελληνικές περιφέρειες αποδεικνύοντας την προσπάθεια της χώρας να αντιμετωπίσει τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες αντιστρέφοντας το βαρύ τίμημα της οικονομικής κρίσης. Κάποιοι τομείς της οικονομίας θα συνεχίζουν να εντάσσονται στα νέα προγράμματα όπως ο τουρισμός και η αγροδιατροφή, ενώ κάποιοι άλλοι θα έχουν

μεγαλύτερες ευκαιρίες χρηματοδότησης, όπως τα logistics, η ανακύκλωση και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Διάγραμμα 14. Περιφερειακά Προγράμματα Συνολική Χρηματοδότηση

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319> και ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 15. Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

Πηγή: <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319> και ίδια επεξεργασία

Οι περιφέρειες που χρηματοδοτούνται με τα μεγαλύτερα ποσά είναι της Αττικής

με 2.025.044.839 δις ευρώ και της Κεντρικής Μακεδονίας με 1.363.116.124 δις ευρώ και με αντίστοιχα ποσοστά 25% και 17% στη συνολική χρηματοδότηση των περιφερειακών προγραμμάτων, σύμφωνα με το Διάγραμμα 15. Ακολουθούν οι περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης με ποσοστά 7%, οι περιφέρειες Θεσσαλίας και Κρήτης με 6%, η Ήπειρος, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Δυτική Μακεδονία και Βόρειο Αιγαίο με ποσοστό 5%, η περιφέρεια Νότιου Αιγαίου με 4% και τελευταία η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων με 3%.

Τα προγράμματα στα οποία ενδέχεται να δοθεί κάποια επιτάχυνση σε πρώτη φάση είναι μία σειρά δράσεων και έργων που θα υλοποιηθούν για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, για τη στήριξη της απασχόλησης και για την αντιμετώπιση αναγκών προτεραιοτήτων που προέκυψαν λόγω δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 που πλήττει όλη την ανθρωπότητα από τον Ιανουάριο του 2020.

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 λειτουργεί ένα σχετικά νέο ταμείο, το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (TAEE), το οποίο είχε ήδη δημιουργηθεί από το 2002 για να αντιμετωπίσει τις φυσικές καταστροφές που είχαν συμβεί και τώρα αποτελεί τμήμα του νεοσυσταθέντος Αποθεματικού Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας. Μέσω αυτού του ταμείου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αντιμετωπίσει την πανδημία του Κορονοϊού, προτείνει μία επιπλέον ενίσχυση ύψους περίπου 530 εκατ. ευρώ για τα κράτη-μέλη της ΕΕ. Συγκεκριμένα, με αυτή την πρόσθετη χρηματοδότηση θα ενισχυθούν οι προσπάθειες των ευρωπαϊκών χωρών στην αντιμετώπιση των έκτακτων υγειονομικών αναγκών λόγω Κορονοϊού, όπως την προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού, ατομικού εξοπλισμού προστασίας, παροχή μέτρων πρόληψης και έκτακτης ανάγκης προς τους πολίτες, παρακολούθηση και έλεγχο της διασποράς της ασθένειας, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό(https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/solidarity-fund/)

Τέλος, στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, όλες οι διαδικασίες και όλες οι προϋποθέσεις ένταξης των κρατών-μελών στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα, καθορίζονται από το κανονιστικό πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών & Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως εκ τούτου, το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο προωθεί την απλοποίηση στις διαδικασίες και την επιτάχυνση της υλοποίησής τους, για το οποίο έγιναν προσπάθειες στο παρελθόν χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Επίσης, αποβλέπει στη μείωση των

χρονοβόρων διαδικασιών κατά την υλοποίηση των δημοσίων συμβάσεων και προμηθειών με τη θεσμοθέτηση αλλαγών στο νόμο 4412/2016. Όσο αφορά την εφαρμογή των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, προωθείται απλοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), ενώ ήδη γίνονται προσπάθειες για την απλούστευση του περιεχομένου και των δικαιολογητικών που απαιτείται να υποβάλλουν οι επιχειρήσεις στις προσκλήσεις του προγράμματος της επιχειρηματικότητας (ΕΠΑνΕΚ). Τέλος, ανάμεσα στις πολλές πιλοτικές ενέργειες που υλοποιούνται, είναι το καινοτόμο και φιλικό πληροφοριακό σύστημα που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις (ΠΣΚΕ) (<https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319>).

Με το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 αναμένεται να διαμορφωθεί ένα οργανωμένο, ευέλικτο, ελεγχόμενο και προσαρμοστικό προγραμματικό πλαίσιο που θα επικεντρώνεται στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Γενικότερα, γίνεται αντιληπτό ότι μέσα από τα κοινοτικά προγράμματα έχει αλλάξει η εικόνα της Ελλάδας, καθώς έχει διατεθεί ένας μεγάλος αριθμός κοινοτικών πόρων και ενισχύσεων στη χώρα. Ιδιαίτερα από το 2000 έως το 2017 δόθηκε ενίσχυση ύψους 66 δις ευρώ από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και αναβαθμίστηκαν οι κρίσιμες υποδομές μεταφορών, ενισχύθηκαν πολλά ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια και βελτιώθηκε το σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για την περιφερειακή αναπτυξιακή πολιτική και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στην Ελλάδα, προέκυψε ότι η προστιθέμενη αξία των κοινοτικών πόρων στην ελληνική οικονομία είναι μεγάλη και κατατάσσει τη χώρα στη μεσαία κατηγορία των κρατών-μελών της Ε.Ε. (<https://www.espa.gr/el/Pages/Sxediasmos21-27.aspx&https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319>).

Κεφάλαιο 5^ο Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στον Τομέα Υγείας στην Ελλάδα

5.1 Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ)

Σύμφωνα με τον Χλέτσο, σύστημα υγείας ορίζεται ένα σύνολο από υποσυστήματα που αλληλοεπηρεάζονται και δέχονται τις επιρροές του περιβάλλοντος, αποβλέποντας στην επίτευξη του βασικού στόχου του συστήματος, δηλαδή στη διατήρηση και προαγωγή της υγείας των ανθρώπων (Χλέτσος 1999). Τα υποσυστήματα αυτά είναι ένα σύνολο από ανθρώπινους, υλικούς και χρηματικούς πόρους που συνδέονται μέσω της χρηματοδότησης, της ρύθμισης και της υλοποίησης δράσεων υγείας, με φορείς, οργανισμούς και ιδρύματα επιδιώκοντας τη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού μέσα από την καλύτερη, αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του υγειονομικού συστήματος που αποτελεί το βασικό στοιχείο στην κοινωνική και οικονομική εξέλιξη μίας κοινωνίας (WHO, 2000, Κυριόπουλος, 2002, Varkevisser, et al., 1991).

Το ελληνικό σύστημα υγείας είναι σύστημα μικτού τύπου (Bismark και Beveridge) με έντονη την παρέμβαση του ιδιωτικού τομέα και με βασικές πηγές χρηματοδότησης τον κρατικό προϋπολογισμό σε ποσοστό 60% και τα ασφαλιστικά ταμεία σε ποσοστό 40%.

Συγκεκριμένα, το Εθνικό σύστημα υγείας της Ελλάδας ακολουθεί τα πρότυπα του συστήματος Beveridge διασφαλίζοντας ισότιμη και καθολική κάλυψη των πολιτών ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, την κοινωνική θέση και τον τόπο διαμονής τους. Στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης ακολουθεί το πρότυπο του μοντέλου Bismark, κατά το οποίο η χρηματοδότηση προέρχεται από τις ασφαλιστικές εισφορές.

Γίνεται αντιληπτό ότι αποτελεί ένα μικτό σύστημα με χαρακτηριστικά του μοντέλου Ferrera, ενός συστήματος που αναπτύχθηκε στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, δηλαδή με παροχή επιδομάτων και όχι ύπαρξη κοινωνικών υπηρεσιών, με ασφάλιση των εργαζομένων χωρίς προστασία των πολιτών, με αυξημένες συντάξεις αλλά δίχως κάλυψη των ανέργων και με αναπλήρωση εισοδήματος αλλά όχι προστασία από τη φτώχεια. Έτσι, τόσο η απουσία του Κράτους Πρόνοιας στην Ελλάδα όσο και το χαμηλό επίπεδο στην ασφαλιστική υποδομή οδήγησαν στην αποδιοργάνωση και αναποτελεσματικότητα του συστήματος υγείας (Χλέτσος, 1999).

Η μεγάλη αύξηση των δαπανών υγείας σε σχέση με παράγοντες όπως η γήρανση του

πληθυσμού, οι αλλαγές στη ζήτηση υπηρεσιών υγείας, οι εξελίξεις στην ιατρική τεχνολογία και οι κλινικές πρακτικές καθώς μία σειρά άλλων εξωτερικών παραγόντων όπως το χαμηλό επίπεδο παροχών, η ανισότητα παροχών και πόρων, ο κατακερματισμός και η πολυδιάσπαση φορέων και η έλλειψη αυτοτέλειας της λειτουργίας των ασφαλιστικών φορέων, καθιστούν τον τομέα της υγείας σημαντικό πεδίο παρέμβασης και αναδιάταξης της δομής και της λειτουργίας του (Θεοδωρουλάκης & Κουμαριανός, 2012).

Η δομή του συστήματος υγείας διακρίνεται σε τρία επίπεδα περίθαλψης:

Την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, που είναι η πρώτη επαφή του ασθενή με το σύστημα υγείας και έχει στόχο την προαγωγή και πρόληψη της υγείας και όχι μόνο την περίθαλψη (Ελληνας, 2009). Παρέχεται από δημόσιες δομές, όπως τα περιφερειακά ιατρεία, τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων, τα Κέντρα Υγείας αγροτικού και αστικού τύπου και το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.). Επίσης παρέχεται από διαγνωστικά κέντρα και συμβεβλημένα ιατρεία του ιδιωτικού τομέα. Πρωταρχικό στοιχείο της ΠΦΥ είναι ο θεσμός του οικογενειακού γιατρού, η κατ' οίκον νοσηλεία και η αποκατάσταση του ασθενή μετά την οξεία φάση (Καδδά και συν., 2010). Η Π.Φ.Υ. αποτελεί τον βασικό άξονα των συστημάτων υγείας και αντανakλά τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες ανάπτυξης κάθε χώρας (Ιωαννίδης, 1999).

Τη Δευτεροβάθμια Φροντίδα Υγείας, που αποτελεί τη νοσοκομειακή περίθαλψη και παρέχεται από τα δημόσια νοσοκομεία των οποίων η λειτουργία ορίζεται από το πλαίσιο του ΕΣΥ με την ευθύνη του κράτους ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, λειτουργία και χρηματοδότησή τους, και β) από τα ιδιωτικά νοσοκομεία και κλινικές που λειτουργούν ως κερδοσκοπικές μονάδες και στοχεύει κυρίως στη θεραπεία και την αποκατάσταση των ασθενών (Καρακούνος, 2005 & Οικονόμου, 2012).

Την Τριτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, η οποία προήλθε από το διαχωρισμό της δευτεροβάθμιας με τη θέσπιση του νόμου 2071/92. Προέκυψε από την ανάγκη αντιμετώπισης πολύπλοκων περιστατικών υγείας και παρέχεται από τις πανεπιστημιακές κλινικές των νοσοκομείων, ένα τουλάχιστον σε κάθε υγειονομική περιφέρεια, που διαθέτουν την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή και το εξειδικευμένο προσωπικό για την παροχή υψηλής τεχνογνωσίας υπηρεσιών υγείας (Καρακούνος, 2005 & Οικονόμου, 2012).

Στην Ελλάδα, μέχρι τις αρχές του '80, η φροντίδα υγείας βασιζόταν στις αρχές της κοινωνικής ασφάλισης με βασικά χαρακτηριστικά την κατάτμηση της ασφαλιστικής κάλυψης σε μεγάλο αριθμό φορέων, την ύπαρξη διαφορετικών συστημάτων παροχής υπηρεσιών υγείας με

διαφορετικό εύρος κάλυψης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να εμφανιστούν ανισότητες ως προς την έκταση, την ποιότητα και τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών υγείας καθώς και απουσία ιατρικής περίθαλψης σε ορισμένα τμήματα του πληθυσμού. Επίσης, η έλλειψη κεντρικού συντονισμού σε θέματα υγείας, η άνιση κατανομή των ανθρώπινων και υγειονομικών πόρων και το ύψος των δαπανών υγείας που έφτανε το 2,5% του ΑΕΠ μέχρι το 1975, οδήγησαν στην επιτακτική ανάγκη αναβάθμισης και αναδιοργάνωσης του συστήματος υγείας της χώρας (Οικονόμου, 2012). Για την αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος στον τομέα της υγείας, ψηφίστηκε ο νόμος 1397/1983 με τον οποίο θεσμοθετήθηκε το Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), ο οποίος βασιζόταν στην αρχή ότι η υγεία είναι κοινωνικό αγαθό και το κράτος ευθύνεται αποκλειστικά για την παροχή της. Ο Ν.1397/1983 στόχευε στη δικαιότερη κατανομή των πόρων, στη βελτίωση και αποκέντρωση των υπηρεσιών υγείας, στην ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, στην εφαρμογή του θεσμού του νοσοκομειακού γιατρού πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και στην ανάπτυξη ενιαίου προγραμματισμένου πλαισίου λειτουργίας των υγειονομικών υπηρεσιών (Βραχάτης, Παπαδόπουλος, 2012, Οικονόμου, 2012).

Συγκεκριμένα με το νόμο αυτό διαιρείται το Ε.Σ.Υ. σε 17 υγειονομικές περιφέρειες και στην έδρα της κάθε μίας, συστάθηκε Περιφερειακό Συμβούλιο Υγείας (ΠΕ.Σ.Υ.), ένα όργανο με ρόλο γνωμοδοτικό, εποπτικό και ελεγκτικό ως προς την λειτουργία του συστήματος υγείας. Στη συνέχεια με το νόμο 3106/2003 αυτά μετονομάστηκαν σε Περιφερειακά Συστήματα Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.). Ο θεσμός του Οικογενειακού γιατρού θεσμοθετήθηκε με το νόμο 3235/2004 καθώς και ο ηλεκτρονικός φάκελος του ασθενή και η κάρτα υγείας του. Ο επόμενος νόμος 3329/2005 μετονομάζει τα Πε.Σ.Υ.Π. σε Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Πε.) και ο νόμος 3527/2007 περιορίζει τις περιφέρειες από 17 σε 7. Με το νόμο 3918/2011 συστήνεται ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), ο οποίος συγκεντρώνει τους κλάδους υγείας των τεσσάρων μεγαλύτερων ασφαλιστικών ταμείων της χώρας (Ο.Π.Α.Δ., Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Ο.Α.Ε.Ε.) και αποσκοπεί στην ισότιμη πρόσβαση όλων των ασφαλισμένων στη Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας χωρίς όμως να γίνεται αναφορά στον οικογενειακό γιατρό. Έπειτα, με την ψήφιση του νόμου 4238/2014 συστήνεται το Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), το οποίο διοικητικά ανήκει στις Δ.Υ.Πε., λειτουργεί ως ενιαίος και αποκεντρωμένος φορέας και σε αυτόν εντάσσονται τα Κέντρα Υγείας και οι αποκεντρωμένες μονάδες τους. Με τον ίδιο νόμο καθιερώνεται ο θεσμός του οικογενειακού ιατρού χωρίς να υπάρχει υποχρεωτική παραπομπή, θεσπίζεται ο

Ατομικός Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας (Α.Η.Φ.Υ.) και ο ΕΟΠΥΥ λειτουργεί πλέον ως αγοραστής των υπηρεσιών υγείας. Ακολουθεί ο νόμος 4387/2016, που ενσωματώνει σε έναν φορέα τους υπάρχοντες φορείς κοινωνικής ασφάλισης και ονομάζεται Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), με στόχο την λήψη της κύριας σύνταξης όλων των ασφαλισμένων από έναν ενιαίο φορέα.

Σύμφωνα με τον Μακράκη, η ουσιαστική νομοθετική τομή στην υγεία υλοποιήθηκε με το νόμο 4486/2017, όπου δημιουργήθηκαν οι Τοπικές Μονάδες Υγείας. Κατά το άρθρο 5, αποτελούν δημόσιες μονάδες Π.Φ.Υ., που εισάγουν τον ασθενή στο Εθνικό Σύστημα Υγείας μέσα από το θεσμό του Οικογενειακού Γιατρού και εξυπηρετούν τον εγγεγραμμένο πληθυσμό αναφοράς τους. Ο βασικός τους στόχος είναι η παροχή υπηρεσιών οικογενειακής ιατρικής, οργανωμένης πρόληψης και αγωγής υγείας στους πολίτες. Με το συγκεκριμένο νόμο επιχειρήθηκε η διασφάλιση και η έγκαιρη κάλυψη των αναγκών υγείας του πληθυσμού, η συστηματική αποφόρτιση των δομών της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης και η μείωση των κρατικών δαπανών υγείας. Αυτό επιτεύχθηκε από Ευρωπαϊκούς πόρους μέσω του συγχρηματοδοτούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος Μεταρρύθμισης Δημοσίου Τομέα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Μακράκης, 2018).

Διαφαίνεται λοιπόν ότι με την πάροδο των χρόνων και τη θέσπιση διαφόρων νομοθετημάτων, γίνεται μία τεράστια προσπάθεια αναδιοργάνωσης του υγειονομικού τομέα και συρρίκνωσης των υγειονομικών υπηρεσιών της χώρας, με στόχο την εξυγίανση των υπηρεσιών υγείας και την περιστολή των δαπανών.

Τόσο η οικονομική ύφεση στην οποία περιήλθε η χώρα τα τελευταία χρόνια, όσο και η λιτότητα που επιβλήθηκε μέσω της δημοσιονομικής πολιτικής που ασκήθηκε, οδήγησαν σε οριζόντιες περικοπές των κρατικών δαπανών, με δυσμενείς συνέπειες στις δαπάνες για την υγεία, για τους μισθούς, για τις υποδομές και τον εξοπλισμό στο χώρο της υγείας (Economouetal., 2014).

Με τον τρόπο αυτό, εμφανίζεται επιτακτική η ανάγκη της χρηματοδότησης και στήριξης του υγειονομικού τομέα της χώρας, μέσω συγχρηματοδοτούμενων Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, στα πλαίσια της Περιφερειακής Πολιτικής που ασκεί η Ευρώπη τα τελευταία 25 χρόνια, προκειμένου να βελτιωθεί το επίπεδο υγείας του Ελληνικού πληθυσμού και να αξιοποιηθεί περισσότερο αποτελεσματικά και αποδοτικά η λειτουργία του υγειονομικού συστήματος.

5.2 3^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας

Οι Υγειονομικές Περιφέρειες της Ελλάδας οι οποίες μετονομάστηκαν με το νόμο 3329/2005 σε Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Πε.), συγχωνεύτηκαν από 17 σε 7 με το νόμο 3527/2007. Είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας. Είναι οι εξής:

1η Υ.ΠΕ. Αττικής

2η Υ.ΠΕ. Πειραιώς και Αιγαίου

3η Υ.ΠΕ. Μακεδονίας

4η Υ.ΠΕ. Μακεδονίας και Θράκης

5η Υ.ΠΕ. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας

6η Υ.ΠΕ. Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας

7η Υ.ΠΕ. Κρήτης

Σκοπός όλων των Υγειονομικών Περιφερειών, αλλά πιο ειδικά της 3^{ης} ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ είναι να προγραμματίζει, να συντονίζει, να εποπτεύει και να ελέγχει όλους τους Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας που ανήκουν στη δικαιοδοσία της και τέτοιοι φορείς είναι α) τα Νοσοκομεία και β) οι Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Επίσης, να υποβάλει στον Υπουργό Υγείας, εισηγήσεις, προτάσεις και πορίσματα με γνώμονα την αποδοτικότερη και ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών υγείας στον πληθυσμό της Περιφέρειάς της και τέλος να παρακολουθεί εάν εφαρμόζεται η πολιτική που χαράσσει το Υπουργείο Υγείας, από τις Διοικήσεις των εποπτευόμενων φορέων της (www.moh.gov.gr).

Νοσοκομεία αρμοδιότητας 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας:

Γ.Ν. Παπαγεωργίου

Γ.Ν.Θ «Γ.Παπανικολάου-Ψ.Ν.Θ.» (Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης)

Γ.Ν.Θ. «Γ. Γεννηματάς-ΟΆγιος Δημήτριος»

Γ.Ν. Κατερίνης

Γ.Ν. Ημαθίας (Ν.Μ.Βέροιας-Ν.Μ.Νάουσας)

Γ.Ν. Πέλλας (Ν.Μ.Έδεσσας-Ν.Μ.Γιαννιτσών)

Γ.Ν. Κοζάνης «Μαμάτσειο»

Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «Μποδοσάκειο»

Γ.Ν. Καστοριάς

Γ.Ν. Γρεβενών

Γ.Ν. Φλώρινας «ΕΛΕΝΗ Θ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ»

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας:

Κέντρα Υγείας (πρώην Μονάδες Υγείας)

Κ.Υ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κ.Υ. ΠΥΛΗΣ ΑΞΙΟΥ

Κ.Υ. ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Κ.Υ. ΚΑΠ ΔΕΗ ΠΕΚΑ ΚΕΝΤΡ. ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κ.Υ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Κ.Υ. ΝΑΟΥΣΑΣ

Κ.Υ. ΕΔΕΣΣΑΣ

Κ.Υ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ

Κ.Υ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Κ.Υ. ΚΟΖΑΝΗΣ

Κ.Υ. ΚΑΠ ΔΕΗ ΠΕΚΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

Κ.Υ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑΣ

Κ.Υ. ΚΑΠ ΔΕΗ ΠΕΚΑ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

Κ.Υ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Κ.Υ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Κ.Υ. ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Κέντρα Υγείας - Περιφερειακά Ιατρεία

Κ.Υ. ΛΑΓΚΑΔΑ με 9 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ με 3 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΠΥΡΓΟΥ (ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ) με 2 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΔΙΑΒΑΤΩΝ με 4 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΡΙΔΑΙΑΣ με 11 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΣΚΥΔΡΑΣ με 5 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΡΝΙΣΣΑΣ με 3 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ με 6 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ με 19 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ με 13 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΙΓΙΝΙΟΥ με 11 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ με 21 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ με 16 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΔΕΣΚΑΤΗΣ με 15 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΣΕΡΒΙΩΝ με 16 Περιφερειακά ιατρεία,
Κ.Υ. ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ με 14 Περιφερειακά ιατρεία και
Κ.Υ. ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ με 10 Περιφερειακά ιατρεία

Κέντρο Υγείας Αστικού Τύπου Ευόσμου (ΚΥΑΤ ΕΥΟΣΜΟΥ)

Τοπικές Ομάδες Υγείας (ΤΟΜΥ)

17 Τ.Ο.Μ.Υ. στην Κεντρική Μακεδονία

3 Τ.Ο.Μ.Υ. στη Δυτική Μακεδονία

Κέντρα Ψυχικής Υγείας

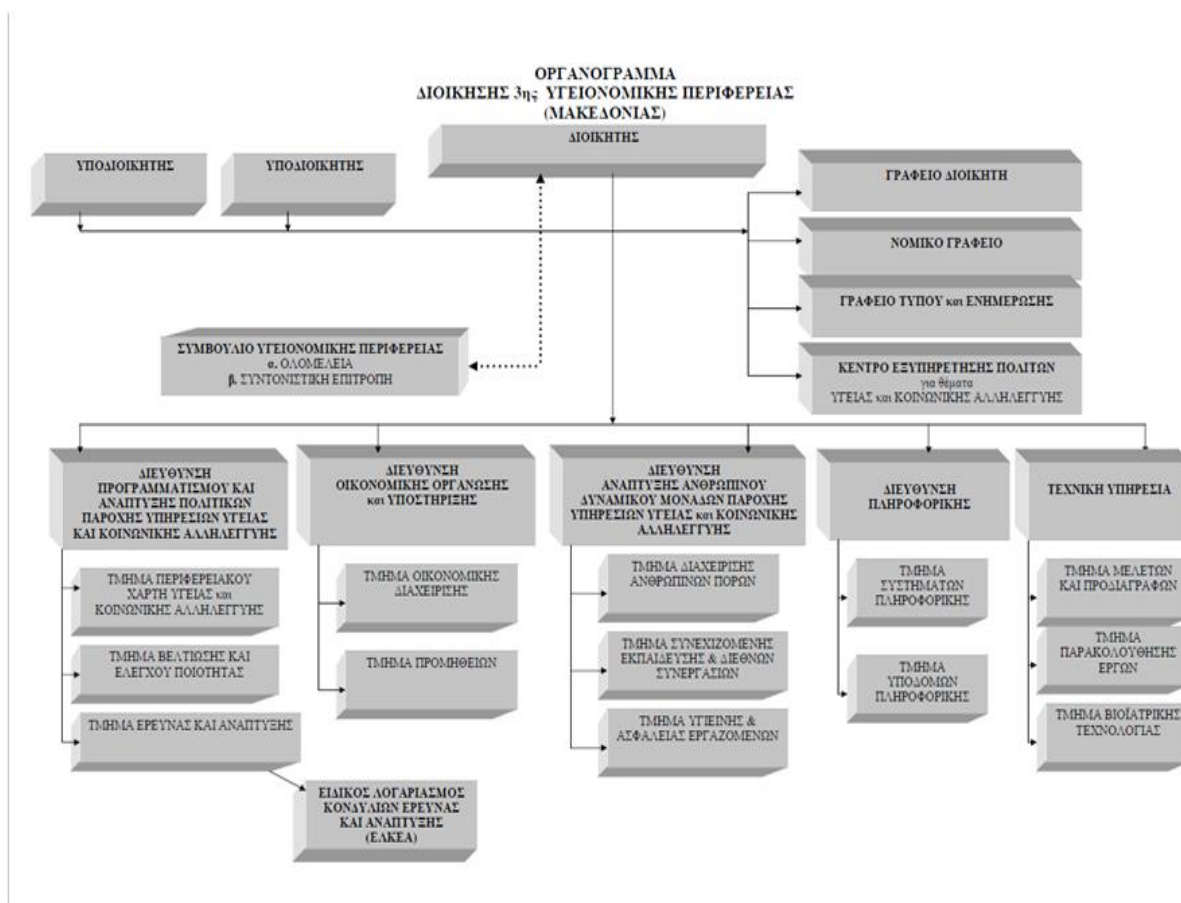
Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κεντρικού Τομέα

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δυτικού Τομέα

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Βορειοδυτικού Τομέα

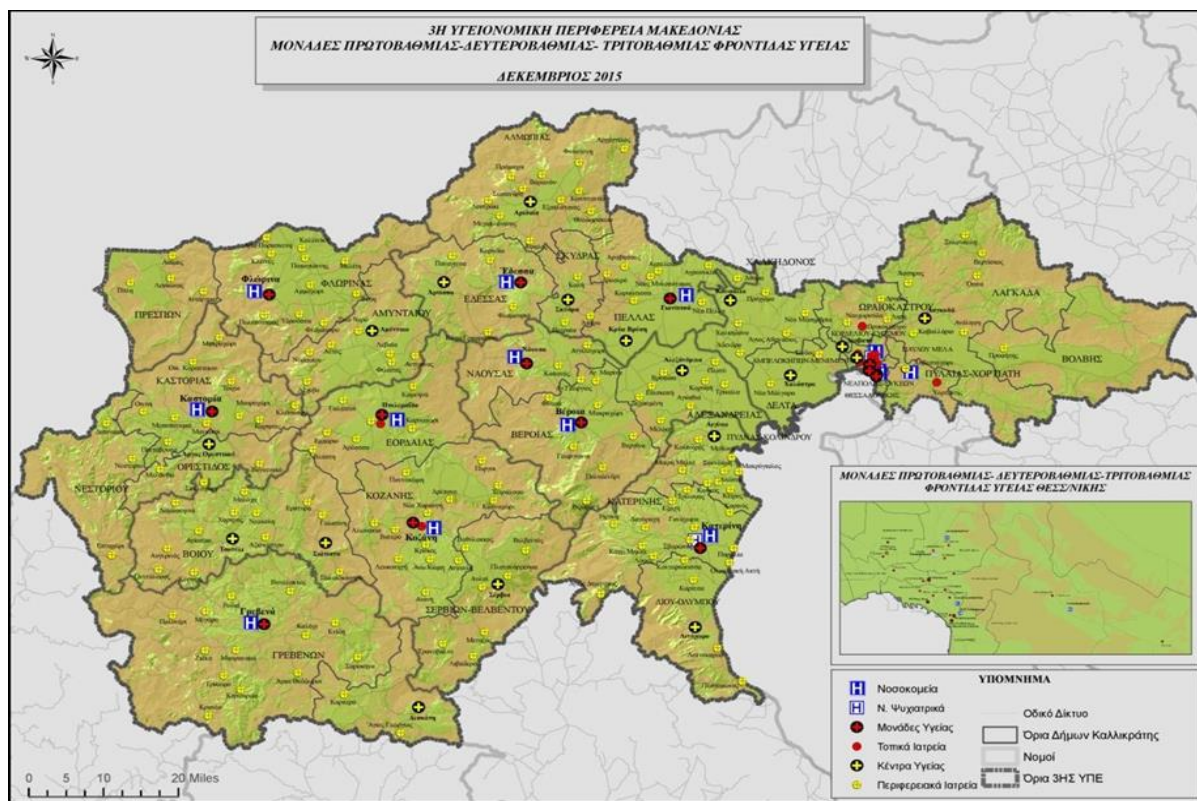
Κέντρο Ψυχικής Υγείας Κατερίνης

Η3ηΥ.Πε.Μακεδονίας, προήλθε από την συγχώνευση της η Β΄ Υγειονομικής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με την Υγειονομική Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Έχει την έδρα της στη Θεσσαλονίκη και ασκεί ένα σύνολο αρμοδιοτήτων που καλύπτει τις πρώην Υγειονομικές Περιφέρειες της Β' Κεντρικής Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας.

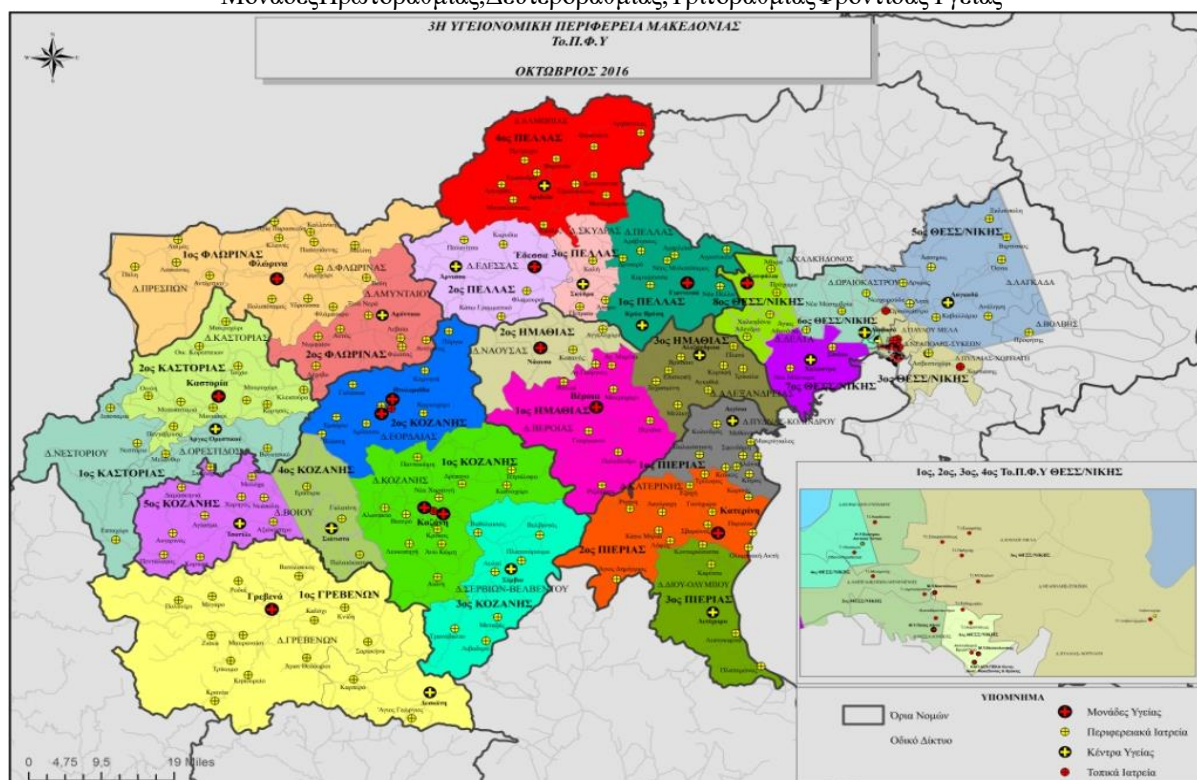

Εικόνα 15 Οργανόγραμμα 3ης Υ.ΠΕ. (Μακεδονίας)
Πηγή: <http://www.3ype.gr>

Χάρτες γεωγραφικής κάλυψης της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας

Μονάδες Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας, Τριτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Πηγή: <http://www.3ype.gr>
Το.Π.Φ.Υ. (Οκτ.2016)

5.3. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στην Υγεία

Κατά το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006), χρηματοδοτήθηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία – Πρόνοια» που στόχευε στην Υγεία και αποτελούσε πρόγραμμα του 5^{ου} Άξονα Προτεραιότητας : «Ποιότητα ζωής» με δράσεις που αφορούν το περιβάλλον και την φυσική κληρονομιά, τον πολιτισμό και τον τομέα της υγείας – πρόνοιας.

Στα πλαίσια του Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» υλοποιήθηκαν 995 έργα μέχρι 18/01/2007, με τη συνολική δημόσια δαπάνη να ανέρχεται στο 112.45% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος. Το σύνολο των νομικών δεσμεύσεων ανέρχεται στο 71.69% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του προγράμματος και οι δαπάνες φτάνουν το 54.04% ενώ η απορρόφησή του αγγίζει το 44% (<http://www.hellaskps.gr/2000-2006.htm>)

Προϋπολογισμός ΕΠ«Υγεία – Πρόνοια»

Συνολικό Κόστος :	498.778.792 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	498.778.792 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή:	391.979.997 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	106.798.795 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	0 Ευρώ

Οι στόχοι του προγράμματος περιλάμβαναν έργα για την αναβάθμιση της δημόσιας υγείας, τη βελτίωση της υγείας και της κοινωνικής προστασίας με την ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Περίθαλψης, με τον εκσυγχρονισμό των νοσοκομείων, τον προγραμματισμό και την υιοθέτηση νέων υπηρεσιών, τη δημιουργία ολοκληρωμένων παρεμβάσεων του συστήματος υγείας στις περιφέρειες, και την ανάπτυξη νέων σύγχρονων μεθόδων διοίκησης για πιο αποτελεσματική παροχή υγειονομικών υπηρεσιών. Επίσης, οι στόχοι που τέθηκαν στον τομέα Ψυχικής Υγείας αφορούσαν στην Ψυχιατρική μεταρρύθμιση μέσω της αποασυλοποίησης του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού χρονίως ψυχικά αρρώστων που ζουν σε ιδρύματα, την ανάπτυξη ανοικτών δομών πρόληψης και θεραπείας και την κατάρτιση δράσεων για την κοινωνικο-οικονομική αποκατάσταση των ψυχικά πασχόντων.

Τέλος, στον τομέα της Πρόνοιας οι στόχοι αφορούν στον εκσυγχρονισμό των φορέων που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες, την πρόληψη της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων και ομάδων πληθυσμού μέσα από ανοικτές δομές ημιαυτόνομης και αυτόνομης διαβίωσης, και μέσα από ένα δίκτυο πρόληψης με ενέργειες συμβουλευτικού και

υποστηρικτικού χαρακτήρα.

Τα έργα που επιτεύχθηκαν σε επίπεδο υγείας είναι:

- η ολοκλήρωση 4 Κέντρων Υγείας Αστικού Τύπου στην Αττική, η κατασκευή 3 Κέντρων Υγείας στο Περιστέρι στην Αθήνα, στην Ν.Καλλικράτεια Χαλκιδικής και στον Εύοσμο Θεσσαλονίκης
- ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού δύο Κέντρων Υγείας Αγροτικού Τύπου, της Μαυροθάλασσας Σερρών και της Ηπείρου
- η κτιριακή αναβάθμιση και η αγορά νέου εξοπλισμού των Διοικήσεων των Υγειονομικών Περιφερειών της Αττικής, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Κρήτης, Πελοποννήσου, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου
- η προμήθεια ιατροτεχνολογικού και ξενοδοχειακού εξοπλισμού σε 15 νοσοκομεία της Αττικής και του Πειραιά, σε 7 νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης και 17 στην υπόλοιπη χώρα.

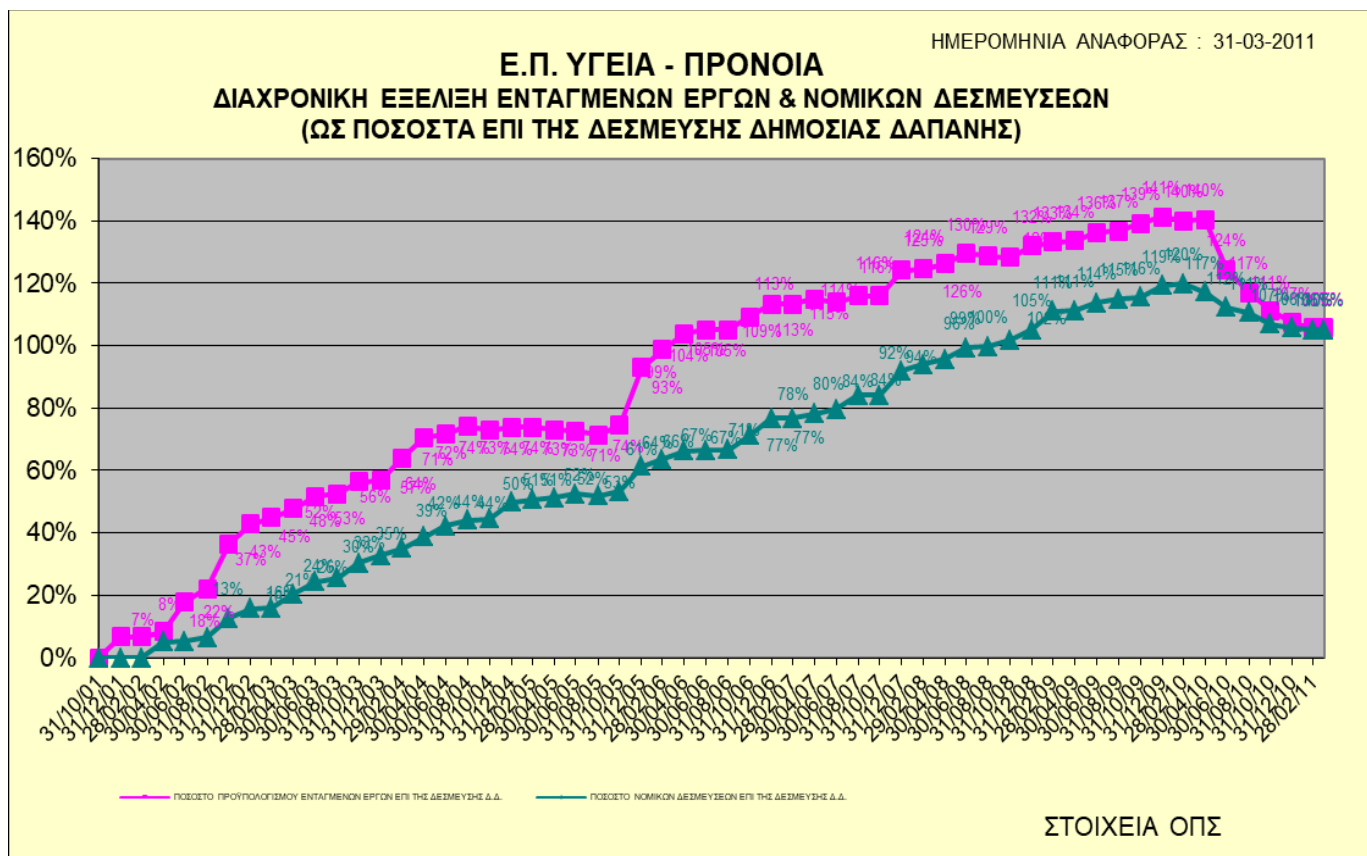
Επίσης, **στον τομέα της ψυχικής υγείας** δημιουργήθηκαν 190 δομές αποασυλοποίησης, όπως ξενώνες, οικοτροφεία, αυτόνομα προστατευμένα διαμερίσματα, με δυναμικότητα 1.431 κλίνες και άλλες 31 κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας, προσεγγίζοντας τον τελικό στόχο του 86%. Στις δομές αυτές απασχολούνται περίπου 2.077 άτομα μέσω των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Όσον αφορά **τον τομέα της πρόνοιας**, δημιουργήθηκαν και λειτουργούν περίπου 94 γραφεία κοινωνικών υπηρεσιών σε δήμους, όπου εργάζονται 179 κοινωνικοί επιστήμονες και έχουν εξυπηρετηθεί περίπου 58.000 άτομα. Τέλος, έχουν αρχίσει να λειτουργούν 21 δομές αποϊδρυματοποίησης με 99 επαγγελματίες πρόνοιας (Καστάνιας, 2006)

Πίνακας 21. Πορεία Υλοποίησης Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ΄ΚΠΣ

10 Ε.Π. ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ								31/3/2011		
ΑΞΟΝΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ	ΜΕΤΡΟ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΜΕΣΟ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙ ΣΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Α)	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (Β)	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (Γ)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ/ ΔΗΜ ΔΑΠ (=Β/Α)	% ΝΟΜ ΔΕΣΜ/ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (=Γ/Β)	% ΝΟΜ ΔΕΣΜ/ ΔΗΜ ΔΑΠ (=Γ/Α)
001	ΥΓΕΙΑ	001	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΘΜΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΠΠΑ	44.112.868	41.483.307	39.496.608	94%	95%	90%
		002	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΕΠΠΑ	143.563.424	170.418.674	170.147.714	119%	100%	119%
		003	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΠΡΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΠΠΑ	0	0	0	0%	0%	0%
		004	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΚΤ	9.840.000	10.482.358	10.482.358	107%	100%	107%
		005	ΜΕΛΕΤΕΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ	ΕΠΠΑ	8.750.000	5.087.233	5.087.233	58%	100%	58%
002	ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	001	ΑΠΟΑΣΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΣΗ ΨΥΧΙΚΑ ΑΣΘΕΝΩΝ	ΕΚΤ	100.739.264	106.256.795	106.246.541	105%	100%	105%
		002	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΕΠΠΑ	23.750.000	24.584.311	24.584.311	104%	100%	104%
		003	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ - ΕΝΔΕΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΣΗΣ	ΕΚΤ	65.593.801	58.086.848	58.086.848	89%	100%	89%
		004	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΟΑΣΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΑΝΕΝΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΚΤ	26.141.935	31.201.768	31.201.768	119%	100%	119%
003	ΠΡΟΝΟΙΑ	001	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑΙ Η ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ	ΕΚΤ	11.306.668	10.659.100	10.659.100	94%	100%	94%
		002	ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ	ΕΚΤ	12.826.666	15.265.058	15.265.058	119%	100%	119%
004	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	001	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΚΤ	35.553.333	36.491.616	36.491.616	103%	100%	103%
		002	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΕΚΤ	5.513.333	5.431.393	5.431.393	99%	100%	99%
005	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	001	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ε.Π.	ΕΚΤ	11.087.500	11.439.595	11.439.595	103%	100%	103%
		002	ΜΕΛΕΤΕΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ	ΕΠΠΑ	0	0	0	0%	0%	0%
ΣΥΝΟΛΑ					498.778.792	526.888.056	524.620.144	106%	100%	105%
ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ				ΕΠΠΑ	220.176.292	241.573.525	239.315.866	110%	99%	109%
				ΕΚΤ	278.602.500	285.314.531	285.304.277	102%	100%	102%

Πηγή: http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItem=pp2_5&tabid=0

Εικόνα 16. Διαχρονική εξέλιξη Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ'ΚΠΣ

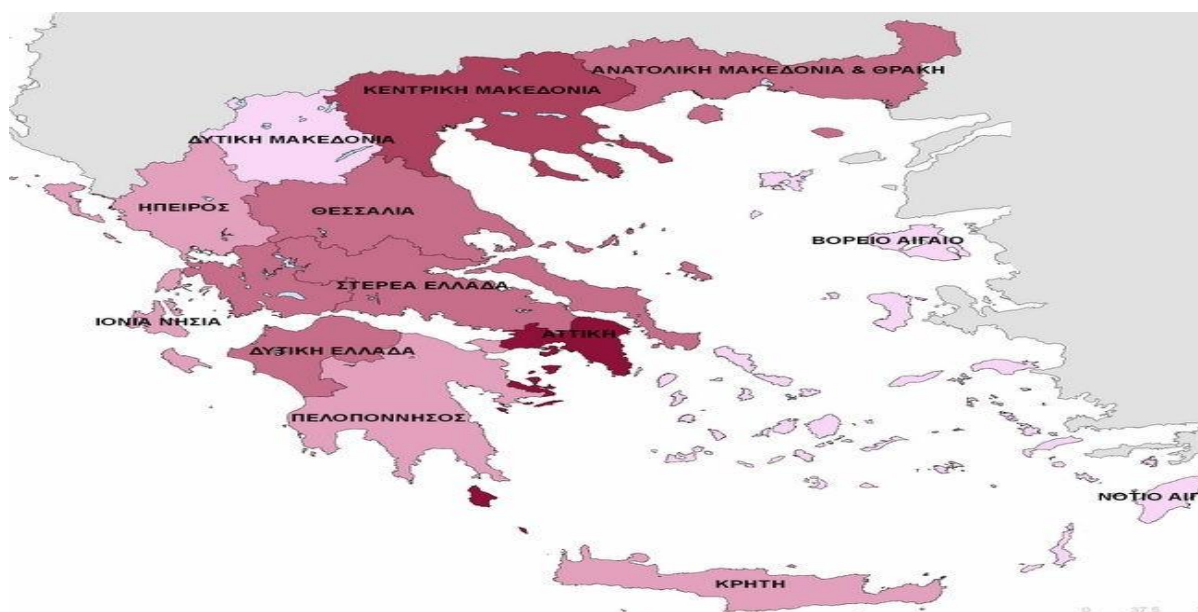
Πηγή: http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItem=pp2_6&tabid=0

Πίνακας 22. Πρόοδος Τομεακού Προγράμματος Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ'ΚΠΣ 2000 –2006

ΚΩΔ. Ε.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (%)
		(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(1)	(5)	(6)=(5)/(1)
10	ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ	498.778.792	1.187	526.888.056	106%	524.620.144	105%

http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItem=pp2_1&tabid=0(ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ο.Π.Σ.)

Μέσα από την υλοποίηση των προγραμμάτων του Γ'Κ.Π.Σ. σε όλους σχεδόν τους τομείς, παρατηρείται μία διεύρυνση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων καθώς το μεγαλύτερο τμήμα των χρηματοδοτήσεων κατευθύνεται στις αναπτυγμένες περιοχές της Ελλάδας. Έτσι και στο Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των κοινοτικών πόρων για την υγεία κατευθύνεται στις δύο μεγαλύτερες περιφέρειες της χώρας, την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, όπως αποτυπώνεται στην κατωτέρω εικόνα 17.

Εικόνα 17. Κατανομή πόρων του Γ' Κ.Π.Σ. στην Υγεία - Πρόνοια

Το έντονο κόκκινο χρώμα στον χάρτη αποτυπώνει τη μεγάλη συγκέντρωση κοινοτικών πόρων στον τομέα της υγείας για τις δύο μεγαλύτερες περιφέρειες της χώρας, ενώ όσο πιο απαλό γίνεται το χρώμα, τόσο μειώνεται η Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Όσον αφορά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» και γενικά την επίδραση όλων των έργων του Γ'Κ.Π.Σ., αυτή προκύπτει από την απορροφητικότητα των κονδυλίων μετά την ολοκλήρωση της Προγραμματικής περιόδου.

Πίνακας 23. Απορροφητικότητα Τ.Π.Ε.Π. «Υγεία – Πρόνοια» του Γ'ΚΠΣ 2000 – 2006 (εκατ.€)

Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Σύνολο	Ποσοστό Απορρόφησης
Υγείας - Πρόνοιας	26,9	6,6	25,8	25	62,6	34,8	181,8	36,44%

Πηγή: (ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ο.Π.Σ., 2006) και ιδία επεξεργασία

Στον ανωτέρω Πίνακα 23, διαφαίνεται ότι η συνολική απορροφητικότητα του προγράμματος «Υγεία – Πρόνοια» έφτασε τα 181,8 δις ευρώ, τη στιγμή που η συνολική δέσμευση της δημόσιας δαπάνης ήταν 498.778.792 δις ευρώ, δηλαδή απορροφήθηκε μόνο το 36,44%. Γίνεται αντιληπτό ότι η πορεία απορρόφησης των κοινοτικών πόρων στο συγκεκριμένο Τομεακό πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο και δυστυχώς όλα τα Τομεακά αλλά και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2000-2006, απορρόφησαν κονδύλια σε ποσοστό στο σύνολο των δαπανών αλλά και των νομικών δεσμεύσεων χαμηλού ύψους που σε λίγες περιπτώσεις έφτασε το 50%. Ειδικά, στα Τομεακά

Ε.Π. έχει πραγματοποιηθεί το 44,4% των προγραμματισμένων δαπανών, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 66,4% στις νομικές δεσμεύσεις. Όσον αφορά στα Περιφερειακά Ε.Π., τα αντίστοιχα ποσοστά για προγραμματισμένες δαπάνες φτάνουν το 41,8% και για τις νομικές δεσμεύσεις φτάνουν το 68,4% σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα (Καστάνιας, 2006).

Πίνακας 24. Απορροφητικότητα Τομεακών και Περιφερειακών Ε.Π. Γ'ΚΠΣ

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	ΣΥΝΟΛΟ
Ε.Π ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	205,4	32,3	29,8	251,6	278,6	218,4	1.016,1
Ε.Π ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	181,5	52,0	79,4	140,2	114,4	95,6	663,1
Ε.Π ΑΛΙΕΙΑ	16,6	0,0	42,8	28,9	25,9	4,8	119,0
Ε.Π ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	202,4	72,8	148,0	163,2	231,9	35,3	853,6
Ε.Π ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	155,0	231,2	199,4	191,7	230,4	54,2	1.061,8
Ε.Π ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	119,2	49,7	109,3	110,5	116,8	211,2	716,7
Ε.Π ΟΔ. ΑΞ., ΔΙΑΜΑΝΙΑ, ΑΣΤ. ΑΝΑΠΤ.	512,4	380,2	131,8	421,3	119,9	188,2	1.753,7
Ε.Π ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	22,5	54,0	7,8	26,4	32,5	10,7	153,9
Ε.Π ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	29,0	51,6	42,7	38,4	55,1	4,2	221,0
Ε.Π Σ.Α.Α.Σ.	102,8	0,0	121,6	199,3	116,4	33,8	573,9
Ε.Π ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ	26,9	6,6	25,8	25,0	62,6	34,8	181,8
Ε.Π ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	0,0	4,5	7,2	5,3	5,4	0,0	22,4
Π.Ε.Π ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔ & ΘΡΑΚΗΣ	52,3	46,5	40,7	44,6	102,8	58,6	345,4
Π.Ε.Π ΑΤΤΙΚΗΣ	78,4	121,2	141,5	77,1	77,7	143,6	639,4
Π.Ε.Π ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	25,3	7,6	12,9	25,5	38,1	40,3	149,7
Π.Ε.Π ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ	33,7	47,0	47,5	51,0	46,0	12,5	237,7
Π.Ε.Π ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	26,5	7,5	32,5	43,7	40,5	27,4	178,2
Π.Ε.Π ΗΠΕΙΡΟΥ	31,1	12,2	10,8	25,9	63,9	31,4	175,2
Π.Ε.Π ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	39,4	9,3	34,6	60,5	68,2	49,2	261,1
Π.Ε.Π ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	17,1	12,8	7,2	18,4	19,1	21,3	95,9
Π.Ε.Π ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	78,3	25,2	64,6	67,0	80,2	114,5	429,7
Π.Ε.Π ΚΡΗΤΗΣ	33,1	30,1	27,9	81,9	60,6	7,9	241,5
Π.Ε.Π ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	26,8	23,8	7,6	29,0	42,9	28,9	158,9
Π.Ε.Π ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	32,5	21,4	12,1	27,8	39,4	48,3	181,5
Π.Ε.Π ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	41,3	15,7	7,1	26,0	66,7	79,4	236,3

Πηγή: (ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ο.Π.Σ., 2006) και *ιδία επεξεργασία*

Στην επόμενη επταετή προγραμματική περίοδο, ΕΣΠΑ 2007-2013, χρηματοδοτήθηκε το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», στο οποίο παρατηρείται η μεγαλύτερη συγκέντρωση κοινοτικών πόρων της περιόδου και αποτελεί πρόγραμμα του 1ου Στόχου «Σύγκλιση» με δράσεις του υπάγονται στη δικαιοδοσία πολλών Υπουργείων και στον τομέα της υγείας – πρόνοιας. Το πρόγραμμα αυτό χωρίζεται σε τέσσερα υποπρογράμματα για την διευκόλυνση της υλοποίησης και ελέγχου των δράσεων του και το τέταρτο από αυτά αποτελεί αυτόνομο πρόγραμμα του Υπουργείου Υγείας. Σε αυτό υπάγονται Ευρωπαϊκά κονδύλια που αφορούν δράσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος όπως έργα για τη διασφάλιση και την προστασία της δημόσιας υγείας, την ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, την ολοκλήρωση των προηγούμενων μεταρρυθμίσεων στον τομέα της Ψυχικής Υγείας κ.λ.π. (Καστάνιας, 2006).

Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκαν τα έργα της Αναπτυξιακής Ενότητας «Υγεία και κοινωνική μέριμνα» με προϋπολογισμό έργων 575.458.097€ και με ισόποσες συμβάσεις και πληρωμές, τα οποία αποτελούνται από τις εξής θεματικές προτεραιότητες:

76: Υποδομές στον τομέα της υγείας

77: Υποδομές στον τομέα της φροντίδας παιδιών

78: Υποδομές στον τομέα της στέγασης

79: Άλλες κοινωνικές υποδομές

Κατόπιν συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών αρμόδιων φορέων για την υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2007-2013, καταρτίστηκε ένας κατάλογος με 181 «έργα προτεραιότητας» (priority projects) που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΚΤ, συνολικού προϋπολογισμού 11.519.124.998€ και αντιπροσωπεύουν το 56% των συνολικών κοινοτικών πόρων των διαρθρωτικών Ταμείων για την Ελλάδα και συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση της χώρας.

Σε αυτόν τον κατάλογο περιλαμβάνονται 166 μεμονωμένα έργα/συνολικές δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, προϋπολογισμού ύψους 10.534.792.517€ που θα εκτελεστούν έως 31/12/2015 και συμπεριλαμβάνουν δράσεις στους εξής τομείς:

ΤΟΜΕΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	8	695.532.633
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	10	371.856.948
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	3	924.313.675
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	11	648.345.314
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	72	5.792.534.019
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	29	1.744.671.817
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	15	140.235.540
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ	18	217.302.571
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ & ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ	166	10.534.792.517

Επίσης περιλαμβάνονται 15 έργα / ομάδες δράσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, συνολικού προϋπολογισμού 984.332.481€ που θα υλοποιηθούν έως 31/12/2015.

ΤΟΜΕΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	4	591.857.231
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	5	258.000.000
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	5	62.475.250
ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ	1	72.000.000
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ		
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ	15	984.332.481

Οι τομείς που αναφέρονται σε δράσεις σχετικές με την υγεία είναι «Υποδομές Υγείας και Εκπαίδευσης» από τον πρώτο πίνακα και «Διοικητική Μεταρρύθμιση» από τον δεύτερο. Τα έργα που έχουν υλοποιηθεί αποτυπώνονται στον κατωτέρω επικαιροποιημένο πίνακα έργων προτεραιότητας (ΥΠΑΑΝ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΠΑ, 2011).

Πίνακας 25. Επικαιροποιημένος κατάλογος των έργων προτεραιότητας που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον τομέα της Υγείας 2007-2013

Τίτλος έργου	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικές Προτεραιότητες	Εγκεκριμένος Π/Υ	Πληρωμές	Συνολικός προϋπολογισμός (συγχρ/μενος)	Επιπτώσεις	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης
Κατασκευή νέου κτιρίου και εκσυγχρονισμός υφιστάμενης κτιριακής υποδομής του Γενικού Νοσοκομείου Χίου ""Σκυλίτσειο""	Κρήτη & Νήσοι Αιγαίου	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	10.315.087,25 €	10.315.087,23 €	8.897.673 €	Βελτίωση υποδομών Υγείας	Τέλος 2012
Κατασκευή νέου τριώροφου κτιρίου στο γενικό νοσοκομείο Έδεσσας	Κεντρική Μακεδονία/ ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	2.264.714 €	2.264.714 €	5.082.022 €	Υγεία - Κοινωνική Αλληλεγγύη	Τέλος 2013
Ολοκλήρωση κατασκευής του Γενικού Νοσοκομείου Αγρινίου	Δυτική Ελλάδα- ΠΕΠ Πελοποννήσου- Ιονίων Νήσων	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	50.365.203,48 €	50.365.203,48 €	58.560.071€	Υγεία - Κοινωνική Αλληλεγγύη	Τέλος 2013
Κατασκευή και προμήθεια εγκατάσταση εξοπλισμού του πολυδύναμου κέντρου αντιμετώπισης αλκοολικών και της κρίσης των χρηστών ναρκωτικών στο νοσοκομείο Χατζηκόστα Ιωαννίνων	Ήπειρος/ ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	8.230.402€	8.230.402€	9.316.773€	Βελτίωση υποδομών Υγείας	Τέλος 2013
Δημιουργία Νέου ΤΕΠ Γ.Ν Φιλιατών στην Ηγουμενίτσα	Ήπειρος/ ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	6.882.712€	6.882.712€	10.375.770€	Βελτίωση υποδομών Υγείας	Τέλος 2013
Αναβάθμιση κεντρικού κτιρίου του Γενικού Νοσοκομείου Πατρών "Ο Άγιος Ανδρέας" και προμήθεια – εγκατάσταση ιατρικού, ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού	Δυτική Ελλάδα- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας Πελοποννήσου- Ιονίων Νήσων	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	7.394.849€	7.394.849€	20.739.217€	Βελτίωση υποδομών Υγείας	Τέλος 2014
Κατασκευή και εξοπλισμός νοσοκομείου Κομοτηνής σε νέες κτιριακές δομές 200 κλινών	Ανατολική Μακεδονία/Θράκη / ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης	Υποδομές στον τομέα της υγείας (Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής)	-	-	50.000.000	Το έργο έχει ακυρωθεί	Τέλος 2015
Μεταρρύθμιση των συστημάτων προϋπολογισμού, διαχείρισης, λογιστικής διαχείρισης (συμπεριλαμβανομένου του διπλογραφικού συστήματος) και οικονομική διαχείριση των νοσοκομείων.	Εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια	Διοικητική Μεταρρύθμιση (ΕΚΤ)	6.431.574€	6.431.574€	7.300.000€	Αποσκοπεί στη μείωση των δαπανών των δημόσιων νοσοκομείων & στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας	Τέλος 2014

Πηγή: <https://2013.anaptyxi.gov.gr/el-gr/Analytika2/mod/1/~https://2013.anaptyxi.gov.gr/el-gr/Priorities/mod/1/~>

Στις 31 Μαρτίου 2017 απεστάλησαν όλες οι τελικές εκθέσεις ολοκλήρωσης του συνόλου των

Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με την αποδοχή τους από τις υπηρεσίες της ΕΕ έκλεισε και τυπικά η προγραμματική περίοδος 2007-2013 στις 15/06/2017. Οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα απορρόφησαν πλήρως τους κοινοτικούς πόρους του ΕΣΠΑ 2007-2013 επιτυγχάνοντας το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (<http://2007-2013.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=761>).

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2014-2020) υλοποιείται στην Ελλάδα μέσα σε μία περίοδο οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όπου η χώρα ακολουθεί ένα πρόγραμμα Οικονομικής Πολιτικής που στηρίζεται σε μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής με πολλές παρεμβάσεις τόσο στις δαπάνες, όσο και στα έσοδα. Για να επιτευχθεί δημοσιονομική εξυγίανση και να αντιμετωπιστεί η κρίση, χρειάζονται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ώστε μεσοπρόθεσμα να αναπτυχθεί η ελληνική οικονομία. Οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις που έχουν ήδη σημειωθεί στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο, όπως η μεταρρύθμιση στο συνταξιοδοτικό σύστημα, στην αγορά εργασίας και οι μεταρρυθμίσεις στο σύστημα υγείας που οδήγησαν στον εξορθολογισμό της φαρμακευτικής δαπάνης, δεν ολοκληρώθηκαν με τη λήξη του ΕΣΠΑ 2007-2013, οπότε αποτέλεσε επιτακτική ανάγκη η συνέχιση και η ολοκλήρωσή τους κατά την εφαρμογή των νέων προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το ΕΠ «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020» αποτελεί ένα από τα Τομεακά ΕΠ αυτής της περιόδου, με συνολικό προϋπολογισμό 486.913.888,00€, που εντάσσεται στο συνολικό αναπτυξιακό όραμα και στη στρατηγική προσέγγιση της Ελλάδας για τα έτη 2014-2020 καθώς στοχεύει στην αποδοτική χρήση των διαρθρωτικών Ταμείων, του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ. Αποτελεί την συνέχιση του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση (ΕΠΔΜ) 2007-2013», το οποίο καθυστέρησε χρονικά να υλοποιήσει τις δράσεις του με αποτέλεσμα να χαθούν οι πόροι προς όφελος άλλων παρεμβάσεων.

Στα πλαίσια κατάρτισης αυτού του ΕΠ, συμπεριλαμβάνονται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την εφαρμογή των πολιτικών που θα ενδυναμώσουν τον Δημόσιο τομέα μέσα από δράσεις δημοσιονομικής και φορολογικής διαχείρισης, δικαιοσύνης, υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και εφαρμογής της μεταρρύθμισης «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Στον τομέα της υγείας, το ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020, θα συμβάλει με τη χρηματοδότηση έργων για την επίτευξη όλων των στόχων του υγειονομικού συστήματος της χώρας που συμβαδίζει με

την Ευρωπαϊκή φιλοσοφία για την προώθηση της καλής υγείας και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα θα χρηματοδοτηθούν έργα όπως :

- Ενδυνάμωση της Εθνικής Στρατηγικής για την Ασφάλιση Υγείας και Ενδυνάμωση του ρόλου του ΕΟΠΥΥ
- Βελτίωση των Παρεχόμενων Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Υγείας με στόχο τον Περιορισμό της χρήσης των εξειδικευμένων Νοσοκομειακών Υπηρεσιών
- Εισαγωγή σύγχρονων Διαδικασιών Προμηθειών – Κεντροποίηση των Προμηθειών.

https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf

Ο βασικός στρατηγικός στόχος του τομέα υγείας αυτής της περιόδου είναι:

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του συστήματος υγείας και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

Διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του συστήματος υγείας

Ψηφιακός εκσυγχρονισμός του Συστήματος Υγείας, Προώθηση της πληροφορικής τεχνολογίας και των e-υπηρεσιών υγείας

Αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων του τομέα υγείας

Βελτίωση της περιβαλλοντικής & ενεργειακής επίδοσης του Τομέα υγείας

Βελτίωση της εξωστρέφειας του Συστήματος Υγείας

Ένα από τα πιο σημαντικά έργα του ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020 υγειονομικού ενδιαφέροντος, είναι η πιλοτική λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) με στόχο την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, της οποίας ο σημαντικός ρόλος τονίστηκε ιδιαίτερα στη Διάσκεψη της Αστάνα κατά το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ), στις 25 & 26 Οκτωβρίου 2018 στο Καζακστάν. Εκεί επιβεβαίωσαν την υποστήριξη τους στην ΠΦΥ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) αλλά και οι συμμετέχοντες, που δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν μία πιο ποιοτική και προσιτή υγεία για όλους τους ανθρώπους, με καθολική κάλυψη όλων των πληθυσμών.

Το έργο εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της προωθούμενης μεταρρύθμισης στον χώρο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στο σύνολο της χώρας.

Σε αυτό το πλαίσιο συγκροτούνται οι Τοπικές Ομάδες Υγείας (TOMY) στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Δυτικής Ελλάδας, με απόφαση του Διοικητή της κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας και αποτελούνται από επαγγελματίες υγείας και λοιπό βοηθητικό προσωπικό έως και 12 άτομα, με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύουν και αναβαθμίζουν το έργο των δημόσιων δομών του ΠΕΔΥ και των αποκεντρωμένων μονάδων τους, που παρέχουν υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 106 του Ν.4461/2017, ώστε να πραγματοποιηθεί η ανάληψη ευθύνης από κάθε TOMY για την παροχή ολιστικών, ανθρωποκεντρικών και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, δωρεάν και χωρίς διακρίσεις.

Για τη διασφάλιση της σωστής λειτουργίας κάθε TOMY, προβλέπεται η προμήθεια του αναγκαίου βασικού ιατροτεχνολογικού, υγειονομικού, ξενοδοχειακού και πληροφορικού εξοπλισμού που παρέχεται από την οικεία υγειονομική περιφέρεια στην οποία ανήκει η TOMY. Η δράση αυτή έχει στόχο να εισάγει τον πολίτη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ) χωρίς την αδικαιολόγητη επιβάρυνση της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας, όπως είναι τα Νοσοκομεία. Κάθε TOMY αποτελεί τη βασική μονάδα παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (πρόληψη, προαγωγή και αγωγή υγείας, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση) σε άτομα, σε οικογένειες, στην ευρύτερη κοινότητα και σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και αποτελεί το βασικό πυλώνα του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ).

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), εφαρμόζεται σε όλη την Ελλάδα και έχει προϋπολογισμό ύψους 67.044.235,00€. Ως ημερομηνία έναρξής του ορίζεται η 24/07/2017 και εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 32 μήνες, με λήξη στις 30/06/2023(<https://www.espa.gr/el/Pages/BestPracticesFS.aspx?item=1241>).

Δικαιούχος του έργου είναι η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας και κύριοι φορείς λειτουργίας είναι το Υπουργείο Υγείας και οι εκάστοτε αρμόδιες Υγειονομικές Περιφέρειες. Για αυτό το λόγο υλοποιείται μέσω από 6 ξεχωριστά υποέργα, ένα για κάθε μία Υγειονομική Περιφέρεια. Ως ημερομηνία έναρξής του ορίζεται η 24/07/2017 και εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 32 μήνες, με λήξη στις 30/06/2023 (<https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91-%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%>

CE%A3#)

Ένα επίσης σημαντικό έργο που υλοποιείται αυτή την περίοδο είναι η Υποστήριξη διοικητικών και οργανωτικών μεταβολών στη Διοίκηση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Τομεακών Επιτροπών και Οργάνων του Ν.4461/2017 που συνδέονται με τις Υγειονομικές Περιφέρειες. Αποτελείται από δύο υποέργα, την Υποστήριξη διοικητικών και οργανωτικών μεταβολών στη Διοίκηση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, που έχει προϋπολογισμό ύψους 942.034€ με έναρξη 30/12/2020 και λήξη 30/06/2023 και δεύτερο την Εισαγωγή προτύπων και διαδικασιών που προκύπτουν από παράλληλα έργα που συνεργούν, με προϋπολογισμό ύψους 58.073€ και έναρξη 31/10/2022 και λήξη 30/06/2023. Και τα δύο έργα συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και δικαιούχος είναι η Επιτελική δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας.

Μία δράση μεγάλης εμβέλειας και σημαντικότητας αποτελεί το έργο «Δημιουργία δικτύου νοσηλευτών για τη λήψη δειγμάτων βιολογικού υλικού και νοσηλευτική βοήθεια στα ύποπτα κρούσματα Κορονοϊού κατ'οίκον» με δικαιούχο τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) μέσω της συγχρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Η επιδημία της νέας ασθένειας του Κορονοϊού(COVID-19) που εμφανίστηκε παγκοσμίως στις αρχές του 2020 και εξελίχθηκε με ταχείς ρυθμούς οδήγησε το Υπουργείο Υγείας της χώρας, να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας και την πρόληψη και την προστασία της δημόσιας υγείας από τον Κορονοϊό με τη θέσπιση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου και την εφαρμογή μέτρων για τη στήριξη των ασθενών. Συγκεκριμένα, απαιτείται: α) να ελαχιστοποιηθούν οι μετακινήσεις του πληθυσμού και των υγιών ατόμων στις Μονάδες Υγείας, ειδικά εκείνων που αποτελούν πιθανά κρούσματα, οι οποίοι μεταβαίνουν στα νοσοκομεία αναφοράς για διάγνωση και θεραπεία από το νέο ιό. Εκείνα τα άτομα που εισέρχονται σε δομές της ΠΦΥ ή στα νοσοκομεία, πριν να επιβεβαιωθούν ως φορείς, αυξάνουν τον κίνδυνο μετάδοσης του ιού και προκαλούν συμφόρηση στις διάφορες βαθμίδες του συστήματος υγείας (Τοπικές Μονάδες Υγείας - ΤΟΜΥ, Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - ΠΦΥ και Νοσοκομεία), β) να ενισχυθούν οι υπηρεσίες φροντίδας σε αυτούς που νοσούν και ιδιαίτερα σε μοναχικά άτομα ή σε άτομα με αδυναμία που νοσούν κατ'οίκον και γ) να υπάρξει καθοδήγηση και εξατομικευμένη παροχή οδηγιών για την πρόληψη της μετάδοσης του ιού στους συγγενείς, την οικογένεια, τους οικείους και σε όλες τις στενές επαφές.

Στο πλαίσιο αυτό, το έργο περιλαμβάνει:

1. Τη δημιουργία δικτύου νοσηλευτών για την «κατ'οίκον» φροντίδα νοσηλείας και τη λήψη δειγμάτων βιολογικού υλικού των ατόμων που αποτελούν πιθανά κρούσματα Κορονοϊού.
2. Την παροχή καθοδήγησης σχετικά με τη διαχείριση των περιστατικών COVID-19 σε νέους επαγγελματίες υγείας σε Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) και στα μέλη κινητών μονάδων υγείας.
3. Την ενίσχυση του τηλεφωνικού κέντρου του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) για τη διαχείριση των κλήσεων για παροχή βοήθειας στον πληθυσμό είτε νοσούν είτε χρειάζεται η λήψη δειγμάτων βιολογικού υλικού ως ύποπτα κρούσματα Κορονοϊού κατ'οίκον.
4. Την αξιολόγηση του έργου.

Το έργο έχει προϋπολογισμό ύψους 53.689.135€ και δικαιούχος είναι ο ΕΟΔΥ. Η ημερομηνία έναρξης είναι η 23/03/2020 και η λήξη είναι στις 31/10/2021(<https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91-%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3#>)

Ένα επιπλέον έργο σχετικό με τον COVID-19, είναι η «Εθνική Στρατηγική Δημόσιας Υγείας με έμφαση στους Λοιμογόνους Παράγοντες» που υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), εντάσσεται κι αυτό στο ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, έχει προϋπολογισμό ύψους 4.306.811,00€ και η έναρξη του έχει οριστεί στις 03/05/2021, ενώ η λήξη του στις 28/07/2023. Ουσιαστικά το έργο αναφέρεται σε συστημικές δράσεις της Δημόσιας Υγείας και στην Εθνική Στρατηγική της Δημόσιας Υγείας με έμφαση στους Λοιμογόνους Παράγοντες.

Σε αυτό το πλαίσιο και με γνώμονα την καθολική προστασία του πληθυσμού τόσο προληπτικά όσο και θεραπευτικά από την παρούσα επιδημία του COVID-19, το Υπουργείο Υγείας μέσω της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Υγείας, επιδιώκει να θωρακίσει το εθνικό σύστημα υγείας με διατομεακά προγράμματα προκειμένου να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά, όχι μόνο την έξαρση της πανδημίας COVID-19 αλλά και την ύπαρξη άλλων λοιμογόνων παραγόντων. Η συγκεκριμένη δράση αποβλέπει στην επίτευξη αυτού του στόχου, με την εκπόνηση της αναθεωρημένης Εθνικής Στρατηγικής Δημόσιας Υγείας με έμφαση στους λοιμογόνους παράγοντες, όπου λαμβάνεται υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τη Δημόσια Υγεία 2019-2020 και ο νόμος 4675/2020. Το έργο ολοκληρώνεται σε τρεις φάσεις. Στην 1η φάση, εφαρμόζεται η άμεση αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, περιορίζοντας τα

κρούσματα και ελέγχοντας τη διασπορά του ιού στην κοινότητα (μέσω test) Στη 2η φάση, αντιμετωπίζεται μία πιθανή επερχόμενη έξαρση της πανδημίας, με την υλοποίηση ενός σχεδίου ανάκαμψης σε εθνικό επίπεδο και στην 3η φάση, εκπονούνται όλες οι απαραίτητες διοικητικές διεργασίες και διατομεακές συνεργασίες μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και των συναρμόδιων Υπουργείων, προκειμένου να επιτευχθεί η θωράκιση του Συστήματος Δημόσιας Υγείας της χώρας.

Το επόμενο έργο σχετίζεται και αυτό με την πανδημία COVID-19 και είναι «Δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού του ΕΚΑΒ». Το έργο υλοποιείται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα με δικαιούχο το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας και χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, με συνολικό προϋπολογισμό 16.652.160€, και η έναρξη του έχει οριστεί για 01/03/2021, ενώ θα λήξει στις 28/02/2022. Ουσιαστικά πρόκειται για μία δράση ενός ευρύτερου σχεδίου αναβάθμισης και αναδιοργάνωσης του ΕΚΑΒ και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του προς τους πολίτες καθώς και την υποστήριξη των εργαζομένων στο ΕΚΑΒ τόσο ως διασώστες στα πληρώματα των ασθενοφόρων όσο και ως πληρώματα ασθενοφόρων και νοσηλευτές. Το αντικείμενο του έργου είναι η κατάρτιση εξειδικευμένων προγραμμάτων για τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας και της διακομιδής ασθενών με COVID-19, που έχει ανατεθεί από το Υπουργείο Υγείας στο ΕΚΑΒ. Αυτά τα εκπαιδευτικά προγράμματα εντάσσονται στον γενικότερο στόχο ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του ΕΣΥ, με την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει το ανθρώπινο δυναμικό του τομέα της υγείας. Αν ληφθεί υπόψη ότι το εργασιακό περιβάλλον των απασχολούμενων στο ΕΚΑΒ είναι εντάσεως εργασίας, με ιδιαίτερες αγχωτικές, ευμετάβλητες και απαιτητικές συνθήκες τότε γίνεται πλήρως αντιληπτό ότι είναι επιτακτική ανάγκη να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν προγράμματα σε όλους τους τομείς και κλάδους των εργαζομένων με έμφαση στο αντικείμενο της εξάσκησης στα πτητικά μέσα διακομιδής, καθώς και στην επείγουσα διακομιδή με πτητικά μέσα πιθανών ή επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19. Τα εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα απευθύνονται στους 3.600 εργαζομένους του ΕΚΑΒ, (μόνιμοι και προσωπικό ΙΔΑΧ) και περιλαμβάνουν δύο τομείς επαγγελματικής αναβάθμισης, την θεωρητική εκπαίδευση και την πρακτική εξάσκηση. Θα διενεργηθούν δια ζώσης, τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα, σε 12 περιφέρειες σε όλη την επικράτεια.

Ένα τελευταίο έργο που ανήκει στο ΕΠ ΜΔΤ, είναι η «Ανάπτυξη πλαισίου διαχείρισης

ποιότητας-ασφάλειας-βιοεπαγρύπνησης και πλαισίου αδειοδότησης-ελέγχου-αξιολόγησης Μονάδων Υγείας και λοιπών φορέων, στη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων, ιστών και κυττάρων».

Σε αυτό περιλαμβάνονται οι ενέργειες που απαιτούνται ώστε :

1. Να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί ένα πλαίσιο ποιότητας, ασφάλειας και βιοεπαγρύπνησης, σε αρκετές Μονάδες υγείας και σε άλλους φορείς, που θα καλύπτει όλα τα στάδια της αλυσίδας από την δωρεά ως την μεταμόσχευση οργάνων, ιστών και κυττάρων.
2. Να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αδειοδότησης, ελέγχου και αξιολόγησης της λειτουργίας όλων εκείνων των φορέων που εμπλέκονται με τις δραστηριότητες τους στο σύστημα μεταμοσχεύσεων.
3. Να σχεδιαστούν και να τεκμηριωθούν όλα εκείνα τα μέτρα και οι κρίσιμες διαδικασίες που απαιτούνται για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων ιστών και κυττάρων.

Κατά την υλοποίηση του έργου εκπληρώνονται παράλληλα οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των Κοινοτικών οδηγιών στον τομέα των μεταμοσχεύσεων, με βασικό σκοπό την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 1.146.188,35€ ευρώ και η υλοποίησή του έχει αρχίσει από τις 07/01/2019, ενώ λήγει στις 27/06/2022, με συνολική διάρκεια 42 μήνες. Από το συγκεκριμένο έργο έχει απορροφηθεί μόνο το 2.04 %.

Στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 η χρηματοδότηση για τα προγράμματα υγείας αποτυπώνεται στον κατωτέρω πίνακα, όπου διαφαίνεται η υλοποίηση των έργων είτε μέσα από το ΕΠ ΜΔΤ είτε μέσω Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Πίνακας 26. Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός Επιχειρησιακού Σχεδίου τομέα Υγείας

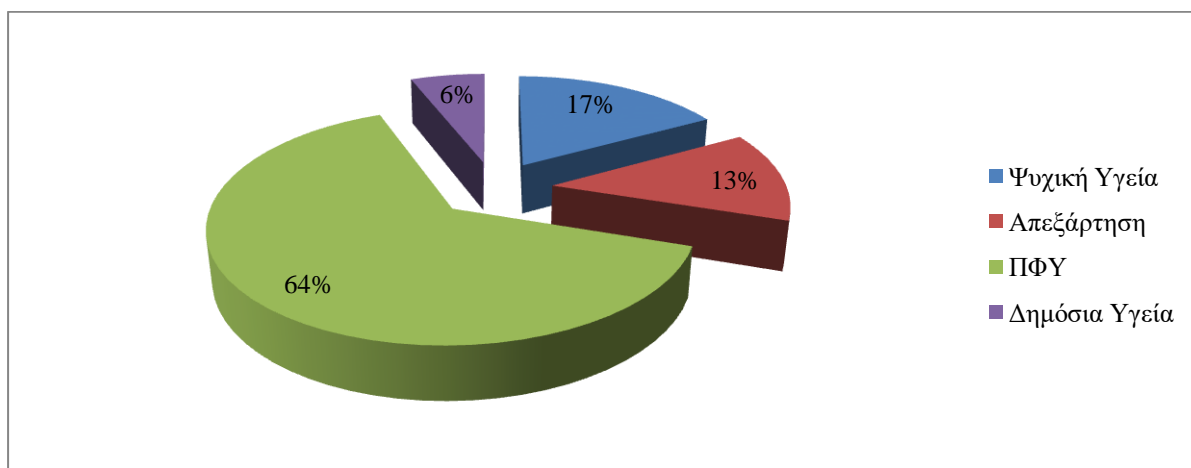
ΤΑΜΕΙΑ	ΕΠΜΔΤ & ΠΕΠ	
ΕΤΠΑ	198.678.322	33,66%
ΕΚΤ	346.682.158	58,73%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΔΙΤ	545.360.480	92,39%
ΕΘΝΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	44.946.776	7,6%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ 2014-2020	590.307.257	100%

Πηγή: Η Εθνική Στρατηγική του τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 σελ.105

Πίνακας 27. Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός Επιχειρησιακού Σχεδίου τομέα Υγείας (Προτάσεις Εξειδίκευσης στο ΕΠ ΜΑΤ και στα ΠΕΠ)

ΕΤΠΑ	ΠΕΠ	Διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη ΕΤΠΑ από ΠΕΠ	173.454.740
	ΜΑΤ	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας (2c)	25.223.582
	Σύνολο ΕΤΠΑ		198.678.322
ΕΚΤ	ΠΕΠ	A. Σύνολο Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iv στα ΠΕΠ	186.554.657
		Ψυχική Υγεία	32.536.857
		Εξαρτήσεις	24.368.200
		ΠΦΥ	119.059.600
		Δημόσια Υγεία	10.590.000
	ΜΑΤ	B. Σύνολο Επενδυτικής Προτεραιότητας 9v (ΚΟΙΣΠΕ) στα ΠΕΠ	18.290.000
		Σύνολο ΕΚΤ στα ΠΕΠ	204.844.657
		ΠΦΥ (Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση στην ΠΦΥ)	74.911.294
		Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση για την αύξηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του Δημοσίου (1,2,3)	43.522.991
		Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση (11i)	23.403.216
	Σύνολο ΕΚΤ στο Ε.Π. ΜΑΤ		141.837.501
	Σύνολο ΕΚΤ		346.682.158

Πηγή: Η Εθνική Στρατηγική του τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 σελ.106

Διάγραμμα16: Μίγμα Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv των ΠΕΠ

Πηγή: Η Εθνική Στρατηγική του τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020 σελ.107 και ίδια επεξεργασία

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 η Ελλάδα θα χρηματοδοτηθεί με ένα πακέτο ύψους περίπου 21 δις ευρώ, δηλαδή μία αύξηση άνω των 5 δις ευρώ, όπως αναφέρθηκε στο Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 που πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στις 17/01/2020 με το οποίο σηματοδοτείται η επίσημη έναρξη των εργασιών μέσω διαλόγου μεταξύ των παραγωγικών δυνάμεων, των κοινωνικών και επιστημονικών φορέων καθώς και των αρμόδιων αρχών για τη χάραξη της πολιτικής αυτής της περιόδου. Στόχος του Συνεδρίου ήταν να διαμορφωθούν εκείνες οι στρατηγικές επιλογές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο για τα σημαντικά αναπτυξιακά, κοινωνικά και οικονομικά

ζητήματα της νέας προγραμματικής περιόδου. Η βασική επιδίωξη του συνεδρίου ήταν η επίτευξη της αποδοτικότερης αξιοποίησης των πόρων της ΕΕ στην παρούσα φάση, που οι προϋπολογισμοί είναι περιορισμένοι, ώστε να υπάρξει βέλτιστη κατανομή της χρηματοδότησης της ΕΕ με συνεκτικό τρόπο προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής αυτής υποστήριξης. Στο Συνέδριο αποτυπώθηκαν για πρώτη φορά οι Κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής της Ελλάδας 2021-2027 και των 5 Στόχων Πολιτικής (<https://www.espa.gr/el/Pages/Synedrio21-27.aspx>).

Στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 και συγκεκριμένα στο Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού-Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» θα υλοποιηθούν δράσεις και έργα που αναφέρονται στα Κοινωνικά Δικαιώματα των ανθρώπων. Σε αυτό το πλαίσιο θα εφαρμοστούν προγράμματα στήριξης και ανάπτυξης της ψυχικής υγείας αλλά και της δημόσιας υγείας. Μία από τις βασικές προτεραιότητες στο χώρο της υγείας είναι η ψηφιακή υγεία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα πιθανά οφέλη που προσφέρουν οι ψηφιακές υπηρεσίες στους πολίτες και τις επιχειρήσεις στον υγειονομικό τομέα.

Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τον μετασχηματισμό της ψηφιακής υγείας και φροντίδας τον Απρίλιο του 2018, στοχεύοντας στην ενίσχυση της ψηφιοποίησης των τομέων υγείας και περίθαλψης στο πλαίσιο του στόχου «Μια Ευρώπη κατάλληλη για την ψηφιακή εποχή 2019-2024» με βασικούς 3 πυλώνες όπου θα βασίζονται όλες οι δραστηριότητες:

1^{ος} Πυλώνας: Ασφαλής πρόσβαση και κοινή χρήση δεδομένων.

2^{ος} Πυλώνας: Σύνδεση και κοινή χρήση δεδομένων υγείας για έρευνα, ταχύτερη διάγνωση και βελτιωμένη υγεία.

3^{ος} Πυλώνας: Ενίσχυση της ενδυνάμωσης των πολιτών και της ατομικής φροντίδας μέσω ψηφιακών υπηρεσιών. https://ec.europa.eu/health/ehealth/home_en)

5.4. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στην 3^η ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013

Κατά την επταετή προγραμματική περίοδο, ΕΣΠΑ 2007-2013, η 3^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας, υλοποίησε έργα και δράσεις που περιλαμβάνονται στον άξονα προτεραιότητας «08-Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα ζωής στην ΠΔΜ» του Περιφερειακού Επιχειρησιακού

Προγράμματος «Μακεδονία-Θράκη 2007-2013» και χρηματοδοτούνται από το ταμείο ΕΤΠΑ.

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 12 διαγωνισμοί, Προμήθειας Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού και Ασθενοφόρων των Κέντρων Υγείας της 3^{ης} ΥΠΕ καθώς και εξοπλισμού των Νοσοκομείων της Δυτικής Μακεδονίας αρμοδιότητας της 3^{ης} Υγειονομικής περιφέρειας σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα.

Πίνακας 28. Υλοποίηση Δράσεων Δυτικής Μακεδονίας ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013» 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας

ΕΡΓΟ : ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 355210)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	5 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ για: Κ.Υ Αμυνταίου Κ.Υ Άργους Ορεστικού Κ.Υ Δεσκάτης Κ.Υ Σερβίων Κ.Υ Τσοτυλίου	80.000€	355210	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία Σύμβαση με την εταιρεία NEODENT A.E. Ποσό κατακύρωσης 63.468€ Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
2	2 ΑΠΙΝΙΔΩΤΕΣ (προϋπολογισμού10.000€) για: Κ.Υ Αμύνταιο Κ.Υ Τσοτυλίου& 5 ΦΟΡΗΤΟΙ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΙ (προϋπολογισμού 50.000€) για: Κ.Υ Αμύνταιο Κ.Υ Τσοτυλίου Κ.Υ Άργους Ορεστικού Κ.Υ Δεσκάτης Κ.Υ Σερβίων	60.000€	355210	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία Σύμβαση με την εταιρεία GE HEALTHCARE για την προμήθεια των 2 απινιδωτών με ποσό κατακύρωσης 9.840,€ και για την προμήθεια των 5 φορητών υπερηχοτομογράφων με ποσό κατακύρωσης 38.745€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
3	3 ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ & 3 ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΑΣ για: Κ.Υ Σερβίων Κ.Υ Δεσκάτης Κ.Υ Άργους Ορεστικού	293.100€	355210	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία Α.Γ.ΠΑΠΟΥΔΗΣ & ΥΙΟΣ Α.Ε. για την προμήθεια των 3 κλασικών ακτινολογικών με το ποσό 153.688€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
ΕΡΓΟ : ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 384065)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 3 ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ για: Κ.Υ Σιάτιστας, Κ.Υ Τσοτυλίου, Κ.Υ Σερβίων	210.000€	384065	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία Σύμβαση με την εταιρεία MERCEDES BENZ A.E με το ποσό 205.533€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή

ΕΡΓΟ : ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ (MIS 383644)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	2 ΨΗΦΙΑΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ (προϋπολογισμού 600.000€) ένα (1) για το ΓΝ Κοζάνης & ένα (1) για το ΓΝ Φλώρινας ΚΑΙ 2 ΤΡΟΧΗΛΑΤΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (προϋπολογισμού 40.000€) ένα (1) για το ΓΝ Πτολεμαΐδας & ένα (1) για το ΓΝ Φλώρινας	640.000€	383644	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία Α.Γ.ΠΑΠΟΥΔΗΣ & ΥΙΟΣ Α.Ε. με το ποσό 435.420€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
2	Ένα (1) Σύστημα Υπερηχοτομογραφίας Γυναικολογικής χρήσης (προϋπολογισμού 60.000€) για το ΓΝ Φλώρινας Δύο (2) Συστήματα Υπερηχοτομογραφίας Καρδιολογικής χρήσης (προϋπολογισμού 120.000€) ένα (1) για ΓΝ Γρεβενών & ένα (1) για ΓΝ Πτολεμαΐδας Τρία (3) Συστήματα Υπερηχοτομογραφίας Γενικής χρήσης (προϋπολογισμού 180.000€) ένα (1) για το ΓΝ Κοζάνης, ένα (1) για το ΓΝ Φλώρινας & ένα (1) για το ΓΝ Πτολεμαΐδας	360.000€	383644	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία Σύμβαση με την εταιρεία GE HEALTHCARE Α.Ε για το (1) Σύστημα υπερηχοτομογραφίας Γυναικολογικής χρήσης με το ποσό 33.763,50€ Σύμβαση με την εταιρεία ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΕ για Δύο (2) Συστήματα υπερηχοτομογραφίας Καρδιολογικής χρήσης με το ποσό 59.040€ και Τριών (3) Συστημάτων υπερηχοτομογραφίας Γενικής χρήσης με το ποσό 107.010€ Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
3	ΕΝΑΣ (1) ΑΞΟΝΙΚΟΣ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ για ΓΝ Φλώρινας (προϋπολογισμού 350.000€)	350.000€	383644	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία GE HEALTHACARE με το ποσό 293.970€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή
ΕΡΓΟ : ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ» ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ (MIS 346751)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΥ για το ΓΝ ΚΟΖΑΝΗΣ «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ»	1.000.000€	346751	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρείαΣΗΜΕΝΣ Α.Ε. με το ποσό811.800€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή

ΕΡΓΟ :ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΤΗΣ 3ης ΔΥΠΕ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (MIS 429693)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΞΙ (6) ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ	260.000€	429693	Αναμονή από την τεχνική υπηρεσία για τις επικαιροποιημένες τεχνικές προδιαγραφές.
2	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΜΕ ΕΞΙ (6) MONITOR ΓΙΑ ΜΑΦ (προϋπολογισμού 87.000€), ΕΝΝΕΑ (9) MONITOR ΓΙΑ ΜΑΦ (προϋπολογισμού 108.000€), ΕΝΑ (1) MONITOR ΜΕΘ (προϋπολογισμού 15.000€), & ΔΥΟ (2) ΦΟΡΗΤΑ MONITOR (προϋπολογισμού 10.000€)	220.000€	429693	Αναμονή από την τεχνική υπηρεσία για τις επικαιροποιημένες τεχνικές προδιαγραφές.
3	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΔΕΚΑ (10) ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΗΡΕΣ ΜΑΦ (προϋπολογισμού 170.000€), ΠΕΝΤΕ (5) ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΗΡΕΣ ΜΕΘ (προϋπολογισμού 105.000€) & ΜΙΑΣ (1) ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (προϋπολογισμού 30.000€)	305.000€	429693	Αναμονή από την τεχνική υπηρεσία για τις επικαιροποιημένες τεχνικές προδιαγραφές.
ΕΡΓΟ :ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΥΠΟΥ Β ΣΤΟ Γ.Ν.ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ» (MIS 427878)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΥΠΟΥ Β για το Γ.Ν.ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»	250.000€	427878	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία Α.Γ.ΠΑΠΟΥΔΗΣ & ΥΙΟΣ Α.Ε. με το ποσό 174.660€. Ολοκληρώθηκε η Πληρωμή

Πηγή: Τμήμα Προμηθειών, ΔΟΟΥ, 3^η ΥΠε Μακεδονίας

Σύμφωνα με τον πίνακα 28, διαφαίνεται ότι στο έργο:

Α) Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας (MIS 355210), υλοποιήθηκαν την περίοδο 2007-2013 και τα τρία υποέργα με προϋπολογισμό ύψους 265.741€ από τις 09/01/2013 έως τις 29/06/2015, άρα υπήρξε 100% απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Β) Προμήθεια 3 ασθενοφόρων 4Χ2 στα Κέντρα Υγείας Δυτικής Μακεδονίας (MIS 384065), το έργο υλοποιήθηκε από τις 09/05/2014 έως τις 26/05/2015 με ποσό υλοποίησης/σύμβασης ύψους 205.533€ για τα Κέντρα Υγείας Σιάτιστας, Τσοτυλίου και Σερβίων και σε αυτό το έργο υπάρχει 100% απορρόφηση των Ευρωπαϊκών επιχορηγήσεων.

Γ) Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Νοσοκομείων Δυτικής Μακεδονίας (MIS 383644), υλοποιήθηκαν την περίοδο 2007-2013 και τα τρία υποέργα που αφορούν την

προμήθεια σύγχρονου βιοϊατρικού εξοπλισμού διαγνωστικού τύπου, ο οποίος θα εγκατασταθεί σε Νοσοκομεία της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, περιοχή ευθύνης της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας, με προϋπολογισμό ύψους 929.120€ και περιλαμβάνει:

Δύο ψηφιακά ακτινολογικά συγκροτήματα για τα Γ.Ν. Κοζάνης "Μαμάτσειο" και Γ.Ν. Φλώρινας καθώς και δύο τροχήλατων ακτινολογικών για τα Γ.Ν. Πτολεμαΐδας "Μποδοσάκειο" και Γ.Ν. Φλώρινας.

Έναν αξονικό τομογράφο 16 τομών για το Γ.Ν. Φλώρινας

Τρεις Υπερηχοτομογράφους γενικής χρήσης για τα Γ.Ν. Κοζάνης "Μαμάτσειο", Γ.Ν. Πτολεμαΐδας "Μποδοσάκειο" και Γ.Ν. Φλώρινας, δύο Υπερηχοτομογράφους καρδιολογικής χρήσης για τα Γ.Ν.Γρεβενών και Γ.Ν.Πτολεμαΐδας καθώς και έναν Υπερηχοτομογράφο γυναικολογικής χρήσης για το Γ.Ν.Φλώρινας.

Με την ολοκλήρωση και των τριών υποέργων στο 100% της απορρόφησης, αποτυπώνεται η μεγάλη προσφορά των συγχρηματοδοτούμενων έργων στο χώρο της υγείας, με τη βελτίωση της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους των αντίστοιχων νομών όπου υλοποιήθηκαν τα υποέργα.

Δ) Προμήθεια Μαγνητικού Τομογράφου για το Γ.Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ» (MIS 346751), το έργο υλοποιήθηκε από τις 07/05/2014 έως τις 31/08/2015 με ποσό υλοποίησης/σύμβασης ύψους 811.800€ και με ποσοστό ολοκλήρωσης 100% ως προς την απορρόφηση.

Ε) Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού για τις Ανάγκες Μονάδων Εντατικής Φροντίδας Νοσοκομείων Δυτικής Μακεδονίας (MIS 429693), δεν υλοποιήθηκε κανένα από τα 3 υποέργα, συνολικού προϋπολογισμό ύψους 785.000€ κατά την περίοδο 2007-2013, λόγω χρονικής καθυστέρησης που προκλήθηκε από τις προδικαστικές προσφυγές. Τα συγκεκριμένα υποέργα μεταφέρθηκαν προς υλοποίηση στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020 προκειμένου να καταρτιστούν μέσω των νοσοκομείων αρμοδιότητας της 3^{ης} Υπε Μακεδονίας.

ΣΤ) Προμήθεια ενός Ψηφιακού Μαστογράφου τύπου Β' στο Γ.Ν. Πτολεμαΐδας "Μποδοσάκειο" (MIS 427878), το έργο υλοποιήθηκε από τις 23/11/2014 έως τις 31/12/2015 με ποσό υλοποίησης/σύμβασης ύψους 174.660€ και ποσοστό ολοκλήρωσης 100%.

Στον κατωτέρω πίνακα 29, αποτυπώνεται το ποσοστό υλοποίησης όλων των έργων

προμήθειας Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού της Δυτικής Μακεδονίας στα πλαίσια του ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013» με φορέα υλοποίησης την 3η ΥΠΕ Μακεδονίας, ως προς τη χρηματοδότηση σύμφωνα με τον αρχικό προϋπολογισμό των έργων και όχι ως προς την απορρόφηση, καθώς τα υποέργα που υλοποιήθηκαν, ολοκληρώθηκαν και απορροφήθηκαν στο 100% .

Πίνακας 29. Ποσοστιαία Υλοποίηση Δράσεων Δυτικής Μακεδονίας^{3ης}ΥΠΕ Μακεδονίας

	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ/ΣΥΜΒΑΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 383644)	1.350.000,00	929.203,50	68,83
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡ/ΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 429693)	785.000,00	0,00	0,00
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 384065)	210.000,00	205.533,00	97,87
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΥΠΟΥ Β' ΣΤΟ Γ.Ν.ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»(MIS 427878)	250.000,00	174.660,00	69,86
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ»(MIS 346751)	1.000.000	811.800,00	81,18
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 355210)	433.100	265.741,00	61,36
ΣΥΝΟΛΑ	4.028.100,00	2.386.937,50	59,26

Πηγή: <https://2013.anaptyxi.gov.gr/el-gr/Analytika2/mod/1/~>, www.3type.gr και ίδια επεξεργασία

Από τα εγκεκριμένα έργα πλην αυτού που αφορούσε στην Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού για τις Ανάγκες Μονάδων Εντατικής Φροντίδας Νοσοκομείων Δυτικής Μακεδονίας, ολοκληρώθηκαν όλα εντός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Επίσης, η 3^ηΥΠΕ Μακεδονίας υλοποίησε έργα που πραγματοποιήθηκαν μέσα από 11 διαγωνιστικές διαδικασίες και περιλαμβάνονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013». Αυτά τα έργα χρηματοδοτούνται από το ταμείο ΕΤΠΑ και αφορούν την Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού των Κέντρων Υγείας και των

Νοσοκομείων της 3ης Υ.Πε στην Κεντρική Μακεδονία, καθώς και την Προμήθεια Ασθενοφόρων στα Κ.Υγείας της Κεντρικής Μακεδονίας και τέλος την παροχή Σύμβουλου υποστήριξης της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας στην επιτάχυνση της ωρίμανσης – υλοποίησης έργων που επρόκειτο να ενταχθούν στα ΕΠ του ΕΣΠΑ.

**Πίνακας 30. Υλοποίηση Δράσεων Κεντρικής Μακεδονίας ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013»
3^η ΥΠΕ Μακεδονίας**

ΕΡΓΟ: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 322978)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 3 ΥΠΕΡΧΟΓΡΑΦΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ & 2 ΥΠΕΡΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΩΝ	425.000€	322978	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την Εταιρεία Ν ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΕ για τους 3 ΥΠΕΡΧΟΓΡΑΦΟΥΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ με το ποσό κατακύρωσης 107.749€ και για τους 2 ΥΠΕΡΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΥΣ Σύμβαση με την εταιρεία ΦΙΛΙΠΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ με το ποσό της κατακύρωσης 133.947€. ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ Πραγματοποιήθηκε επιτόπιος έλεγχος από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή.
2	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ (1) ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΟΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΓΝ ΒΕΡΟΙΑΣ	650.000€	322978	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την Εταιρεία ΣΗΜΕΝΣ Α.Ε με ποσό κατακύρωσης 367.770€. ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ. Πραγματοποιήθηκε επιτόπιος έλεγχος από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή.
3	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 3 ΑΞΟΝΙΚΩΝ ΤΟΜΟΓΡΑΦΩΝ	1.050.000€	322978	Διενέργεια Διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΛΗΣ την 26.02.2015
4	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 3 ΨΗΦΙΑΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ 1 ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ	495.000€	322978	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την Εταιρεία Α.Γ.ΠΑΠΟΥΔΗΣ & ΥΙΟΣ Α.Ε. για τα 3 ΨΗΦΙΑΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ με το ποσό 365.310€ ΚΑΙ Σύμβαση με την Εταιρεία CARESTREAM HEALTH HELLAS ΕΠΕ για τον ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΤΗ ΕΙΚΟΝΑΣ με το ποσό 15.375€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ.
ΕΡΓΟ: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 322979)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 5 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	80.000€	322979	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία NEODENT Α.Ε. με το ποσό κατακύρωσης 63.468€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ.
2	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 10 ΦΟΡΗΤΟΙ ΥΠΕΡΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΙ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	100.000€	322979	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία GE HEALTHCARE ΑΕ με ποσό κατακύρωσης 77.490€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ
3	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 8 ΑΠΙΝΙΔΩΤΩΝ 40.000€ ΚΑΙ 2 ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΗΡΩΝ 14.000€ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	54.000€	322979	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία GE HEALTHCARE ΑΕ για 8 απινιδωτές με ποσό κατακύρωσης 39.360€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ

4	2 ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΗΡΩΝ 14.000€ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	14.000€	322979	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία Ν.ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΕ με ποσό κατακύρωσης 9.520€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ
5	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 7 ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ 10 ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΑΣ	767.000€	322979	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την Εταιρεία Α.Γ.ΠΑΠΟΥΔΗΣ & ΥΙΟΣ Α.Ε. για τα 7 ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ με το ποσό 383.145€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ.
ΕΡΓΟ : ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 384642)				
ΥΠΟΕΡΓΟ	ΥΠΟΕΡΓΑ (ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ (MIS)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ 6 ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ 4X2 DIESEL για τα ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	384.000€	384642	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία MERCEDES ΕΛΛΑΣ Α.Ε με το ποσό της κατακύρωσης 352.026€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ
ΕΡΓΟ : ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ 3ης ΥΠΕ για την ΩΡΙΜΑΝΣΗ-ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ (MIS 376470)				
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	MIS	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Ανάθεση υπηρεσίας "Σύμβουλος υποστήριξης 3 ^{ης} ΥΠΕ για την ωρίμανση –υλοποίηση έργων ΕΣΠΑ	72.000€	376470	Ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική Διαδικασία. Σύμβαση με την εταιρεία CONSULTING RESEARCH PROJECT ΕΠΕ, με το ποσό της κατακύρωσης 64.800€ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΠΛΗΡΩΜΗ

Σύμφωνα με τον πίνακα 30, διαφαίνεται ότι στο έργο:

Α) Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Νοσοκομείων Κεντρικής Μακεδονίας (MIS 322978), υλοποιήθηκαν την περίοδο 2007-2013 τα τρία από τα τέσσερα υποέργα, δηλαδή η Προμήθεια των τριών (3) Αξονικών Τομογράφων προϋπολογισμού 1.050.000€ δεν προχώρησε καθώς δεν ολοκληρώθηκε η διαγωνιστική διαδικασία από την 3^η ΥΠε Μακεδονίας παρόλο που η προέγκριση δημοπράτησης του υποέργου έγινε στις 18/11/2014 και η Διενέργεια του Διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ δρομολογήθηκε για 26.02.2015. Η πορεία του υποέργου διακόπηκε λόγω ένδικων μέσων και πιο συγκεκριμένα οι προδικαστικές προσφυγές που υπεβλήθησαν από τις συμμετέχουσες εταιρείες καθυστέρησαν χρονικά την υλοποίηση του υποέργου και οδήγησαν στην απένταξη του από το προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης.

Τα υπόλοιπα υποέργα υλοποιήθηκαν με την προμήθεια βιοϊατρικού εξοπλισμού διαγνωστικού τύπου σε Νοσοκομεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με ποσό συμβάσεων ύψους 990.150€, ως εξής:

- Γ.Ν.Θ. «Γ.Παπανικολάου»: 1 ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1

ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ,

- Γ.Ν.Θ.«Γ.Γεννηματάς - Ο Άγιος Δημήτριος»: 1 ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΥΠΕΡΗΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΣ
- Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης: 1 ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
- Γενικό Νοσοκομείο Βέροιας: 1 ΨΗΦΙΑΚΟ ΣΤΕΦΑΝΙΟΓΡΑΦΟ, 1 ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
- Γενικό Νοσοκομείο Νάουσας: 1 ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, 1 ΥΠΕΡΗΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΣ

Β) Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Κεντρικής Μακεδονίας (MIS 322979), υλοποιήθηκαν την περίοδο 2007-2013 και τα πέντε (5) Υποέργα σχετικά με την προμήθεια σύγχρονου βιοϊατρικού εξοπλισμού στα Κέντρα Υγείας Κεντρικής Μακεδονίας περιοχής ευθύνης της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας με ποσό συμβάσεων 572.983€, ως εξής:

- **ΚΥ ΛΑΓΚΑΔΑ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΑΠΙΝΙΔΩΤΗΣ,
- **ΚΥ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ, 1 ΑΠΙΝΙΔΩΤΗΣ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΗΡΑΣ,
- **ΚΥ ΔΙΑΒΑΤΩΝ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ,
- **ΚΥ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΑΠΙΝΙΔΩΤΗΣ,
- **ΚΥ ΑΡΙΔΑΙΑΣ:** 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ, 2 ΑΠΙΝΙΔΩΤΕΣ,
- **ΚΥ ΣΚΥΔΡΑΣ:** 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ
- **ΚΥ ΑΡΝΙΣΣΑΣ:** 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ,
- **ΚΥ ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ, 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ, 1 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

- **ΚΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ:** 1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ,1 ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ,2 ΑΠΙΝΙΔΩΤΕΣ
- **ΚΥ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ:**1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ
- **ΚΥ ΑΙΓΙΝΙΟΥ:** 1 ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ,1 ΦΟΡΗΤΟΣ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ,1 ΑΠΙΝΙΔΩΤΗΣ

Γ) Προμήθεια 6 Ασθενοφόρων 4X2 DIESEL στα Κέντρα Υγείας Κεντρικής Μακεδονίας (MIS384642), το έργο υλοποιήθηκε από τις 04/07/2014 έως τις 09/10/2015 με ποσό υλοποίησης/σύμβασης ύψους 352.026€ σε ποσοστό 100%.

Δ) Ανάθεση υπηρεσίας “Σύμβουλος υποστήριξης 3ης ΥΠΕ για την ωρίμανση – υλοποίηση έργων ΕΣΠΑ” (MIS376470), το έργο υλοποιήθηκε από τις 12/06/2014 έως τις 30/12/2015 με ποσό υλοποίησης/σύμβασης ύψους 64.800€ και με αντικείμενο την παροχή τεχνικού συμβούλου στην υποστήριξη της 3ης ΥΠΕ για την επιτάχυνση της ωρίμανσης – υλοποίησης έργων που επρόκειτο να ενταχθούν στα ΕΠ του ΕΣΠΑ, καθώς και έργων για τα οποία οι απαιτήσεις συντονισμού, επίβλεψης και εποπτείας ήταν εξαιρετικά αυξημένες και κρίσιμες για την ομαλή ένταξη και υλοποίησή τους.

Στον κατωτέρω πίνακα 30, αποτυπώνεται το ποσοστό υλοποίησης όλων των έργων προμήθειας Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού της Κεντρικής Μακεδονίας στα πλαίσια του ΕΠ «Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013» με φορέα υλοποίησης την 3η ΥΠΕ Μακεδονίας, ως προς τη χρηματοδότηση των έργων και όχι ως προς την απορρόφηση, καθώς τα υποέργα που υλοποιήθηκαν, ολοκληρώθηκαν και απορροφήθηκαν στο 100% .

Πίνακας 31. Ποσοστιαία Υλοποίηση Δράσεων Κεντρικής Μακεδονίας^{3ης}ΥΠΕ Μακεδονίας

	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ/ΣΥΜΒΑΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 322978)	2.620.000,00	990.150,00	37,79
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 322979)	1.015.000,00	572.983,00	56,45
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 384642)	384.000,00	352.026,00	91,67
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ 3ης ΥΠΕ για την ΩΡΙΜΑΝΣΗ-ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ (MIS 376470)	72.000,00	64.800,00	90,00
ΣΥΝΟΛΑ	4.091.000,00	1.979.959,00	48,40

Πηγή: <https://2013.anaptyxi.gov.gr/el-gr/Analytika2/mod/1/~>, 3^η ΥΠΕ Μακεδονίας και ιδία επεξεργασία

Το ποσοστό υλοποίησης ως προς τη χρηματοδότηση του 1^{ου} έργου, ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (MIS 322978) φτάνει μόλις το 37,79% διότι όπως ήδη έχει αναφερθεί δεν έχει ολοκληρωθεί η Προμήθεια των τριών (3) Αξονικών Τομογράφων προϋπολογισμού 1.050.000€. Τα υπόλοιπα όμως υποέργα ολοκληρώθηκαν και το ποσοστό τους απεικονίζει τη σχέση του ποσού των συμβάσεων με τον αρχικό προϋπολογισμό, λαμβάνοντας πάντα υπόψη μας ότι όλες οι διαγωνιστικές διαδικασίες προμήθειας Ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, στηρίζονται στην πιο συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά των συμμετεχουσών εταιρειών κατά την προμήθεια του εξοπλισμού. Επίσης απεικονίζεται ότι λειτούργησαν θετικά τα ποσοστά έκπτωσης των εταιρειών στις προσφορές που κατέθεσαν κατά τη συμμετοχή τους στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

ΕΣΠΑ 2014-2020

Κατά την επόμενη επταετή προγραμματική περίοδο, ΕΣΠΑ 2014-2020, η 3^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας, υλοποίησε έργα και δράσεις που συνεχίζονται μέχρι σήμερα και περιλαμβάνονται στους Θεματικούς στόχους «Μεταρρύθμιση Δημόσιας Διοίκησης», «Κοινωνική Ένταξη» και «Οικονομία Χαμηλών Ρύπων».

Στους κατωτέρω πίνακες αποτυπώνονται τα έργα που υλοποιούνται στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στους φορείς αρμοδιότητας της 3^{ης} ΥΠΕ, ήτοι Νοσοκομειακές μονάδες και Κέντρα Υγείας

([https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91-](https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91-%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3#)

[%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3#](https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3#)).

Έργα Κεντρικής Μακεδονίας ΕΣΠΑ 2014-2020 3^{ης} ΥΠΕ (Μακεδονίας)

Πίνακας 32. ΤΟΜΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες)

Τίτλος Έργου	Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας για την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες του Α.Π. 1
Τίτλος Υποέργου	ΤΟΜΥ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας - 3η ΥΠΕ
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	7.854.555 €

Πληρωμές	3.159.505 €
Ποσοστό απορρόφησης	40.23 %
Έναρξη	11/12/2017
Λήξη	29/02/2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
Θεματικός Στόχος	Μεταρρύθμιση Δημόσιας Διοίκησης
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5008035&aa=2>

Πίνακας 33. TOMY ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τίτλος Έργου	Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) 3ης ΥΠΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	TOMY Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας - 3η ΥΠΕ
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	14.650.000 €
Πληρωμές	6.162.668 €
Ποσοστό απορρόφησης	42.07 %
Έναρξη	23/11/2018
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Κεντρική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5035307>

Τα έργα που αποτυπώνονται στους παραπάνω πίνακες 32 και 33 εντάσσονται στο πλαίσιο της προωθούμενης μεταρρύθμισης στον χώρο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Το φυσικό αντικείμενο και στα δύο έργα είναι η λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ), αποτελούμενες από επαγγελματίες υγείας και λοιπό προσωπικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 106 του Ν.4461/2017, και η ανάληψη ευθύνης από κάθε TOMY για την παροχή ολιστικών, ανθρωποκεντρικών και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, δωρεάν και χωρίς διακρίσεις.

Με αυτά τα έργα εισάγεται στην ΠΚΜ η νέα διάρθρωση των Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, με την λειτουργία των TOMY. Η TOMY αποτελεί τη βασική μονάδα παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (πρόληψη, προαγωγή και αγωγή υγείας) σε άτομα, οικογένειες και την ευρύτερη κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των

ευπαθών κοινωνικών ομάδων, και είναι ο πυρήνας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ). Δικαιούχος του έργου είναι η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας και Φορέας Λειτουργίας είναι η 3^η ΥΠΕ Μακεδονίας.

Πίνακας 34. Επικουρικό Προσωπικό λόγω COVID-19

Τίτλος Έργου	Ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	Ενίσχυση της 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας και των Μονάδων ΠΦΥ ευθύνης της με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στην κρίση λόγω της επιδημίας COVID-19
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ / 3 ^η ΥΠΕ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	82.800 €
Πληρωμές	20.790 €
Ποσοστό απορρόφησης	25.11 %
Έναρξη	01/02/2020
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Κεντρική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5070506&aa=1>

Το παρόν έργο εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο του Υπουργείου Υγείας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού COVID-19, σε συνέχεια των 2 Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) της 11/03/2020 (ΦΕΚ55/Α/11-03-2020) και της 14/3/2020 (ΦΕΚ 64/Α/14-3-2020) που κυρώθηκαν με τον Ν. 4682/2020 (ΦΕΚ 46/Α/3-4-2020). Ειδικότερα, αντικείμενο του έργου αποτελεί η πρόσληψη πρόσθετου επικουρικού ιατρικού, νοσηλευτικού, λοιπού, βοηθητικού και πάσης φύσεως προσωπικού για την ενίσχυση της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠΕ) Μακεδονίας, της 4ης ΥΠΕ Μακεδονίας και Θράκης, των Νοσοκομείων και των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) και του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, προκειμένου να ανταποκριθούν στην αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών νόσου COVID-19. Κύριος φορέας του έργου είναι το Υπουργείο Υγείας, Συντονιστής Δικαιούχος η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας και Συνδικαιούχοι η 3η ΥΠΕ Μακεδονίας, η 4η ΥΠΕ Μακεδονίας και Θράκης, τα Νοσοκομεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας,

το ΕΚΑΒ και ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός Επένδυσης για όλους τους συνδικαιούχους ανέρχεται σε 34.855.520 € και από αυτά έχουν ήδη πληρωθεί τα 9.626.205 €, με ποσοστό απορρόφησης 27,62 %.

Πίνακας 35. Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Κεντρικής Μακεδονίας

Τίτλος Έργου	Προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τις δομές Α'βάθμιας φροντίδας υγείας Κεντρικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	Προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τις δομές Α'βάθμιας φροντίδας υγείας Κεντρικής Μακεδονίας
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	3.585.700 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	29/10/2021
Λήξη	28/04/2022
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Κεντρική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5075891&aa=1>

Η δράση στον πίνακα 35, περιλαμβάνει την προμήθεια σύγχρονου Ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού διαγνωστικού τύπου, ο οποίος θα εγκατασταθεί σε Κέντρα Υγείας της 3ης Υ.ΠΕ. στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας εντός της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες για παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και άρτιας ιατρικής φροντίδας στον πληθυσμό της περιοχής. Το υποέργο δεν έχει συμβασιοποιηθεί και τα στοιχεία που αναφέρονται είναι ενδεικτικά.

Πίνακας 36. Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού των Γ.Ν.Θ. "Γ. Παπανικολάου" & "Γ. Γεννηματάς- Ο Άγιος Δημήτριος"

Τίτλος Έργου	Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τις ανάγκες των Γ.Ν.Θ. "Γ. Παπανικολάου" και "Γ. Γεννηματάς- Ο Άγιος Δημήτριος"
Τίτλος Υποέργου (τέσσερα υποέργα)	Προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τις δομές Α'βάθμιας φροντίδας υγείας Κεντρικής Μακεδονίας
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	2.312.600 €
Πληρωμές	1.210.692 €
Ποσοστό απορρόφησης	52.35 %
Έναρξη	11/02/2019
Λήξη	01/06/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Κεντρική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5023628>

Το έργο του πίνακα 36, περιλαμβάνει 4 υποέργα, σχετικά με την προμήθεια σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού διαγνωστικού τύπου, ο οποίος θα εγκατασταθεί στα Γενικά Νοσοκομεία Θεσσαλονίκης «Γ. Παπανικολάου» και «Γεννηματάς-Ο Άγιος Δημήτριος» στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες σε παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στον πληθυσμό της περιοχής.

Πιο αναλυτικά θα υλοποιηθούν τα εξής 4 υποέργα:

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΟΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΤΟ Γ.Ν.Θ. "Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	556.760 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	30/03/2020
Λήξη	27/08/2021

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΑΞΟΝΙΚΟΥ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΥ 32 ΤΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ Γ.Ν.Θ. "Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ - Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ"

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	437.720 €
Πληρωμές	437.649 €
Ποσοστό απορρόφησης	99.98 %
Έναρξη	18/02/2020
Λήξη	30/10/2020

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΑΞΟΝΙΚΟΥ ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΥ 64+ ΤΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ Γ.Ν.Θ. "Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	799.800 €
Πληρωμές	773.042 €
Ποσοστό απορρόφησης	96.65 %
Έναρξη	24/04/2020
Λήξη	23/01/2021

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ (1) ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΤΟ Γ.Ν.Θ. "Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	518.320 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	19/05/2020
Λήξη	17/05/2021

Έργα Δυτικής Μακεδονίας ΕΣΠΑ 2014-2020 3^{ης} ΥΠΕ (Μακεδονίας)

Πίνακας 37. Επικουρικό Προσωπικό λόγω COVID-19 Νοσοκομείων 3^{ης} ΥΠΕ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τίτλος Έργου	Ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	Ενίσχυση των Νοσοκομείων της 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στην κρίση λόγω της επιδημίας COVID-19
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ / Γ.Ν.ΓΡΕΒΕΝΩΝ, Γ.Ν.ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, Γ.Ν.ΚΟΖΑΝΗΣ «ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ», Γ.Ν.ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑΣ «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ», Γ.Ν.ΦΛΩΡΙΝΑΣ, ΕΚΑΒ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	5.356.640 €
Πληρωμές	1.585.889 €
Ποσοστό απορρόφησης	29.61 %
Έναρξη	01/02/2020
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5070507>

Πίνακας 38.ΤΟΜΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (περιφέρειες σε μετάβαση)

Τίτλος Έργου	Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας για την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στις περιφέρειες σε μετάβαση του Α.Π. 1
Τίτλος Υποέργου	ΤΟΜΥ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας - 3η ΥΠΕ
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	1.402.599 €
Πληρωμές	209.496 €
Ποσοστό απορρόφησης	14,94 %
Έναρξη	22/12/2017
Λήξη	29/02/2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
Θεματικός Στόχος	Μεταρρύθμιση Δημόσιας Διοίκησης
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5008036&aa=1>

Πίνακας 39.ΤΟΜΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τίτλος Έργου	Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 3ης ΥΠΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	ΤΟΜΥ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας - 3η ΥΠΕ
Δικαιούχος	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ/ 3 ^η ΥΠΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	3.417.389 €
Πληρωμές	506.720 €
Ποσοστό απορρόφησης	14.83 %
Έναρξη	11/04/2019
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5042903>

Πίνακας 40. Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας

Τίτλος Έργου	Δράσεις επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών Α'βάθμιας υγείας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	Δράσεις επέκτασης και αναβάθμισης υποδομών Α'βάθμιας υγείας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	1.197.400 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	29/07/2021
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5067656&aa=1>

Αντικείμενο του έργου του πίνακα 40, είναι η προμήθεια και εγκατάσταση σύγχρονου Ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού διαγνωστικού τύπου, ο οποίος θα εγκατασταθεί στα Κέντρα Υγείας της 3ης ΥΠε στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας εντός της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες σε παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στον πληθυσμό της περιοχής.

Τα ΚΥ που θα ενισχυθούν είναι τα ακόλουθα: - ΚΥ Αμυνταίου. - ΚΥ Άργους Ορεστικού. - ΚΥ Γρεβενών - ΚΥ Δεσκάτης. - ΚΥ Πτολεμαΐδας. - ΚΥ Καστοριάς. - ΚΥ Κοζάνης. - ΚΥ Σερβίων. - ΚΥ Σιάτιστας. - ΚΥ Τσοτυλίου. - ΚΥ Φλώρινας.

Το υποέργο δεν έχει συμβασιοποιηθεί και τα στοιχεία που αναφέρονται είναι ενδεικτικά.

Πίνακας 41. Προμήθεια Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Κέντρων Υγείας & Μονάδων Υγείας του Π.Ε.Δ.Υ. στη Δυτική Μακεδονία

Τίτλος Έργου	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ Π.Ε.Δ.Υ. ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Τίτλος Υποέργου	6 ΥΠΟΕΡΓΑ
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	912.262 €
Πληρωμές	849.004 €
Ποσοστό απορρόφησης	93.07 %
Έναρξη	11/04/2019
Λήξη	30/12/2022
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή: <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5007933>

Το έργο του πίνακα 41, περιλαμβάνει 6 υποέργα, σχετικά με την προμήθεια σύγχρονου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού διαγνωστικού προληπτικού και θεραπευτικού τύπου, ο οποίος θα εγκατασταθεί στα Κέντρα Υγείας και τις Μονάδες Υγείας του Πρωτοβάθμιου Εθνικού Δικτύου Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.) της 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (Υ.ΠΕ.) στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας εντός της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες σε παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στον πληθυσμό της περιοχής.

Πιο αναλυτικά θα υλοποιηθούν τα εξής 6 υποέργα:

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΩΝ CR ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	574.740 €
Πληρωμές	565.482 €
Ποσοστό απορρόφησης	98.39 %
Έναρξη	11/04/2019
Λήξη	09/08/2019

(<https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5007933&aa=1>)

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΥ ΚΟΖΑΝΗΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	145.080 €
Πληρωμές	142.744 €
Ποσοστό απορρόφησης	98.39 %
Έναρξη	13/09/2019
Λήξη	13/01/2020

(<https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5007933&aa=2>)

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΠΕΡΗΧΟΤΟΜΟΓΡΑΦΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	93.000 €
Πληρωμές	91.502 €
Ποσοστό απορρόφησης	98.39 %
Έναρξη	08/05/2019
Λήξη	05/09/2019

<https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5007933&aa=3>

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΝΑΛΥΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	14.494 €
Πληρωμές	14.261 €
Ποσοστό απορρόφησης	98.39 %
Έναρξη	09/07/2019
Λήξη	09/09/2019

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΦΟΡΗΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	49.359 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	29/04/2020
Λήξη	20/01/2021

Τίτλος υποέργου: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΣΤΙΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΔΥ ΚΟΖΑΝΗΣ

Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	35.588 €
Πληρωμές	35.015 €
Ποσοστό απορρόφησης	98.39 %
Έναρξη	17/12/2019
Λήξη	17/02/2020

(<https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5007933&aa=6>)

Πίνακας 42. Ψηφιακές Υπηρεσίες Υγείας & Προμήθεια Ασθενοφόρων Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας

Τίτλος Έργου	Δράσεις ενίσχυσης των Ψηφιακών Υπηρεσιών Υγείας και
--------------	---

	προμήθεια ασθενοφόρων για την ΠΦΥ της 3ης ΥΠΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Τίτλος Υποέργου	Δράσεις ενίσχυσης των Ψηφιακών Υπηρεσιών Υγείας και προμήθεια ασθενοφόρων για την ΠΦΥ της 3ης ΥΠΕ
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης	382.282 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	07/09/2021
Λήξη	31/12/2023
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Κοινωνική Ένταξη
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5070133>

Η πράξη περιλαμβάνει την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, καθώς και ασθενοφόρων οχημάτων που δύναται να ενισχύσει και να συντελέσει καθοριστικά στη διαχείριση και αντιμετώπιση περιπτώσεων ασθενών με πιθανή ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από τον Covid-19 στα Κέντρα Υγείας της 3ης Υ.ΠΕ. στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες σε παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στον πληθυσμό της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στα πλαίσια των νέων καταστάσεων που έχουν ανακύψει εξαιτίας του κορονοϊού. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας αποτελεί το βασικό πυλώνα του συστήματος υγείας και η αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιπτώσεων covid-19 και γενικότερα εξυπηρέτησης πολιτών στις μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας όπως τα Κέντρα Υγείας μπορεί να είναι θεμελιώδης για τον περιορισμό της διάδοσης και την παροχή καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών υγείας.

Στους κατωτέρω 4 Πίνακες (43,44,45,46), αποτυπώνονται έργα σχετικά με την Ενεργειακή Αναβάθμιση των Κέντρων Υγείας Δυτικής Μακεδονίας. Πιο συγκεκριμένα, στόχος των παρεμβάσεων είναι η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης λειτουργίας των Κέντρων Υγείας και η αναβάθμισή τους, σε κτίρια ενεργειακής κατηγορίας Β του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Επιπλέον, στο σύνολό τους και τα τέσσερα Κέντρα Υγείας είναι κατάλληλα διαμορφωμένα και διασφαλίζουν την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία στους χώρους τους. Στις εργασίες περιλαμβάνονται που θα υλοποιηθούν ανήκουν α) Η

τοποθέτηση θερμομόνωσης στο σύνολο των εξωτερικών τοιχοποιιών των κτιρίων, β) Η τοποθέτηση θερμομόνωσης στην οροφή των κτιρίων, γ) Η αντικατάσταση των κουφωμάτων αλουμινίου με νέα θερμομονωτικά κουφώματα αλουμινίου, με διπλό τζάμι και θερμοδιακοπή, δ) Η εγκατάσταση νέου συστήματος κεντρικής θέρμανσης (boiler νερού), ε) Η αυτονόμηση χώρων θέρμανσης, στ) Η θερμομόνωση σωληνώσεων ώστε τα δίκτυα να λειτουργούν απρόσκοπτα χωρίς προβλήματα, ζ) Η εγκατάσταση κλιματιστικών μονάδων τύπου split unit τεχνολογίας inverter και ενεργειακής κλάσης τουλάχιστον A++, η) Η αντικατάσταση υφιστάμενων λαμπτήρων με λαμπτήρες τεχνολογίας LED.

Το πρώτο έργο αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας του Δήμου Άργους Ορεστικού στο Νομό Καστοριάς.

Πίνακας 43. Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Άργους Ορεστικού

Τίτλος Έργου	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ
Τίτλος Υποέργου	Ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Άργους Ορεστικού
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης/Προϋπολογισμός ΔΔ / Επιχορήγηση	205.400 € / 120.985 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	23/02/2021
Λήξη	22/06/2021
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Οικονομία Χαμηλών Ρύπων
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/ErgoPopup?mis=5046471>

Το δεύτερο έργο αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας του Δήμου Σερβίων στο Νομό Κοζάνης.

Πίνακας 44.Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Σερβίων

Τίτλος Έργου	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕΡΒΙΩΝ
Τίτλος Υποέργου	Ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Σερβίων
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης/Προϋπολογισμός ΔΔ / Επιχορήγηση	200.260 €/ 107.295 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	04/12/2020
Λήξη	01/06/2021
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Οικονομία Χαμηλών Ρύπων
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5046469&aa=1>

Το τρίτο έργο αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Αμυνταίου στο Νομό Φλώρινας.

Πίνακας 45.Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Αμυνταίου

Τίτλος Έργου	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ
Τίτλος Υποέργου	Ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Αμυνταίου
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης/Προϋπολογισμός ΔΔ / Επιχορήγηση	192.690 €/ 192.690 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	02/11/2020
Λήξη	30/09/2022
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Οικονομία Χαμηλών Ρύπων
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5045784&aa=1>

Το τέταρτο έργο αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Δεσκάτης

Πίνακας 46.Ενεργειακή Αναβάθμιση Κέντρου Υγείας Δεσκάτης

Τίτλος Έργου	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΔΕΣΚΑΤΗΣ
Τίτλος Υποέργου	Ενεργειακή αναβάθμιση του Κέντρου Υγείας Δεσκάτης
Δικαιούχος	3η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Συνολ. Προϋπ/σμός Επένδυσης/Προϋπολογισμός ΔΔ / Επιχορήγηση	192.500 €/192.500 €
Πληρωμές	0 €
Ποσοστό απορρόφησης	0 %
Έναρξη	02/11/2020
Λήξη	30/09/2022
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δυτική Μακεδονία
Θεματικός Στόχος	Οικονομία Χαμηλών Ρύπων
Ταμείο Χρηματοδότησης	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Πηγή : <https://anaptyxi.gov.gr/Subproject?mis=5046470&aa=1>

Γίνεται κατανοητό ότι τα έργα και οι δράσεις της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 υλοποιούνται μέχρι και σήμερα με τα μόνα ολοκληρωμένα έργα να αφορούν στη Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας για την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στις περιφέρειες σε μετάβαση του Α.Π. 1.

Σύμφωνα με τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, κ.Δημήτρη Σκάλκο, μέχρι τον Ιούλιο του 2019 είχαν πραγματοποιηθεί πληρωμές σε ποσοστό 24,5% και αν συμπεριληφθεί το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης τότε το ποσοστό φτάνει περίπου το 27%. Αυτό κατατάσσει την Ελλάδα στη δέκατη ένατη θέση ανάμεσα στα είκοσι οκτώ κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαφαίνεται ότι απαιτείται περισσότερη αποτελεσματικότητα και απορροφητικότητα των προγραμμάτων. Γενικότερα όμως στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες, όπως και στην Ελλάδα, παρατηρείται διαχρονικά μία καθυστερημένη έναρξη των επιχειρησιακών προγραμμάτων, μία χαμηλή πρόοδο στην εφαρμογή τους και μία μεγάλη επιτάχυνση κατά τα τελευταία χρόνια της προγραμματικής περιόδου. Συνεπώς με βάση την εμπειρία των τελευταίων ετών και με δεδομένο τις σημαντικές καθυστερήσεις που παρατηρούνται θα πρέπει να εφαρμοστούν οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να αποφευχθεί και η παραμικρή πιθανότητα απώλειας στο τέλος της προγραμματικής περιόδου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η πραγματική χρονική διάρκεια μίας επταετής προγραμματικής περιόδου φτάνει τα 10 χρόνια. Οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν την αναθεώρηση των Επιχειρησιακών

Κεφάλαιο 6^ο: Συμπεράσματα - Συζήτηση

Η Πολιτική Συνοχής αποτελεί τη μέθοδο, που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να εξομαλύνει τις οικονομικές και πολιτικές ανισότητες μεταξύ των Περιφερειών της. Με βασικό γνώμονα την ενίσχυση των οικονομιών έχει αναπτύξει συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ως μοχλό στήριξης. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις και διορθώσεις, που ακολουθούνται για τη διαχείριση των ανισοροπιών, προσβλέπουν στην εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, που αποτελεί τον ιδρυτικό στόχο της Ένωσης.

Από την ανάλυση, που προηγήθηκε, διαπιστώθηκε ότι, οι ανισότητες που αναπτύσσονται μεταξύ των περιφερειών είναι πολυδιάστατες με οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και θεσμικές συνιστώσες. Τα κύρια κριτήριά τους διαχωρίζονται στο ειδολογικό, στο χωροταξικό, στο αναπτυξιακό και στο κλαδικό. Ειδικότερα, στον Ελλαδικό Χώρο, οι μορφές πολιτικής εξουσίας που ακολουθήθηκαν διέθεταν κρατικό παρεμβατισμό με αποτέλεσμα την ανάπτυξη ισότιμων δράσεων μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών της επικράτειας. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση ειδικών ιστορικών και γεωμορφολογικών ανισοτήτων πέρα των οικονομικών και πολιτικών που έχουν εμφανιστεί ανά χρονικές περιόδους.

Η παροχή οικονομικής ενίσχυσης διαφοροποιείται σύμφωνα με το σύστημα NUTS όπου οι Ευρωπαϊκές Περιφέρειες κατατάσσονται σε τρία (3) επίπεδα βάσει του πληθυσμού τους. Επιπλέον, βασικό κριτήριο στην κατανομή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ενίσχυσης αποτελεί η συνάρτηση μεταξύ του Εθνικού ΑΕΠ και του αντίστοιχου μέσου της ΕΕ. Παρόλα αυτά, το επίπεδο χρηματοδότησης συνδέεται άρρηκτα με τη δυνατότητα απορρόφησης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων.

Ορόσημο του στρατηγικού σχεδιασμού της ΕΕ, δόθηκε κατά τις Ευρωπαϊκές Εκλογές, το 2019, όπου κύριοι άξονες αποτέλεσαν η Προστασία των Πολιτών, η Πράσινη Ανάπτυξη, η Διεθνής Επισφράγιση των Συμφερόντων και των Αξιών της Ένωσης και η Ανάπτυξη Ενωσιακών Οικονομιών Κλίμακας στη Διεθνή Σκηνή.

Από την ιστορική διαδρομή της εφαρμογής της Πολιτικής Συνοχής, μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, το διαθέσιμο ποσό που επιχορηγείται από το Ταμείο Συνοχής αγγίζει μόνο το 1% του ΑΕΠ της ΕΕ. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσον αφορά στην Ελλάδα, κατά την περίοδο 2000 – 2006, το ποσοστό απορροφητικότητας ανέρχεται στο 91% με ρυθμούς ανάπτυξης που υπερέβαιναν τους αντίστοιχους των υπολοίπων κρατών – μελών

της ΕΕ ενώ από το 2000 έως το 2017 η χώρα δέχτηκε χρηματοδότηση περίπου 66 δις ευρώ με κύριους άξονες τον συγκοινωνιακό τομέα, τις ιδιωτικές επενδύσεις και το σύστημα κοινωνικής προστασίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την επίτευξη αναπτυξιακών στόχων σε πολλούς τομείς που συντέλεσαν καθοριστικά στην γενική ανάπτυξη της χώρας.

Ιδιαίτερα για την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 αποφασίστηκε η τριμερής στοχοθεσία με ιδιαίτερα γνωρίσματα την ενίσχυση των κρατών μελών βάσει του αναπτυξιακού τους επιπέδου σε σχέση με το ΑΕΠ ενώ για την Ελλάδα δίδεται προώθηση στην καινοτόμο επιχειρηματικότητα με άμεση σχέση την αύξηση της παραγωγικότητας και των θέσεων εργασίας. Παράλληλα, υιοθετείται πολιτική ενίσχυσης σε οχτώ (8) κλάδους του οικονομικού ιστού της χώρας μεταξύ αυτών και του Υγειονομικού Τομέα. Μάλιστα, στον τομέα αυτό έχουν εγκριθεί επενδυτικά προγράμματα που συμπεριλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική για την Υγεία με κύριο άξονα την προαγωγή των υπηρεσιών υγείας. Άλλωστε, στο πλαίσιο αυτό κινείται η ενίσχυση ύψους περίπου 530 εκατ. ευρώ από το ΤΑΕΕ προκειμένου να αντιμετωπιστεί η οικονομική ύφεση και η υγειονομική κρίση που έχει επέλθει από τον Κορονοϊό Covid – 19 για προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, μέσων ατομικής προστασίας και πρόσληψη προσωπικού για την κάλυψη των έκτακτων και των επειγουσών αναγκών των φορέων.

Βασικός μοχλός ανάπτυξης των οικονομιών, θεωρείται παγκοσμίως η επένδυση στην υγεία. Στην Ευρώπη, η διαφύλαξη και η προώθηση της καλής υγείας είναι συνυφασμένη με τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», όπου επικρατεί μια πρωτοπόρα και έξυπνη ανάπτυξη, χωρίς περιθώρια αποκλεισμών, που θα συμβάλλει θετικά στην παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομίας.

Στον Υγειονομικό Τομέα, το πρόγραμμα «Ευρώπη 2020» εμβαθύνει στην κοινωνική ασφάλιση, στη βελτιστοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, στην εισαγωγή σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων και στην κεντροποίηση των προμηθειών. Στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών υγείας αποτελεί η καθιέρωση των ΤΟΜΥ προκειμένου να προαχθεί η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και η ενίσχυση του ρόλου του Οικογενειακού Ιατρού.

Ειδικότερα, για την 3^η Υγειονομική Περιφέρεια (Μακεδονίας) όπως αναπτύσσεται στις Περιφέρειες Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας ασκώντας συντονιστικό ρόλο σε τριάντα τέσσερα (34) Κέντρα Υγείας με τα Τοπικά και Περιφερειακά Ιατρεία, τις είκοσι (20) Τοπικές

Ομάδες Υγείας (ΤΟΜΥ) και εποπτικό ρόλο σε δέκα πέντε (15) Νοσοκομεία κινούμενη με γνώμονα τόσο την υιοθέτηση σύγχρονων ιατρικών μεθόδων για την παροχή άρτιων υγειονομικών υπηρεσιών προάγοντας τη δημόσια υγεία όσο και την εξυπηρέτηση των πολιτών σε μία περιοχή όπου η γεωγραφική της θέση εντοπίζεται στον ορεινό όγκο της Μακεδονίας με τις δυσκολίες που προκύπτουν κατά τους χειμερινούς μήνες ακολούθησε δράσεις με σκοπό την ένταξη σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προκειμένου να ικανοποιήσει τις αναφερόμενες ανάγκες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την περίοδο 2007 – 2013, η 3^η ΥΠΕ Μακεδονίας έχει επιτύχει την ένταξη σε προγράμματα συγχρηματοδότησης για την Κεντρική και τη Δυτική Μακεδονίας ύψους 4.028.100,00€ και 4.091.000,00€ αντίστοιχα. Από τα αναφερόμενα προγράμματα έχει ολοκληρωθεί περίπου το 75% με ποσοστό απορρόφησης περίπου 59% και 48% αντίστοιχα. Ως αποτέλεσμα της υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών, η 3^η ΥΠΕ Μακεδονίας κατάφερε να εξοπλίσει με ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και ασθενοφόρα Κέντρα Υγείας και Νοσοκομεία αρμοδιότητάς της τα οποία αντικατέστησαν παλαιωμένο εξοπλισμό που δεν ικανοποιούσε τις σύγχρονες ιατρικές πρακτικές.

Κατά την προγραμματική περίοδο του 2014 – 2020, έχει επιτευχθεί η ένταξη σε διάφορα αναπτυξιακά επενδυτικά προγράμματα συνολικού ύψους περίπου 28,5 εκατομμύρια ευρώ για την Κεντρική Μακεδονία και περίπου 13 εκατομμύρια ευρώ για τη Δυτική Μακεδονία. Άξονες δράσεις για την εν λόγω χρηματοδότηση αποτελούν η προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και ασθενοφόρων, η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης, η ανάπτυξη των Τοπικών Ομάδων Υγείας ενώ σημαντικό μερίδιο λαμβάνει η ενεργειακή αναβάθμιση φορέων υγείας.

Ως τελικό πόρισμα όλων των παραπάνω, δύναται να ειπωθεί ότι η ΕΕ μέσω των αναπτυξιακών προγραμμάτων συγχρηματοδότησης έχει επιτύχει την ενεργοποίηση μοχλών ανάπτυξης και ευημερίας για όλα τα κράτη μέλη σε άμεση συνάρτηση των επιμέρους αναγκών τους. Λαμβάνοντας υπόψη, το λαμπρό παράδειγμα της 3^{ης} ΥΠΕ Μακεδονίας ως προς τις άμεσες ενέργειες επίσπευσης των διαδικασιών και δρώντας αποδεχόμενη τις χρονικές προκλήσεις απαιτείται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να λειτουργούν με αμεσότητα και εγρήγορση σε κάθε επενδυτικό αναπτυξιακό σχέδιο επιχορήγησης. Απαιτούμενο στοιχείο στα προαναφερόμενα αποτελεί η ενίσχυση των Τμημάτων Έρευνας προκειμένου να προσελκύουν προγράμματα της ΕΕ και να προσαρμόζουν τις απαραίτητες συνθήκες για την

ομαλή ένταξη και υλοποίησή τους. Επιπλέον, με γνώμονα την ορθή εκτέλεση των αναφερόμενων σχεδίων δράσης θεωρείται πλέον απαραίτητη η ενίσχυση των φορέων με αυτοτελή τμήματα Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων προκειμένου να αναπτύσσουν ανεξάρτητες ενέργειες για την απόλυτη επιτυχία τους.

Η παρούσα εργασία θα μπορούσε να αποτελέσει το έναυσμα για μία μελλοντική ερευνητική πρόταση σε εθνικό επίπεδο που θα συμπεριλάμβανε το σύνολο των υγειονομικών περιφερειών της χώρας και τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί μέσω των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν στους φορείς αρμοδιότητάς τους.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η μεγάλη περιπέτεια της πανδημίας όξυνε τις περιφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες καταδεικνύοντας τη μεγάλη απόκλιση μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μία εκτεταμένη ανάλυση στο σύνολο του υγειονομικού τομέα της χώρας, με στόχο τη συσχέτιση της διοικητικής ικανότητας εφαρμογής δράσεων περιφερειακής ανάπτυξης και την οικονομική συνέπεια της πανδημίας, με τις οικονομικά και κοινωνικά ευάλωτες περιοχές να παρουσιάζουν μικρότερες επιδόσεις καθώς και τη στενή αλληλεξάρτηση μεταξύ διαφορετικών περιοχών.

Μία μελλοντική μελέτη θα μπορούσε να εστιάσει στην αναγκαιότητα δημιουργίας στοχευμένων παρεμβάσεων στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της χώρας, στο σχεδιασμό στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο με τη μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία λόγω της ποικιλομορφίας των περιφερειών, καθώς και στην αποτελεσματική συνεργασία και στον άριστο συντονισμό μεταξύ των συναρμόδιων φορέων τοπικής και κεντρικής διοίκησης.

Ένα απαραίτητο σημείο περαιτέρω έρευνας και μελέτης μπορεί να αποτελέσει η υιοθέτηση ενός αποτελεσματικού ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού εργαλείου που θα ενισχύσει τις δημόσιες επενδύσεις στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, στο πλαίσιο της οικονομικής αναβάθμισής τους, διότι όλες οι Ευρωπαϊκές περιφέρειες οφείλουν να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις που αφορούν στην πράσινη μετάβαση και στον ψηφιακό μετασχηματισμό που πρόκειται να υλοποιηθούν στις επόμενες προγραμματικές περιόδους και η προσαρμογή τους θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τη μελλοντική τους πορεία.

Παράρτημα Α

ΑΙΤΗΣΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗΣ

ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

Θεσσαλονίκη, 25.05.2021

Προς :

ΔΙΟΙΚΗΣΗ 3ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ)

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ)
 2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΤΜ. ΣΥΝ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ &
ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ)
- Αριστοτέλους 16, Τ.Κ. 54623 Θεσσαλονίκη

Αξιότιμοι/ες Κύριοι/ες,

Στο πλαίσιο εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο ΕΑΠ στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, στο Τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας, με θέμα «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΤΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ», παρακαλώ να μου χορηγηθούν στοιχεία που αφορούν τους διενεργηθέντες διαγωνισμούς της 3ης ΥΠΕ Μακεδονίας καθώς και των εποπτευομένων φορέων της, στα πλαίσια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2007-2013 και ΕΣΠΑ 2014-2020 ειδικότερα ως προς τα παρακάτω στοιχεία:

- Υλοποίηση Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2007-2013 Κεντρικής Μακεδονίας
- Υλοποίηση Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2007-2013 Δυτικής Μακεδονίας
- Υλοποίηση Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020 Κεντρικής Μακεδονίας
- Υλοποίηση Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020 Δυτικής Μακεδονίας

Σας ευχαριστώ προκαταβολικά για τον χρόνο σας και την εξυπηρέτησή σας.

Συνημμένα : Επιστολή του καθηγητή συμβούλου του ΕΑΠ

Η φοιτήτρια

Ελένη Λαζαρίδου

Αθήνα 25/05/2021

Προς : ΔΙΟΙΚΗΣΗ 3ης ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ)
1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ)
2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΤΜ. ΣΥΝ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ &
ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ)

Αριστοτέλους 16, Τ.Κ. 54623Θεσσαλονίκη

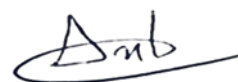
Αγαπητοί,

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διοίκηση Μονάδων Υγείας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου διενεργεί κάθε χρόνο έρευνες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, διοίκησης και οικονομικών της υγείας με σημαντικό εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο στα πεδία αυτά.

Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος, η μεταπτυχιακή φοιτήτρια **Λαζαρίδου Ελένη** με **ΑΜ 130674** εκπονεί τη Διπλωματική Διατριβή της με τίτλο: **“Περιφερειακή Πολιτική στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Τα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας”**, υπό την επιστημονική επίβλεψη της υπογράφουσας και την έγκριση του συντονιστή Καθηγητή του Τμήματος κύριου Δημήτριου Νιάκα. Για την ολοκλήρωση του εμπειρικού μέρους της ως άνω διατριβής έχει σχεδιαστεί έρευνα συλλογής δεδομένων η οποία στηρίζεται σε στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση των έργων και δράσεων εκ μέρους της 3^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας, στα πλαίσια των Επιχειρηματικών Προγραμμάτων των Προγραμματικών Περιόδων «ΕΣΠΑ 2007-2013» και «ΕΣΠΑ 2014-2020».

Παρακαλώ όπως διευκολύνετε την εκπόνηση της ως άνω διπλωματικής διατριβής με τη χορήγηση των απαιτούμενων στοιχείων και είμαι στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία.

Σοφία Δημάκου

Διδάκτωρ Οικονομικών της Υγείας
Μέλος ΣΕΠ Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

Ανδρικόπουλος, Σ. (2011). «Προϋποθέσεις και προοπτικές για την εφαρμογή περιφερειακής πολιτικής στην Ελλάδα». Διπλωματική Εργασία. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καβάλας.

Βλιάμος, Σ.,(2008). Περιφερειακή – Τοπική Ανάπτυξη, Εκδόσεις ΥΠΕΠΘ, Αθήνα. σελ.13-15

Βραχάτης, Δ., Παπαδόπουλος, Α. (2012) «Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας στην Ελλάδα: Δεδομένα και Προοπτικές» Νοσηλευτική 2012, 51(1):10-17.

Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (2007). Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013.

Γιαλαντζή, Φ. (2011). «Η Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Μεταπτυχιακή Διατριβή. Τμήμα Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Δικαίος, Κ. &Χλέτσος Μ. (1999). «Πολιτική Υγείας/Κοινωνική Πολιτική - Υπηρεσίες Υγείας/Νοσοκομείο Ιδιοτυπίες και Προκλήσεις – τόμος Β΄», Πάτρα, ΕΑΠ, σελ. 22-31, 53, 101.

Έλληνας, Δ. (2009) «Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας: Το κλειδί για να μετατραπεί το Ε.Σ.Υ. από σύστημα ασθένειας, σε σύστημα υγείας», Ιατρικά Θέματα, Τεύχος 48, σελ.17- 23

Εμμανουήλ, Γ., Παπαδοπούλου, Δ. (2004). Τα ευρωπαϊκά προγράμματα και οι πολιτικές τους. Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2018), «Πολιτική συνοχής: πιο ισχυρή για ένα πιο έξυπνο μέλλον», PANORAMA Καλοκαίρι 2018, τεύχος 65, Βρυξέλλες, ΒΕΛΓΙΟ.

Θεοδωρουλάκης, Μ. &Κουμαριανός Β.(2012) Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλισης. Ασφαλιστικό σύστημα και σύστημα κοινωνικής περίθαλψης. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ. Αθήνα.

Ιωαννίδης, Ε., Μάντης, Π. (1999). «Υγεία και Περίθαλψη». Σε Ιωαννίδη, Ε, Λοπατζίδη, Α, & Μάντη, Π Υπηρεσίες Υγείας/Νοσοκομείο Ιδιοτυπίες και Προκλήσεις – τόμος Α΄, Πάτρα, ΕΑΠ. Σελ. 19,32-33.

Καδδά, Ο., Μαρβάκη, Α., Τζαβάρας, Α., Μαζγάλα, Κ., Παληός, Θ., Κόντας, Ν. και Ανδρουλάκη, Ζ. (2010) «Οι ανάγκες των πολιτών στη πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στην Ελλάδα», Το Βήμα του Ασκληπιού, Ιανουάριος-Μάρτιος 2010, 9(1):61-75

Καλλέργη, Μ. (2008), Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Καρακούνος, Σ. (2005) «Δομή Ελληνικού Συστήματος Υγείας και Πηγές Χρηματοδότησής του», Το Βήμα του Ασκληπιού, Ιανουάριος-Μάρτιος 2005, 4(1): 4-9

Καστάνιας, Σ., (2006). «Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης – Θεσμός Ανάπτυξης της Οικονομίας:

Συγκριτική Αποτίμηση των Κ.Π.Σ. στην Ελλάδα (1989 – 2006) και αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ. με τη βοήθεια Στατιστικών Μοντέλων. Προοπτικές 4ης Προγραμματικής Περιόδου». Διπλωματική Εργασία. Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.

Κόνσολας, Ν. (1997). Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική. Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα.

Κουτσιάνου, Γ. (2018). « Περιφερειακή πολιτική και περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα: Μελέτη περίπτωσης περιφερειακή πολιτική και ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας». Διπλωματική Εργασία. Πολυτεχνική Σχολή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Κωστόπουλος, Τ., (2000). Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση και Εθνικό Κράτος, Περιφέρειες και Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Λύτρας, Π. (2017). «Οι πόροι της πολιτικής συνοχής 2014-2020 για την Ελλάδα: Συγκριτική κατανομή των πόρων στις περιφέρειες και περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική». Μεταπτυχιακή Διατριβή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Μακράκης, Α.(2018) «Τα οφέλη στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και στον ασθενή από την εφαρμογή του θεσμού του οικογενειακού ιατρού», ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ, 17(1):94-98

Μαρτινίδης, Γ., (2020). Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί & Περιφερειακή Πολιτική Συνοχής. Σημειώσεις Μαθήματος Γ'Εξαμήνου: -Πολιτική Συνοχής και Πολιτικές Γνώσης. Τμήμα Περιφερειακής και Διασυνοριακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Μαστρανδρέου, Α., (2013). «Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα». Μεταπτυχιακή Διατριβή. Τμήμα Οικονομικών Επιστημών. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Μητούλα, Ρ., (2006), Βιώσιμη Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση & Ανασυγκρότηση του Ελληνικού Αστικού Περιβάλλοντος, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Οικονόμου, Δ. (2004). Η περιφερειακή διάσταση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης: Πρώτες εκτιμήσεις. Αειχώρος, 3(1): 32-55.

Οικονόμου, Χ. (2012). «Το θεσμικό πλαίσιο παροχών ασθενείας στην Ελλάδα, Ο ρόλος και η λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Υγείας», Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ. Σελ. 109-113, 151.

Παπαδασκαλόπουλος, Α.,(2000). Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σελ.67.

Παπαδασκαλόπουλος, Α., Χριστοφάκης, Μ., (2002), Περιφερειακός Προγραμματισμός, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Παπαδασκαλόπουλος Α., Χριστοφάκης, Μ., (2004).Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1990. Επιθεώρηση Οικονομικών Επιστημών- Review of Economic Sciences, 6:66.

Παπαδασκαλόπουλος, Α., Χριστοφάκης, Μ. (2011). Αναπτυξιακά πρότυπα και αστικά κέντρα στον ελληνικό περιφερειακό προγραμματισμό μετά το 2000. Αειχώρος, 15: 8-41.

Παπαδασκαλόπουλος, Α., Χριστοφάκης, Μ., (2016), Περιφερειακός Προγραμματισμός και Αναπτυξιακός Σχεδιασμός, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σελ.71- 88.

Πετράκος, Γ. (2004). Περιφερειακές ανισότητες και περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα. Αειχώρος, 3(1): 6-31.

Πετράκος, Γ., Ψυχάρης, Γ. (2004). Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα. Εκδόσεις Κριτική. Αθήνα.

Πλασκοβίτης, Η., (1994). Η μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε: Π. Γετίμης, Γ., Κανκαλάς, Ν., Μαραβέγιας, (Επιμ.), Αστική και περιφερειακή ανάπτυξη: Θεωρία, ανάλυση και πολιτική. Εκδόσεις Θεμέλιο. Αθήνα.

Πολύζος, Σ., (2011). Περιφερειακή Ανάπτυξη, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική, σελ.19.

Σαμαθρακάκης, Β., Παπαδιοδώρου, Γ. (1996). ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Ένα μοντέλο αξιολόγησής τους. Ε.Ο.Θ. 5ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σουλιώτης, Κ., (2002), “Ανάλυση των δαπανών υγείας στην Ελλάδα 1989-2000. Μεθοδολογικές διευκρινίσεις και διαπιστώσεις για το σύστημα υγείας”, στο: Κυριόπουλος Γ., Σουλιώτης, Κ., (επιμ.), “Οι δαπάνες υγείας στην Ελλάδα. Μεθοδολογικά προβλήματα στη μέτρηση και συνέπειες για τις πολιτικές υγείας”, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Τζαβέλλα, Β., (2019). ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥΣ. e-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας. 14 (2): 23-30.

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2017). «Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα», Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Ενημέρωση πολιτών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, ΒΕΛΓΙΟ.

Υπουργείο Υγείας, Επιτελική δομή ΕΣΠΑ, ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ ΕΣΠΑ 2014-2020 (3 ΔΕΚ 2016)_FD_SP_29 12 2016_β (1)

ΥΠΑΑΝ / ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΠΑ(2011), Έργα προτεραιότητας ΕΣΠΑ, Υπουργείο Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας, σελ.3-22 http://2007-2013.espa.gr/el/Documents/PriorityProjects/ypaan_120620_espa_projects_GR_full.pdf

Χλέτσος, Μ. (1999) Διοίκηση νοσοκομείων και οικονομία. Σε Δικαίος, Κ., Κοτούζης, Μ., Πολύζος, Ν., Σιγάλας, Ι. και Χλέτσος, Μ. (εκδόσεις) Βασικές αρχές διοίκησης διαχείρισης (Management) υπηρεσιών υγείας. Πάτρα, ΕΑΠ, σελ. 477-507

Ξένη Βιβλιογραφία

Begg, I., (2003). Complementing EMU: Rethinking Cohesion Policy, Oxford University Press, Oxford

Economou, C., Kaitelidou, D., Kentikelenis, A., Sissouras, A. & Maresso, A. (2014). The impact of the financial crisis on the health system and health in Greece, European Observatory on health systems and policies.

European Union, EUR-Lex, Regional policy, Publications Office of the European Union EUR-Lex & Legal Information Unit. Luxembourg. https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/regional_policy.html?locale=el&root_default=SUM_1_CODED%3D26

Folmer, H., (1986). Regional Economic Policy, MartinusNijhoff Publishers, Dordrecht.

Varkevisser C.M., Pathmanathan I., Brownlee A., (1991), “Designing and conducting health systems research projects: Health systems research training services”, WHO, International Development Research Centre, Geneva

WHO (2000), “The world health report 2000. Health systems: Improving performance”, Geneva

Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία

N. 1397/83 «Εθνικό Σύστημα Υγείας». ΦΕΚ 143/τ. Α/07-10-1983.

N. 2071/92 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας». ΦΕΚ 123/τ. Α/15-07- 1992.

N. 2889/01 «Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ 37/τ.Α/02-03-2001.

N. 3106/03 «Αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ 30/τ.Α/10-02-2003.

N. 3235/04 «Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας». ΦΕΚ 53/τ.Α/18-02-2004.

N. 3329/05 «Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις». ΦΕΚ 81/τ.Α/04-04-2005.

N. 3527/07 «Κύρωση συμβάσεων υπέρ νομικών προσώπων εποπτευομένων από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις». ΦΕΚ 25/τ.Α/09-02- 2007.

N. 3918/11 «Διορθωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις. - Εθνικός Οργανισμός Υπηρεσιών Υγείας-Ένταξη Νοσοκομείων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο Ε.Σ.Υ.». ΦΕΚ 31/τ.Α/02-03-2011.

N. 4238/14 «Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.) αλλαγή σκοπού Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και λοιπές διατάξεις». ΦΕΚ 38/τ.Α/17-02-2014.

N. 4387/16 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ 85/τ.Α./12-05-16.

N.4486/2017 (ΦΕΚ Α' 115/07.08.2017) Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις.

N.4461/2017(ΦΕΚ 38/Α/28-3-2017) Μεταρρύθμιση της Διοικητικής Οργάνωσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης σπάνιων και πολύπλοκων νοσημάτων, τροποποίηση συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων του ν. 4387/2016 και άλλες διατάξεις.

Ηλεκτρονικές Πηγές

Αυτό είναι το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα – Η νέα αρχιτεκτονική και τα προβλήματα, Διαθέσιμο από : <https://www.economix.gr/2020/09/10/afto-einai-to-neo-espa-2021-2027-ola-ta-epicheirisiaka-programmata-i-nea-architektoniki-kai-ta-provlimata> / (Πρόσβαση: 08/06/2021)

Γ' ΚΠΣ (2000-2006), Διαθέσιμο από : <https://kekpa.gr/el/programmata/108-g-kps-2000-2006> (Πρόσβαση: 28-12-2020)

Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000 - 2006), Διαθέσιμο από : <http://www.info3kps.gr/faq.asp> (Πρόσβαση: 09/02/2021)

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (2019). Για μία δυναμική περιφερειακή ανάκαμψη. Διαθέσιμο από : <http://www.ggde-espa.gov.gr/> (Πρόσβαση: 13/05/2021)

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε. ΕΣΠΑ 2007-2013-Δ'ΚΠΣ, Διαθέσιμο από : http://www.oke.gr/sites/default/files/op_153.pdf 18-12-2020 (Πρόσβαση: 08/05/2021)

ΓΙΟΡΑΝ, Χ., (2016). «διαΝΕΟσις» ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ. Οι Αριθμοί Του ΕΣΠΑ 2007-2013. Διαθέσιμο από : <https://www.dianeosis.org/2016/02/ta-noumera-tou-espa/> (Πρόσβαση: 06/02/2021)

Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής, ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΙΑΜΕΠ, Διαθέσιμο από : <https://www.eliamep.gr/about-us/annualreports/> (Πρόσβαση: 03/01/2021)

Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας. Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις Υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020. Διαθέσιμο από : <http://www.edespa-ygeia.gr/el-gr/strategic-planning/ygeia-pronoia-strategic-planning> (Πρόσβαση: 06/03/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα, Διαθέσιμο από : <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/009305e8-2a43-11e7-ab65-01aa75ed71a1> (Πρόσβαση: 06/02/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, EUR-Lex, Διαθέσιμο από : https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/structural_cohesion_fund.html?locale=el (Πρόσβαση: 02/03/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2019-2024, Διαθέσιμο από : https://europa.eu/european-union/about-eu/priorities_el (Πρόσβαση: 02/03/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Περιφερειακή πολιτική της ΕΕ, Διαθέσιμο από : https://europa.eu/european-union/topics/regional-policy_el (Πρόσβαση: 04/02/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Εν συντομία η ΕΕ, Διαθέσιμο από : https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_en (Πρόσβαση: 08/01/2021)

Ευρωπαϊκή Ένωση, ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ. ΕΣΠΑ 2014-2020. https://www.espa.gr/el/Documents/Territorial2014-2020_FinancialData.pdf (Πρόσβαση: 08/02/2021)

European Commission, Cohesion Policy 2007-2013 supporting growth and jobs in Greece, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_el_factsheet_en.pdf (Πρόσβαση: 09/03/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Τα αποτελέσματα της εκ των υστέρων αξιολόγησης της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/videos/greece-2007-2013-ex-post-evaluation-results (Πρόσβαση: 08/04/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής 2007-2013: τι προσέφερε στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/greece/news/europaiki_politiki_synoxis_2007_2013_el (Πρόσβαση: 20/02/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/solidarity-fund/ (Πρόσβαση: 20/04/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιστορία της πολιτικής, Διαθέσιμο από : http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/history/ (Πρόσβαση: 20/05/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Περιφερειακή και Αστική Πολιτική, Διαθέσιμο από : http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_el.htm (Πρόσβαση: 20/05/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Περιφερειακή Πολιτική, Χρηματοδότηση, Διαθέσιμο από : http://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/cohesion-fund/ (Πρόσβαση: 20/05/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1994), Ελλάδα Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης 1994-1999 σελ. 17-18, Διαθέσιμο από : <https://publications.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/bc8aeb9e-9b46-4c75-a85c-45aa2ec39d01/language-el> (Πρόσβαση: 20/01/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Προτεραιότητες για το 2014-2020, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities (Πρόσβαση: 20/02/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Καλύπτεται η περιφέρειά μου; ΕΣΠΑ 2014-2020. Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/is-my-region-covered/ (Πρόσβαση: 12/01/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διαρθρωτικά Ταμεία 2014-2020 επιλεξιμότητας, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/what/future/img/eligibility20142020.pdf (Πρόσβαση: 12/01/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία, ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ESIF 2014-2020. Διαθέσιμο από : <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview> (Πρόσβαση: 20/01/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά & Επενδυτικά Ταμεία, Δεδομένα χώρας για: Ελλάδα 2014-2020. Διαθέσιμο από : <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/GR> (Πρόσβαση: 20/02/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/solidarity-fund/ (Πρόσβαση: 20/04/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νέα πολιτική Συνοχής. Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/2021_2027/ (Πρόσβαση: 10/04/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ACKNOWLEDGMENTOFRECEIPT, SFC2014, Διαθέσιμο από : https://www.espa.gr/elibrary/Metarrythmisi_Dimosiou_2014GR05M2OP001_1_2_el.pdf (Πρόσβαση: 10/04/2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, eHealth: Ψηφιακή υγεία και φροντίδα, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/health/ehealth/home_en (Πρόσβαση: 11/05/2021)

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου ΕΣΠΑ 2007-2013. Διάγραμμα χρηματοδοτικής κατανομής κοινοτικών πόρων 2007-2013 για την Ελλάδα. Διαθέσιμο από : <http://www.kriti-aigaio.gr/el/Pages/elibraryFS.aspx?item=474> (11/03/2021)

Προγράμματα 1986-1999. Μ.Ο.Π. ΚΑΙ Α' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1986 -1994). Διαθέσιμο από : <http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=3&L2=1> (Πρόσβαση: 13/02/2021)

Προγράμματα 2000-2006. Με μια ματιά. Διαθέσιμο από : <http://www.hellaskps.gr/2000-2006.htm> (Πρόσβαση: 28-12-2020)

Τι είναι το ΕΣΠΑ, Διαθέσιμο από : <https://mediaepsa.webnode.com/aboutespa/> (Πρόσβαση: 28-12-2020)

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000-2006, Διαθέσιμο από : <http://www.hellaskps.gr/Details2.asp?L1=12&L2=1> (Πρόσβαση: 08/01/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων. Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), ΕΣΠΑ 2007-2013, Διαθέσιμο από : <http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp11&tabid=0> (Πρόσβαση: 06/02/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας (2014). ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ. ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ 2014-2020. Αθήνα. Διαθέσιμο από : https://www.espa.gr/elibrary/PA_ESPA_2014_2020.pdf (16/02/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020 : Εγκεκριμένα έργα, ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr Διαθέσιμο από : <https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/> (Πρόσβαση: 04/04/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, (2020). Εθνικό Αναπτυξιακό Συνέδριο για το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 – Εκδηλώσεις <https://www.espa.gr/el/Pages/Synedrio21-27.aspx> (Πρόσβαση: 04/05/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020, Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) για την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/BestPracticesFS.aspx?item=1241> (Πρόσβαση: 04/05/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020, Η Πολιτική Συνοχής της ΕΕ, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/pages/staticCohesionPolicy.aspx> (Πρόσβαση: 08/01/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx> (Πρόσβαση: 09/02/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020, Τομεακά ΕΠ, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/staticSectoralOP.aspx> (Πρόσβαση: 09/02/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021-2027, Στόχοι της Πολιτική Συνοχής 2021-2027, Διαθέσιμο από : https://www.espa.gr/el/Pages/CohesionPolicy_21-27.aspx (Πρόσβαση: 09/04/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Σχεδιασμός ΕΣΠΑ και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2021-2027, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/Sxediasmos21-27.aspx> (Πρόσβαση: 29/04/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Συνέντευξη του Γ.Γ. Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ Δημήτρη Σκάλκου σχετικά με το σχεδιασμό και τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027. Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=1319> (Πρόσβαση: 19/04/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, (2019), Δελτίο Τύπου 31 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019, Διαθέσιμο από: <http://www.mindev.gov.gr/%ce%b4%ce%b7%ce%bc%ce%ae%cf%84%cf%81%ce%b7%cf%82-%cf%83%ce%ba%ce%ac%ce%bb%ce%ba%ce%bf%cf%82-%cf%83%cf%84%ce%b9%cf%82-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%cf%86%ce%ad%cf%81%ce%b5%ce%b9%ce%b5%cf%82-%cf%84%ce%bf-30/> (Πρόσβαση: 08/05/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, ΕΣΠΑ 2014-2020, Τομεακά ΕΠ, Διαθέσιμο από : <https://www.espa.gr/el/Pages/staticOperationalProgrammes.aspx> (Πρόσβαση: 09/02/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, Διαχρονική εξέλιξη ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Διαθέσιμο από : http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp2_6&tabid=0 & Πορεία υλοποίησης ανά μέτρο Επιχειρησιακού Προγράμματος. Διαθέσιμο από : http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp2_5&tabid=0 (Πρόσβαση: 13/05/2021)

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Έργα- Ενισχύσεις, ΕΣΠΑ 2014-2020 anaptyxi.gov.gr (BETA) Διαθέσιμο από : <https://anaptyxi.gov.gr/el-gr/%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91-%CE%95%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%A7%CE%A5%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3#>

Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Έργα- Ενισχύσεις, ΕΣΠΑ 2007-2013 anaptyxi.gov.gr (BETA) <https://2013.anaptyxi.gov.gr/el-gr/Analytika2/mod/1/~>

Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ΕΣΠΑ 2007-2013. Τί είναι το ΕΣΠΑ. Διαθέσιμο από : <http://2007-2013.espa.gr/el/Pages/staticWhatIsESPA.aspx> (Πρόσβαση: 08/12/2020)

Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ΕΣΠΑ 2007-2013. Κλείσιμο Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013. Διαθέσιμο από : <http://2007-2013.espa.gr/el/Pages/NewsFS.aspx?item=761> (Πρόσβαση: 08/05/2021)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ 31-03-2011 ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ο.Π.Σ. Διαθέσιμο από : http://www.ops.gr/Ergorama/index.jsp?menuItemId=pp2_1&tabid=0 (Πρόσβαση: 16/12/2020)

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Κατανομή κοινοτικών πόρων 2007-2013 για την Ελλάδα. Διαθέσιμο από : http://2007-2013.espa.gr/elibrary/Xrimatodotiki_Katanomi_2007-2013.pdf (16/02/2021)

Proposed final financial contributions from the EUSF for public health emergencies (COVID-19), including advance payments where applicable, Διαθέσιμο από : https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/doc/solidarity/eusf_contributions_covid_en.pdf (Πρόσβαση: 05/03/2021)

Uplink (2014). ΕΣΠΑ 2007-13 : Στο 75% η απορρόφηση των κονδυλίων του. Διαθέσιμο από : http://uplink.com.gr/ependutika_page_4/espa-2007-2013-aporrofsi.html (Πρόσβαση: 03/01/2021)

www.moh.gov.gr

www.3type.gr